(c) 2006 Ministerio de Cultura

15-H

(c) 2006 Ministerio de Cultura

...CIAL DE 2.ª ENSEÑANZA ★ SORIA

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Incipit tractatus quidam et sermones beati Bernardi abbatis Claraeuallensis.

Ut tibi dilectissime presentes exhortatoris scedulas destinarem: que ociosa esse non patitur. nimirum credens omnia et omnia sperans caritas persuasit. Ubi sane non tibi me ipsa tradidisse putes. nec tamen nimia suscipias. sed e multis sermonibus patris nostri. quorum digna satis est in ecclesia laus: que huic uidebantur apte negocio. noueris decerpsisse sententias. et sub una utcumque formulam redigendo. copiosi cuiusdam sermonis instar declamatorii. huic (al' huic) tue dilectioni edidisse libellum. Hoc nimirum genus scribendi ad persuadendum efficacius arbitrabar. quod soleat amplius mouere lectorem. uiuidas magis uoces. quam mutos apices representans. Ceterum cum suspecta mi ignorantia sit. propriaque obliuio est: hortor et moneo ut siqua digna deprehenderis reprehensione. aut ipse ea corrigere studeas. aut si id forsitan ex mansuetudine et humilitate refugis. in saltem quecumque te mouerint. non dissimules amicabiliter intimare. atque id quidem de singula dixerim. Nam de illis erit forsitan inuenire nonnullos: ad quorum aures si uenerit subsannent ea dicentes. Quis est iste qui ducens [?] singulas sermonibus impositas. Uerum nil tamen in super tua tecum eruditione uerendum. Quippe et metum huic et pudorem. suspitione carens caritas foras mittit. Affectum in his ni fallor. quam uerba pensabit amicus. presertim qui quidem non ostentationis sed edificationis ederem paginam cogitarim. optans magis si possibile uideretur et sine illis hec imprimere cordi tuo. Faciat hoc qui inuisibiliter operatur in cordibus electorum. et pia dignatione suam hanc uocem reputans. uocem ei utriusque et efficacie largiatur. Agit. enim quod potest operosa dilectio: oportune instans fortassis et importune. Nulla sane ydonea huic operi magis occurrit digniorue materia. quam euangelica lectio. ubi felicissimum illud Symonis et Ihesu eulogium continetur. Hanc ergo suscipe libenter tamquam exhortationis gratia quam expositionis. ut ex ea scilicet sermonis occasio sumeretur. Sed et singulis breuius distinguere studui lectionem. ut distinctio ipsa fastidium non ad-mittat. (al' si)

De colloquio Symonis et Ihesu. .i.
De relinquendis omnibus. ii. .ii.
De eo qui iuga boum emit. v. .iii.
De multiplici diuisione uiciorum. .iiii.
De duabus sanguisuge filiabus. .v.
De diuitiis patrum ueteris testamenti. .vi.
Quod iude [?] uinum aquas. et petrus super aquas. .vii.
De remedio imperfectorum. De periculo clericorum. .viii. .ix.
Quod clerici a singulis generibus hominum que de- .x.
De officio clericorum. ¶ lectant usurpet. .xi.
Excusatio quod non in manifesta loquantur. .xii.
Quod intrent clerici ad ecclesiastica beneficia. .xiii.
De loculis iude. De iiii. uirtutibus. .xiiii. .xv.
Quod deseruiant clerici que de ecclesiis habent. .xvi.
Quod eosdem redditus expendant. .xvii.
De uirga et baculo. Quis sit amicus mundi. .xviii. .xix.
De impudentia. De misericordia crudeli. .xx. .xxi.
De commutatione humane pene per diabolica. .xxii.
De iudicio librate. ¶ ex omnibus. .xxiii.
Quod reliquerit omnia: qui nil fere habebat. .xxiiii.
De innaturali et inexplicabili fame. ¶ one. .xxv. .xxvi.
De exercitu impiorum. De accelerando gressu. .xxvii.
De tribus responsionibus domini: ad eos qui promiserunt. .xxviii.
De secunda regeneratione. ¶ tebant se eum secuturos. .xxix.
Ut tempus sue regenerationis corpus expectet. .xxx.
Ut non resideamus in uia. ¶ sessione. .xxxi.
Quod nulla ex parte sedeamus. ¶ De imperfecta .xxxii. .xxxiii.
De sessione domini. ¶ De lateribus scale. .xxxiiii.
De gradibus scale. ¶ processit. .xxxv. .xxxvi.
De uia orientali que a beati benedicti cella .xxxvii.
De basibus scale. ¶ De capitellis. .xxxviii. .xxxix.
De iudicio. xl. De grossis ficuum. xli. .xl. .xli.
Cerimonia saluatoris. xlii. De excusatione. xliii. .xlii. .xliii.
De duplici permissione. xliiii. ¶ sectarum. .xlv.
De incredulitate. xlvi. De labore ficto. .xlvi. .xlvii.
De ingredine et decore sponse. .xlviii.
Quod egestas interior foras eiciat. .xlix.
De uerme qui non moritur. .l.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

.LI. Quod aliter spem nostram spiritualia quam corporalia tangant.
.LII. De tribus in carcere. tribus in cruce.
.LIII. Quod sine exceptione centuplum promittitur.
.LIIII. De his qui videntur omnia reliquisse. nec centuplum
.LV. Quod celesti se consolatione privant. hinc qui resilire parati sunt ad terrena.
.LVI. De centuplo et vita eterna. centuplum
.LVII. LVIII. Quod centuplum hoc spirituale sit. Quod sit hoc
.LIX. LX. Exhortatio brevis. .LIX. De vita eterna. .LX.

.I. Dixit Symon Petrus ad Ihesum. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te. Fidelis sermo et dignus omni acceptione. colloquium Symonis Petri et Ihesu. Familiaris siquidem et amica salutis obedientia est. sed obedientia firma et stabilis. que fundata est super petram. Melior est inquit obedientia quam victime: et acquiescere nolle ariolandi peccatum est. Unde et iure quidem ipse salvator pretulit hanc virtutem: eligens magis animam ponere quam obedientiam non implere. Postremum et ipsum nomen Ihesu quod est super omne nomen. et in quo flectitur omne genu. apostolo teste. obedientie remuneratio est. Libet proinde sanctissimo huic interesse colloquio. et intenta cordis aure percipere quid dicitur. Arbitror inquit verba huius lectionis ea esse: de quibus ad immortalem sponsum a finibus terre clamat ecclesia. Propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras. Hec nempe sunt verba: que contemptum mundi in universo mundo et voluntariam persuasere hominibus paupertatem. hec sunt que monachis claustra repleverunt: deserta anachoretis. hec inquam sunt verba: que egyptum spoliant. et optima queque eius vasa diripiunt. hic sermo vivus et efficax: convertens animas felici emulatione sanctitatis et veritatis promissione fidelis.

.II. Dixit ergo Symon Petrus ad Ihesum. Ecce nos reli. o. Bene omnino: et non ad insipientiam tibi. Nam et mundus transit et concupiscentia eius: et relinquere hec magis expedit quam relinqui. Ecce inquit reli. o: et se. su. te. Nimirum quia exultavit ut gigas ad currendam viam: nec currentem sequi poteras honeratus. sed nec inutilis commutatio. pro eo quod super omnia est omnia reliquisse. Omnia sane diximus. non tantum possessiones: sed et cupiditates et eas maxime. Plus enim mundi concupiscentia quam substantia nocet. et hec fugiendarum divitiarum causa precipua est: quod aut vix aut numquam sine amore valent possideri. Limosa siquidem et glutinosa nimis. non minus exterior verum etiam interior substantia videtur: et facile cor humanum omnibus que frequentat adheret.

Age ergo qui relinquere omnia disponis: te quoque inter omnia relinquenda numerare memento. Immo vero si desideras et deliberas sequi eum: qui exinanivit propter te semet ipsum: pone gravissimam sarcinam. pone asinariam molam et terrenam molentem: pone illa videlicet non hominum plane iuga sed boum: que te insipienter emisti. Alioquin sequi sponsum et venire ad nuptias spirituales: qua via hac pressus et oppressus corporis sensualitate non poteris. Sed et si novissime veneris et pulsaveris: minime profecto aperietur tibi: sed respondebitur denique: quod non sit de bobus et asinis ceterisque iumentis insipientibus cura deo. An vero comparatum iumentis esse quis dubitet hominem. qui sibi iuga emerit iumentorum? Nisi quod eo sane ipsis quoque iumentis convincitur stolidior et bestialior bestiis comprobatur: quod iugum necessitatis eorum propria ipse subeat voluntate. Q. d. inquit illis natura est: huic culpa. Dum tamquam unum ex his que ratione carent sine ratione degens. et ipse sub corporeis sensibus similiter incurvatur. Sed quod eum iuga subisse causamur: arguamus magis emisse. Illud stoliditatis miserande: istud extreme dementie est. Dignus est operarius mercede sua. Nam ut mercedem pro suo quis opere tribuat: inauditum. Denique loquitur super hoc verbo dominus per prophetam. sub typo mulieris fornicarie. scelera arguens israelis. Omnibus inquit meretricibus dantur mercedes. Tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis. et donabas eis ut intrarent ad te undique ad fornicandum. factumque est in te contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis. et post te non erit fornicatio. In eo inquit quod dedisti mercedes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

τ nō accepisti: factū ē in te ꝯtriū. Plane
τ ī eo q̄ iuga emit: ꝯtriū fieri manifestū
ē. Q̄d ē. iꝗ. iuga emit. τ iuga boū: cū iu
gū suaue gratis offert. Nam iugū xp̄i
iugū honeris ē. ul' hōis ē. Siq̄dē τ xp̄s
hō: nec m̄ gratis tribuit: s; et copiosa
his q̄ tulerūt. remunatio ē. ut a nemi
ne nō dico emi: s; gratis sustineri queat.
Q̄d ḡ p iugo boū distrahis aīam tuam:
q̄ iugū xp̄i suscipiens. emere poteras reg
nū dei. lucrari uitā. lucrificare xp̄m. Nam
sine iugo inueri ēē nō potes homo. nimi
rū qr natus es ad laborē. S; graue iugum
sup filios adā. utiq; q̄ sequn̄t eū. Nam si
eos q̄ xp̄m sequn̄t: leue ē τ suaue. Postre
mo ut cetera sileam. cū sine iugo ēē nō
possim: quale hoc ipm̄ ē. elige potꝰ r. ḡo
unū. Q̄s ē. iꝗ. pot̄ seruire .v. dn̄is. nedū
r. tirānis .v. p̄donib;. Siq̄dē ocl's me de
p̄dat aīam meā. an nō sepe aliud gula exi
git. ad aliud prurit auris uocat. sic et
odorat τ tact. diūsa interdū imperāt
forsitan τ adūsa. dū utraq; cōuem sibi ge
stit p̄ripe seruū. τ trahit sua queq; uo
luptas. Vides excusatōne hōis. q̄ ppterea
xp̄m nō seq̄t. ppterea excusat a nuptiis. q̄d
iuga boū emit .v.

·iiij· Quid ut eorū laborē τ dolorē ꝯsideres.
Si numeres iuga q̄ uariis seruiūt uiciis.
morū magis q̄m corpū sensib;. Erit p
fecto inuenire iā hōies. q̄ multo magis in
labore hōiū nō sint. q̄m longe ampli' ali
ena ab hōie flagella sustineāt. erit inue
nire emētes. nō m̄ .v. s; pluscq̄m. L. v.
nō plane iumētorū iuga. s; demonū. Con
tendūt ambitio τ elatio cordis. altū nidū.
altā foueā parat. uolare altā iubet. repe
re uult. monet altā. cū neutrū pfecto sit
hōis. Q̄s enī tu ait. hec uero. cuius ille
ut ille ē. aut que domꝰ patris eorū. ut eis
ī aliq̄ cedas. ut teneatis eos. ut eis aliq̄
tenꝰ blandiaris. At bonꝰ sermo bonū inue
nit locū. at ambitio: τ interdū q̄ q̄ pdesse

nō pot̄: pot̄ obesse. Dissimula p̄mū. p̄mū
uisiū bonū pone. donͨ ueniat hora tua.
Auaricia q̄: τ appetit' laudis. s̄ inuicē adu
sant. τ que hec congregat. hic dispgit. al' hec.
Nec mīn' ꝯtraria s̄. que simulatio τ pusillā
nimitas suggerūt. impudentie impatientieq;
clamorib;. cuitati; labor τ dolor τ afflictio sps̄.
et aīt oīa similiaq; ·v·
Hec dissimilia mala: ex una radice pullulāt
ppe uoluntatis. Huiꝰ .iꝗ. sanguisuge due s̄ in
saciabiles filie. clamātes affer affer. Siq̄dē
nec aīus uanitate. nec uoluptate corpꝰ aliq̄n
saciat. ut scriptū ē. nō saciat ocl's uisu. nec
auris replet auditu. Fuge sanguisugā hāc.
τ oīa reliquisti. hec .iꝗ. oīa trahit ad se. Pone
hāc: iugū tā importabile q̄m multiplex
abiecisti. Non ē. iꝗ. dn̄s crudelis ad illam. nō
ē tirān. impi. τ inhumān. sic urgens
seruulū τ nō parcens: fatigatū magis in
stigat. subditū premit durꝰ. Ingenū malū:
q̄d sp̄m semp incumbens. inexcogitabilia
meditat. O custos hōiū. q̄re po. me. ꝯ. t. τ
f. sū michimet ipi grauis. Nullū m̄ hon' ipor
tabilī. nulla grauior sarcina ē. Factꝰ sū m̄ ta
lentū plumbi. τ resedit iniq̄tas sup illud.
S; audiā uocē solacii. audiā q̄d loq̄t magni
ꝯsilii angls. Venite inq̄t ad me. q̄ labo. τ ho.
estis. τ ego reficiā uos. Tollite iugū meū
sup uos: τ inuenietis reqē aīab; ur̄is. Verū
hec alias inueniet. forte ī nouissimis locis.
Interī sane felices liquet ēē q̄ exhonati s̄.
τ sequn̄t dn̄m expediti. Arctissimū .iꝗ. nos
foramen expectat. Si quē sequi. ꝯseq; uo
lum. p angustā credamꝰ ingredi portam
necēe ē. Q̄d tu camele gibbū. q̄d tu pecuni
ose. pditoris loculos tollis. Non sic impie
nō sic igredieris. foramen acus. Hīm sar
cinas nō admittit.
Sed excusant aliq̄ fortasse dicētes. Abrahā ·vj·
ysaac τ iacob. ceteriq; sci. nūq̄d nō diuitiā
huisse legunt. Sufficiat nob ēē sic illi fuert.
Neq; .iꝗ. sumꝰ nos patrib; meliores. Si culpa
biles ēēt possessio diuitiarū. nūq̄m illi in
diuitiis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tantam a dño gratiam obtineret. aut tantam gratiam consecuti diuitias nichilominus possideret. Quod respondebimus nouis imitatorib' scilicet ueterum. Imponant certe uitulos sup altare dñi. mactent arietes. hyrcos imolent. quia et hec abraham fecit. et hec rit patrum. quod nos tamen nos non meliores nō sumus. sed ne digni quidem soluere corrigiam calciamentorum eorum. Sed hec inquit statum ult' nō hñt. ubi reuelata ē ueritas transiere. Quod si ipas quoque diuitias temporales umbram fuisse dicimus futurorum. In figura siquidem eis oīa legimus contigisse. Denique quid in terrenas plani diuitias possiderent sci et pfecti uiri. cum sola adhuc terrena promitterentur a dño. Sicut et sacrificiis illis. sic et diuitiis carnalib' adhuc ppłis diuina dispensatio morem gerebat. nimirum ut tamquam paruuli paulatim a gentilium ritu recederent. eadēque gentes demoniis et non deo imolantes. eademque et illi. sed a dño non a demoniis expectantes. Ubi sane celestis pmissio sonuit. iam necesse ē spiritalia spiritalib' cōparari. et mutari sacrificiorum spe mutata. Nouerint hec quicumque ut eo tempore fuere pfecti. sed ex caritate pplo coherebant. ut in manifesto quidem agere eadem et eadem querere uiderentur. An forte uiolenta uidetur extorsio quod de umbra dicimus et figuratione. Olim alter sic hoc senserat in hunc modum. Nullus in apponat aurum templi iudeorum. et cetera. hec fuit. cum sangs pecudum imolabatur. quod totum fuit figura. aurum ergo repudiemus cum ceteris supstitionib' iudeorum. aut si aurum placet. placeat et iudei. Postremo nō multos legisse me recolo. aut nō afflictos grauiter. aut nō gauisos in ipa huius seculi psperitate temptatos. forte et periclitatos.

vii. Nimirum longe aliud ē in luto aquarum mittam diuisi fundo maris iter capere. terrena licite possidendo. aliud ipam nouis gressib' undam calcare oīa relinquendo. Sed ipm gratie pregatiua hec debebatur. petro nouum iter. et nouityp' itineris seruabatur. Antiquitus sane patrum dieb'. donec in terris uideretur et conuersaretur inter hoīes ds maiestatis. nō erat euangelice forma pfectionis. sed spm dñi solo interiori spu sequebantur. At ubi uerbum caro factum ē et habitauit in nobis. iam in eo tradita ē ymago uite. et conuersationis exemplar. quod oporteat et corporaliter imitari. ut utroque sequentes uestigio. non ulterius cum patriarcha iacob altero femore claudicemus. Ubi et audiuimus quod dictum sit antiquis. nisi quis renunciauerit oīb' que possidet. nō potest meus ē discipulus. et iterum. si uis ē pfectus uade et uende oīa que habes et da paupib'. et habebis thesaurum in celo. et ueni sequere me. Neque id dicimus. tamquam saluari quis ut hoc tempore nequeat si sec' egerit. sed ut gradus agnoscat proprium. et locum pfectionis. aut discipulatus officium nō usurpet.

Habent et euangelia et pfectionis consilium. et remedium infirmitatis. Nolite thesaurizare uob' thesauros in terra. hec pfectio ē. siquidem filius hoīs ubi caput reclinaret nō habebat. et petrus et iohannes nec argentum nec aurum erat. paul' uictu simplici uestituque contentus. hec ipa labore manuum adquirebat. sed nō oēs capiunt uerbum hoc. sicut nec consilium castitatis. Quod dicit pplo omni. Facite uob' amicos de mā. iniq. ut cum defe. re. uos. i. e. t. Verba dñi sunt. et quod loquitur tale ē. Firma eque stat, imobilisque sententia. et eos qui uolunt in hoc sclo diuites fieri. incidere in temptationem laqueumque diaboli. Sed quia misereor sup turbam. etiam ipm quoque camelum. quod hō nō potest p foramen acus traducere possum. Cauete saltem a uob' aspo. que laqueum uenantium minime declinari. Uestite nudum. egenum alite. uisitate infirmum. ne forte audire cogatis sermonem durum. asprum uerbum. auditionem malam. Ite maledicti in ig. e. q. ppa. ē. d. et a. e. Facite uob' amicos de mā. iniq. Ac si manifestius dicat. Ue uob' diuites qui habetis consolationem uram. Attamen unum iam supesse uidetur. cōicate eam paupib' quorum ē regnum dei. ut cum uenerit hora eorum re[illegible].

vii.

q. h. e. ii.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

7 deficientes uos recipiat in tabernacula sua. 7 consolatione sua quem in prudente expectat. Dum uita ipsi pripitis: insedit coniecto de solatis. Mensura .n. bona 7 conferta 7 coagitata 7 supereffluente dabunt in sinu eorum. Nec erit illud pallium breue: quod duos operire non possit. aut stratum coangustatum. unde decidat alter.

.ix. Hinc est quod ditatas 7 dotatas uidemus ecclesias a potentibus 7 diuitibus huius seculi. qui in opibus bonis diuites iuxta pauli admonitionem amicos sibi facere studuerunt de mamona iniquitatis. a quibus in eterna tabernacula recipientur. Quod ni sperarent ab his recipi. quos claues uiderent habere. Sed heu data est ipsa prudentia eorum in occasione carnis. 7 quod sibi parit atque aliis in celo tabernacula eterna parare debuerunt. In ipsa coniungit domum ad domum. 7 agrum agro copulat. Quis rapuit ab ore apostolorum temporis huius uerbum gratie. fiducie uerbum. ecce nos reli. o. 7 se. su. te. Ecce enim ut populus sic sacerdos. Sitit uolunt diuites fieri. Sibi amicos egerent 7 ipsi. ut in aliena tabernacula recipientur. utpote propria non habentes. Beati enim pauperes spiritu. q. i. e. r. ce. Ceterum hominibus qui perfectionis obtinet locum: dignitate pollet. auctoritate preminet. fugiunt officio. an inter hec imperfectionis 7 infirmitatis quem usque adeo diffitentur. liceat saltem sperare remedium. ipsi huius sui iudices. Nam quod minime liceat: manifestum. Nobis sane liceat ut audire dicentem. Si sal infatuatum fuit. in quo salietur: ad nichilum ualet ultra. nisi ut mittatur foras. 7 conculcetur. Sed et probio eius forsan derogare timebunt. quin sanctus est: ut liceat solita spiritus libertate. nulli blandiri. 7 palpare neminem. sed nude nudam promere ueritatem. Clericus qui partem habet in terra: non habebit partem in celo. Itemque clericus qui si quippiam habuit preter dominum: pars ei non erit dominus. Verbi gratia. si aurum. si argentum. si possessiones. si uariam supellectilem: cum istis dominus pars ei fieri non dignatur.

Videt 7 sanctus dauid cauterio grauium urere quosdam. .x. Ipsi uiderint. quos hec parabola tangat. In labore inquit hominum non sunt. 7 cum hominibus non flagellabuntur. ideo te. e. s. Habet enim singula queque genera hominum laboris aliquid. aliquid uoluptatis. Sed aduerte est prudentiam aliquorum 7 mirari. quemadmodum nouo inter hec artificio discernentes. 7 abiicientes sequestrantes ea. totum quod delectat eligunt 7 amplectuntur. 7 quod molestum est fugiunt 7 declinant. Cum militibus nempe. superbie fastus. amplam familiam. 7 nobiles apparatus. equorum phaleras. accipitres. aleas. 7 similia queque requirunt. aliquid forte. 7 dependentes a collo rubricatas murium pelles. ornatos thalamos. balneaque. molliciem omnem. atque gloriam uestium a mulierculis mutuantur. caute. odio longe ponunt. 7 insompnes in castris noctes. incertasque discrimina preliorum. muliebrem quoque uerecundiam 7 disciplinam. aut siquid aliud sexus ille laboris habent certius: declinantes. Sudant agricole. putant 7 fodiunt uinitores. 7 quod inter hec torpent ocio: accedente fructuum tempore. innouari sibi horrea iubent. 7 promptuaria eorum plena. uinum non pro illis. uinum ut cum illis uiuunt tritico. bibunt uue sanguinem meracissimum. Parum est. impinguantur 7 dilatantur adipe frumenti. herbarum uiribus peregrinum mutuantur uina saporem. 7 addunt oleum camino. Sed considera 7 negociatores. circueunt mare 7 aridam. in labore corporis 7 periculo uite. priuatas sibi diuitias congregantes. Dura sunt hec. caueant prudentes nimirum. dulces merita capiant sompnos. ne dicam in stratis lasciuiant suis. Erit tamen inuenire in die festo grandes uasis aureis 7 argenteis ministrorum dextras. refertas opibus manticas. perticas honoratas. 7 in scriniis tam multiplices loculos: ut si mensas adhibueris. numularios putem. Quid fabros aut cementarios. ceterosque eiusmodi operarios necesse est numerare: uictum sibi multo labore querunt. Illi madent deliciis. copiis affluunt ociosi. An non merito poeta tales subsannet.

mita

al' pta

(c) 2006 Ministerio de Cultura

x.

Ne cū forte suas repetitū uenint olim-
Grex auiū plumas: moueat cornicula
risū. furtiuis nudata colorib⁹. Magis sat
ille magn⁹ ꝓpha ꝛ plusqͣm ꝓpha: intre
pide dicēs. Genimina uiparꝫ. q̄s demon
strauit ub fugē a uētura ira. Vbi. inq͛.
nō s̄ penit⁹ fruct⁹: cū resurgē ceperīt
hoīes. unusq̄sq; ī suo ordine. ubi putas ge
n̄atio ista locabit̄? Si ad milites forte di
uerterit: exsufflabūt eos. q̄d minime
secū laborem aut pic̄ula tolerauerint. Sic
agricole. sic negociatores. ꝛ singuli quiq;
ordines hoīū: a suis eos sibi arcebūt fi
nib⁹: utpote q̄ in hoīū labore nō fuerit.
Q̄d ḡ restat. n̄ ut q̄s oīs ordo repellit
pariē ꝛ accusat. eū sortiant̄ locū. ubi
nllus ordo. s; sēpitn⁹ horror inhabitat.

.xi. An forte ad electionē
cleri audeāt aspirare: Magn⁹. inq͛. eoꝝ uere
loc⁹ ī regno dei: ꝛ bonū sibi s; q̄ bn̄ mi
nistrauerīt. gradū adq̄rūt. Ceterū suus
ꝛ ipsis nec modic⁹ labor ē. uidet̄: ꝛ dice
bat q̄ plus oīb⁹ laborauit. Q̄ nō labo
rat: nō manducet. A petro dictū ē. Symō
iohis diligis amas me. pasce oues meas. Idemq;
tercio repetitū. Tercio dictū pasce. nec mul
ge seu tonde. uel semel additū ē. Specter
ḡ discipli locū. gradū ministri. q̄ dn̄icū
gregē pascere satagit q̄m tondere. Pasca
re ū̄ ꝯtplat. exēplo ꝯūsatōis. ꝑdicatōis u
bo. fructu orōis: ꝛ pascere ad mādatum
xp̄i. ut nemo s̄ huc sumat honorē. s; q̄
uocat⁹ fuit a dō. tāq̄ aaron. Per eū. inq͛. siq̄s
introierit: saluabit̄ ꝛ īueniet pascua. si
ū aliunde ascendit. a. plane fur est
ꝛ latro. atq; utinā uel qūit̄ iam inē dispē
satores: ut fidelis q̄s īueniat̄.

.xii. Nemo tn̄ indignet̄ nob̄:
aut moleste accipiat que dicunt̄. si sc̄s ē
ꝛ minime s̄ consci⁹ hoꝝ: ꝯgratulamr̄ ei:
doleat ꝛ ipse nobiscū. in plurib⁹ hec inue
niri. Nec. inq͛. reuelam⁹ nūc oculta dedecoꝝ:
nec parietē fodim⁹. ut abhoīatio maior ap
pareat.

Nullū adhuc de fornicatōe fecim⁹ uerbū:
q̄muis ꝛ hoc ī multis ē ꝛ multiplr̄ regnet.
q̄ puritatis auctorē. impuro corde ꝛ corpe
ministrātes: nō uerent̄ stare āte angelū
dn̄i. q̄ secet medios ꝛ disꝑdat. s; oīo au
dēt agni īmaculati sacs̄ ꝯtinge carnes. ꝛ
ītinge ī sanguine saluatoris manꝰ nefariā.
q̄s paulo āte carnes ꝑh dolor meretricias at
tractarūt. Sic altaria ꝯcurre. sic frequentare
psoc: cū ꝛ hymn laus execrabilis. ꝛ oratio
sit ī pcc̄m. Sed nec eoꝝ sacrilegia recēsem⁹.
q̄ diligūt munia. sequnt̄ retributōes. uen
dūt sacm̄eta. iusticiā produnt. q̄rꝫ guttur
necdū traxit ad laq̄ū. necdū ꝑfocauit fau
ces. libū blasphemie. vox sacrilega. sermo
neq̄m. q̄d ultis in dare. ꝛ ego eū ub tradā.
Videm⁹ hec oīa. s; q̄dam nō uidētes. q̄ppe
q̄b⁹ nec flagellū ē. nec ille comedēs zelus.
Manifesta loq̄m. ꝛ que uix aliq̄ erubescūt.
Postremo ꝛ nos ī clero sum⁹: liceat ul nrā
scrutari.

Videte uocatōnē urām. ait apl̄s. Consideḿ .xiii.
ꝛ nos. an uocati uenim⁹: ꝛ uocati a deo.
cuius nimirū hec uocatio ē. Nec ꝯuem uo
catōnē in diveri. qua sane iux̄ aplm̄ q̄s
ꝑdestinauit. hos ꝛ uocauit. S; quis uoca
uerit nos ī honorē cleri: ꝯuenire uelim
ꝯsciētias singloꝝ: ut scdm̄ ꝑceptū dn̄i. ad
coꝛ ih̄rlm̄ loq̄r. huic. inq͛. paruulo adhuc.
aut forsitan necdū nato: eccl̄stica iā bn̄fi
cia. ꝑuida sane parētū sollicitudo parabat.
huc nos ingens. illi ut illi tandem ep̄o. apd̄
quē huius grām. aut cui forte seruiuim⁹: ut
diret̄ de bonis dn̄i: nec ī tot libeꝛ nrā
diuidat̄ hereditas. Illū ꝑposit⁹ aut decan⁹. ut
s̄ succederet: plusq̄m materno educauit affec
tu. ī delicijs enutriēs ꝛ delictis. Ille digni⁹
archidiachonatu. utpote fili⁹ ꝑncipis. ma
gis aūt si sit ep̄i ꝯsobrin⁹. in q̄ nimirū to
ta ē episcopatā ꝑgenies. Alij undiq; ꝯcurit
sedul⁹ explorator. blandit̄. obseq̄t. simu
lat ꝛ dissimulat. miseriq; s̄ suffragia mē
dicare nō erubescit. manib⁹ ꝛ pedib⁹ repens.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

siquomodo tande sese ingerere queat in pa
trimonium crucifixi. et bona domini. que sola ex
omnibus hodie inueniuntur exposita. Nimirum
pergere perfectus est. sed in plenilunio forte ut
sua districte repetat redibit. Quis ea inten
tione gradus ecclesiasticos. et ministeria secularia que
rit. Immo querit. quem neque cum querere ipse
debuerat. ut sine curis scilicet et sinceritate cor
dis et corporis illuminandus accedat ad diuinum.
et suam pariterque proximorum operetur salutem.
omnis studio dedit et uerbo predicationis. Nam
si eo querit aut tenet adeo. eoque constitutum. ut
hinc uite habeat necessaria: euangelizat ut man
ducet. et pulso nimis ordine celestibus terre
na mercatur. Quam certe dignius ampliusque consenta
neum non. ut per carnali uictu carnalia
magis opera et negocia exercerent. nec fieret
inuersio rerum. aut inhonorari mysterium
spirituale. Sed modico est natura contenta. nec nisi
sola in his necessaria quererent. quippe minorum
facile satis obtinenda periculo. honorati in
cedere uolunt. placere student hominibus. delecta
ri. et superbire. et huic seculo conformari. Audi
querelas domini. quod super hac tanta hominum teme
ritate loquitur patiens redditor. penam cupiens
cum iudicia. Ipsi inquit regnauerunt et non
ex me. principes extiterunt. et ego non uoca
ui eos. Uniuersos siquidem in ordinibus ecclesiasticis
ceterisque ad secularia pertinentibus honorem
querentibus proprium. aut diuitias seu corporis
uoluptatem. postremo que sua sunt. non que ihesu
christi. manifeste procul et indubitanter non ea
que deus est caritas. sed aliena a deo et omnium
radix malorum cupiditas introducit. Quid
istud temeritatis. Immo quid insanie est. Ubi
timor dei. ubi mortis memoria. Ubi ge
henne metus. et terribilis illa expectatio iu
dicii. Sponsa nec cubiculum nisi cellam ingredi.
nisi rege introducente presumit. tu irreuerenter
irruis. nec uocatus nec introductus. Trahe
me post te ait. in odorem unguentorum tuorum
curremus. Illuc autem trahit sua quemque uolu
ptas. et odorem turpis lucri sectantes. que
stum estimant pietatem. quorum certa dampnatio
est.

Uerumtamen irreprehensibilis .xiiii.
uideatur ingressus. et intentio casta. nichil ne
ulterius timendum est. Timendum quidem et maxime.
Neque enim quicumque spiritu cepit. et spiritu consummatur.
sed carne nonnulli. Denique et saul princeps
constituitur a domino. et iudas non ab alio electus
et apostolus memoratur. Nonne ego inquit uos
duodecim elegi. et unus diabolus est. Utinam in duodecim eos
hodie unus petrus. unus qui reliquerit omnia. unus qui
loculis careat. inueniatur. Unus inquit ex uobis
diabolus est. De duobus itaque bonis. diabolus est. et
iudas non loculum sed loculos habet. Utinam sapes
et intelligeres miser. cum thesauro pecunie
thesaurum ire pariter cumulari. Utinam no
uissima preuideres. aduerteres (animaduerteres). facile per
foramen acus transituros non diuitiarum camelos
sed debitorum. Nichil enim intulimus in hunc
mundum. haud dubium quia nec afferre poterimus al' auferre.
quicquam. Sane argentum et aurum non nichil est.
sibi nisi utrumque retinet mundus. Inexo
rabilem constituit ianitorem. Foramen angustum
est. nichil ex omnibus asportare licebit. Illa penitus
quam nichil est. nulla potest angustia retineri.
Foraminis. Solum hoc sequitur te quocumque ieris.
quacumque intrauis. pelle hanc non deponens. Que
autem parasti insipiens. cuius erunt. Ve in domo
dei horrendum uidemus. quamdiu ydolatrias in al' quod diu
iusti uites. Mentior. si non ydolorum seruitus aua
ricia est. si non quibusdam etiam uenter suus factus
est deus suus. Quod enim quisque pre ceteris colit. id sibi
deum constituisse probatur. Quantos sane uidemus.
qui diligunt munera. sequuntur retributionem. quan
tos qui christo domino non seruiunt. sed suo uentri.

Quis putas est fidelis .xv.
seruus et prudens. quem constituit d. fr. fa. s. u. d. i. c. i. t. ul' escam
Queris forte quam escam. Meus cibus est inquit.
ut faciam uoluntatem patris mei. Nimirum ui
ta in uoluntate eius. Qua quidem nec pasci ipse.
nec pascere alios poterit. nisi sit fidelis et
prudens. ut et eam et intelligat et diligat.
Diligat autem fortiter. diligat et feruenter.
Quem enim excusare ignorantia poterit hominem. al' quando.
qui se magistrum infantium. doctorem insipientium
profitetur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ignorans utique ignorabitur. Immo et multos ignorare faciet. faciet ignorari. Quid igitur periculi sit. ubi pastor non invenit pascua. ignorat dux itineris viam. vicarius nescit domini voluntatem. ecclesia cotidie multipliciter et miserabiliter experitur. Est igitur ut sanctissima sic et secretissima res. voluntas dei. et que occultum omnino consilium. de quo apostolus gloriatur. puto inquiens. quod et ego consilium dei habeam. Unde et ipsa veritas ait. Nemo scit que sunt in homine nisi spiritus hominis qui est in ipso. Utilis proinde lectio. utilis eruditio est. sed multomagis unctio necessaria. quippe que sola docet de omnibus. Unde ad scire videbitur. que sit voluntas dei bona. et bene placens. et perfecta. qui nec pulsare. nec querere. nec petere consuevit. qui donum alienarum curam susceperit animarum. numquam sue gessisse curam. sed in vano eam noscitur accepisse. atque utinam vel tunc curaret suam. ut mea quoque perea curaturum sperare haberet. et de suo prius oculo festucam eicere. ut de meo videret eicere trabem. Nam de his quidem qui et ubi forte intelligunt domini voluntatem. negligunt tamen et contrarium prevalet. adversantur ei. qui dederunt manus morti. et cum inferno inierunt fedus. ut odientes bonum. adhererent malo. parati sunt gratis consentire peccato. fovere maliciam. favere iniquitati. de quibus quam odibiles deo et mundo execrabiles esse constat. melius est silere quam loqui. Sane nemo repente fit turpissimus. et vix aliquis in hunc affectum nequicie nisi prava consuetudine pervenit. Sunt igitur debiles quidam et tepidi amatores justicie. sunt quibus aut vigor aut fervor deest. aut fortassis utrumque. cum utrumque sit summopere necessarium. ut prospera quippe et adversa versantur. Ut igitur vigori esse dinoscitur. nequaquam cedere tribulationi. sed pro justicia persecutionem viriliter sustinere. sic fervori videtur attribuendum. nullis capi voluptatibus. et nullis illecebris enervari. Que quidem tum omni populo. tum maxime et specialiter ducibus populi sunt necessaria. ne forte in precipicium ovium errantium congregat. Quid igitur refert. qui occasione viam deserant veritatis. seducantur ignari. sequuntur spontanei. compellantur justi. seu attrahantur illecti. Quid interest. dum in eant in perditionem. Sic igitur eve prudentia. adde temperantia. cayn omnino justicia. petro defuit fortitudo. Qua quidem virtutis quadrifarie perfectione. et cathedram severitatis. omnimodis exigit ministerium hoc de quo loquimur. ut hac dote carens. frustra se tamquam per christum introierit blandiatur. Siquidem dicitur ignorans. Si cecus ceco ducatum prestiterit. nonne ambo in foveam cadunt. Et iterum. Sacerdotes non dixerunt ubi est deus. tenentes legem nescierunt me. ipsi prophete et pastores abierunt in terram quam ignoraverunt. Dicitur et iniquus. Fur non venit. nisi ut mactet et perdat. Et illud. Dilexisti justiciam super benignitatem. Dicitur et pusillanimis. Mercenarius et qui non est pastor. videt lupum venientem et fugit. quia non est ei cura de ovibus. Dicitur et qui post concupiscentias suas vadit. Mors est posita secus introitum delectationis. Dicitur iterum. Omnes que sua sunt querunt. non que ihesu christi. Verum hec hactenus.

xvi Iam qui per christum sibi in sorte ministerii huius introisse videtur. de cetero quemadmodum servat. et quemadmodum ministret. et quemadmodum pascat. triplicem gregem domini. ut prediximus. sollicita secum examinatione discutiat. Indignus igitur lacte et lana convincitur. si non pascit oves. si non vigilat in custodia gregis. judicium sibi manducat et vestit. Ve. ve. tibi calice. mors in olla. mors in ollis carnium. mors in huiusmodi deliciis est. Ideo non quia secus introitum delectationis posita esse cognoscitur. sed ob id maxime. quia populi constat esse peccata que comedis. Super ecclesiasticos gratis hinc te reputas. cantando ut aiunt et puerilia videtur. sed bonum erat fodere magis et mendicare. Peccata igitur populi comedis. ac si propria tibi minus sufficere videntur. Sollicitus esto. tamquam redditurus rationem. dignos pro eis gemitus fundere. dignos agere penitencie fructus. alioquin tibi noveris imputanda. que in interim delicias comedis et parvipendis. tamquam nichil adveniet tibi. O judicia dei abyssus multa. O terribilis deus in consiliis super filios hominum. Frustra

(c) 2006 Ministerio de Cultura

incipiet miseri dicere montibus. cadite super nos:
et collibus operite nos. Veniet ante tribunal xpi.
audiet populorum querela gentis. accusatio dura:
quia invenerit stipendiis: nec diluere peccata:
quibus facti sunt duces ceci. fraudulenti mediato
res. Quod est insipiens delicie sapiunt. quod divi
tie ille cecos oblectant oculos. quibus incarnatis tam
gue iudicium. tam dura terrent ipsum obligans
totum. Vinfusa fide usque ad quadrantem no
vissimum exigeris.
xvii. Sed esto. studiose et fructuose quis laboret.
Dignus plane est operarius mercede sua. ut qui altario
servit. de altario vivat. Vivat inquam de al
tario. ut iure eidem aptum alimenta et quibus te
gatur habens. his contentus sit. tercium est. hoc
pictum est. De altario inquit vivat. Non superbi
at. non luxuriet. deinque non ditetur. non qui sese
cuidam plane dignam omni acceptione sententiam.
ex clericatu ditior fiat. Non sibi de bonis eccle
sie ampla palatia fabricet. mutans quadra
ta rotundis: nec loculos inde congreget. nec
in vanitate aut superfluitate dispergat. Non
extollat de facultatibus ecclesie consanguineos suos
aut neptes nec filias diverti nuptiis tra
dat. Res pauperum non pauperibus dare: par sa
crilegii crimen esse dinoscitur. Sane patrimo
nia pauperum. facultates ecclesiarum sacrilega
eis crudelitate subripitur. quicquid sunt ministri
et dispensatores. non utique domini uel possessores.
ultra victum accipiunt et vestitum. Nec est. ordi
navit deus his qui in evangelio serviunt. de evan
gelio querere delicias uel ornatum. Sed vivere
ut ait paulus. ex eo. ut inde habeat sic contenti.
alimenta corporis non gule irritamenta. aut
incentiva libidinis. et quibus tegantur. non quibus
ornentur accipe. Sane qui non fideliter introivit.
neque per xpm: quidni infideliter agat et contra
xpm. manifestum sine dubio faciet arbo
rem fructus. iudicet palmes. opus intentionem.
faciet ad quod venit. ut mactet utique et
disperdat. Quoniam est altario serviet qui eius
modi est. serviat ait in spiritu et veritate: tales
ministrum pater adoratores querit. Alioquin mi
nistratio eorum est in iudicium et condempnatione.
al' quando.

al' quando
Aut quoniam potius necessariis esse contenti
qui eo animo introivit. ut stipendia dari in
usus voluptatis. curiositatis. et vanitatis
congreget. servet. expendat. Triplex quippe fu
niculus qui difficile rumpitur: hominem miserum
in profunde trahit. Quoniam impune intrat. indig
ne ministrat. sed et ipso fructu abutitur temporali. xviii.
Vidi est. si in hoc mundo
floret. et prosperatur in via sua: crescet velociter.
cito decidet flos feni: et vapor ad modicum
parens. Patitur impie qui invenitur iniquitas
ei ad odium: non ad penam. Virga inquit tua et
baculus tuus. ipsa me consolata sunt. habet est virgam: sed habet
et baculum: et hec consolatio est. quod is qui
virga cedit. baculo sustentet. Aut certe pariat
pastor virgam et baculum. illam ovibus. illum lupo.
omnia autem propter electos. Siquidem et virga eos consolatur
a stimulis conscientie. dum scilicet hoc in sibi sen
tiunt peccata dimitti. dicente domino. Ego sum qui
deleo iniquitates tuas. Et baculus iuvat ad to
lerantiam vincere. dum illis comparatione fit levior.
Regitur vero dicitur in diuiciis. Frons mulieris meretricis
facta est tibi. erubescere noluisti. Et addit. Re
cessit zelus meus a te. ultra non irascar tibi.
Quem est diligit arguit: et flagellat filium
omnem quem recipit. Liquet proinde eos qui in
labore hominum non sunt. et cum aliis non flagel
lantur: nec diligi ab eo. nec recipi. An forte
diligi putas: audi quid sit hoc scriptum loquitur.
Omnis qui voluerit xix.
amicus esse huius mundi: inimicus dei constituitur. Et
alio loco. Karissimi nolite diligere mundum. neque
ea que in mundo sunt. Siquis est diligit mundum:
non est caritas patris in eo. Verba sunt apostolorum pri
quidem iacobi: et posterius eius discipuli quem dili
gebat ihesus. et quem ipsi ignorare non posset al' quam
amicus: sed nisi nosse. quis sit qui diligat mun
dum. Nec est. creaturas dei iuberis odisse.
sed que a deo non sunt. ea diligere prohiberis.
Que vero sint hec. iohannes ipse loquitur adiciens.
Omnia est. que in mundo sunt: concupiscentia carnis est.
et concupiscentia oculorum. et ambitio seculi. et que
non sunt inquit ex patre. sed ex mundo. Viderit hoc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

qsequitur cui sit spes. qd diligat. qd cupiat.
qd sequitur. Ecce .n. speculu ueritatis. cum
neqs confidato uultu conscie sue preeat. et
qualis fuit obliuiscatur. Ambitio. curiosi
tas. et uoluptas. no ex patre s. s; ex mu
do. aut certe qz mltu cardiales hnt. no am
bitione scli. s; supbia uite. In concupisce
tia carnis. uniu sdm accipe corpaliu sen
suu delectatione. qua eqdem nec ipa cu
riositas caret. ac deinceps ad cocupisce
tia oculor. queceq ad huana tru die quem
ppha minime cocupiuit. et sectare glia et
extrinseca ptinet uanitate. Porro i sup
bia uite. elatione cordis itellige. hec
.n. tria q diligit. mudu diligit. et dei
constitut e inimic. Suscipiat aut q eimodi
e. reconciliatoris officiu. et nomen media
toris. et pditoris scele inimicicias cu
mulauit. ut merito ia no ut hostis.
s; ut traditor iudicet. ut iudas uidelicet.
xx. no ut saulus.
Iam impudentia et frontositas cu obduru
erit. ut no paueat. no horreat. no cote
miscat. ea iam demu desperatio est. Quid .n.
hor sibi conscius ho. tanqm q iusticia fece
rit. diuino sese uultui sistere no ueret.
tanqm domesticus intrat et exit. magistru
salutat. genua flectit. osculatur ore sacri
lego. dolose agit. s; i cospectu dei. ut in
ueniatur iniqtas ei ad odiu. Odibilis pla
ne deo frontosa temeritas. et impudentia exe
cranda. ppt qd .n. irritauit impius deum.
et exacerbauit dnm peccator. ut fo. m. ire
sue. n. qret. Nllum ppt fornicationes. incest
aut sacrilegium. Nichil hor memorat
ppha. s; qd i corde suo dixit. no reqret.
Corde .n. no reqret. dice e. no expauesce
reqsiturum. hec impietas. cui scdm multitu
dine ire sue. non. misereatur ds. neceq
rit. n arguit. nec flagellat. n ulciscit
i adinuentionibus eoru. sic de moyse et aaron
et samuele legimus. qbs inimicu ppicius fu
it. Sed expresse atque signant cuius sit hec
impietas. audiuimus.

Misereamur impio. ait ds.
uelut i concilio angelor deliberans. Nlee eos
et congregate. Nlee eos lateat. crudeliore cu
indignatione uindicta iudicii meditari. qua
no discat ho iusticia facere. s; obdormiscet
miser. et dicet oblitus e ds. auertit faciem
sua. dies suos ducet i bonis. i puncto ad in
feros descendet. et cu dixerit pax et securitas.
tc subitaneus ei superueniet interitus. nec effu
giet. Vel no discet inquit facere iusticiam.
In terra scor iniqua gessit. ait dns. ac si dicer.
Nolo discat iusticia facere. inuenta e iniqtas
eius ad odiu. An adhuc qrendu e. qs sit iste
impius. In terra inqt scor iniqua gessit. In
ecclesiasticis possessionibus. que scis fuerant usib
assignate. in domo dei. qm scitudo decet.
de qua paulus discipulum studiose sollicitans.
ut scias inqt. qm te oporteat consulari i do
mo dei. que e ecclia dei uiui. colupna et
firmamentu ueritatis. In clero quippe tanq in
celo gerens iniqua. quid ni de ministerio
iudicet. Celeste tenet officiu. angelus dni
exercituu. factus e tanq angelus. aut eligetur. aut
reprobatur. Inuenta quippe i angelis prauitas.
districtius iudicari necesse e. et inexorabilius
qm humana. Age g. qm iudiciu graue his
q presunt. et potentes potenter tormenta pati
entur. Ascendat supbia tua sep. sequere rege
tuu. omne sublime uideat oculus tuus. festina
multiplicare pbendas. inde ad archidiacho
natus euola. demu aspira ad epatu. nec ibi
qde reqem habiturus. qm sic itur ad astra.
Quo pgredieris miser. An ut ab altiori gra
du sit casus grauior. Neque .n. sic paulatim
decides. s; tanqm fulgur i impetu uehe
menti. quasi alter sathanas subito deicieris.
In labore inqt hoim. n. s. et c. ho. n. fla. Ideo
tenuit eos supbia. pctm diaboli. quo cecidit
derit q operantur iniqtate. Hec est que no
recipit disciplina. curari renuit. medela
no sustinet. ulcus pessimu. qd nec suos
saltem digitis patitur attrectari. Huius et ipse
indignatione uereor sup his et graue iudi
ciu. Quid ni timea mortem. et spiritualem

xxi. — al' qm — et ingt — de supbia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

insaniā. ⁊ aīaꝝ frenesim nō ignorans.
S; diuīt s ūba que replico. ⁊ eadē ipi qꝫ
legūt ⁊ itelligūt parit legāt q̄ppe scietes.
In t̄ra inq̄t scōꝝ iniq̄ gessit. ⁊ nō uide
bit gl̄iā dn̄i. Q̄d ḡ certa uidisse prestat.
hiccine tot̄ iucie finis. Hac ḡ inicianī
nolo. paul fiat. miseratió tā crudelis. ne
ueniat ī eoꝝ ꝯsortiū aīa mea.

xxij. Quis .ḡ. ub̄ miseri demonstrant
fugere a ūgīa ira. Q̄d p̄sente tātope fu
gitis ira. ⁊ flagellū timetis. declinatis ūgā.
Recipe in hac die uīa q̄ ad pacē ub̄. s; si cog
nouissetis ⁊ uos. Murmuratis. nō effugitis pe

al' p(er)mam nam. nā malū īpunitū ēē nō pot̄. Nō pu
nit̄ hic ꝓꝓia uoluntate. puniet̄ alibi sine
fine. Misera sane ⁊ extreme plena demen
tie cōmutatio. hūanū declinare laborē. ⁊
paratū diabolo stridorē eligere sēpiternū.
Aīaduertite sicq̄dē ⁊ uidete. nō hoīb̄. s; dia
bolo ⁊ angl̄is ei' ignē illū ēē paratū. Ille
.ḡ. hostis ⁊ lup̄. nos aūt ꝑp̄ls ei'. ⁊ oues pas
cue ei'. Illi s̄ securis ⁊ malleꝰ. nob̄ flagellū
⁊ ūga debet̄. Illi iniq̄tas suū h̄t odiū. iusta
ad odiū. suū h̄t carcerē. ubi nulla redēptio.
unde minime h̄eat respirare. Nobis sane
⁊ labor tolerabilior carcere. ⁊ tp̄e breuior
assignat̄. ubi cū .uenit. fieri dn̄s. micie re
cordet̄. redēptione suo mittens ꝑp̄lo copiosā.
Denique in tp̄e ꝯstituit. in dicit donec. illi
parat eternū. In sudore inq̄t uult' tui. co
medes panē tuū. donī in t̄ram de q̄ sūpt'
es reūtaris. Pessim' ille angl's. de t̄ra sūpt'
nō ē. nec ī t̄rā aliq̄n rediturꝰ. ꝓpt̄ea non
h̄t. donec. s; ignis ei parat̄ etern'. Minore
ḡ expedit. ut ī sapia h' scl̄i. auctoris scl̄i
nō ueream' frustrari iudiciū. ⁊ deludere
uelle sniā. declinādo uidelicet laborem
hoīū ⁊ sudorē. acsi nulloin nos ꝯtingere
uideat̄. q̄d adē dictū ē. aū nō. In eo sniam
laboris excepim'. in q̄ sine exceptiōe pecca
uim' oēs. aut nō cōis culpe nichilominꝰ
ēē debeat pena cōis.

xxiij. Forte .ḡ. aliq̄ dicet. Quid peccaui. Bona ē
creatura dei. Ista licite possidem'. nostris

uiginī factatib̄. a rapinis ⁊ latrociniis ab
stinētes. Ꝛnimuero nō pascetis ī cruce cor
uos. Ego sane diuitē illū cui' saluator me
minit ī euāgl̄io. ī nullo illoꝝ audio accu
sari. Induebat̄ purp̄a ⁊ bysso. cotidie splē
dide epulabat̄. s; crudelitatis arguit̄. q̄d
subiā mundi h̄ns. ⁊ uidens frem suū egere
clauserit uiscera sua ab eo. Q̄ndo hec diuiti
deest. Q̄ntos uidetis ⁊ ipi lazaros esurie
tes. nudos. egrotos. ⁊ pl' de iumētis uris.
plus de eoꝝ phaleris. q̄m de illoꝝ miseriis
cogitatis. s; ad iudiciū abrahe ueniam'. Nō
.ḡ. abrahe. s; dei. abrahe snia ē. Memēto inq̄t
fili. q̄d recepis bōa ī uita tua. ⁊ lazar' silit̄
mala. Uerū utrūq; ē. nō pot̄ oīo negari. Fer
sniam. ēp a paucis expressa tot' sūma nego
cii est. Ille bona. ⁊ iste mala recepit. Q̄d in
Nūc aūt hic inq̄t ꝯsolat̄. tu ū cruciaris. Rep
gisciminī ebrii ⁊ flete. Terribilis .ḡ. ds s̄r
filios hoīū. ī iudiciis ē. Heccine cā tota. q̄d
in hoc sc̄lo bona recepit. Ita plane. Neq; .ḡ.
ad hoc nos de paradiso uoluptatis. aīaduer
sio diuina eiecisse uidet̄. ut altiū s̄ hic pa
radisū. adiuentio hūana pararet. Hō ad labo
rē nat'. si laborē refugit. nō facit ad q̄d
nat' ē. ad quod uenit ī mūdū. Q̄d respon
debit ei q̄ misit. ei q̄ instituit ut laboret.
Memēto aūt. q̄d recepis bōa ī uita .t. ⁊ la. s. m.
Nūc aūt hic ꝯsolat̄. tu ū cruciaris. Q̄d dicem'
ad hec. Si talis est finis. ⁊ tale iudiciū. ut al' dēt
extrema gaudii luct' occupet. nūq̄d nō p̄fe
renda s̄ ī hoc sc̄lo mala bonis. Quippe ū illa
uera bōa. nec illa uera mala ēē. manifestū
ē. uera poti' snia salomonis. Melius ē ire ad
domū luct'. q̄m ad domū ꝯuiuii. Ceterū si
sic cruciandi s̄. q̄ ī uita sua bona receperūt.
⁊ hiīg' ꝯsolatiōne p̄sentē. ue repositū ē sēpi
ternū. cū ī sup̄iorib' inueniant aliq̄ de sapia
carnis scietes ī oīb' ⁊ p̄ oīa reprbare malum.
⁊ eligē bonū. ꝯsnam eoꝝ poterit ēē finis. cū al' ēē
scdm multitudinē ꝯsolatonū suaꝝ. dolores
apphenderint aīas miseroꝝ. Consequens .ḡ. ut.
ut bōa oīa ⁊ omē scl̄i h' recipietes ꝯsolatōne.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nichilominus vini sui vel. et vini sui maneat
cruciatus. an non et illis eque et ex eadem sententia
abrahe congruendum videtur. eos qui contrario ducti
spiritu vite presentis omnia bona respuerunt vel re-
spuunt. et eligunt mala. omnia que bona dum. et
omni consolatione habituros. Forte hoc erat
quod petrus audire voluit. cum tanta fiducia
dominum taciteque libertate convenit. Ecce inquit
nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis.

xxiiii. Nota admodum questio est. quam
petrus cum nichil fere ex omnibus huiusmodi sciatur. tam
fiducialiter glorietur sese omnia reliquisse. unde sanctorum
quispiam. Multum inquit deseruit qui voluntatem ha-
bendi reliquit. Et post pauca. Quid sequentibus tanta
relicta sunt. quanta a non sequentibus desiderari po-
tuerunt. Fidelis sermo. Sed forsitan clausus et
ipse est. Illud quidem est. voluntas habendi tam nimia con-
plectitur. ut reliquisse illam sit omnia deseruisse.
Quis hominum omnia affectare possit. nedum pis-
cator ille. ille pauper et modicus. Sed quod cuique
sufficere possit. diligenti investigatio. et faci-
le est invenire omnia desiderante. Neque enim ponere
est concupiscentie modum. donec videatur impleta.
donec adepta sit quibus valeat esse contenta. Ceterum
nec amator pecunie dicet aliquando sufficit.
nec libidinosus saciabitur voluptate. sic et crude-
lis quisque semper sanguinem sitit. et ambitiosus aut
cupidus laudis humane adeptis dignitatum ti-
tulis seu favoribus. nullum exinde capit omnino
remedium. sed desiderio estuat amplius. Minus
autem invenit requiem. qui sibi placere cupit. et
suis. i. factis cuiusdam de semet ipso testimo-
niis gloriatur dicens. Manus mea excelsa. et putans
sese aliquid esse cum nichil sit.

xxv. Vidi ego aliquando viros. quos freneticos
arbitrarer. Primus siquidem buccis tumentibus ma-
teriam masticabat harenam. Secundus sulphureo
astans lacui. exalantes teterrimum fetidissi-
mumque gestiebat haurire vaporem. Porro ter-
tius fornaci incumbens. vehementer accense
micantes scintillas hiantibus excepe faucibus le-
tabatur. Quartus super pinnaculum templi residens.
levioris aure spiritum apto ore attrahebat. et

siquidem ventum influere videretur. Flagello sibi ven-
tum ipse ciebat. ac si totum pararet aerem
deglutire. Quintus seorsum positus. irridebat
ceteros. ipse quoque irridendus et magis. Proprias
etenim cicatrices incredibili quodam studio suggere
laborabat. nunc manum. nunc brachium. nunc
alias partes applicans ori. Miserat homines.
cumque miserie sensistis a singulis unam
omnibus esse reperio. validissimam utique famem.
Lucem non macilentissimas eorum facies contemplatus
recordabar prophete miserabiliter gementis et
dicentis. Aruit cor meum. quia oblitus sum come-
dere panem meum. Quod pro hec ubi inquam.
Non sunt naturales cibi. famem magis provocant
hec quam extinguunt. Panis namque anime iusticia est.
et soli beati qui esuriunt illam. quoniam ipsi satu-
rabuntur. Siquidem ad ymaginem dei facta anima
rationalis. ceteris omnibus occupari potest. repleri omnino
non potest. Capacem dei. quicquid deo minus est. non
implebit.

xxvi. Inde est quod naturali quidem desiderio suo. summum
quisque probatur appetere bonum. nullam non adepto
eo requiem habiturus. Ceterum errant miseri. non
invenientes viam. et ut scriptum est. ambulant impii
in circuitu. dum minora bona queque contenti. illud
sepe desiderant. quod sunt nondum invenisse videntur
adepti. atque utinam si fieri posset. cetera omnia
obtinuissent. eodem periculo dubio et ipsum quod
sibi solum deesse videtur. summum utique bonum.
desiderio quesituri. quo cetera quoque expetit non
adepta. Sed innumera sunt hec. et a ceteris quoque pa-
riter requirunt. Quid valet quisque tulit in pre-
nec aliquando valet hic circuitu peragrari. Vixque
venire. Incipe transilire. aliquando properis
miser in desiderio terrenorum. et a summo bono
eo longius invenitis. quo te amplius dederis
caducis rebus. et transitoriis appetendis. In
circuitu siquidem ambulas. et quod prope erat in
corde tuo et in ore tuo. si corde crederes et
ore confiteris. terga vertens declinas. et
elongaris ab eo. hinc est quod vociferatur dicens.
Convertimini filii hominum. Et iterum. Revertere re-
vertere sunamitis. revertere revertere ut. Anfractu-
osa siquidem est via. et inambulabilis. facilisque

(c) 2006 Ministerio de Cultura

prouenies spretis omnibus quem adeptus.

xxvii. Ecce nos reli. o. et se. su. te.

Quid ergo erit nobis. Dignum plane apostolica fide
et deuotione uerbum. Iam reliquisti omnia. iam
dominum petre secutus es. et nunc demum quod sis ac
cepturus interrogas. Vere symon. uere obediens.
in auditione auris. sine pacti questione. ad unius
enim iussionis uocem. petrus et andreas relictis
omnibus secuti sunt redemptorem. Quod si homini carnali
forte stulticia uidetur. audiat quod stultum est
dei. sapientius esse hominibus. et quia placuit deo
per stulticiam predicationis saluare credentes.
quippe cum mundus eum in sapientia minime cogno
uisset. Quantos enim mundi sapientia maledicta
supplantat. et conceptum in eis extinguit spiritum.
quem uoluerat dominus uehementer accendi.
Noli inquit precipitanter agere. et diu considera.
diligenter intuere. Magnum est quod proponis. et
opus habens multa deliberatione. Experire quod
possis. amicos consule. ne post factum pe
nitere contigat. hec sapientia mundi terrena. et
animalis. diabolica. inimica salutis. suffo
catrix uite. mater tepiditatis eius que solet
deo uomitum prouocare. Caue est ait. utique
enim. Cum a deo uerbum esse non dubites. quid
opus est deliberatione. uocat magni con
silii angelus. quod aliena consilia prestolaris.
Quis enim fidelior. quis uel sapientior illo. Seduc
me domine. et seducar. Fortior esto. et inualesce.
Noui ego quemadmodum sit que oportet fie
ri cito. ab ore putei gehenne eripior. et in
ducias petam. et retardabo exire. et cunctabor
exire. Si forte incendium fiat adhuc. abscondi
ignem in sinu meo. et exustio iam latere. iam
nudatis uisceribus. iam sanie defluente. diu
in deliberando est. an expergiscar. an excu
tiam. an abiciam illum. Magnum omnino est quod offer
tur. sed eo utique libentius et festinantius susci
piendum. et obuiis arripiendum manibus. cum
feruore et hylaritate. Prober autem se ipsum
qui de gratia inuitante presumit. Nam diuina quidem
omnino probata est. Amicos consulat. qui non
legit. inimici hominis domestici eius.

sinu

al' quod

Quid frequentat euangelium.

xxviii. Qui euangelio non obedit. dicitur in eo sane le
gimus. promittenti cuidam sequi dominum. sed defunc
tum prius patrem sepelire uolenti. responsum
ab eo. ut sineret mortuos sepelire mortuos suos. Et
alteri quoque. tantum suis qui in domo erant. uale
dicere cupienti. nemo inquit mittens ma
num ad aratrum. et respiciens retro. aptus est
regno dei. Sed quid audierat primus. Magister
ait. uolo te sequi quocumque ieris. Cui respo
dens dominus. uulpes foueas habent inquit. et
uolucres celi nidum. filius hominis non habet
ubi caput reclinet. prudentiam carnis in fo
uea uulpis. in nido uolucris arguens
cordis elatione. Licet enim interdum uidere non
nullos. qui relictis omnibus abrenunciantes seculo. vel abrenunciare.
disponentes. cum recte offerre uelint. nolunt
diuidere recte. calliditate humana. totos
sese diuino committere nutui formidantes.
sed reseruantes nescio quod fermenti. ut to
tam massam corrumpat. quod in multis fre
quenter expertum est. Alius sine duce et preceptore
spiritale studium apprehendere facile cogitans.
ambulat in magnis et mirabilibus super se.
ut uulgo dicitur. saliens antequam uideat. ca
surus antequam debeat. Petrus iactans cogitatum
suum in domino. et omnem sollicitudinem suam in eum
proiciens. certus quod illi foret cura de eo. re
lictis omnibus secutus est dominum. ne interrogans
quidem de premio. donec ex precepto diuitum. quod
saluator prosequebatur. occasione sumeret percunctandi.

Quid ergo erit nobis.

xxix. Dicit illi ihesus. amen dico uobis. Verbum confirmationis
promittit. Magnum nouerimus esse quod sequitur.
amen dico uobis. quod uos qui secuti estis me. in
regeneratione cum sederit filius hominis. Quid est quod dicit in regenera
tione. aut que est hec noua regeneratio. Neque
enim iam ignoramus. quia oportet hominem nasci de
nuo. non ex sanguinibus. neque ex uoluntate uiri.
sed ex aqua et spiritu sancto. Ceterum cum nullatenus ad
eam regenerationem ualeat hec promissio pertinere.
forte alia regeneratione opus esse uidetur. nec solum
denuo. sed tercio hominem nasci necesse est. Infelix

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ego. et insensibilis casus mei. cui non una suf-
ficit. cui duplex est necessaria regeneratio. Nimirum
ex corpore et anima constitutus. occidi totus simul. Simul
totus resurgere omnino non possum. An non dignum non
est. ut ea que videtur potior prior queque portio repa-
retur. At ipsam sane animam esse. nemo sane men-
tis ignorat. Prior ergo reficiatur. que prior cor-
ruit. presertim quod ab eius culpa alterius pena pro-
dierit. et ipsius corruptio corporee fuit causa cor-
ruptionis. Hic est quod animabus primum salvator
advenit, tollere utique peccata mundi. non mole-
stias carnis. Quod sane manifeste docuit in
se ipso. penis omnibus corpus exponens. animam autem
immunem prorsus custodiens a peccato.

xxx. Non sic hodie filii hominum non sic.
Sed anime curam negligunt. curam autem carnis perfic-
iunt in omni desiderio. Neque enim peccare metuunt.
sed punire. Non virtuti cordis dant operam. sed vali-
tudini corporis. Immo et voluptati. De scola
ypocratis et epicuri didicerunt hoc. Neque enim
christus suis discipulis hoc copiam tradit. sed
discite inquit a me. quia mitis sum et humilis corde.
Usquequo gravi corde. ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium. Tempus
hoc animabus non corporibus est assignatum. dies sa-
lutis. utique non voluptatis. Omnia tempus habent.
animabus nunc operam dare necesse est. Illa in car-
ne que seminat. solam exinde metet corru-
ptionem. At nemo inquit carnem suam odio ha-
buit. Verum est. sed zelum habuit absque scientia. dum
prodesse festinat. invenit obesse. Cum enim iu-
dicium carnis ex anima pendeat. nichil carni
potius utile quam salus anime providerit. ut videlicet
in tempore sit respectus illius. et socia passionis
felicitatis quoque consortium mereatur. Unde apostolus.
Salvatorem inquit expectamus dominum nostrum ihesum christum. qui
reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Requiesce in
hac spe caro misera. quia propter animam venit. pro
te quoque venturus est. qui reformavit illam. tui utique
non obliviscetur in fine. Regeneretur interim anima.
tanquam prescita et predestinata a domino. conformis
fiat ymagini filii eius in mansuetudine et humi-
litate cordis. Ipsius enim intuitu. te quoque noveris
aliquando regenerandam et conformandam corpori eius in
gloria et claritate.

In regeneratione inquit cum sederit
filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis et vos et cetera. Consequimini xxxi.
autem que sequimini. ut cum ipse sederit et vos sede-
atis. Credo enim ille resedit in mundo. et cum sub-
stitit et cum reclinavit caput. Exultavit ad
currendam viam. benefaciendo pertransiit. quippe nec
nidum nec foveam, sed locum habens in diversorio. donec
opere tandem quod ceperat consummato. sedendi pre-
mium meretur accipere. et dicat dominus domino meo sede
a dextris meis. Insipiens tu qui presidere eligis quam con-
sedere. querens in itinere diversoriola. Ille minis-
trare venit. non ministrari, tu super magistrum
et domino maior. Immo nec discipulus. profecto nec
servus. recumbere iam festinas. Paululum dor-
mies. paululum dormitabis. paululum conseres
manus. Ille salit in montibus. transilit colles. Cla-
ma ad eum anima mea. Trahe me post te. in odore
unguentorum tuorum curremus. Alioquin quando eum
remorando. tepescendo. pausando. consequi speras.
Exultavit ut gigas ad currendam viam. hylarem sine dubio
diligit secutorem. Necdum ad bravium pervenisti.
necdum apprehendisti metam. grandis adhuc restat
via. Noli sistere gradum. noli in medio itinere
residere. In sudore inquit vultus tui comedes
panem tuum. donec revertaris in terram de qua sumptus es.
Extunc sane tempus erit requiei, nimirum cum iam
ipse spiritus dicet. ut requiescat a laboribus suis.
Necdum enim erit consummata pax. necdum perfecta
quies. denique necdum sessio plena. In regeneratione
inquit et cetera sederit filius hominis sedebitis et vos.

Felix regeneratio. qua homo renascitur ad sessionem. xxxii.
Miser homo natus ad laborem. O si umquam sedebo
totus. cuius nunc ne minima portio sedet. in quo
nichil tranquillum. nichil quietum. nichil sedatum. nichil
umquam in eodem statu permanet. Sedebitis et vos.
O sessio. quis michi tribuat ut dignis exprimam
verbis. que de sessione hac cordis affectione
concipio. Immo quis michi tribuat sessionis huius
imperturbata frui requie. quam desidero. quam cupio.
quam requiro. Ecce enim ut dixi. nichil in me sedet.
sed cuncta in motu sunt. omnia nutant. fluctuant
universa. Postremo ubi concupiscit adhuc caro
adversus spiritum. spiritus adversus carnem. quomodo homines se-
dere videntur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nec sola iā ↄcupiscētia pacē turbat. impedit
sessionē. uetat ēē sedatū. s; duplex q̄q; sedi
corp᷒. miserū hoīē ↄtritio uexat. p̄sētis sen
su doloris. ⁊ mortis metu futē. nimirū
cū passibile sit ⁊ mortale. Duplex nichilo
min᷒ aīam agitare sollicitudo uidet. spei
uticq; ⁊ timoris. Int̄ hec nēpe fluctuat
iugit̄. donͨ pecti corp᷒ inhabitat. ascen
dens usq; ad celos. ⁊ itm̄ usq; ad abyssos
descēdens. tabescens ī malis. ⁊ ad bona
nichilominͥ᷒ marcescens.

xxxiij. Erit aūt. cū hiteū hoc egrediens
domicilīū. a timē q̄dē penitͦ librabitē. s;
necdū ab expectatiōe. Recte. n̄. iā nō erit
timor ī finib᷒ nr̄is. s; in spe singlarit̄
ↄstituti. psallemͦ singuli mēte ⁊ spū.
qd̄ p̄libauit q̄dām. q̄ dicebat. Conuerte aīa
mea ī reqē. t. q̄r. d. b. fec. t. q. eri. a. m.
de mte. o. m. a. lac. pe. m. a lapsu. Ceterū
de expectatiōe. idem ip̄e sic ait. Me expec
tāt iusti. donͨ retribuas m̄. Nec ū num
frātrū ut cōpleat̄. s; ⁊ ip̄m corp᷒ ut sua
regenatiōe restituat. expectāt. Imo ū ex
petūt cū desidio. sub altare dei uociferā
tes ad ip̄m. R̄ q̄ audire meruit. potuit
⁊ testificari. Nam corp᷒ illo q̄dē in tp̄re se
dere q̄s dicat. dū effluit in ī famem. in
puluereq; redigit̄.

xxxiiij. In regenatiōe mq̄t. sedebitis ⁊ uos.
Seminat̄. n̄. corp᷒ aīale. resurget corp᷒
spūale. Seminat̄ in ignominia. surget
ī glīa. Vbi iam tūc mors uictoria tua. Si
q̄dē ⁊ tu inimica nouissima destruerīs. Corp᷒
. n̄. resurrectōis. iā nō morit̄. mors. u. ul. n̄. do.
S; ⁊ dolor ⁊ gemitͦ oīs abscedet. qm̄ abster
get d̄s omē lac̄mā. ab. o. s. ⁊ iā. n̄. e. ā. m. luc.
n; cla. s; neq; ull᷒ dolor. qm̄ p̄ora. tn̄. Felices
lac̄me. q̄s benigna manͦ ↄditoris abster
get. ⁊ bti ocli. q̄ ī talib᷒ liquefieri elegert̄.
q̄m eleuari ī supbiā. q̄m omē sublime ui
dere. q̄m auaricie ⁊ petulantie famulari.
Sedebit ḡ corp᷒. imortalitatis ⁊ ipassibili
tatis gemina q̄dā felicitate dotatū. liberū

ab oī necītate. ab oī corruptiōe securum.
alienū ⁊ imune ab oī ↄcupiscētia. plenū
glīa. ↄfiguratū deniq; claritati corpis xp̄i.
Sedebit et aīa sic nil metuens. sic nec ↄcu
piscens ult̄. nimirū plena btītudine et
secura plenitudīe fruens. nullos iā cogita
tionū fluct᷒. nullos tēptatōnū ↄflict᷒. nllos
affectōnū sentiēs mot᷒. s; etīe illi incō
mutabilitati p̄rsus īmissa. ⁊ sic adherēs at inmisa.
deo. ut unͦ iam sp̄s sit facta cū eo.
Sed qn̄ hec. aut quib᷒ hec erit. xxxv.
Vos inq̄t. q̄ secuti estis me. cū. se. fi. ho. in
se. ma. s. ⁊ uos. Iam q̄dē filiͦ hōis. ī. se. ma.
siq̄dē ascendēs ī celū. sedit a dext̄s dei. sed
cū sedit. dictū ē. cū apparu erit sedens.
sic ap̄ls ait. Cū. n̄. xp̄s apparuerit uita uām:
tc ⁊ uos. appa. c. ip̄o. ī glīa. An magis audebi
mͦ dicē. ⁊ ip̄m adhuc stare q̄dām. ut pote
cuiͦ necdū sedes ↄsūmata uidet̄. necdū pe
dib᷒ eiͦ scabello supposito. qd̄ p̄missū ē. Nō
qd̄ illi plenitudini q̄ppiā desit. s; qd̄ mēbra
capt̄ expectet. audeat hec testari. q̄ meruit
intueri. Ecce ait st̄phs. uideo celos aptos. et
ihm stāt̄. a. dex. ū. dei. Paulͦ q̄q; sic scribit.
Xp̄c assistēs pōtifex. fu. bo. itroiuit. se. ī. scā.
et. red. iuēta. Ceterū ī regenatiōe corpū. se
debit ī. se. ma. q̄ p aīaz regenatiōe stetit
ī ignominioso supplicio crucis. ⁊ iterrogat᷒
ē ī ↄtumeliis parit̄ ⁊ tormēto. nec ū duri
ssima mte. s; et t̄pissima ↄdēpnat̄. Cū
. n̄. obediēs patri fact᷒ ē. us; ad. m̄. m̄. ā. cru.
ppt̄ hoc exal. il. ⁊ do. il. n̄. qd̄. ē. s̄. o. n̄. ut ī
noīe ihu. o. g. fle. Hec aūt dixerī frēs. ut no
ueritis quenā sit duo latera scale. que uo
lētib᷒ seq̄ dnm̄. p̄ponit̄ ascēdenda. que ba
ses eoz. q̄ capita. quiue gradͦ. q̄z sūmi
tati deus innixus est.
Oportet siq̄dē nos domare carnē. calcare xxxvj.
mudū. ut uoluptatē corpis declinantes.
caueamͦ nichilominͦ sclī uanitatē. Hec ni
mirū abhoīatōes egiptioz. q̄s imolamͦ
dño deo nr̄o. ⁊ totū qd̄ a uia uite ⁊ disci
pline deterret filios hͦ sclī. totū qd̄ exercet

(c) 2006 Ministerio de Cultura

inveni servos dei. In his duobus est, que sub
uno versu propheta commendat. Vide inquiens
humilitatem meam et laborem meum. Hec quasi sunt la-
tera scale. vel sit humilitas et asperitas. quibus
deinceps interne virtutis et gratie gradus fir-
missime inherent. Videas itaque videre homines mundi
spernentes gloriam. favorem calcantes populi. non desi-
derantes humanum diem. sed non adeo fortes in
tolerantia molestie corporalis. non adeo reici-
entes mollia. non adeo carnis illecebras
superantes. Quid istos dixerim nisi latus alterum
non tenere? Porro isti tamen lateri innixen-
tis periculosus ascensus est. et proximum ruine.
Quid enim periculosius? qui citra carnem videtur plus
quam oportet eat infirmari. licet mundi
respuat gloriam. nec contumeliis moveatur.
profecto longe horribilius est periculum. et multo
magis inexcusabile. si quis forte licet casti-
gans viriliter corpus suum. et non parcens eius
afflictioni. invenitur tamen minus resistens glorie
desiderio. minus patiens iniuriam. minus pu-
ritatis et solide humilitatis habens. minus
immunis a seculi vanitate. Quid itaque est infelix
homo. cum his angeris et calamitatibus. cum hoc
fastu et vanitate. ita que nec anime nec
corpori prodest. Quid irritaris. quid inflama-
ris. ad ubi flatum. quod nec carnem vulnerat.
nec inquinat mentem. Sicut sic alienum a na-
tura tua. nisi tam contrarium tibi. Neque enim sic
dicere possum. quod tu cum cibis et vestibus. aut
frigore vel esurie quid moveris. cum vini-
ta personaliter anima non huic mundo sed corpori.
longe minus carnem possit odisse quam mun-
dum. quippe que huic multum debeat. illi quasi
nichil. Quod ego quidem dixerim. non ut volup-
tas proinde excusetur. sed ut vanitas et im-
puritas ante omnia fugiatur.

xxxvii. Hanc ubi sic stabilieris et firmaveris
in corde tuo. et asperitatem corporalis abstinen-
tie et laboris amplecti. et omni vilitate et
extremitate esse contentus. bona sunt latera. et
securus. iam insere gradus exercitii spiritualis.
ut totum quod carni et mundo subtrahis. stu-
dio pietatis impendas. oblitus que retro
sunt. et extentus in anteriora. ut ascensionibus
dispositis proficias de virtute in virtutem. ut
videre deum deorum in syon merearis. Et primum
quidem per desertum interioris cordis ascendens. ut
virgula fumi. dehinc iam inserens — inserens quidam elapsus
ascendens et de deserto. de-
liciis affluens. innixus super dilectum. ductus de
claritate in claritatem. tanquam a domini spiritu. illo
utique qui scrutatur et alta dei. Nec paucos
invenies in his gradibus gratie multiformis.
Verum hec spiritualia sunt. et spiritualibus utique
comparanda. Nunc vero ad incipientes potius ser-
mo dirigitur. cuius intentio est revocare ad
cor prevaricatores. Ceterum hunc proficientes
editum olim de duodecim gradibus humilitatis ex
sermonis occasione libellum. quos videlicet
gradus ille iustorum omnium spiritu plenus in regula
sua tradit vere per omnia benedictus.

Ille itaque nobis spiritualem — xxxviii.
erexit scalam. cuius utique summitas celos
tangit. quod in eius glorioso transitu eiusdem
legimus miraculo commendatum. beato papa gregorio
sic scribente. Inter discipulorum manus imbecil-
lia membra sustentans. erectis in celum manibus
stetit. et ultimum spiritum inter verba orationis
efflavit. Qua scilicet die duobus fratribus. uni lon-
gius posito. alteri autem in cella commoranti. re-
velatio unius atque indissimilis visionis
apparuit. Viderunt namque quia strata palliis.
et innumeris corusca lampadibus via. recto
orientis tramite. ab eius cella in celum usque
tendebatur. Cui venerando habitu vir desuper
clarus assistens. cuius esset via quam cernerent
inquisivit. Illi vero se nescire professi sunt. Quibus
ille ait. hec est via qua dilectus domini celum
benedictus ascendit. Que est itaque via ab eius
cella progrediens. nisi ordo quem idem beatus
vir instituit. et forma vite que ab eo
sumpsit exordium. Qua nimirum via domini
dilectus ascendit. quia non potuit vir sanctus
aliter docere quam vixit. Et hec quidem eorum
vel maxima fiducia est. qui ipsius utcumque

28-8

(c) 2006 Ministerio de Cultura

student inherere uestigiis. et ipsum preceptorem
re perrexique sequuntur. Ille ergo uenire ali-
quatenus in dubium potest. quin omnino sacer sit modus
conuersationis. et diuina magis inspiratione atque
consilio. quam humana prudentia uel adinuentione
formatus. quo nimirum tantam in uita gratiam
sanctitatis. tantam post obitum gloriam felicitatis
sancte memorie benedictus obtinuit. Sed hec hactenus. Ne-
que forte quod longe sit semper a cordibus nostris.
derogare nos putent eis. qui sibi uarios prout
cuique uisum est religiose uiuendi formauere
modos. quin alios consolari et
reuoluisse curaret. Iam tamen quin uidem
in ecclesia formam hodie cleri. ne informe
diuersi uitam. a quo sanctorum habuerit. Qui sunt
quam uel in nouo. uel in ueteri testamento sic ui-
xerit. sic uiuere docuerit homines. Utinam
ipsi sese intelligerent singuli. nec conscias preposit
super hoc conuenire dissimulent. Ueros ergo
uidem sectatores uitam. que uident eidem
hominibus bone. Sed in profundum inferni descendit
finis earum. Ueros ascensores scale. non cuius
summitas celos tangit. Sed que illi omnino contra-
ria est. huius latera concupiscentia carnis. et
concupiscentia oculorum. gradus uero superbia uite.
que ex mundo sunt. non ex patre. At ei sane quod
ubi uolumus commendare. scale gradus et latera.
ex patre utique sunt non ex mundo. cuius nimi-
rum tamen apparuit. Sobrie inquit apostolus et
pie et iuste uiuamus in hoc seculo. Sobrietas
uoluptatem carnis impugnat. Iusticia se-
cularem uanitatem. Dum uidelicet cuique reddens quod
suum est. et adulantem plorat et compatitur iusti-
ciam. Denique ipse saluator dum manibus
baptiste celsum illum uerticem inclinaret.
Sic inquit decet nos implere omnem iusticiam.
solam nimirum humilitatem iusticiam reputans.
Exhibeat ergo sobrietas nobis. iusticia proximo.
pietas deo. Pietas enim cultus dei est. Sane ut
uoluptas et uanitas. elationem cordis fouere
noscuntur. sic sobrietas et iusticia pietatem.
ut sint hec latera de fide in fidem spe me-
diante proficiens. supereminentia aliquin te-
neat caritatis;

Conueniunt ad hec latera xxxix.
basibus quas supposuit artifex sapientia. duobus
forsitan lignis crucis. Ubi enim ille mul-
tatur morte crucis cui patitur. quis suorum deli-
cias sustinere queat. Nedum audeat concupiscere.
Flagellatur christus et sputis illitus. baiulat sibi
crucem. et ludibrio factus irrisoria ueste ha-
rundineo sceptro. corona spinea. foditur cla-
uis. armatur sceleratis. in ligno extenditur.
etiam mortuus uulneratur. Et hec intuens quod di-
scipulus christianus nichilominus uoluptatibus in-
dulgere. et florere uelle in seculo nullatenus
erubescat. Ceterum si omnis qui se dicit in christo
manere. debet sicut ille ambulauit et ipse
ambulare. multo magis qui pro eo manere
se dicit. qui pro eo legatione fungitur. qui ei mi-
nistrat. si eum non sequitur inexcusabilis est.
Sane nisi abnegauerit semet ipsum. et tulerit
crucem suam. sequi eum non potest. Quod uero crucem
tollere est. nisi laborem amplecti et humiliari.
Sic scriptum est. Elegi abiectus esse in domo dei.
Sed fortasse nimium adhuc firmiter xl.
stabilita hec uidentur. si tamen fuerit
subnixa basibus. non etiam desuper coherentia ca-
pitellis. Hinc est quod minime his contentus
exemplis. saluator etiam premia repromittit.
ut quem forte non prouocat imitatio precedentis. trahat uel desiderium retributionis. et si
quis uoluptuosus est. illum sitiat torrentem uo-
luptatis. si uero glorie cupidus. aspiret ad illam
celsitudinem iudiciarie potestatis. Sedebitis
ait et uos super sedes iudicantes. xii. tribus israel.
Adesi dicet. pro confessione uiui duplici et rubo-
re. pars uiui laudabitur. Propterea enim in terra
uiui duplicia possidebunt. et leticia sempiterna
erit uobis. In exilio ubi afflictio duplex. hu-
militatis utique et laboris. Sed consolamini. et
nolite deficere. quam in terra uiui uita utique
uniuersum duplex uos nichilominus remu-
neratio manet. sublimitatis et delectationis.
In sedibus enim quies inperturbata. in iudicio
dignitatis eminentia commendatur. xli.
Quis uero sectaris honor exaggitari potest.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q̃ nõ prorsus in tante sublimitatis cõparatiõe
uilescat. Non unius siquidem ciuitatis aut prouin-
cie seu regionis unius. sed uniuersitatis iudices
hunt presidere cum xpo. nec solum homines. sed et
ipsos angelos iudicabunt. Et q̃ parentem ad
modicum uaporem presentis glorie dedignantes
et exsufflantes. Et imperium xpi uniuer-
sis pretulerunt titulis dignitatum. Nolite
timere pusillus grex. qm̃ cõplacuit patri
uestro dare uobis regnum. diffinitum est consilium
quod nõ euacuabitur. propositum immutabile
perseuerat. Denique iurauit dñs et nõ pe-
nitebit. amen dico uobis. quod uos qui se. estis me. i. re.
e. se. fi. ho. i. se. ma. sede. et uos iudicantes.
Quid gloriosius. Iudicet nunc et preiudicet sup-
bie filii. cum rege suo sedeat. qui sibi latera
aquilonis elegit. Exaltentur et eleuentur sicut
cedri libani. transibimus et ecce nõ erit. Op-
primant nunc quos possint. blasphement. conge-
rant maledicta. et ueniant super nos obprobria
exprobrantium xpo. quoniam merces uestra copiosa est
in celis. Gloriam que adiuncta est habent. et ua-
nam utique gloriam et mendacem. quoniam uani filii
hominum. Gloriam uero que a solo deo est noluit. et
ueram utique et manentem. quoniam ipse est ueritas
et ipse est qui est.

xlij. Infelix prorsus ambitio. que ambire mag-
na nõ nouit. querens de modico crescere.
de minimo de magno. Amant uero primas ca-
thedras. que uelut grossi ficuum uelociter
sunt casure. Sunt uero grossi. prime quedam
ficus prorsus inutiles. solam habentes speciem fi-
cuum. nõ saporem. et nec tamen fructus. quoniam fu-
turorum presagia quedam fructuum. quas et deci-
dere necesse est. ut eis alie humano usui et esui
apte succedant. Vnde sponsa in canticis amo-
rum. hyemps transiit. ymber abiit et reces-
sit. Et post pauca. Ficus protulit grossos suos.
Et quod uidelicet persecutione cessante inclita fa-
cta sit ecclesia. posita in superbiam seculorum.
Quam sane sublimitatem et excellentiam digni-
tatum. congrue satis grossos uocat. ut fu-
tura in his moneat. quoniam presentia cogitare.

Que uero uidentur. temporalia sunt. que nõ uidentur.
eterna. Caueat ergo qui primas cathedras amat.
ne cogatur eas carere sedis. et qui primos nunc
recubitus eligit. incipiat cum rubore locum
tenere nouissimum. Sedebitis inquit et uos
sedes. xii. xii. tribus israel. Hec iam sic erunt. nõ
grossi. has nimirum sedes preuiderat. qui de
superna ciuitate dicebat. Illic sederunt sedes
in iudicio. sedes super domum dauid. Illic plane. non hic.
Quomodo uero sedet quis hic ubi uidemus sedes. et que
totiens nutant. totiens titubant. totiens subuer-
tuntur. Nimirum grossi ficuum sunt. quos tenuis
aura deicit et dispergit. Ceterum quod sibi uult.
quod. xii. tribus israel iudicatos promittit. forte
in quibus etiam ipse mundus cognoscitur iudicandus.
An quia notus adhuc tantum in iudea deus. uniuersi-
tatem fidelium appellatione. xii. tribuum. uoluit
designari. et qui solas meminit iudicandas.
propter illud. qui nõ credit. iam iudicatus est. Hec uero
perfectorum gloria singularis. inter ipsos etiam emi-
nere fideles. et ipsis quoque saluandis preeminere
auctoritate iudiciarie potestatis. ut iuxta illud
de psalmo. sedeat super domum dauid. Quid illud mi-
serie est. quod ad uerbum tante promissionis negli-
gentia dormitat humana.

Popule meus ait dñs. quod debui facere tibi. xliij.
et nõ feci. Quid causa est. quod inimico meo
utroque liberius seruistis quam mihi. Neque uero
ille creauit uos. sed nec pascit quidem. aut
temporalia uestra ipse disponit. sed parua hec ui-
dentur ingratis. Non ille. sed ego redemi uos.
sed quo precio. Non utique corruptibilibus au-
ro et argento. et nõ sole et luna. nõ saltem
aliquo angelorum. sed proprio uos cruore redemi.
Ceterum si neque tam multiplici iure debitum
possum a uobis elicere famulatum. omissis
his omnibus. mecum saltem ex denario diurno
conuenite. Si hic uobis ille nocuerit. nichil ipse
uideatur profuisse. et ei obtemperate. qui plurima
uobis et potiora pollicetur. apud quem certior
copiosiorque remuneratio est. ut illud quod
benignissima commiseratione dissimulem.
quod bonorum uestrorum nõ egens. uobis tantum uelim
esse consultum.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ne presentia suscipere detrectetis que nunc of-
fero dona gratie: futuris glorie muneribus eadem
coronanda premittens. Quid ad hec conscientia huma-
na respondebit. cum imperari ceperit hec in
die iudicii? Et quam miseri sustinebunt. Quid
excusationis habere poterit de peccato.
xliiii. Nunquid et tu dicere incipies. et nunc.
ecce nunc. sine paululum. Sic enim nunc dissimulant
sectatores et nunc et nunc. non habent modum. et sine
paululum in longum uadit. Bonus est deus inquit.
qui in proximo iuuat. Magna quidem promissio di-
uina. sed longa nimium dilatio. et molesta ex-
pectatio est. Terrenam deserere sortem. et
necdum obtinere celestem: afflictio est intolera-
bilis. et inconsolabilis dolor. Quid accelerare
necesse est. ut miseria prolongetur. Misera prorsus
et seductoria cogitatio. Noua siquidem hec
querela est. nec prolixiorem uitam filii hominum cau-
sabuntur. Breues dies hominis sunt. donec consci-
entia stimulante de pena et conuersione. et uel
interius a spiritu: uel foris commoneatur ab homine. Recte
sane concipitur tedium longioris uite. differende
mortis oritur fiducia noua. Sed esto. et multa
tibi annorum curricula restant. adolescens es. usque
ad senectutem uenietur et senium. Quid necesse hoc
amittere tempora tanta et perdere tanta lucra. Nil
pretiosius tempore. sed heu michi hodie uilius estimatur.
Transeunt dies salutis. et nemo recogitat.
nemo sibi non reditura momenta perisse cau-
satur. An putas o homo biennii tantum aut triennii
opus sic ab omnipotenti posse recompensari. Sic ad-
breuiata est manus domini. ut centum annorum non pos-
sit remunerare laborem. Sed et computa quod diebus
singulis adicere ualeas. et certum equidem apud
deum nullum omnino bonum irremuneratum fore. et
sicut nec capillum de corpore. sic nec momentum
de tempore periturum. Quid illud sapientis consilii
ingeram. ne tardes conuerti ad dominum. nescis
quid superuentura pariat dies. Et quid iam
causer de futuro tam temerarie presumentis.
Quasi uero tempora et momenta pater in tua.
et non magis in sua posuerit potestate uel
uoluntate. Postremo quid de incerto fine. quid
de certa breuitate laboris. et retributionis eter-
nitate loquar. Nouit dominus figmentum nostrum. con-
sulit pusillanimitati nostre. humane obuiat
cogitationi. anxietatem abigit. preuenit trepi- xlv.
dationem.
Sequitur enim.
Omnis qui reliquerit patrem aut matrem. aut domum.
aut agros propter nomen meum. centuplum accipiet et uitam eternam possidebit. Quid
ultra dicetis filii hominum. quando in hoc medio tanta
uobis promissa sunt. ut dormiatis inter medios cleros.
de quibus paulo ante causabamini. et exeuntes
a sorte terrena: amplior statim excipiat consola-
tio. qua non modo patienter. sed et gratulanter ex-
pectetis sortem sanctorum. et in regeneratione promissam.
Siquidem et ipsa expectatio iustorum: leticia est.
Centuplum inquit accipiet et uitam eternam possidebit. Habetis filii
adam. promissionem uite eius que nunc est. pariter
et future. Et ut obstruatur omne os loquentium
iniqua. et confundantur omnes iniqua agentes superuacue.
An non superuacue penitus agit iniqua. qui non
modo fructuosius. sed et iocundius. et non modo salu-
brius. sed et suauius deo poterat seruire quam
mundo. Et attende quod petro quidem dominus tam de
futuro respondit. Neque enim super his que expe-
ctabat presentialiter: hesitare poterat. aut opus
habebat interrogare. Denique non quid nobis est. dixit.
sed quid erit. An uero dubitat quis. instantis esse
temporis centupli promissionem. Manifeste quidem
id ipsa uerborum consequentia: ubi centuplum accep-
turi. et possessuri dicimur uitam eternam. Ceterum ne quis
omnino impudenti remaneat obstinationi locus: et re-
mitto uos ad euangelium secundum marcum. ubi pro-
missio eadem descripta manifestius inuenitur.
Ait enim dominus. Nemo est qui reliquerit patrem. aut
matrem. aut filios. aut agros. aut domum. propter me et propter euan-
gelium: qui non accipiat centies tantum nunc in hoc
tempore. Atque ut uehementius admiretur carnalis
anima. non percipiens que sunt spiritus dei. sed stulticiam
reputans: addit signanter cum persecutionibus.
forte enim. cum audisset in tempore hoc promitti cen-
tuplum. coniectabatur etiam de temporalibus exhiberi.
sed propter hunc intellectum. nominatim addidit persecu-
tionis. Quid enim terrene est consolationis. et quod non fa-
cile terrena persecutio tollat. Quid terrenum inter perse-
cutiones sancti martyres acceperunt. quando et ipsa que be-
atorum tantum sancta corpora. data est in manus hominum impiorum.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

.xlvi. Interim tñ undecūq; centuplū
al' sit — sint accepturi. dū m̄ sit cētuplū. dū ua
leat cētuplicet. cētuplicet placeat. cō so
F — let'. delectet amet. Ẏ qd̄ ĩsanie ē. qd̄ cu
tant' hōies relinq̄re simpla p cētuplū. Ẏ
ubi ē cupid'. ubi ambitios'. ⁊ ubi cōsi
tor h' scl̃i. qd̄ ad fidele negociū. ⁊ nundi
nas questuosissimas. ⁊ auaricia intepu
puit. ⁊ obdormiuit hūana. Tu id ĩ deo
negares hō. q̄ ĩ uanū accepisti nomen
ihu xpi. eū sacrilego dare q̄cqd̄ habes
p cētuplo cūctaueris. s; execrabilis est
ĩ man' dn̄i. ut nullā ab eo cōmutatō
nē accipe. nec ei in tēpe dati ul' accep
ti cōmunicare p̄misit adq̄sitas. an for
al' non — te nō ex odio. s; incredulitate detractas.
Nam id m̄ fateor. credibile ē. Nemo. n.
pute magis obtaret. minime cuipiam
cōsolatōis obtentu. qm̄ ĩ maria exultatōe
saluari. S; nō ē oīu fides. nec eoz q̄de
q̄ nōie tn̄ s̄ fideles. Poterā sane mul
toz ub exēpla apponē. ⁊ multos pducere
testes. q̄ id pfecto sic crediderē. sic sen
tiunt. sic audierī. sic expiunt. Abun
dat h'm testioniis. h'in arbonib' deso
latōis. oīs natio religionis. ⁊ oīs ligua
al' q̄ndo — ubi scōz cōgregatio est. S; q̄m hūanis
credāt experimentis. q̄ ueritati nō credit
pmittentis. Illd̄ g̃ uehement' arbitror ad
mirandū. qd̄ fideles magis ĩ maximo
q̄m ĩ modico inueniuntur. Nimi. n. ei
difficile est. dare cētuplū in p̄senti. q̄
datur ē uitā etnā ĩ futuro. Q datur ē
qd̄ nec ocls uidit. nec auris audiuit. n̄
ĩ. c. ho. as. nō m̄ dare cētuplū pot.

.xlvii. Sed q̄m possint hec fieri.

Q ua tēpe accipit cētuplū. q̄ nil sibi re
linq̄t ex oīb'. Nempe hoc ē qd̄ pauló
ante cōmemoraui. Tollite iugū m. sr̄ uos.
F — ⁊ iue. re. aiab' u. Oīa nouitas. s; ei' q̄
noua oīa facit. Iugū tollens/inuenit
reqem. relinq̄ns oīa/cētuplū h̄t. Noue
rat hoc ille m̄sterium hō scd̄m cor dei. q̄

ei loq̄bat' in pso. Nimiq̄d adheret ĩ sedes — vl' labore
maiestatis. aū singl'. do. ĩ. p. an nō fictus
ĩ pcepto labor. ⁊ hon' leue. suaue iugū.
crux iuncta. hui'. n. rei sacrm̄tu est.
qd̄ ĩ dedicatōe ecclīaz depictas in pari — F
ete cruces. oleo scō pontifex linit. Sic et
olim qd̄ abrahe dictū ē. Tolle filiū tuū q̄m — hi
diligis ysaac. ⁊ of. eū m. ĩ. ho. Labor fict'
ē in pcepto. Oblat' sigdē ysaac. scifiat'
ē. nō mactat'. Ẏ tu g̃ si uocē dn̄i audie
ris. int' in aīo. ⁊ dicat' ĩ. ut offeras ysa — F
ac tuū. tuū q̄dcūq; ē gaudiū seu risum.
fideliť ⁊ cōstant' obedi. ne timeas. Nimi
rū et si rem grande dicat ĩ ppha. facere
debes. ⁊ obtēpandū ei p oīa. etiā si opor
tuerit ipm ysaac iugulari. Nūc āt q̄c
qd̄ affectio ppa iudicet. secur' esto. non
ysaac s; aries moriet'. nō pibit ĩ leti
cia. s; grūmacia. cui' utiq; cornua ue
pib' herent. ⁊ sine punctionib' anxieta
tis eē nō pot. Teptat'. n. te dn̄s. Nō mac
tabit' ysaac. ut opinaris. uiuens uiuet.
s; eleuat' utiq; sup ligna. ut ĩ sublime
gaudeas. nec ĩ carne ppa. s; in cruce dn̄i
glorieris. p q̄m m̄i mūdū crucifix' et ipe
es. s; crucifix' mūdo. nam ei uiuis. — .xlviii.

H ec m̄sterium gustatio s
pfectoz. hec scōz uita. hec grā spualis.
Deniq; tanq̄m tristes incedūt. sep āt gau — vl' iugi aplīa
dētes. ⁊ tanq̄m nich hntes. ⁊ o. possi. tanq̄
moriētes. ⁊ ecce uiuimus. Q. uidert me. fo
ras fugert a me. dicit ⁊ filia regis. ea utiq;
cui' glīa oīs ab int' ē. Vnd ⁊ clamitat in
cātico cāticoz. adolescētulas reuocans. q̄s — F
exterior sua ĩcōpositōe exterritas uidet.
Nigra sū s; formosa filie ihrlm. sic taber
nacula cedar. sic pelles salomonis. Nolite
me cōsiderare q̄ fusca sum. q̄ decolorauit
me sol. Aesi manifeste spualis q̄spiam
dicat. Terenas ⁊ ifirmas me tes exhor
tans. Quod laboriosa queq; et humilia grā
satōis uite tā sedule nūatis. Saga cilici
na s̄. ⁊ pelles arietū rubricate. quib'
interior ille splendor. ⁊ interna tegitur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gloria. ut illesa a pulueris et ymbris iniu
ria conseruetur. uel conseruet. Nolite me consi
derare quod fusca sim. nolite pauere. noli
te mirari. Neque enim istic aut necessitatis
est. exterior iste neglectus et ingredo forin
seca. sed oculi splendoris et exultationis in
terne. decolorauit me inquit sol. hic inte
rior exterioris inpatiens. Nimirum igitur est
et iuxta folia non admittit. aliquin aut
exuri folia. aut certe si preualuerit ignem
extingui necesse est. Quod omnino cauendum apostolus do
cet: spiritum iacens nolite extinguere. magis
autem id ipse prohibet: uolens eum uehementer
accendi. Igitur sponsa quidem nigra. sed formo
sa. apostoli tamquam tristes. semper autem gaudentes. Ipsi
xpo si iudaicis considerantur oculis: non erat
species neque decor. Rursum alios sane deal
batis comparat monumentis: foris quippe sple
didos et interius: intus autem sordidos et fetentes.
Ambulant enim in stolis. et primas ut dictum est
cathedras amant. gloriosi. honorati. et magni
in oculis hominum: intus autem ubi deus uidet. pleni
auaricia. inuidia. ambitione. superbia. luxuria
fortasse nonnulli. Quid enim talibus deterius peio
sui illud competentie muri. ni forte ad iudici
um et condempnationem neque paueant et resipis
cant et cauant a studiis suis. sed obdormis
cant in peccatis. et deterius pereant ipsa sua inte
ueretia et securitate.

xlix. Sane et ut exercitii spiritalis et culti
cordis iudicium euidens est contemptus exterioris.
sic corde sollicitudo certum est nichilominus
signum mentis incultae. Scriptum quippe est. In de
sideriis est omnis ociosus. Et iterum. De stercoribus bo
um lapidabitur piger. Ve ue misero. dum
stercoratur: putatur ornari. Hos erat paulus
triturans in area domini. et suum utique cog
noscens possessorem. Unde et dicebat. Propter
xpm omnia detrimentum feci. et arbitror ut
stercora: ut xpm lucrifaciam. Hec amplexatur
stercora: et si quidam nutritur in croceis. his la
pidatur stercoribus piger. qui xpm lucrifacere
negligens, corde uacuo et deserto foras
cogitur euagari. Siquidem famis necessitate

iacob patriarcha descendisse in egyptum legitur.
prodigus ille filius seruire porcis. esurire siliquis.
Egestate coactus. .l.
Sed quod dicat scriptura: habenti dabitur et abunda
bit. Non habenti autem: et hoc ipsum quod uidetur
habere auferetur ab eo. arescet fenum et deci
det flos: ipse quippe fenestre claudentur. ut
michi ultra terrene consolationis ualeat hau
rire. Denique arguam te dicit dominus. et statuam
contra faciem tuam. Quid illud confusionis erit. quid
miserie. quid doloris. cum dissipatis foliis
et dispersis. infusa nudabitur turpitudo. re
uelabitur ignominia. fames apparebit.
cum iam inmortalis factus, interius ille conscientie
uermis. tota malignitate corrodet. si non
consumet animam infelicem: non erit omnino dissi
mulationis locus. aut spes ulla consolationis.
Quid enim causa est. quod ne in quidem conscientie stimulos
sustinere aliquatenus possunt. sed auertunt oculos
cordis. et ad consolationes miseras confugiunt. aut
certe dissimulationibus aliquibus decipiunt se
met ipsos. et mentiuntur iniquitas sibi. nisi quod
intolerabilis est ille cruciatus. licet adhuc
blandiatur spes. et extenuet omnino dolorem. vel irruatur.
dum sibi ipsi pro libitu tempora metiuntur. et omne
quod agunt facile dissoluendum. deserendumque vel adipiscendique.
quod appetunt. temeraria presumptione promittunt.
Sed et ipsa consuetudine et inertia stupidi et
insensati corde. fere nichil sentiunt. que quidem
omnia longius aberunt. ubi fiet quod scriptum est. ar
guam te. et statuam te contra faciem tuam. .li.
Quanto enim subtilior et naturali necessitu
dine clarior anima carne sua: tanto acrius dole
at necesse est. et molestius ferat propria quam cor
porea lesione. ubi a stupore isto et insensi
bilitate fuerit excitata. Sic ergo bona propria
et delicias spirituales. internamque animi uolup
tatem. ubi contigerit experiri: eo utique delec
tabilius amplectitur. iocundiusque fruatur oportet.
quo propius et expressius eam contingunt. nec extrinsecus
mendicantur. Nemo quippe eo modo iumenti
sui: quo corporis sui refectione potest delecta
ri. Placet quidem et illa: sed longe aliter ista sapit. scilicet refectio iumenti.
aliterque sentitur. scilicet refectio proprii corporis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Qđ si pimentū aīe. corp⁹ ēē fateris: eadē q̄ꝗ
rō est obseruanda et in ipis. Noli ġ erra
re. noli seduci. ut nō magis in spualib⁹ spm
credas q̄m ī corpalib⁹ oblectari. uel hūanā
ꝯsule rōnē. si fides ī te penit⁹ obdormiuit.
.Lii. T Tres in carcere q̄ndā
legim⁹. tres ī cruce. Joseph siq̄dē cū pincer
na ⁊ pistore regis. carcerali fuit custodie
mancipat⁹. xp̄c uer⁹ ioseph: cū duob⁹ utiq̄ꝫ
scelestis reputat⁹ ē. Vt illi q̄dē ī carcē ui
derē sōpnia. ⁊ audirē interptatōnē. isti
ī cruce ūba locuti s̄. ⁊ uni accepit pmis
sionē. Prior siq̄dē alt̄ ꝑpinabat regi. et
audiuit restitueris ī gradū pstinū. alter
pascebat aues. ⁊ responsū mortis accepit.
Ipi quippe s̄ porta. q̄s pauit ille pdigus
adolescens. Spurci siq̄dē et elati. inmūdo
porcoꝝ ⁊ auiū nōie designant⁰. Porro eoꝝ
qui crucifixi s̄ cū saluatore. alteri utiq̄ꝫ
ꝯfitenti. dictū ē. hodie mecū eris ī para
diso. alteri blasphemāti. nō q̄de a dn̄o. ne
q̄ꝫ .n. ille iudicat quēq̄m. s; a socio respō
sum ē. nec tu times deū. qđ ī eadē dāpna
tōe es. Qđ ġ putam⁹. qđ duob⁹ illis q̄ꝝ al
teri dictū ē. restitueris post tres dies. alt̄i
mecū eris ī padiso. inter̄ī potuit ēē mo
lestū. Qđ n̄ potuit illū delectari. cui dic
tū ē. truncato capite p̄t triduū suspēde
ris. ⁊ auiū esca futur⁹. Sane in hoc posi
ti sum⁹ oēs. ⁊ nemo n̄ ī carcē. sine cru
ce inter̄ī nemo. q̄ppe ubi nec innocens
inuenit⁹ īmunis. qui pc̄cor regē sperret.
Ceterum siq̄s uolens sustinet ⁊ dicens. nos
q̄dē iuste. mercedē habebit. sin aūt iuit⁹
⁊ blasphemās. ⁊ negās deū factis. duplex
ei ꝯtritio est. Siq̄s testimoniū h̄t salutis.
etiā ⁊ caro ei⁹ requiescit ī spe. ⁊ pph̄e fari
nula pulmētū condit atq̄ꝫ dulcorat. ut
.Liii. olla iā nō mors. s; uita sit.
Deniq̄ꝫ nemo sane mentis. amplorē
ēē credat ī uicijs q̄m ī uirtutib⁹ delectatōē.
pserti cū sit ds̄ uirtutū. tot⁹ uē iocūdi
tatis fons ⁊ exultatōis. Neq̄ꝫ .n. carni

seu mūdo. aut maligno pncipi. s; xp̄o utiq̄ꝫ
seruire. regnare ē. Audi hōiem de ꝑpria
utiq̄ꝫ experientia. phibētē testimoniū ueri
tati fidele. In uia testimonioꝝ t. delec. sū. inq̄t.
sic. i. o. di. Qđ erit ī patria. si tanta ē in uia
delectatōis copia. Sic et apl's. nō ī spe so
lū. s; etiā ī tribulatōe docuit delectari. Illi
q̄dē sic aīt. amic⁹ W sc̄i. auctoris sc̄i ini
mic⁹. Illi q̄dē sic. Ego forte nō ita. debitor
sū. hō pc̄cor sū. nec subsistē ī tanto labore
sine multa gr̄a. nec ipam ualeo gr̄am p
mereri. Quasi si gr̄a nō sit gr̄a. s; opū mer
ces. q̄si nō oēs peccauerīt. aut nō oēs egeant
gr̄a dei. Estimas o hō. q̄ psonaꝝ acceptio sit
apd deū. ⁊ nō oēs oīa relinquētes. tā copio
se ꝯsolet⁰. Noli ēē incredul⁹. adq̄esce ut ueri
tati. de cui⁹ testimonio nulli licet dubitare
fideli. Vt oīs inq̄t q̄ reliq̄rit. pa. au. ma.
au. do. au. agros ppt. n̄. m. cē. ac. Nemine
sic excepit. xp̄c. Miseri qđ dñt pter nos. vt qd. s.
q̄ excludunt semet ipos. ⁊ excipiunt a bn̄fi
cio gn̄ali. Nimirū indignos se iudicant
nichilomagis uite et̄ne. qui ne ipm cētu
plū sperant. S; q̄ ds̄ uerax ē q̄ pmittit.
hō utiq̄ꝫ mendax q̄ diffidit.
Et nō omis q̄ reliq̄rit. pa. aut. ma. .Liiii.
aut. do. au. a. ppt. n. m. cē. ac. ⁊ u. e. posi.
Facile ġ poterā ꝯtradictōnē sustine lin
guaꝝ. si ꝑ loquerer ex me ipo. Siq̄dē nō
pcipit carnalis hō. que s̄ sp̄s dei. s; stulti
cia illi uidet⁰. Nunc aūt ipe id loq̄t⁰. cui⁹ ūba
etiā celo et t̄ra transeuntib⁹ nō transibunt. Sed
audiui aūt hō. q̄ pditōis sue occōnē. et ut
uulgo dr̄. festucā querit unde eruat sibi
oculū. Audiui inq̄t de illo et illo q̄ reliq̄
rāt oīa. ⁊ ad uomitū s̄ reuersi. Qm̄ illi
acceperant cētuplū. Exurge dn̄e iudica
cām tuā. ⁊ istoꝝ nempe calūpniās. ⁊ mirum
ipoꝝ q̄ forte oīa relinq̄re uisi s̄. minore
tam cētuplū accepit. nō gr̄a nos s; gr̄
te est q̄ dixisti. oīs q̄ reli. pa. ⁊ c̄. cē. acci.
Qđ ēn dicim⁹. an ex collegio discipuloꝝ re
pbari aliq̄s pōt. n̄ loculos h̄uit. Sunt .n.
loculi nō in pecunie. s; et ppe uolūtatis. F.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

scrutetur proinde vias suas et studia sua: qui
promissam sibi centupli gratiam sentit deesse causatur.
Nec dubium quin inveniat angulum et diverso-
rium pectoris sui: non quidem filium hominis, sed
aut foveam vulpis, aut volucris nidum.
Magister autem perfecte obsecro relinque omnia: et so-
lum sequere Christum. iactans cogitatum tuum in eo.
nutrieris ab eo et centuplum sine dubio per-
cipies. Neque enim solum post sepulturam: que
tamen certa veritate subnixa omnibus id sine ex-
ceptione promittit. Nichil sibi retineat. nichil
suis: nec modicum fermentum totam massam
corrumpat. Sunt enim qui sibi retinent aliquid:
dominice vocis obliti. qui non suam venit facere
voluntatem: et in ipsis quoque sanctorum collegiis pro-
prio aut desidio aut forte consilio importu-
nius adherentes: sciolos sese faciunt de se sibi
aliquid retinentes quos penitus abnegasse et divi-
ne providentie ac obedientie patrum consiliis quoque
spiritualium virorum debuerant commisisse. Sunt qui
propinquos retinent et amicos, quos abiciunt a se
ipsis pro eorum prosperitate plenius iam prius se-
culari sollicitudine estuantes. crudeles plane.
qui nequaquam proximos diligant tanquam se. crude-
les magis in se vel in suos. immo quod verius est
in utrosque. Nemo ergo cum se videt non omnia reli-
·lv· quisse: centuplum non accepisse miretur.

Preciosa siquidem est divina consolatio:
nec omnino tribuitur admittentibus alienam. Infelix
tu esau qui dixisti. Num unam tantum benedictionem
habes pater? Quanto melius diceres cum propheta. Unam
petii a domino hanc requiram. Indignus enim benedictione
celesti convincitur: qui dubio querit affectu.
duplici petit intentione: aliud sibi refugium
parans, si forte non obtinere contingat. Maior
est iniquitas mea. ait fratricida perimus: quam ut
veniam merear. Quid ergo? Renuit consolari
anima tua: si veniam non meretur: hoc solum de-
plora: hoc solum plange. aliud ne cogites quidem.
Sed nunc inquit cayn: omnis qui invenerit me: occi-
det me. Grave scilicet dampnum: gravis iactura.
si perimatur corpus: cum quidem anima periit. Sic enim occi-
dentibus sese causabitur infelix: tanquam pro mag-
no beneficio habetur si prohiberetur occidi. Quod

et factum est. Consolationem misericordie obtinuit quam
querebat: et oblitus est desolationis maxime. pro qua
multo studiosius supplicare et remedium querere
oportebat. Sic et quidam et de Saule legitur. Cuius
amalechitarum rege reservato: primum quidem
Samueli sancto visus est pro indulgentia supplica-
re: sed eo tamen in sententia persistente: nunc inquit
honora me coram populo. Hoccine est quod dice-
bas. Peccavi: roga dominum pro me. Merito non
pepercit: qui inveniebatur cor: nec simulatam esse
humiliationem miseretur. Non ita sane pater ma-
iora licet criminia: inexorabilem eum deo
potuit invenire. Denique vix adhuc dixerat
peccavi: et responsum est illi. et dominus abstulit
peccatum tuum a te. Sic nimirum. sic usque hodie
dilectissimi. cuius ad alias consolationes mens
inhiat. et non penitus renuit in caducis
et transitoriis consolari: ipse sibi profecto cele-
stis subtrahit gratiam consolationis. Quam si dig-
na devotione. pleno affectu. desidio vehemen-
ti petere. querere. pulsare satageret: sine
dubio petens acciperet. querens inveniret. pul-
santi aperiretur. Alioquin si forte quod absit pu-
dendum illum apostasie saltum presumpserit: cer-
tum omnino fit testimonium veritatis: accipientibus
aut nunquam eum omnia reliquisse. aut ipsum quoque
postea deseruisse centuplum quod accepit.
Nonnulli siquidem cum spiritu ceperint: heu carne
postea consummantur. Quod si insanum est centuplum
nolle recipere: velle relinquere plusquam insanum
iure censetur. An non est plangendus videtur: qui
abstractus et illectus a concupiscentia sua. sponte
id deserit. libens abicit. voluntarie derelin-
quit: et qui nutriebatur in croceis: amplexatur
stercora. Non est unde causetur qui eius-
modi est: tanquam in eo irritum videatur verbum
domini. aut evacuata promissio. Dum enim relinquit
omnia: habuit sine dubio repromissam benedic-
tionem. Sine causa contendatur. non ei magis
quam Christo credimus: nec omnino adquiescimus menda-
cem eum facere qui promisit.

Centuplum inquit accipietis et vitam eternam possidebitis. ·lvi·
Illud enim in via: hec in patria est. Immo hec

(c) 2006 Ministerio de Cultura

patria: Illud uia. Illud consolatio presentis labo
ris: hec summe futurae felicitatis consummatio est.
Sic nimirum et operariis huius seculi solet cibus
in opere: merces in fine dari. Sic militantibus
et stipendia ministrantur pro necessitate temporis:
et nouissime donatiuum erogatur pro quantita
te laboris. Sic et filiis israel donec terram promis
sionis intrarent: in deserto manna non de
fuit: et ab ecclesia post questum regni cele
stis aduentum: cotidianus panis petitur in ora
tione quam ipse saluator instituit. Habens
hanc duplicem promissionem et in propheta eunde
ter expressam: ubi ait. Reddet deus mer
cedem laborum s. s. et ded. i. i. u. m. Ipsa est
enim uia mandatorum dei: in qua propheta alibi
sic in omnibus diuitiis delectatum se testatur
esse. Verumque ergo in incredulitate morientur
lvii. in filii hominum:
Et forte adhuc scrutaris adhuc quispiam dicat.
Ostende michi centuplum quod promittis: et libens
relinquo. Verumque ostendam: Fides enim non habet
meritum: cui humana ratio prebet experimentum.
An homini ostenderem: quem uitam crederes pro
mitteri. Deficis scrutans scrutinio. Nisi
credideris: non intelliges. Manna absconditum
tum est: quod in apocalipsi iohannis uictori promit
titur. Nomen nouum est. quod nemo scit nisi qui
accipit. Videtur enim forte nonnullis. presente
scilicet communione facultatum pariter et uolun
tatum. hoc loco centupli nomine designari.
Et magna quidem ipsa consolatio: sed non adeo
generalis: ut possit omnibus conuenire. Quan
tos enim scimus. aut uoluntarie eam deseru
isse ut anachoretas: aut uiolentia perse
cutionis. aut exilio relegatos. humana conso
latione nouimus caruisse. Datum obtimum est:
centuplum hoc descendit a patre luminum.
lviii. An non deerunt omnia
Possidet. cui omnia cooperantur in bonum: An non
centuplum habet omnium: qui impletur spiritu sancto.
qui christum habet in pectore: nisi quod longe plusquam
centuplum est. uisitatio paracliti spiritus. et presen
tia christi: Quam magna multitudo dul.
t. d. q. absc. t. t. perfecisti. eis. q. sp. in te.
uides quam memoria abundantie suauitatis
huius eructat anima sancta: quam exprimere gestiens:
uerba multiplicat: quam magna inquit multitudo.
hoc ergo centuplum: adoptio filiorum est. libertas
et primitie spiritus. delicie caritatis. gloria conscientie.
regnum dei. quod intra nos est. non utique esca uel
potus. sed iusticia et pax et gaudium in spiritu sancto.
Gaudium sane non tantum in spe glorie: sed et in
tribulationibus. Hic est ignis. quem uoluit christus
uehementer accendi: hec uirtus ex alto: que
andream fecit amplecti crucem. laurentium ridere
carnificem. stephanum inter lapidantibus flectere
genua. ad orationem. Hec illa pax quam suis reli
quit christus: quam dedit et suam. Siquidem donum et
pax est electis dei: pax utique presens. et donum
futurum pacis. Illa superat omnem sensum: sed
et huic quicquid sub sole placet. quicquid in mundo
concupiscitur: non potest comparari. Hec gratia deuo
tionis. hec unctio docens de omnibus: quam expertus
nouit. inexpertus ignorat: quam nemo scit. nisi
qui accipit. lix.
Utinam hec filiorum hominum concupiscentia uigilet:
utinam uel curiositas excitet: ut dicant in cor
dibus suis. Non uidetur hoc uerbum adinuentionis
humane: cui sic consonant uno ore testimonia
scripturarum. Quod si ita est: sine dubio uehementer
eritam. Probare licet an hec ita se habeant: gu
stare quid hoc absconditum manna sapiat: experiri
quid sit hoc centuplum. quale gaudium in spiritu
sancto. Certas profecto respondebit ei iusticia sua.
qui id studiose quesierit. Confestim ut gustauit
uidebit. quam suauis est dominus. quam bonus. non modo
querenti tenenti. sed et querenti se anime. sperantibus in se.
Alioquin: uenite et arguite me dicit dominus:
si non omnis qui reliquerit pa. au. ma. au. do. aut
agros propter nomen meum: centuplum accepit. nunc in hoc tempore. lx.
Additum est: et uitam eternam
possidebitis. Verum si in presentis commendatione
centupli. sermo deficit: et ex abundantia
cordis. angustia oris obstruitur: quidnam ad
promissionem eterne uite. defectum proprium ipsa et
cogitatio fateatur. Si id quod ex parte est. non
ualet eloqui nec expertus: quid inexpertus
de perfectione balbutire conetur. Oculus non

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uidet ds absq; te. que spa. dil. te. Pax. n.
ē que exsupat omē sensū. pax sup pacē.
Indeficiēs exultatio. torrens uoluptatis.
diuine flumen leticie. gaudiū plenum.
Cogita q̇cq̇d uis. q̇cq̇d potes exopta. excedit
cogitatū omē. desideriū omē supat illa fe
licitas. eternitas illa. illa btitudo. ad quā
nos sua miseratiōe pducat. preueniens in
bndictiōe dulcedinis. 7 indeficient tribu
ens iter] ceteriph gām pmissam. ad sola
tiū uitq; 7 remediū laboris h'. ne defici
am' i uia. ut de exhibitiōe psentiū mu
nerū. firma fit expectatio futuroꝝ. q̇ uenit
ut uitā habeam'. 7 abundanti' habeam'.
ihc xpc dns. nr. q. c. p. 7. s. s. u. 7. r. de. p
o. s. s. am. Explicit tractat' bti ber
nardi. de euāglica lectiōe. Dix symo. petr'
ad ihm. ecce nos reli. oīa. deo grās.

Ad audiendum ut credim'. uerbū dni.
cōuenistis. Neq; enī causa nob alia
uīe huiꝰ tā avide concursionis occurrit.
apparuit utiq; desiderium hoc. 7 laudabili
studio cōgaudem'. Beati. n. q̇ audiunt uer
bū dei. sed si custodiunt illud. Bti q̇ me
mores s̄ mandatoꝝ ei'. s; ut faciat ea.
Nimirū uerba uite etne habet. 7 uenit
hora utinā et nūc sit. q̄n mortui audi
ant uocē ei'. 7 q̇ audierit uiuāt. Siqdē
uita ī uoluntate ei'. & si uultis scire. uo
luntas ei' cōuersio nrā. Denīq; ipm au
dite. Numqd uoluntatis mee ē. impii
mors. dicit dns. 7 nō magis ut cōuer
tat' et uiuat. Ex qb' uerbis euident ag
noscim'. qm uera nb uita. nō nisi ī cōuer
sione ē. nec alit' ad eam patet īgressꝰ.
Itē dicēte dno. Nisi cōuersi fueritis et
efficiamini sic paruuli. nō intrabitis
ī regnū celoꝝ. Merito sane paruuli soli
intrant. Nam puer paruulꝰ nī nat' ē.
qui ī hoc tpm natus ē. 7 datus ē nobis.

Quero ḡ uocem
q̄m audiāt mortui. et
cū audierit uiuāt. Forte. n. et mortuis
euāgelizare necesse est. 7 occurrit interī
uerbū breue s; plenū. qd os dni locutū ē.
ut ppha testat'. Dixisti. ait loquēs sine
dubio ad dnm deū suū. conuertimini fi
lii hoīū. Nec īmerito sane a filiis q̇dē
hoīū. uidet' exigeda cōuersio. pctorib' utiq;
necīa. Nam supnis spiritib' et q̄ magis
rectos decet. indicta laudatio est. eodem
ppha psallēte. Lauda deū tuū syon. Cetm
qd ait. dixisti. meo q̇dē iudicio non ne
gligent ptereundū ē. nec simplicit' au
diendū. Quis. n. hūanis audeat cōpari
re dictis. qd dixisse dicit' deus. Viuꝰ pfe
cto ē sermo dni 7 efficax. 7 uox ei' ī ma
gnificētia 7 ītute. Deniq; ipe dixit. et
facta s. Dix. fiat lux. 7 facta ē lux. Dix
cōuertimini. 7 cōuersi s̄ filii hoīū. Ita plane
cōuersio aīaꝝ. opꝰ diuine uocis ē. non
hūane. Symon iohis. piscator hoīū. ī hoc
uocat'. 7 cōstituit' a dno. in cassū tn̄ etiā
ipe laborans tota nocte. nil capiet. donī
ī ūbo dni rete iactans. cōcludere possit
multitudinē copiosam. Utinā iacterem' et
nos in hoc ūbo hodie rete ūbi. et expiam'
qd scriptū ē. Ecce dabit uoci sue. uocem
ītutis. Si mēdaciū loqm'. id plane de
pprio ē. Sed et tē forsitan nrā iudicabit'
uox eē nō dni. si q̄tum' que nrā s̄. nō
que ihu xpi. Cetm etsi loqm' dei iusti
ciā. 7 gr̄ia dei q̄rim'. effectū tn̄ ab eo so
lo spare. ab eo postulare necēe est. ut uo
ci sue uocē ītutis accōmodet. Ad hāc ḡ
īteriorē uocē. aures cordis erigi admoneo.
ut loq̄ntē deū int' audire. q̄m foris hoīē
studeatis. Illa. n. uox magnificētie ūir
tutis. deserta cōcutiens. secreta discutiens.
torporē excutiens aīaꝝ.

Nec sane laborandū est.
ut ad uocis hꝰ puenia' auditū. Labor est
potiꝰ aures obturare. ne audias. Nimirū

vox ipsa se offert, ipsa se ingerit; nec pulsare interim cessat ad hostia singulorum. Denique: xl. annis inquit proximus fui generationi huic, et dixi: semper hi errant corde. Adhuc nobis proximus est, adhuc loquitur, et non est forte qui audiat. Adhuc dicit: Redite prevaricatores ad cor. Hoc vel initium nempe iudicium loquendi a domino, et hoc verbum ad omnes qui convertuntur ad cor precessisse videtur. Non tantum revocans eos, sed et reducens et statuens contra faciem suam. Est enim non tantum vox virtutis, sed et radius lucis, annuncians pariter hominibus peccata eorum, et illuminans abscondita tenebrarum. Nec vero ulla interne huius lucis ac vocis differentia est, cum unus idemque sit filius dei, et verbum patris, et splendor glorie. Sed et anime quidem quecumque substantia, in suo quidem genere, etiam ipsa spiritualis et simplex, sine ulla distinctione sensuum, sed tota si tamen tota dicenda est, videns pariter et audiens videatur. Quid enim illo agatur sive radio sive verbo, nisi ut noverit semetipsam? Aperitur siquidem conscientie liber, revolvitur misera vite series, tristis quedam historia replicatur, illuminatur ratio, et evoluta memoria velut quibusdam oculis exhibetur. Utraque vero non tam ipsius est anime quam anima ipsa, ut eadem sit et inspiciens et inspecta. Contra suam statuta faciem, et violentis quibusdam apparitoribus inmissarum utique cogitationum coacta, ipso interim iudicanda assistere tribunali. Quis sane iudicium hoc sine turbatione sustineat? Ad me ipsum anima mea turbata est, ait propheta domini; et tu contra faciem tuam sine angustia, sine turbatione, sine confusione statui non posse miraris?

iiii. Nec a me speres audire quid in memoria tua deprehendit ratio, quid divinus dictet, quid decernatur. Applica interius auditum, deflecte oculos cordis, et proprio disces experimento quid agatur. Nemo enim scit que sunt in homine nisi spiritus hominis qui in ipso est. Si superbia, si invidia, si avaricia, si ambitio, aut similis aliqua pestis abscondita est, vix effugere poterit hoc examen. Si fornicatio, si rapina, si crudelitas, si fraus ulla aut quelibet culpa admissa est, interim huic iudici non latebit. Reus ipse nec inficiabitur coram eo. Transiit enim velociter totus ille pruritus delectationis iniquae, et voluptatis illecebra tota breviter finita est; sed amara quedam impressit signa memorie, sed vestigia feda reliquit. In illud siquidem repositorium velut in sentinam aliquam tota decurrit abluviatio, et inmundicia tota defluxit. Volumen grande cui universa scripta sunt stilo utique veritatis: amarum iam venter tolerat, etsi fauces miseras brevi transitu dulcedine quadam frsuda visum est oblectasse. Ventrem meum doleo miser, doleo ventrem meum. Quidni doleam ventrem memorie, ubi tanta est congesta putredo? Quis nostrum fratres exteriorem hanc vestem qua tegitur, si vehementer undique obscenis illitam et fedissimis quibusque sordibus inquinatam consideret, non vehementer exhorreat, non velociter exuat, non indignanter abiciat? Itaque qui non vestem, sed semetipsum intus sub veste talem reperit, eo amplius doleat et animo consternetur oportet, quo propius tolerat quod exhorreat. Neque ut tunicam abiciet suam, sic abicere contaminatam animam potest et se ipsum. Denique quis in nobis est tante patientie et virtutis, ut si forte quemadmodum de maria sorore moysi legitur, in carne sua subitaneam quandam lepram male candentem videret, equo animo stare possit, et gratias agere creatori? Quid vero est caro ista nisi corruptibilis quedam tunica qua vestimur? Dicit quod lepra hec corporalis electis omnibus estimanda, nisi paterne virga correptionis et purgatio cordis? Ibi tribulatio vehemens et iustissima causa doloris est, cum excitatus a sompno misere voluptatis, interiorem ceperit quis deprehendere lepram, quam ipse sibi multo studio et labore quesivit. Licet enim nemo oderit carnem suam, sed multo minus odisse potest animam semetipsam.

Et forte aliquem moveat illud de psalmo: qui diligit iniquitatem odit animam suam. Ego autem dico: et carnem. An non odit, cui gehenne cumulos mercatur in dies? Cui secundum

duriciam suam et cor inpenitens: thesaurizat sibi iram in die ire. Certum hoc quidem tam carnis quam anime
F non in affectu sed in effectu possit inuenire. Sic
nimirum et frenetice odit carnem suam cum sibi
ipsi manus inferre laborat [illegible] tonis de
liberatione sopita. Non [illegible]
or illa frenesis iudicatur quam impenitentia
cordis et peccandi obstinata uoluntas. Siquidem
manus nefarias inicit sibi ipsi. nec carnem
sed mentem lacerat et corrodit. Si uidisti hominem
F scalpere manus et usque ad sanguinem confricare.
eiusdem hic in eo similitudinem anime peccantis
expressam. Cedit siquidem uoluptas illa dolo
ri et succedit pruritui cruciatus. neque id
ignorabat sed dissimulabat ille dum scalperet.
Sic lacerant sic exulcerant propriis manibus animas
infelices. et quod tanto grauius quanto excellentior
est spiritualis creatura et cui difficilius uideatur
medeatur. Neque id quidem inimiciciarum studio
gerunt sed stupore quodam insensibilitatis
interne. Effusus siquidem animus dampna interiora
F non sentit. quia nec intus est sed in uentre forsitan
aut sub uentre. Denique et animus quorundam in
pannis: quorundam in loculis inuenitur. Ubi est
thesaurus tuus inquit ibi est et cor tuum. Quid si mi
rum si propria minime sentiat lesionem. que sui
ipsius oblita et penitus absens sibi in longinqua
profecta est regione. Erit autem cum se in se ipsam re
uersa cognoscat quam crudeliter miserere uena
tionis obtentu euisceratum semet ipsam. Neque
id enim sentire poterat dum uilem muscarum
predam captans insaciabili desiderio aranearum
instar ex uisceribus propriis intexere retia ui
vij. Erit autem hic reditus deretur.
sine dubio uel post mortem.
cum uniuersa quibus ad uagandum foras et similiter
sese occupandum in eam que preterit huius
mundi figuram egredi consueuerat: hostia cor
poris clausa erunt. ut necesse maneat in se
ipsa cui nullus iam patebat exitus a se ipsa. Uerum
F is quidem preciosissimus erit reditus et miseria
sempiterna: cum iam penitentia haberi poterit: agi
non poterit. Ubi enim deerit corpus: actio non erit.
Sane ubi nulla fuerit actio. nec satisfactio.

Quocirca penitentiam quidem habere dolere est. nam penitentiam
agere remedium doloris est. Neque enim extentis F
manibus erit ultra leuare cor in celum cum ma
nibus: sed quisquis ante obitum carnis non redierit
ad se ipsum. in se ipso maneat necesse est in eternum.
Sed in qualem se ipso: qualem sese fecit in hac F
uita. qualem inuenerit exiens ab hac uita:
nisi quod fortasse erit nonnumquam deterior. Nam
melior quam malus est: numquam erit. Habet enim hoc ipsum
quod nunc poterit quicumque corpus recipere: non tamen ad
penitentiam. sed ad penam. Ubi nimirum peccati ipsi
et carnis condampnati filiis uidebit esse conditio. ut F
commandum culpa semper puniri poterit. nec umquam
expiari. Sic nec in corpore aliquorum tormenta fi
nirunt. nec corpus ipsum ualeat in tormentis. Meri
to quidem ultio sempiterna deseuiet: quod numquam pos
sit culpa deleri: nec subiacariis deficiet.
ne simul cogatur et afflictio terminari. Hec fra
tres qui pauet cauet. nam qui negligit incidit. F
Et ergo redeamus ad uocem vij.
Unde processimus. expedit uobis
profecto redire ad cor. dum illuc iter quam osten
dat uobis salutare suum. qui tanto studio pie
tatis illuc reuocat preuaricatores. Nec sen
tire interim pigeat morsus uermis interni.
aut periculosa quedam anime teneritudo et per
niciosa mollicies dissuadere queat. ut pre
sentem uelimus dissimulare molestiam. Obti
mum est etiam te sentire uermem. cum possit suf F
focari. Itaque mordeat nunc ut moriatur. et
paulatim desinat mordere mordendo. Rodat
interim putredinem. ut rodendo consumatur. et
ipse quoque pariter consumatur. nec fouere incipiat
inmortalitatem. Uermis inquit eorum non morie
tur. et ignis eorum non extinguetur. A facie illorum
morsuum quis sustinebit. Multiplex enim nunc
consolatio. argumentis conscientie releuat cruciatum.
Benignus est enim deus qui non patitur nos temptari
ultra quam possumus. nec uermem hunc super
modum patitur malignari. Maxime que in
tristicia consolationis oleo iniecie uiuit ulcera:
ut nec morbi quantitas. nec difficultas cu
rationis ultra quam expedit innotescat. Magis

INSTITUTO PROVINCIAL DE 2.ª ENSEÑANZA SORIA

(c) 2006 Ministerio de Cultura

at arridere videtur facultas quedam que post modum evanescit: qui iam exercitatos habent sensus. certamen forte datur ut vincat. et discat quoniam omnium potentior est sapientia. Interim sane audiens quis vocem domini: Redite prevaricatores ad cor: et tantis in interiori cubiculo obscenitatibus deprehensis: singula queque rimari satagit: et quonam hec influxerint aditu. curiosus investigator explorat. Nec difficile patet foramen immo foramina convenire. Sed nec parvum illi ex hac consideratione doloris accedit. cum per fenestras proprias mors ista deprehenditur introisse. Multa siquidem admisisse videtur petulantia oculorum. multa prurigo aurium. multa quoque olfaciendi. gustandi. tangendique voluptas. Nam spiritualia quidem vicia quorum super meminimus: difficile adhuc prout sunt carnalis examinat. Unde fit. ut que graviora sunt: aut minus aut minime sentiat: nec tam superbie aut invidie. quam flagiciosorum aut facinorosorum recordatione actuum mordeatur.

vii. Et ecce iterum vox de nubibus dicens.

Peccasti: quiesce. Verum quod dicitur tale est. Iam sentina redundans: domum omnem intolerabili fetore contaminat. Vanum est tibi. cum adhuc sordes influant. exhaurire: dum peccare non destiteris penitere. Quod sequitur. Eorum ieiunia probet. qui ad lites et contentiones ieiunant. et percutiunt pugno impie. Sed et voluntates et voluptates proprie inveniuntur in eis. Non tale est ieiunium quod elegi: dicit dominus. Claude fenestras morti. obsera aditus. foramina obstrue diligenter: et sic demum non subeuntibus novis: sordes poteris expurgare vetustas. Estimat homo facile quod iubetur implendum: tanquam ignarus exercitii spiritualis. Quod sequitur: Prohibeat inquit. quod minus imperet membris meis. Indicit quoque gule ieiunia. crapulam inhibet. obturari precipit aures ne audiant sanguinem: avertit oculos ne videant vanitatem: manus non ad avariciam. sed ad helemosinam extendit. Quibus forte et laborem velit imponere: prohibens latrocinia. sicut scriptum est. Qui furabatur iam non furetur: magis autem labo[...]ret manibus suis quod bonum est. ut [...]habeat unde tribuat necessita[...]tem patienti. Ceterum dum quibusque membris in hunc modum leges promulgat: et decreta proponit: interrumpitur subito vocem iubentis. et uno impetu clamant. Unde hec nova religio? Facile iubet ut liber: sed invenietur qui novis decretis obviet: qui novis legibus contradicat. Quod sequitur. Ille est inquit et illa. — vel inquit
Nimirum ipsa est in cuius nos iam pridem deputasti obsequium. si ignoras: ad obediendum utique concupiscentiis eius. Expalluit miser ad hanc vocem: et confusus obmutuit. anxiatur in eo spiritus eius. At membra quidem ad suam illam infelicissimam dominam revertentes accedunt: ut adducant dominam crudeliter interpellant. et impia direpta [...] plangit gula. parsimonie se modum adhibitum: prohibitam crapule voluptatem. — omne
Oculus queritur indictas lacrimas: petulantiam interdictam. Quibus hec et similia prosequentibus: excitata et vehementer exacerbata voluntas. Sompniumne est inquit aut fabula quod narratis? Cum vero oportunum sue tempus nacta querimonie lingua: Ordo ait sic est ut audistis. Nam et ego et fabulis et mendaciis iussa sum reticere: et nichil deinceps nisi serium immo et penitus necessarium loqui.

ix. c. Exiliit quoque vetula furens: et tota oblita langoris. Procedit horrentibus comis. veste lacera. pectore nudo. scalpens ulcera: frendens dentibus et arescens. atque ipsum inficiens aera flatibus virulentis. Quidni confundatur. siquid adhuc superest rationis. Ad talem misere voluntatis occursum et incursum: hec inquit tota est tui coniugii fides. sic compateris male patienti. Usque adeo super dolorem vulnerum meorum addere perpetisti. Subtrahendum forsitan ex immoderata dote aliquid videbatur. sed quod relinquitur hoc sublato? Solum hunc languentem misere prostituisti. et omnia eius obsequia quemadmodum sint distributa. aliquatenus agnovisti.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nunc autem si tibi forsitan morbi huius pessimi quo laboro triplex malignitas excidisse potuit: sed non mihi. Siquidem voluptuosa sum. curiosa sum. ambitiosa sum: et ab hac triplici ulcere non est in me sanitas. a planta pedis usque ad verticem. Itaque fauces et que obscena sunt corporis. assignata sunt voluptati: quibus quidem velut de novo necesse est singula recenseri. Nam curiositati pes vagus et indisciplinatus oculus ei famulantur. At vanitati quidem auris et lingua serviunt. dum per illam impinguat caput meum oleum peccatoris. Per hanc ipsa supplet: quod in laudibus meis alii minus fecisse videntur. Valde enim delector et recipere ab aliis: et cum optime possim etiam tradere aliis laudes meas: et meo et alieno ore semper cupiens predicari. Cui potissimum morborum quoque ingenium plurima solet adhibere fomenta. Porro manus ipsas quibus est undique liber motus. non uni alicui operi deputavimus: sed in vanitati. in curiositati. in voluptati. sedulum satis exhibent famulatum. Quibus ita dispositis. non in hec omnia vel in uno satisfacere aliquando potuerunt: quoniam non satiatur oculus visu. nec auris impletur auditu. atque utinam michi spectandum totum aliquando corpus fieret oculus: aut michi prendendum in fauces membra omnia verterentur. Tunc ergo in id modicum consolationis quod utcumque mendico. surripere temptas: dixit. et cum indignatione et furore recedens: teneo inquit longumque tenebo.

x. Iam non tormentis ipsa vexatio dat intellectum: iam innotescit aliquatenus huius negocii difficultas. iam presumpta facilitas evanescit. Videt enim memoriam plenam spurciciarum. videt abundantius alias atque alias influere sordes. videt ipsas fenestras morti patulas. claudi omnino non posse: quo adhuc presidens voluntas languida dicitur. est cuius ulceribus sanies universa confluxit. Videt denique anima sese contaminatam. nec per alium sed per proprium corpus: nec aliunde quam a se ipsa. Est autem quedam anime. sicut memoria quam inficit: sic voluntas ipsa que inficit. Denique tota ipsa nichil aliud est: quam ratio. memoria. et voluntas. Nunc autem et ratio minus habens. eo quod hactenus ista non viderit. infirma omnino. quod ne agnita quidem prevaleat reparare. et memoria fedissima paret et fetidissima: et voluntas languida et horrendis ulceribus undique scaturiens invenitur. de nequam ex omnibus que sunt hominis relinquatur: ipsum et corpus rebelle est. et singula membra fenestre singule. quibus mors intrat ad animam: et incessanter exuberat ipsa confusio.

Audiat ergo anima quecumque eiusmodi est: vocem divinam. et audiat cum stupore et admiratione dicentem. Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum. Quis spiritu pauperior eo. qui in toto spiritu suo non invenit requiem. non invenit ubi caput reclinet: hoc quoque consilium pietatis. ut qui sibi displicet: placeat deo: et qui propriam domum odit domum utique plenam spurcitie et infelicitatis: invitatur ad domum glorie. domum non manufactam. eternam in celis. Nec mirum si ad huius indignationis magnitudinem expavescat. si difficile credit huic auditui. si vehementi stupore admiratur: et ait. Ergone beatum hominem miseria facit? Ceterum quisquis eiusmodi es. non diffidas. non miseria. sed misericordia facit beatum: sed huius propria sedes miseria est: ut humiliatio in humilitatem transeat. necessitas in virtutem. Pluviam inquit voluntariam segregabis deus hereditati tue. et infirmata est: tu vero perfecisti eam. Vult profecto infirmitas. que medici manum requirit. et salubriter a se deficit: quam perficit deus. ·xi·

Sed quoniam non est via ad regnum. sine primitiis regni. nec sperare potest celeste regnum. cui nec super propria adhuc membra regnare donatur: sequitur vox dicens. Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram. ac si evidentius dicat. Mitiga motus efferos voluntatis. et crudelem bestiam mansuefacere cura. Ligatus es. solvere cura. quod rumpere omnino non possis. Bestia tua est vim facere aut contendere eam nullomodo prevalebit. Nec mora. respirans homo inter hec verba. atque id quoque facilius reputans: licet verecundius accedit. et delinire satagit vipream inflammatam. ·xii·

arguit ipse carnalis illecebras. et consolationes secularis nugacitatis accusat. tamquam et exiguas et indignas. sed et brevissimas quoque et periculosissimas omnibus amatoribus suis.

xiii. Sic hoc ait nequam et infidelis servo tuo. et ipsa fatetur. nec enim inficiari potest. ne in modicum quid tamen universa beneficia eius obsequia aliquem satis facere potuisse. Voluptas gutturis que tanti hodie estimatur. ipse duorum obtinet latitudine digitorum. et huius tam modice partis tam exigua delectatio. quanta parit sollicitudine. quantam deinde molestiam parit. Hinc monstruosis dilatantur renes et humeri. hinc tumentes uteri. non tam impinguantur sed impregnantur arvina. et dum carnis honera ossa non sustinent. etiam morbi varii generantur. Sic libidinis illecebrosa vorago. quantis laboribus et dispendiis. interdum et fame vel honoris. aut et ipsius vite periculo comparantur. ut ad modicum flagitiis sulphureus vapor furentes stimulis agitat. et apum par volantium ubi male grata mella fuderint. nimis tenaci feriat icta corda morsu. Cuius appetitus anxietatis et vecordie. actus abhominationis et ignominie. exitus penitudinis et verecundie plenus esse dinoscitur. Ceterum spectacula vana rogo quid corpori prestant. quidve anime conferre videntur. at certe nichil in homine cui curiositas prosit invenies. Frivola prorsus et inanis et nugatoria consolatio. et nescio quid durius illi imprecer. quam ut semper habeat quod requirit. qui iocunde quietis fugitans. curiosa inquietudine delectatur. Liquet sane vel hoc ex ipso nichil his omnibus delectationis inesse. quia solus transitus iuvat. Ceterum vanitas vanitatum quam nichil sit. vel ex ipso nomine manifeste indicatur. Vanus utique labor. qui studio vanitatis assumitur. O doxa doxa. ait sapiens. in milibus mortalium nichil aliud. quam aurium inflatio vana. Et tamen quantam putas infelicitatem. hec ipsa non tam felix vanitas. quam vana felicitas parit. Hic namque cecitas cordis. sic scriptum est. ipse inc. q. t. b. ipsi e. t. m. hic cervicositas furor animositatis. hic suspitionis labor anxius. hic livoris crudele tormentum. et crematis invidie miseriorum quam miserabilior cruciatus. Sic divitiarum amor insaciabilis. longe amplius desiderio torquet animum. quam refrigeret usu suo. utpote quarum adquisitio quidem laboris. possessio vero timoris. amissio plena doloris invenitur. Postremo ubi multe opes. multi etiam qui comedunt eas. et usus quidem divitiarum apud alios. divitibus nomen solum cedit et sollicitudo. Et in his omnibus pro tam exiguis. aut magis ne exiguis sed nullis. eam parvipendere gloriam. quam nec oculus vidit. nec auris audivit. nec in cor hominis ascendit que preparavit deus diligentibus se. non tam insipientie quam infidelitatis esse videtur.

Nec inmerito sane mundus xv.
hic positus in maligno. vana promissione deludit animas. spe consolationis et nobilitatis oblectatas. quas non pudeat porcis in ministerio subiugari. in desidio sociari. nec sic tamen infelici edulio saciari. Vnde hec. hec tanta pusillanimitas et abiectio tam miserabilis. ut egregia creatura capax eterne beatitudinis et glorie magni dei. utpote cuius sit inspiratione condita. similitudine insignita. cruore redempta. fide dotata. spiritu adoptata. misera non erubescat sub putredine hac corporeorum sensuum gerere servitutem. Merito plane ne eos quidem apprehendere potest. que tale deserens sponsum. tales sequitur amatores. Merito siliquas esurit. et non accipit. qui porcos pascere maluit. quam paternis epulis saciari. Insanus siquidem labor. pascere sterilem que non parit. et vidue benefacere nolle. omittere curam cordis. et curam carnis agere in desideriis. impinguare cadaver putridum. quod paulo post vermium esca futurum nullatenus dubitat. Iam et servire mamone. et avariciam colere. quod est servitus ydolorum. aut vanitatem sectari. prius degeneris anime indicium esse quis nesciat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

xvi. Esto tamen magna sit et honesta que mundus iste amatoribus suis erogare videtur: sed infida esse quis nesciat? Certa nimirum eorum brevitas. et ipsi quoque brevitatis sue finis incertus. Sepe viventem deserunt: morientem nec tamen sequuntur. Quod si in rebus humanis certius nichil morte: quid hora mortis incertius invenitur? Non miseretur inopie. non divitias veretur. non genus cuiuslibet. non mores. non denique parcit etati. nisi quod senibus quidem in ianuis. et adolescentibus in insidiis est. Infelix prorsus. qui in huius vite tenebris et lubrico fidens: periturum infirmis operam. nec advertit quam vapor est ad modicum parens. et vanitas vanitatum. Obtinuisti tandem ambitiose quam ex longo concupieras dignitatem: serva quod habes. Implesti pecuniose loculos tuos: sollicitus esto ne perdas. Uberes fructus attulit ager tuus: dirue horrea tua et maiora edifices. muta quoque (?) quem tot undis (?). Dic anime tue: habes multa bona reposita in annos plurimos. Lucas .xii. qui dicat. Stulte hac nocte repetunt animam tuam a te. que autem parasti cuius erunt.

xvii. Atque utinam tantum congregata periret. et non deterius quoque periret ipse congregator eorum. Esset utique tolerabilius periturum (?) quam perempturum (?) insudare laborem. Nunc vero stipendia peccati mors. et qui in carne seminat de carne metet et corruptionem. Nec ita opera mea transeunt ut videntur: sed temporalia quoque velut eternitatis semina iaciuntur. Stupebit insipiens cum ex modico semine copiosam viderit exurgere messem. seu bonam seu malam pro diversa qualitate sementis. Hoc qui cogitat: nullum omnium parvum reputat esse peccatum. quod futuram messem potius estimet quam sementem. Seminant quidem multi nesciunt. Seminant multi occultant homines iniquitatis misteria. multi vanitatis consilia celant. multi perambulant in tenebris negocia tenebrarum.

xviii. Parietes inquit sunt undique. quis me videt? Esto nemo te videat. non tamen nullus. Videt te malus angelus. videt angelus bonus. videt et bonis et malis maior angelis deus. Videt accusator. videt testium multitudo. videt et ipse iudex. cuius te oportet assistere tribunali. Sub cuius sane oculis velle delinquere tam insanum quam horrendum incidere in manus dei viventis. Non esse securus. insidie latent quas latere non possis. Latent inquam insidie. quas ut deprehendere ipse non potes: sic non potes ipse non deprehendi. Audit plane qui plantavit aurem. et qui finxit oculum ipse considerat. Non illi solus arcet invidiosa maceria lapidum. quas ipse creavit: non vel ipse corporis huius paries. veritatis excludit aspectum. Nuda sunt eius oculis omnia. penetrabilior est ancipiti gladio. Ipsas quoque non tantum cernit sed et discernit vias. et medullas affectionum. Denique si non tota humani cordis abyssum. et quicquid in ipso latet aspiceret deus: et pre ipso non ille iam nisi sibi conscius iudicatus sese diu sententiam tantopere formidaret. Michi inquit pro minimo est ut a vobis iudicer. aut ab humano die. sed neque me ipsum iudico. Nichil michi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me. dominus est. Tu si dives tu parietis. aut cuiuslibet simulationis pretextu. humana frustrari posse iudicia gloriaris: certus esto non illum vera eternam preterire. quia falsis et omnibus accusare consuevit. Si tantopere eius qui nichilominus tua forte veretur presentiam conscientiam reformidas. multo minus eos contempnas. quibus odiosa magis iniquitas. et longe amplius execrabilis corruptio est. Si denique deum non times. et solos hominum vereris aspectus: memor esto hominem (?) hominum facta ignorare non posse. et quod me presente minime presumeres audere. multominus audeas coram ipso. quodque non dico non liceret. sed nec liberet presumere quidem presente conservo. inspiciente domino vel cogitare penitus exhorrescas. Alioquin si carnis oculum magis quam gladium qui carnes habet devorare formidas: et is quoque timor quem times eveniet tibi. et accidet quod vereris. Nichil opertum quod non reveletur. et occultum quod non sciatur. Arguentur a luce in luce

apls. c. pmo (?)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

perpetrata opera tenebrarum: nec in̄ obscenitatum abhominanda secreta. sed iniqua commercia uenditantium sacramenta. et fraudulenta susurria adinuentionum dolos et iudicia subuersionum. qui nouit omnia nota faciet uniuersis. cum ceperit ille scrutator cordis et renum scrutari ierusalem in lucernis.

xix. Quid uero ibi facturi sunt. immo potius quid passuri. qui criminosa commiserunt: ubi audituri sunt ite in ignem eternum qui pietatis opera non fecerunt. Quomodo uero admittentur ad nuptias. qui nec lumbos precinxerunt ut abstinerent a malo. nec lucernam tenuerunt ut facerent bonum. qui nec uirginitatis integritas. nec lampadis claritas. solius olei potuit excusare defectum: aut quis illos maneret ardendus et cruciandus. qui in hac uita non solum mala. sed forte pessima perpetrant. Si sic cruciandi sunt qui in hac bona receperunt. ut in medio flamme estuantibus linguis. ne minime quidem stille obtinere refrigerium queant. Caueamus ergo mala opera: nec inclusi retis sagene fiducia libere intra ecclesiam delinquamus. hoc scientes. quia non omnes quos sagena trahit. piscatorum uasa recipient. sed erit cum ad litus uenerint. eligent bonos in uasa. malos autem foras mittent. Itaque hoc precincti lumborum cingulo. accedamus et lucernas nostras et instanter operemur bonum: cogitantes quod omnis arbor non modo que malum fecit fructum. sed et que bonum non fecit. excidetur et in ignem mittetur. Illum utique ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Certum sic declinemus malum et faciamus bonum: ut inquiramus pacem. non gloriam persequamur. Illa enim dei est et alteri eam non dabit. Gloriam meam inquit alteri non dabo. Et dicebat homo secundum cor dei. Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Recordemur et scripture dicentis. Si recte offeras et non recte diuidas: peccasti. Recta est fratres illa diuisio:

Aliquis siquis forsitan minus placet: sciat non minimum esse sed angelorum. Priores enim angeli cantauerunt. Gloria in excelsis deo: et in terra pax hominibus bone uoluntatis. Seruemus ergo in uasis oleum. ne forte quod absit. clausas iam nuptiarum ianuas frustra pulsantes. ubi audiamus amarum: et de intus nobis sponsus respondeat. nescio uos. Adhuc tamen mora posita est. non tamen secundum iniquitatis sterilitatis. uanitatis. sed et secundum interitum ipsius etiam uoluptatis. Oleo certa opus est fortitudine aduersus temptamenta peccati: ut rugientis leonis resistamus fortes in fide: et ignita ipsius iacula hoc clipeo repellamus. Opus est iusticia. ut operemur bonum. opus preterea est prudentia. ne cum fatuis uirginibus reprobemur. Opus denique temperantia: ne uoluptatibus indulgentes. audiamus aliquando quod miser ille epulator paratur et uestium nitore finito. dum inicia peperit audiuit: Memento fili quia recepisti bona in uita tua. et lazarus similiter mala. Nunc hic consolatur: tu uero cruciaris. Plane terribilis deus in consiliis super omnes filios hominum. sed si terribilis est. etiam misericors inuenitur. dum futuri formam iudicii non occultat. dicam que perierunt: ipsa moriemur. palmes qui fructum non fecit. excidetur. uirgo cui defecit oleum. a nuptiis excludetur. qui bona recepit in hac uita. cruciabitur in futuro. Quid si forte coniugat in uno quolibet. hec iiii. inueniri: ea plane extrema desperatio est.

Hec ergo et similia nostre suggerit (xx.) ratio uoluntati. eo copiosius quo perfectius illustratione spiritus edocetur. Felix sane cuius uoluntas sic cesserit et adquieuit consilio rationis: ut a timore concipiens. promissionibus deinceps celestibus foueatur. et parturiat spiritum salutis. At si forte inuenerit rebellis et obstinata uoluptas: nec impatiens solum. sed et monitis peior et minis durior. et adhibitis acerbior blandimentis. Inueniet forsitan. que nichil mota suggestionibus rationis. immo et grauius commota furore: respondeat dicens. Quousque uos patior. Predicatio uestra in me non capit. Scio quod astuti estis. sed astutia uestra locum in me non habet. forte et aduocans membra singula. solito amplius solitis iubeat obedire corporis

cetris.

al' qui

nemo de

necessis deseruire. hic nimirum illud est:
quod cotidianis discimus experimentis. eos qui
quieti desiderant temptari grauius a concupis-
centia carnis. et urgeri grauius in operibus luti et
lateris. qui egyptum egredi. pharaonem effugere
moliuntur.

xvi. Utinam autem qui eiusmodi est. declinet impietatem.
et terribile illud profundum caueat. de quo scriptum
est. impius cum uenerit in profundum malorum contem-
nit. fortissima siquidem potione curatur. et
periclitabitur facile: nisi multa sollicitudine
studeat medici obtemperare consiliis. obserua-
re precepta. uehemens est temptatio et proxima
desperationi: nisi totum colligat. et ad miseran-
dum anime sue contra adeo miseram et miserabilem
uideat contritat affectum. et audiat uocem dicen-
tem. beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Luge-
at abundanter: quia lugendi tempus aduenit. et
ad sorbendas iuges lacrimas ista sufficien-
tur. lugeat: sed non sine pietatis affectu:
et obtentu consolationis. consideret nullam fuerit
requiem in se ipso: sed omnia plena miserie et
desolationis. consideret non esse bonum in carne
sua: sed et in seculo nequam nichil nisi uanitatem
et afflictionem spiritus inueniri. consideret in quantum nec
intra nec subtus nec circa se occurrere consolationem:
ut uel tandem aliquid discat. querendam sursum
et desursum esse sperandam. lugeat interim
plangens dolorem suum: exitus aquarum deducant
oculi eius. et palpebre non cessent. Nimirum purgat
lacrimis oculos ante caligantes. et acuitur uisus:
ut intendere possit in serenissimi luminis
claritatem.

xvij. Ex hoc sane prospiciat per foramen. prospiciat
per cancellos. producens radium pro sectus ob-
tutus. et magnorum sedulus imitator. lumen
lumine querat. inueniet et locum tabernaculi
admirabilis. ubi panem angelorum manducet
homo. inueniet paradisum uoluptatis plantatum
a domino. inueniet ortum floridum et amenissi-
mum. inueniet refrigerii sedem. et dicet. o si
audiet uocem meam misera illa uoluntas. ut
ingrediens uideat bona. et uisitet locum istum.
hic nimirum inueniet requiem ampliorem. et me-

que eo minus inquietabitur. quo magis inquietabit ipsa. J
neque enim metuit quod dicit. tollite iugum meum
super uos. et inuenietis requiem animabus uestris. In hac fide exacerbata
promissionis. blandis alloquiis. et simulata
quadam hylaritate. in spiritu mansuetudinis eam
conueniens dicat. cesset penitus indignatio tua.
non ego sum qui te offendere possim. tuum est corpus.
tu es et ego ipse. non est quod timeas. non est quod uere-
aris. nec mireris si forte amaris reddidit
illa responsum. ut dicat quia multe cogitationes
ad insaniam nos adduxerunt. sustineat interim
eius impetus. ac dissimulet omnino quod agit. donec
inter loquendum inducens alia per aliis. optime
aliquid inferat dicens. Inueni hodie ortum pul-
cherrimum et amenissimum locum. bonum esset
nos illic esse. Nam et tibi nocet in hoc lecto egri-
tudinis. in hoc doloris strato uersari. in hoc cu-
bili tuo grauiter corde compungi. aderit dominus et
querenti se anime. sperantem in se. aderit uotis su-
pplicibus: et ubi eius efficaciam ministrabit.
excitabitur desiderium uoluntatis. ut non tam ui-
dere locum. sed et inuenire paulatim. et mansionem
sibi facere concupiscat.

Nec tu locum reputes corporalem paradisum huic xviij. N
uoluptatis interne. Non pedibus in hunc ortum.
sed affectibus introitur. nec terrarum te commendat
arborum copia: sed uirtutum utique spiritualium io-
cunda decoraque plantatio. ortus conclusus. ubi
fons signatus in quattuor capita diuiditur. et ex
una sapientie uena. uirtus quadripartita procedit.
Splendidissima quoque ibi lilia uernant. et
dum flores apparent. et uox turturis auditur.
Illic nardus sponse. flagrantissimum prestat
odorem. et cetera quoque aromata fluunt. austro spi-
rante. aquilone fugato. Ibi media est arbor
uite. malus de cantico illa. cunctis preciosior
lignis siluarum. cuius et umbra sponsam re-
frigerat. et fructus dulcis gutturi eius. Ibi con-
tinentie nitor. et sincere ueritatis intuitus.
oculos cordis irradiat. auditum quoque dat gau-
dium et leticiam. dulcissima uox consolationis
interne. Ibi quibusdam spei naribus influit
iocundissimus odor agri pleni. cui benedixit dominus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ibi audissime prelibantur incomparabiles deli-
cie caritatis: et succisis spinis ac vepribus
quibus antea pungebatur, unctione misericordie perfusus
animus in conscientia bona feliciter requiescit. Merce-
dem quidem non modo vite eterne premia: sed interim tempora-
lis militie stipendia deputantur. nec ad fu-
turam pertinet. sed ad eam magis que nunc est ecce
promissionem. hoc enim centuplum est: quod in hoc seculo
sanctis contemptoribus exhibetur. nec tamen illud mo-
do sperantis eloquio commendandum. Solus spiritus est qui re-
uelat. Sine eo pagina consulitur. experientia ma-
gis requiritur. Sapientia est cuius precium nescit homo. de
occultis trahitur. nec enim in terra suaviter viven-
tium invenitur ista suavitas. Nimirum sua-
uitas domini est: nisi gustaveris non videbis. Gu-
state inquit et videte: quoniam suavis est dominus.
Manna absconditum est. nomen novum est: quod nemo
scit nisi qui accipit. Non illud eruditio sed unc-
tio docet. nec scientia sed conscientia comprehendit. Sanctum
est. margarite sunt. non faciet ipse quod prohibet.
qui cepit facere et docere. Neque enim canes aut
porcos iam reputat: quos prioribus abrenunciantes
facinoribus atque flagiciis: etiam consolatur per
apostolum dicens. Et hec quidem fuistis:
sed abluti estis. sed sanctificati estis. Tantum caue-
at ne reuertatur canis ad vomitum: vel sus
.xxiiii. lota ad volutabrum luti.
In huius quoque hostio paradisi:
diuini susurrii vox auditur: et sanctissi-
mum secretissimumque consilium. quod absconditum
est a sapientibus et prudentibus: et parvulis re-
uelatur. Cuius sane vocis auditui non sola iam
ratio capit: sed gratanter eam conciat etiam volun-
tati. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi
saturabuntur. Altissimum plane consilium: et ineffabile
sacramentum. Fidelis sermo. et omni acceptione dignus:
qui de celo nobis a regalibus venit sedibus. Facta est
enim fames valida in terra: et omnes iam non egere
cepimus. sed ad extremam devenimus egestatem.
Denique et comparati sumus iumentis insipientibus:
et similes facti illis. et porcorum siliquis insatia-
biliter esurimus. Qui pecuniam diligit: non satia-
tur. Denique qui mundum amat: nunquam satiatur. Non

ergo homines satiatos hoc mundo: et ad eius memoriam
nauseantes. Non satiatos pecunia. satiatos
honoribus. satiatos voluptatibus et curiositatibus
huius mundi: nec mediocriter sed usque ad fastidium
satiatos. Non facile est unicuique mortalium saturitatem
hanc per dei gratiam obtinere. Neque enim parit hanc
copia: sed contemptus. Sic fatui filii Adam porcorum
uorando siliquis: non esurientes animas sed esuriem
ipsam pascentes animarum. Solo nimirum hoc edulio
inedia vita nutritur. sola fames pascitur cibo in-
naturali: et dico plenius exempli gratia. unum sumens
e multis. quam humana vanitas concupiscit. Non prius
satiabuntur auro corda hominum: quam vento corpora sati-
entur. Nec indignentur avari: et de ambitiosis et
luxuriosis eadem sententia est. Siquis minus forte non credit:
experientie credat vel proprie vel aliorum. Quis in nobis
fratres est: qui satiari cupiat: et desiderium suum obtet
impleri. Incipiat esurire iustitiam: et non poterit
non satiari. Panes illos desideret: qui in domo patris
abundant: et inveniet sese continuo siliquis fasti-
dire porcorum. Gustum iusticie vel exiguum stude-
at experiri: ut eo ipso desideret amplius: et amplius
mereatur. sic scriptum est. Qui edit me adhuc esuriet:
et qui bibit me adhuc sitiet. hoc enim cognatum
magis spiritui. et naturalius desiderium. vehementius ex-
cupat cor humanum: ceteraque viriliter desideria
pellit. Sic nimirum forte armatum fortior
superat: sic clavus clavo solet retundi. Beati ergo
qui esuriunt iusticiam et sitiunt. q. i. sa. mundi
Non modo quidem ipsa qua non satiabitur ho-
mo inuenietur: sed ceteris universis que prius insatiabi-
liter fuerant concupita: ut ex hoc sibi voluntas
ad serviendum prioribus concupiscentiis corporis vin-
dicare desistens: totam prorsus exponatur. ma-
gis autem urgeat ipsa servire iustitie in sancti-
ficatione: non minore zelo quam prius exhibuisset
servire iniquitati ad iniquitatem. .xxv.
Ceterum iam voluntate mutata.
et in servitutem redacto corpore. velut siccato
aliquatenus fonte: et opilato foramine. restat
adhuc idque gravissimum restat de purganda
scilicet memoria: et exhaurienda sentina. Quomodo
enim a memoria mea excidet vita mea? Mem-
brana vilis et tenuis. atramentum forte pres-

28-40

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ebibit. qua deinceps arte delebit? Non. n. sufficientem inuenit. s; tota prius intinxerit. frustra conor euadere: ante scindit uel scindet carta. quam caracteres inscripti deleantur. Ipsam. n. memoriam forte delere possit obliuio. ut uidelicet mente capti. eorum non meminerint. que commiserint. Ceterum ut memoria integra maneat: et ipse macule deleantur: que noua acta possit efficere: Solus utique sermo uiuus et efficax: et penetrabilior omni gladio ancipiti. Dimittuntur tibi omnia peccata tua. Murmuret phariseus et dicat. quis potest dimittere peccata nisi solus deus? Michi. n. qui id loquitur deus est. et non estimabitur alius absque illo: qui adinuenit omnem uiam discipline. et dedit illam iacob puero suo. et israel dilecto suo: post hec in terris uisus est: et cum hominibus conuersatus est. huius indulgentia delet peccatum: non quidem ut a memoria excidat: sed ut quod prius inesse pariter et inficere consueuerat. sic de cetero insit memorie. ut eam nullatenus decoloret. Multorum. n. non peccatorum que uel ab aliis uel a nobis commissa nouimus. recordamur: s; ipsa quidem inquinat. aliena non nocet. Videsne? hoc. n. quod in his erubescimus singulariter. hec nobis singulariter imputanda uerentur. Tolle dampnationem. tolle timorem. tolle confusionem: que quidem plene omnia plena remissio tollit: iam non modo non oberunt: s; et cooperabuntur in bonum: ut deuotius ei referamus gratias qui permisit.

xxvi. Iam uero pro eo supplicat:

Congrue respondet. beati misericordes. quoniam ipsi misericordiam consequentur. Miserere ergo anime tue. qui deum tibi uis misereri. Laua per singulas noctes lectum tuum. lacrimis tuis stratum tuum rigare memento. Si compateris tibi ipsi. si laboras in gemitu penitentie. Primus hic gradus misericordie est. misericordiam utique consequeris. Quod si forte magnus et multorum peccator es. et magnam queris misericordiam ac multitudinem miserationum: tu quoque misericordiam tuam et magnificare et multiplicare labora. Reconciliatus es tibi ipsi. Nam et tibi grauis factus eras. quod posuit te esse contrarium deo. Ex hoc sane in domo tua reformata pace. eandem necesse est postea erga proximos dilatari: ut nouissime osculetur te osculo oris sui. et quemadmodum se ipsum est. reconciliatur pacem habens ad deum. Dimitte his qui in te peccauerunt: et dimittetur tibi quod ipse peccasti. Dum secura conscientia oraueris pater. et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Si forte quempiam defraudaueras: redde uel simplum. quod superest da pauperibus: et misericordiam prestans: misericordiam consequeris. Si fuerint peccata tua ut coccinum: quasi nix dealbabuntur. si fuerint rubra quasi uermiculus. uelut lana alba erunt. ut non confundaris super cunctis adinuentionibus tuis. quibus preuaricatus es. in quibus nunc erubescis. Fac helemosinam. si non potes de terrena substantia. de uoluntate bona. et omnia munda erunt. Non in illuminata tantum. et correcta uoluntas: s; et ipsa quoque memoria munda: ut ex hoc iam noueris ad dominum. et audias uocem dicentis.

xxvii. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum uidebunt.

Magna promissio fratres mei: et totis desideriis affectanda. hec. n. uisio: conformatio est. Sic idem iohannes apostolus ait. Nunc filii dei sumus: s; nondum apparet quod erimus. Scimus quia cum apparuerit similes ei erimus. quoniam uidebimus eum sicuti est. hec uisio uita eterna est. sic in euangelio ipsa ueritas ait. hec est uita eterna. ut cognoscant te uerum deum. et quem misisti ihesum christum. Odibilis macula: que beatam hanc nobis adimit uisionem: et execrabilis negligentia: qua dissimulamus interim illius oculi mundationem. Ut. n. corporeus noster uisus. aut humore interiori. aut exteriori iniectu pulueris impeditur: sic et intuitus spiritualis interdum quidem carnis illecebra. interdum curiositate seculari et ambitione turbatur. Quod quidem non minus nos experientia ipsa quam diuina pagina docet. ubi legitur. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam: et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. In utroque tamen solum quod hebetat et confundit obtutum peccatum est. nec aliud inter oculum et lucem. inter nos et deum separare uidetur. Quod. n. dum in hoc corpore sumus. peregrinamur a domino: non utique corporis est culpa: s; huius quod adhuc est corpus mortis. magis autem quod corpus peccati sit: caro in qua bonum non est. s; potius lex peccati. Interdum tamen in corpore oculi. non adhuc festuca

(c) 2006 Ministerio de Cultura

manere, sed iam sublata vel exsufflata aliquamdiu caligante videtur. Quod quidem et ipsum in actu interiori qui in spiritu ambulat saepius experitur. Nec enim ubi ferrum extraxeris, continuo vulneri est reddita sanitas; sed tunc primum, primum necesse est adhibere fomenta et operam dare curationi. Nemo ergo sententiam exiens mundatum se penitus arbitretur: quin immo noverit multis sese interim purificationibus indigere, nec modo lavandum aqua, sed et purgandum et examinandum igni, ut dicat: Transivimus per ignem et aquam, et eduxisti nos in refrigerium. Beati igitur mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Nunc quidem per speculum et in aenigmate, in futuro autem facie ad faciem, ubi nimirum faciei nostrae fuerit consummata munditia, ut sibi eam exhibeat gloriosam, non habentem maculam

XXVII. neque rugam.

Ubi opportune illud subinfertur: Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. Est enim homo pacatus, qui bona pro bonis reddens, quod in se est, neminem vult nocere. Est alius patiens, qui non reddens mala pro malis, etiam potens est sustinere nocentem. Est et pacificus, qui bona pro malis reddens, in promptu habet etiam prodesse nocenti. Primus quidem parvulus est, et facile scandalizatur; nec facile qui eiusmodi est, in hoc saeculo nequam et pleno scandalis poterit obtinere salutem. Secundus, ut scriptum est, in patientia sua possidet animam suam. Tertius vero quidem non tantum suam possidet, sed et multorum animas lucrifacit. Merito proinde beatificatur nomine filii, qui filii opus impleverit, ut post suam non pigeat reconciliationem et alios reconciliare patri suo. Siquidem qui bene ministraverit, gradum sibi bonum acquirit; nec in domo patris gradus melior credendus est esse quam filii. Si enim filii, et heredes: heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, ut quemadmodum ipse dicit: Ubi ipse est, ibi sit et minister ipsius. Fatigavimus vos prolixitate sermonis, et detinuimus ultra quam oporteret. Ex hoc iam loquacitati nostrae, cui finem non imponit verecundia, videtur imponere vel hora. Mementote tamen apostoli, qui aliquando verbum praedicationis usque in mediam noctem legitur protraxisse. Utinam autem adhuc, ut ipsius verbis utar, sustineatis modicum quid insipientiae meae; aemulor enim vos Dei aemulatione.

Filioli, quos demonstravit fugere ab ira ventura. XXV.

Nemo enim magis iram meretur, quam amicus simulans inimicus. Iuda, osculo filium hominis tradis? Homo unanimis, qui simul cum eo dulces capiebas cibos, qui in paropside manum pariter intinxisti. Non est de parte in oratione qua orat ad patrem, et dicit: Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Ve vobis qui clavem tulistis, non scientiae solum, sed et auctoritatis; nec ipsi introistis, et multiplicatis impeditis quos introducere debuistis. Tulistis enim, non accepistis claves, de quibus dominus conqueritur per prophetam: Ipsi regnaverunt, et non ex me; principes exstiterunt, et ego non vocavi eos. Unde tantus pravorum ardor? Unde ambitionis impudentia tanta? Unde tanta vesania praesumptionis humanae? Auderet nemo aliquis nostrum vel terreni cuiuslibet regis non praecipiente vel etiam prohibente eo occupare ministeria, aut praeripere beneficia, negotia dispensare. Nec tu Deum putes, quae in magna domo sua a vasis irae aptis in interitum sustinet, approbare. Multi quidem veniunt, sed considera quos vocetur. Ordinem ipsum dominici sermonis attende. Beati, inquit, mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt; deinde: Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. Mundicordes utique vocat pater caelestis, qui non quaerunt quae sua sunt, sed quae Iesu Christi, nec quod quidem utile est sibi, sed quod multis. Petre, inquit, amas me? Domine, tu scis quia amo te. Pasce oves meas. Ego enim sic amatas oves committerem al' quoniam non amanti? Nimirum hoc quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. Ve ministris infidelibus, qui needum reconciliati, reconciliationis aliena negotia, quasi homines qui iustitiam fecerint, arripiunt. Ve filiis irae, qui pacificorum sibi usurpare gradum et nomina non verentur. Ve filiis irae, qui fideles sese mediatores pacis, ut peccata populi comedant, mentiuntur. Ve qui ambulantes in carne Deo placere non possunt, et placare velle praesumunt. XXV.

Non miramini, fratres, quaeso, praesentem statum ecclesiae miseream. Non miramini de radice colubri regulum oriente. Non inquam miramini, si vindemiat vineam domini, quae instituta a domino praegreditur. Impudentem enim.

pacifica gradum

29-10

(c) 2006 Ministerio de Cultura

pacifica gradu ꝛ filii occupat hoc q̄ nec p̄
ma adhuc uocē q̄de dn̄i ad cor reuocatis
audiuit. aut sicu forsitan cepit audire.
refugiens fugit ad folia ut absconderet in
eis. ꝯtra nodū peccare queuit. sꝫ longam
adhuc trahit restem. needū factꝰ ē uir ui
dens paupertatē spūs sui. sꝫ dicit ego diues sū
ꝛ nullius egeo. cū sit cecꝰ ꝛ nudꝰ ꝛ miserabi
lis ꝛ miser. Nichil illi de spū mansuetudinis.
quo p̄occupatos in delicto fr̄es possit instru
ere. ꝯsiderans se ipm̄. ne et ipse temptet̄. Cōpu
ctionis lacrimas nesciens letat̄ magis cū male
fecit. ꝛ i pessimis reb' exultat. Nimirum
unꝰ eorū q̄b' dn̄s ait. Ve uob q̄ ridetis nunc.
q' flebitis. Pecuniā nō iusticiā ꝯcupiscit.
oculi eiꝰ omne sublime uidet. insatiabilit̄
esurit dignitatē. gl'iā sitit humanā. Paul
ab eo misericordie uiscera. seuire pociꝰ ꝛ tyrannū
se exhibere letat̄. questū estimat pietatē.
Quid de mundicia cordis loquar. utinā nō illd
obliuionis dedisset. tanq mortuꝰ a corde. uti
nā nō eēt columba seducta nō habens cor. uti
nā eēt q̄d uel deforis ē mundū. nec ea que
corporalis ē maculata turpitudine inueniret̄.
ut obedire ul' in hac pte diceret. mundā
mini q̄ fertis uasa dn̄i. Non accusam' uni
uersitatē. sꝫ nec uniuersitatē possum' excusare.
Reliqt s' dn̄s multa milia. aliogn ii eorū
nos excusaret iusticia. ꝛ illd nob sem sem
dn̄s sabbaoth reliqsset. olim ia sic' sodoma
subuersi eēm'. ꝛ sic gomorra simil' pissem'.
Dilatata siq'de uidet̄ ecclia. ipse etiā cleri
sacratissim' ordo. sup numerū multiplicat'
ē. uerū etsi multiplicasti gentē dn̄e. nō ma
gnificasti leticiā. dū nichil minꝰ apparet
ac decesisse meriti. q'm numeri accessis
se. Currit' passim ad sacros ordines. ꝛ re
uerenda ipsis q' spiritib' angelicis ministe
ria. hoīes apprehendunt. sine reuerentia. sine
ꝯsideratione. Neq' [illegible] regni celestis signū
occupare. aut illi' impii timent gestare
coronā. in q̄b' auaricia regnat. ambitio
imperat. sedet insctās. luxuria ē p'ncipat'.

in q̄b' et pessima forte appareat int' pa
rietes abhominatio. si iux' ꝓphetiā ezechielis
pariete fodiam'. ut i domo dei uideamus
horrendū. Siq'de post fornicationes. p't ad
ulteria. p't incestꝰ. nec ipse apd aliqs igno
minie passiones ꝛ turpitudinis opa desunt.
Utinā nō fieret que usq' adeo nō ꝯueni
unt. utinā nec ap'tin scribere. hec nec nos al' huic.
dice oporteret. utinā nec dicētib' crederet̄.
q'd humanū aliq'n occupauit animum tā abhoi
nanda cupido. Nūq'd nō olim ciuitates ille
sui spurcicie huiꝰ matres. diuino pdāpna
te iudicio. ꝛ incendio s' delete. Nūq'd non
gehennalis flāma morem nō sustinens.
execrabilem illā preuenit tollere nationē.
q'd ipsi specialit' eēnt manifesta pecca pce al' spualit'
dentia ad iudicium. Nunq'd nō et ipsam ut
pote consciā tante ꝯfusionis tellurē. absorp
sit ignis. sulphur. ꝛ spūs procellarū. Nunq'd
nō in lacū horribilē solum omē redactū ē.
Amputata s' ydre capita uꝰ. sꝫ heu iniuria
surrexerunt. Que reedificauit urbes flagi
cii. que turpitudinis menia dilatauit.
Que extendit ꝓpagines uirulentas. Vere
nimie hoīū sulphurei illi' incendii reli
quias infelices ecce quaq' dispersit. execrabili
illo cinere ecclie corp' aspsit. ꝛ ipsorū q'
ministrorū nonnullos. sanie fetidissima sp
cissimaq' respsit. Heu gens electa. regale
sacerdotiū. gens sca. ppls adquisitionis. q's int'
tua illa p'mordia tā diuina. ꝛ spiritalib'
affluente karismatib' xp'iane religionis
ortū. crederet posset talia in te posse aliq'n
repiri. Ingrediunt̄ cū hac macta. tabna
culū dei uiuentis. in habi tant. cū
hac macta. templū dn̄i polluentes. Judicium
multiplex accepturi. q'd et tā ꝯtinentissimas
ꝯsciencias gerunt. ꝛ nichilominꝰ sese inge
runt i scuariū dei. Tales. [illegible] nō in nō pla
cent deū. sꝫ magis irritant. dū uident in
cordib' suis dicere nō requiret. Irritat pla
ne. ꝛ infer ul' p'mū reddunt sibi. infernis
uereor ne et his quib' eū repiciare de
buerant.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

utinam magis turrim inchoaturi sedentes computarent: ne forte sumptus non haberent ad perficiendum. Utinam qui continere non valent, perfectionem temere profiteri, aut caelibatui dare nomina vererentur. Sumptuosissima quidem turris est, et verbum grande quod omnes capere non possunt. Esset autem sine dubio melius nubere quam uri: et salvari in humili gradu fidelis populi, quam in cleri sublimitate et deterius vivere, et districtius iudicari. Multi enim non quidem omnes, sed tam multi certum est, nec latere queunt prae multitudine, nec prae impudentia quaerunt, multi utique libertatem in qua vocati sunt in occasionem carnis dedisse videntur, abstinentes remedio nuptiali, et in omne flagitium effluentes.

.xxxi. Parcite obsecro fratres: parcite animabus vestris: parcite sanguini qui pro vobis effusus est. Horrendum cavete periculum: ignem qui paratus est declinate. Inveniatur tandem non irrisoria professio perfectionis, exhibeatur et virtus in specie pietatis: non sit inanis forma caelibis vitae, et vacua veritatis. Quosdam pictura et castitas in deliciis, humilitas in divitiis, pietas in negotiis, veritas in multiloquio, caritas in hoc saeculo nequam. Fugite de medio Babylonis, fugite, salvate animas vestras. Convolate ad urbes refugii, ubi possitis et de praeteritis agere paenitentiam, et in praesenti obtinere gratiam, et futuram gloriam fiducialiter praestolari. Non vos retardet conscientia peccatorum: quia ubi illa abundaverit, superabundare gratia consuevit. Non poenae austeritas ipsa deterreat: neque enim condignae sunt passiones huius temporis ad praeteritam culpam quae remittitur, non ad praesentem consolationis gratiam quae immittitur, non ad futuram gloriam quae promittitur nobis. Denique nulla est tanta amaritudo, quam non compheret farina dulcoret, quam non reddat sapidam sapientia lignum vitae. Si verbis non creditis: operibus credite, exemplis adquiescite priorum. Currunt undique peccatores ad paenitentiam, et natura parcit et consuetudine delicati exteriorem otio asperitatem non reputant, ut exasperatae conscientiae leniant: nil credentibus impossibile, nil amantibus difficile, nil asperum mitibus, nil humilibus arduum reperitur: quibus et gratia fert auxilium, et obedientiam devotio lenit imperium. Quid ambulatis in magnis et mirabilibus super vos? Magnum prorsus et mirabile est ministrum esse Christi, et ministeriorum dei dispensatorem. Longe super vos est ordo pacificorum: nisi forte dimissis gradibus posterioribus saltare magis quam ascendere libet. Utinam tamen quisquis sic intrat, fieri posset ut tam fideliter ministraret, quam fiducialiter se ingessit. At difficile fortassis et impossibile est, ut ex amara radice ambitionis suavis fructus prodeat caritatis. Dico ego si vultis audire, immo non ego, sed dominus. Cum invitatus fueris ad nuptias, recumbe in novissimo loco: quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur.

.xxxii. Beati inquit pacifici quoniam filii dei vocabuntur. Considera diligenter non pacidicos, sed pacificos commendari. Sunt enim qui dicunt et non faciunt. Sane quemadmodum non auditores legis iusti sunt, sed factores: sic non annuntiatores pacis beati sunt, sed auctores. Utinam tamen in nostri quicumque videntur hodie pharisaei, forte enim aliqui sunt: et si non facerent, saltem dicerent quod oportet. Utinam qui sine sumptu evangelium ponere nolunt, ponerent vel pro sumptu. Utinam vel evangelizarent ut manducarent. Mercenarius inquit videt lupum venientem et fugit. Utinam hodie quicumque pastores non sunt, mercenarios saltem gregi vellent se exhibere, non lupos. Utinam non ipsi laederent, utinam non fugerent nemine persequente, utinam non exponerent gregem, dum lupum venientem viderent. Minimum sustinendi fuerint si invenirentur. Perierunt tempore pacis: recipientes mercedem suam, et pro mercede saltem in gregis custodia laborantes, dum tamen non ipsi turbarent gregem, et gratis auferrent a pascuis iustitiae et veritatis. Nam persecutio quidem indubitanter mercenarios a pastoribus segregat et discernit. (al' qui) Quomodo enim transitoria dampna non timeat, qui transitoria lucra sectatur? Quis non terrena sustineat persecutionem propter iustitiam, qui terrena mercede quam iustitiam quaerit? Beati inquit qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum caelorum. Pastorum ergo haec beatitudo, non mercenariorum, multo minus latronum et vel luporum. Usque adeo siquidem persecutionem non sustinent propter

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iustitiam: ut persecutionem malint quam iustitiam
sustinere. Nempe contraria est opibus eorum grauis
est eis etiam ad audiendum. Ceterum propter auaritiam propter
ambitionem paratos uideas iniuria subire pericula.
suscitare scandala. sustinere odia. dissimulare op-
probria. negligere maledicta: ut non minus preciosa
sit animositas talium quam pusillanimitas mercena-
riorum. Veris ergo pastoribus dicat pastor eorum bonus:
qui pro ouibus suis animam ponere suam non pepercit:
beati eritis cum uos oderint homines et cum separauerint et
eie. n. u. t. ma. propter fi. hom. gaudete in illa die et
exul. quoniam merces uestra copiosa est in celis. Ceterum non est quod fures
timeat: qui sibi in celo thesaurizauit. Non est quod cau-
setur de multiplici tribulatione: ubi multiplicatio-
nem mercedis attendit. Quinimmo gaudeat magis
ut dignum est quod non tam persecutio quam remunera-
tio augeatur: et exultet eo abundantius quo plura
sustinet propter sustinet propter christum. ut eos proinde
copiosior merces maneat apud ipsum. Quid timidi
estis modice fidei? Fidelis extat sententia. irrefra-
gabili caritate subnixa: quia nulla nocebit
aduersitas: si nulla dominetur iniquitas. Sed parum est
non nocere. etiam proderit et copiosius proderit. dum
tamen iustitia sit in intentione. christus in causa. apud
quem patientia pauperum non peribit in finem. Ipsi gloria
nunc et semper et in secula seculorum amen. Explicit.

Omnes nobis causam
deesse gratiam: sed uestri forsitan
ipsa se querentur gratia deesse nonnullos. Nempe res
cordis est gratia deuotionis ista quam certum: ut hoc
minime ipse se fraudet: qui interiorem ei dissimu-
lat receptaculum exhibere. Ceterum unde illi cura
cordis: cui ne ipsa quidem adhuc oris circumspectio
seu manuum custodia subest. Non sane deesse miror
consummationem. que nec initium apprehendit: sed
ne is quidem qui initium iam tenere uidetur. et ad me-
dium non peruenit. Magnum est homini sectari mun-
das habere manus: monacho non est magnum. Sed
plane magnum malum ei inesse probatur ne ipsa
quidem contagia declinare. Immo uero et in ipsis quoque ma-
ioribus longe amplior iustitia et mundicia. et
iustitia abundantior a uobis exigitur quam ab illis.
Nimirum illis dicitur. fugite fornicationem. et qui fu-
rabatur iam non furetur. ceteraque similia. que qui

fecerint regnum dei non consequentur. Numquid et uobis
ab hiis tam contagiis opus est. et tam grauium manuum con-
minatione timendum est: sed quo mundiores manus
uel ueri eo grauiores. minor quoque in eis offendit.
et preciosam uestem exigua queuis macula. Si in
actibus nostris uel minimorum resederit negligentia
mandatorum. hec ergo opus diligentia seruandorum. In-
itia nunc consummationis exercet. dum adhuc quidem modi-
cum. sed tamen iam lumen in uobis est. Nisi forte magnum se
putat habere lumen: quibus ueritas ait. Cum feceritis
omnia que precepta sunt uobis: dicite quia serui inutiles sumus.
que debuimus facere fecimus. Sed hoc inquiens propter
humilitatem monuit esse dicendum. Plane propter hu-
militatem. sed numquid contra ueritatem? Ceterum si circa factorum
custodiam inuenimur adhuc negligentiores: nemo
sapiens eum liquare culicem moneat. qui utinam
non gluttiat uel camelum. Atsi iam munde manus: nec
sic quidem continuo ad cor transitur. Labiis sane mun-
dandis secundum studium et media sollicitudo debetur.
Quod si dixeris. rarus est qui sermones suos in iudicio
disponere uideatur: uel ex hoc disces quam sit rara
perfectio: cum nec perfectum inueneris omnibus esse commune.
Quis sane numeret quantas modicum lingue mem-
brum contrahat sordes: quam multiplex in labiis incir-
cumcisis immundicia coaguletur. quam sit grauis preiu-
dicii oris incircumspectio? Est enim lingua dissolu-
ta in sermonibus ociosis. est lingua impudica. est
et magniloqua: quarum prior lasciuie. sequens
arrogantie famulatur. Est etiam lingua dolosa. et est
lingua maledica: quarum altera in falsiloquium et adula-
tionem subdiuiditur: altera uero nunc in facie contu-
melias irrogat. nunc detrahit in occulto. Quod si
de omni uerbo ocioso quodcumque locuti fuerint
homines. reddituri sunt rationem in die iudicii:
quanto districtius de uerbo mendaci seu mordaci.
et iniurioso. de elato uel lasciuo. de adulato-
rio aut detractorio iudicabuntur? Dura uera
sententia fratres: in multiloquio non effugiendum peccatum.
Ut enim. preterea ceteris. si propterea ociosum est uerbum.
quod nullam rationabilem causam habet: quam rationem de
eo reddere poterimus. quod est preter rationem? Nemo
uestrum fratres paruum estimet tempus quod in uerbis
consumitur ociosis. Siquidem tempus acceptabile est

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et dies salutis. Volat verbum irrevocabile. volat tempus irremeabile. nec advertit insipiens quid admittat. Liber confabulari aiunt, donec hora preterat. O donec hora preterat. o donec transeat tempus. Donec hora preterat. quam tibi ad agendam penitentiam. ad obtinendam veniam. ad acquirendam gratiam. ad gloriam promerendam. miseratio conditoris indulget. Donec transeat tempus: quod divinam tibi repropitiare debueras pietatem. properare ad angelicam societatem. suspirare ad amissam hereditatem. aspirare ad promissam felicitatem. excitare remissam voluntatem. flere commissam iniquitatem. Sic nimirum sic agricola cui diu desiderata affuerit oportunitas seminandi. sic vinitores cum expectatum tempus putationis advenerit. invenisse occupationes. et quam incomprehensibiliter sine opere diem transegisse letantur. Sic institoribus nundinis institores nectere moras. occasiones querere solent: neque forte sit ex eis questum provenire contingat. Sic denique pauperes mendicantes cum multis clamoribus evocant tandem affuerit helemosinarum distributor: diverticula capiunt. et concurrentibus sociis vacuos ambiunt occupare recessus. et fovere latebris in angulis platearum. Verumtamen non solum tempus isti amittunt in verbis: sed multi in his et vitam amittere comprobantur. Non in ipsi amittunt. sed admonet quod ex hoc fratribus suis. An non amittunt vitam detractores deo odibiles isti. Fugit vita quos odit. et quos vita fugit mori necesse est. An non et ipse moritur qui venenum bibit. quod ei male sana detractoris lingua propinat. Siquidem furtim ei dilectionis vita subtrahitur. et dum nescit paulatim in eo fraterna caritas refrigescit. Audivit est forsitan ipse quod cui detrahitur: undique verba volant. et multorum ora pervenient. difficile fieri potest quin in singulorum exierit auribus linguis. et qui iam procul sermo refertur ad eum ad cuius spectat offensam. Itaque scandalizabitur audiens. eoque facilius extinguetur in eo karitas. quo amplius ante minime resedebat. Si inimicus me ait maledixisset michi. sustinuissem utique. Verumquidem caveat sed prudens sit

auditor: caveat et ipse si non desipit, quod sibi noverit esse detractum. ille ne veneno inficiatur. iste ne scandalo perturbetur. Sed quid in se est lingua maledica tam et illius patientis conscientiam et istius vulneris caritate. secum pariter utriusque perimit. Numquid non vipera est lingua ista: ferocissima plane. nimirum que tam letaliter tres inficiat flatu uno. Numquid non lancea est lingua ista: profecto et acutissima que tres penetrat ictu uno. Lingua eorum gladius acutus. Gladius equidem anceps. immo et triceps est lingua detractoris. Nec non eiusmodi lingua ipso et mucrone quo dominicum latus confossum est crudeliorem dicere vererer. Fodit enim hec et Christi corpus et membrum de membro. nec iam exanime fodit. sed facit exanime fodiendo. Spinis et nocentior est spinis. quas illi tam sublimi capiti furor militaris imposuit. seu etiam clavis ferreis. quos sanctissimis manibus illis et pedibus consummatio iudaice iniquitatis infixerit. Nisi enim huius quod nunc pungit et transfodit corpus. sui vitam illius vite corporis pretulisset. nunquam illud pro isto mortis iniurie crucis ignominie tradidisset. Verum dicimus. levis res sermo. tenera mollis et exigua caro lingua hominis. quis sapiens magni pendat. Sit levis quidem res sermo. quia leviter volat. sed graviter vulnerat. leviter transit. sed graviter urit. leviter penetrat animum. sed non leviter exit. profertur leviter. sed non leviter revocatur. Facile volat. atque ideo facile violat caritatem. Vilis res est musca moriens. est sed exterminat oleum suavitatis. Tenerum membrum lingua. attamen vix teneri potest. Subtilia quidem infirmum atque exiguum. sed usu magnum et validum invenies. Modicum membrum est. sed in cavea magnum malum. Tenuis est et lata. aptissimum vacuandis cordibus instrumentum. Sic multorum michi vos in conscias arbitror attestari. Nisi forte et tam perfecti sumus: ut nunquam nobis post longas confabulationes inventa sit mens vacua, quidam minus meditatio minus devota. sicca magis affectio. et holocaustum orationis non adeo pingue. propter verba sive que diximus. sive et que audivimus. Verba

tam.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

facile. ut lingua labitur: nec minus facile illabitur cordi. ita ut multis interdum loquendum minus profuerit quod propriam cohibuerit. dum non cauerit aliena. Vtilis fiat est qui tibi loquitur: sapiens est religiosus est timens deum. plus dico angelus est et angelus lucis. etiam sic caue tu ne audias unde ledaris. nec persona tibi uehementer esse suspecta. sed lingua. proferti in sermocinatione conuiuio. Bona quidem columbe simplicitas. sed in hac parte serpentis quoque astuciam non omittas. Maria ne angelicum quidem uerbum sine discussione preteriens: cogitabat qualis esset illa salutatio. Tu quoque si crebris satis experimentis sollerter aduertisti. quantum noceat uerba: ne despicies si sollicitus fueris. quin quidem necesse est interesse collocutorum. non in omni circumspectione. sed et aurium nichilominus adhibere cautelam. Non miremini quod hunc gradum proficientium diximus in morem. plures siquidem inter uos proficientes esse credimus quam perfectos. Forte tamen minus uideam in suggillatione librum: sed mementote quam lingua est que esse lingue uicia loquitur. ut in eo uel maxime haberi debeat excusata: quod nec sibi parcat. et adhuc propria quoque sui ipsius pericula minuat audientes. Ventus est sermo. sed non semper est uentus urens. Surge inquit aquilo. et ueni auster. perfla ortum et fluant aromata eius. Est ergo magna nichilominus sermonis utilitas. et frequenter in lingua fructus preciosissimus reperitur. Nempe iustus uiuit ex fide. fides ex auditu. auditus per uerbum dei. Quomodo enim inuocabunt in quem non crediderunt. quomodo credent cui non audierunt. quomodo audient non annunciet ei. Sane propterea maiorem ei diligentiam et diligentiorem ei custodiam conuenit exhiberi. quod sit inter septimum mortis et uite in manibus lingue. Alioquin si sola messet uita: nec excisio quidem. si sola mors: et abscisio deberet. Nunc uero petenda uel ponenda nobis ori nostro custodia: et hostium circumstantie labiis nostris. ut nec uitalem edificationem clausura dampnet eterna: nec letalis praecipites liberum sortiatur egressum. Vigilemus itaque super opera nostra fratres. ne uel omittamus quod preceptum est. uel quod prohibitum est committamus. Hortatur nos ad biparti-

tam

hanc custodiam propheta cum dicit. Declina a malo. et fac bonum. Vigilemus et nichilominus super uerba nostra: ne in eis uel offendere deum. uel proximum nocere contingat. Felix siquidem que in omni confabulatione timor iste sollicitat. et duorum consideratio stimulat auditorum. primum quidem diuine maiestatis. in cuius manus incidere perfectus horrendum. deinde fraterne infirmitatis. cui nichilominus perfacile est offendiculum dare. Puto tamen ne eum quidem qui in uerbo cauet offensionem. perfectum adhuc dici oportere. nisi forsitan in comparatione potius. quam tamen super opera uigilabat. Nam et ueritas in euangelio de uigilantibus seruis et aduentum domini prestolantibus loquens: si uenerit inquit in tertia uigilia uenerit. et ita inuenerit: beati sunt serui illi. quod nequaquam de prima. sed nec de secunda quidem dictum reperies. Est autem uigilia hec super cor: cui sane omnem iam custodiam exhiberi sapiens monet. nimirum quia ex ipso uita procedit. Ego tamen hanc constare etiam arbitror specialiter in duobus. ut uidelicet super affectionum pariter et cogitationum suarum greges mens sollicita uigilanter intendat. Et bene huic datur omnis custodia. a qua duas potes procedere constat. nisi forte quod absit simulationis geratur studio. et pietatis habeat speciem. non uirtutem. Sic enim fontis uena scaturiens. in foueas ante repletas adiacentes. nec refluere. nec sedari. nec in altum sese extollere preualebit. quod uidelicet alias occupet. Sic humani animus donec eas quas proximi manus et lingue custodias sollerter impleat. nec ad perfectam hanc sui ipsius poterit reflecti curam. nec iocunda deuotionis tranquillitate frui. nec in sublimi diuine contemplationis proficere gradu. Via fratres si superne uisitationis gratiam querimus: sic queramus. si spirituales desideramus consolationes accipere: sic petamus. Si celum uerbis aperire cupimus: sic pulsemus. Hec denique triplici in uigilemus. si ad nuptias uolumus intrare cum sponso.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

n i. xxvii. fo

Non est regnum dei esca et potus:
sed iusticia et pax et gaudium
in spiritu sancto. Quid peregrinantes in via, quid ad gau-
dium properamus? Est quidem gaudium de regno
dei: sed non est primum. Est gaudium de regno dei:
sed non carnale gaudium, non gaudium seculare: non
gaudium cuius extrema luctus occupat: sed in
quod magis tristicia vertitur. Non denique
gaudium eorum qui letantur cum male fecerint: et
exultatio que in rebus pessimis est: sed gaudium
in spiritu sancto. Unde autem hoc gaudium interim nisi
de iusticia et pace procedit? Ipsa igitur precedant
tamquam cellule mellis: ut facile adhuc labi-
le liquoris suavitatis solidior possit materia
continere. Erit quando iam ipsi simplici melle fru-
emur: et gaudium nostrum plenum et purum erit:
ut non iam in spiritu, sed de ipso quoque spiritu gaudeamus.
Erit quando omnimodis erit gaudium spirituale:
ut nullis iam corporeis occasionibus excitetur. non
operibus misericordie, non lacrimis penitentie, non exercita-
tione iusticie, non probatione patientie: sed ipsa magis
presentia spiritus in quem desiderant etiam angeli
ipsi prospicere. Interim sane velut salis loco
sapientia nobis cibum condit: tamquam non sit et ipsa
cibus. Interim priusquam comedam suspiro. et nec
tunc quidem permittor ut glutiam salivam meam.
Est igitur sapiens: cui queque res sapiunt
prout sunt. cui modo ipsa iam in se prout est
sapientia sapit: hic non iam sapiens, sed et beatus.
Nempe hoc est videre deum sicuti est. At id quidem
fluminis impetus letificat civitatem dei. hic
torrens voluptatis. hic denique ubertas
inebrians est. Nunc vero domine vinum non habent. de-
ficit enim in his interim nuptiis vinum. vinum
utique carnalis illecebre et concupiscentie se-
cularis. Fel draconum inquit vinum eorum et
ve. as. insa. Semper nobis hoc vinum deficiat fratres
mei: quia non est hoc vinum bonum. Bonum vinum:
non ex ydria impuritatis: sed ex ydria purifi-
cationis hauritur. Bonum vinum non ex uva go-
morre conficitur: sed ex aqua iudee. Servasti in-
quit bonum vinum usque adhuc. Illam obtinuimus
quidem vinum servat etiam usque adhuc: quod
videlicet non ex aqua conficiendum. sed exprimendum
magis ex botro illo magno terre promissionis.
quod interim in vecte portatur. Dum secundum carnem
noverimus christum et hunc crucifixum. Nunquid non
illi vinum defecerat qui dicebat: renuit consolari
anima mea. Sed vinum aqua factum gustasse visus
est. cum subiunxit: Memor fui dei et delectatus
sum. Quid dicis? faciet in presentia: qui in sola memo-
ria delectatur. Sic et apostoli plane vinum aqua
factum gustaverunt: cum ibant gaudentes a conspec-
tu concilii. q. di. ha. s. p. n. ihu xpi. con. pati.
Quomodo non vinum ex aqua gaudium de contumelia?
Nimirum implebatur iam promissio veritatis que
ad eos facta erat hoc modo: tristicia vestra conver-
tetur in gaudium. hec enim aqua nostra vertetur in
gaudium. Miraris quod in vinum aqua convertetur mu-
tatur: etiam transit in panem. Si forte oblitus es come-
dere panem tuum. de quo legisti. Cibabis nos pa-
ne lacrimarum et po. da. n. i. la. i. mensura. Denique
audi mensuram. Erant autem lapidee ydrie sex posi-
te. secundum purificationem iudeorum. Si vere iudeus
es. non carne sed spiritu: sex annis serviens in sep-
timo egredieris liber. In sex ydriis purifi-
caberis. sex diebus operaberis. in sex tribulationibus
liberaberis: in septima non tanget te malum.
Non solum autem liberaberis in eis: sed et vinum bibes
ex eis. ubi ceperis cum apostolo gloriari. non solum
in spe sed et in tribulationibus. Hoc enim est duplex
interim gaudium quod habemus in spiritu sancto: de me-
moria futurorum bonorum et malorum presentium tole-
rantia. Nil quippe in his carnale sapit: nil se-
culare. nil vanum: sed spiritus veritatis et celestis
sapientia est. cuius in utroque suavitas perhibetur.
Gaudete in domino semper ait apostolus: iterum dico gaudete.
Et duplicis huius gaudii materiam securus adiungit:
Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. dominus prope est.
Quid modestia. nisi mansuetudo et patientia est. Gau-
deamus igitur de his que expectamus: quoniam dominus prope est.
Iterum gaudeamus de his que sustinemus. ut mo-
destia nostra omnibus nota sit. Nimirum tribula-
tio patientiam operatur. patientia probationem. probatio vero
spem. Spes autem non confundit. Sane ut idoneus
fiat animus gemine huius spiritualis leticie capes-
sende: eque duo ad iusticiam excitanda. duo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nichilominus ad conseruandam pacem necesse est prouideant. que quidem utraque copiosius nobis scriptura commendat. Sed quod iusticie exercitatio in his duobus mandatis tota pendere uidetur. ut quod sibi fieri non uult alii non faciat. sic ad gentes missa epistola continet apostolorum. et quemadmodum ad eosdem apostolos dominus ait. uolumus quecumque ut faciant nobis homines. et nos faciamus illis. Ceterum quoniam in multis offendimus omnes. impossibile est in hoc loco et tempore apostolorum scandalorum. neque enim adhuc uenerunt angeli qui de regno dei tollant scandala. Sed nec sumus in illa beata ciuitate cuius fines posuit deus. propterea impossibile est hic et in pace inter nos conseruari. nisi et is qui in aliquo offendit proximum odiosam elationem. et qui offensus est nichilominus caueat execrabilem obstinationem. Studeamus itaque fratres mei et humiles ad satisfaciendum eis qui habent aliquid aduersum nos. et ad remittendum his qui offenderunt nos faciles inueniri. quia non solum mutue inter nos pacis conseruatio constat in his duobus. sed ne ipsa quidem diuina in his propiciatio potest obtineri. quod nec munus ab eo recipiatur qui non prius ierit ut fratri reconcilietur. et dimissum etiam debitum ab eo districtius exigatur. qui conseruo suo debitum non remittit. Iam si manerent in nobis iusticia et pax et gaudium in spiritu sancto. tria hec. non quasi securi sumus pro eo quod regnum dei intra nos est. sed eo magis in timore et tremore nostram et ipsorum salutem operemur. scientes mysterium quod hunc tamen thesaurum adhuc in uasis fictilibus habeamus.

Omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabitur.

Si diligenter consideramus fratres. gradus hominum tres inuenimus. Dico autem summam felicitatem in celo. ad quam suspiramus. mediam felicitatem in paradiso. unde excidimus. item mediam infelicitatem in hoc mundo per quam gemimus. et in inferno extremam infelicitatem. quam minus formidamus. Breuiter autem dicere possum. uitam et umbram uite. umbram mortis et mortem. Itaque nec in summo nec in imo positi. timemus descendere. ascendere cupimus. eo magis anxii. quo uidemus uiciniores infimis quam supremis. Et ecce dicitur nobis. quia omnis qui se exal. hu. et omnis qui se hu. exal. Quid dominus sibi uult tam uellata hec connexio exaltationis et humiliationis. Itane parum est domine quia in ueritate tua humiliasti nos. quia adhuc exigis ut apponat homo humiliare se ipsum. al' exigit

Et quid restat adhuc quo possimus humiliari. Sed qui illo ceciderit. non adiciet ut resurgat. et qui humiliatus fuerit usque illuc. frustra speret exaltationem. Siquidem humiliasti nos in loco afflictionis. et operuisti nos umbra mortis. usque adeo uita nostra in inferno appropinquauit. Quid uel quo nos humiliabimur ultra. Que utilitas in sanguine meo. si descenderim in corruptionem. Sane nichil aliud infra nos est. quam incomprehensibilis illa corruptio post umbram mortis. non restat nisi mors. post locum afflictionis. solus superest locus mortis. Qui se inquit humiliat exaltabitur. Si dixisset. qui humiliatus fuerit exaltabitur. exultassem utique tanquam certissime humiliatus. et uehementer. Nunc uero cum dicat. qui se humiliauerit exaltabitur. angustie mihi sunt undique. nec ignoro quid eligam. sed quid agam. Exaltari cupio. quia id summopere necesse est. Siquidem neque hic manere habeo ciuitatem. nec bonum esset manere hic. etiam si liceret. Porro adhuc inferius ire. perire est. Iam enim locum teneo inferiorem. et qui solum habet infra se infimum. hoc est infernum. Si me illuc humiliauero. non est spes exaltationis. Si me non humiliauero. procedit desperatio exaltationis. quia qui se humiliauerit exaltabitur. et is tamen. Si hoc egero. mors mihi est. si autem non egero. ab exaltatione repulsus. nec sic fugiens fugiam manum mortis. Sed si hoc difficile paret. saltem quod premissum est consideremus. Omnis qui se exal. hu. ait. Quare enim. ueritas humiliat. ipse quoniam exaltat se. Neque enim id dicimus. quo se. quomodo. quia non locus uidetur deesse. sed uirtus. Non inquam deest homini quo exaltare se possit. sed deest omnino qui possit. Est quidem uoluntas multa. sed nulla facultas. Nempe uellent homines nollent. omnis terra ade. totius humani generis uox est. in ueritate tua humiliasti me. Quisquis autem in ueritate humiliatur. ueraciter humiliatur. nec nisi fallaciter exaltatur. Quid est autem falso exaltari. nisi uere non exaltari. Gratias ei qui non dixit omnis qui se exaltauerit. exaltabitur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quoniam contraxerim in vanum. si id arbitrarer. quin ne ipsa quidem nunc spatio proficiendi appetitum cohibet exaltandi. Vel forte hoc est quod ait qui se exaltaverit humiliabitur. nec pertinet ad effectum quod nullus. sed ad affectum qui stultus est. Curatos. ii. videmus humiliatos sed non humiles. percussos sed non dolentes. curatos quidem a domino. sed nec ipsa curatione sanatos. Hi sunt qui sub sentibus esse delicias computant. dissimulantes peccata que actitant. lubricum in quo titubant. tenebras quibus caligant. laqueos inter quos ambulant. locum afflictionis quem inhabitant. corpus mortis quod gestant. iugum grave quod tolerant. ignorantiam conscientiam quam occultant. iustissimam sententiam quam expectant. Talis ille erat. cui iohannes in apocalipsi scribere iubebatur. Dicis quia dives sum et nullius egeo. et nescis quia tu es pauper et miser et miserabilis et cecus et nudus.

Nec mirum si sit vana et mendax exaltatio filiorum hominum. siquidem vani sunt et mendaces. Humiliat eos veritas. exaltat vanitas. et dilexerunt tenebras magis quam lucem. amplectentes exaltantem se vanitatem et querentes mendacium. Porro et veritatem que se humiliat exc... non et studiis quibus possunt dissimulationibus et conatibus recalcitrantes. Fecimus ne aliquid. Puto quod fuerimus etiam. quam humiliet homo se ipsum. Dico autem. ut adhereat humilianti se veritati. nec dissimulet. sed cooperetur ei devote pietatis affectu. Unde cuncta deinceps quam sollicite potero duriciam cordis. sentiam et plangam dolorem meum. ne si forte insensibile fuerit. sit et insanabile vulnus meum. Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis eius. ne veniat anima mea in consortio eorum. de quibus veritas ait. Percussi eos et non doluerunt. Et iterum. Curavimus babilonem et non est sanata. Gravis curvatio humiliatio hec. sed gravior morbus superbia est. que iterum sic curetur ut sanetur cura hac. Consentiam itaque adversario meo. ad consensum iudici meo. cedam denique urgenti aculeo. ne bis pungar. Tale. ii. recolligens esse quod dominus ait. Omnis qui se exal. hu. et qui se hu. exal. ut de fidicat. Quisquis ergo stimulum recalcitraverit. duplo pungetur. Pateat autem ei qui senserit vel cesserit et dederit locum ire.

Obsecro vos fratres per communem studiose salutem. suscipite datam vobis opportunitatem operande salutis. Obsecro per misericordiam. per quam tam insensibiles vos facere studuistis. facite ad quod venistis. ad quod ascendistis de fluminibus babilonis. ait propheta. Illic sedimus et flevimus. dum recordaremur syon. Nulla vobis hic nutriendorum liberorum cura. nulla sollicitudo quomodo placeatis uxoribus. non de mundanis. non de negociis secularibus. non de ipso victu et vestitu necesse est cogitare. Procul a vobis magna quidem ex parte. diei malicia et sollicitudo vite. Sic abscondit vos deus in abscondito faciei sue. tabernaculi sui. Vacate itaque dilectissimi et videte. quam ipse est deus. Verum ut hoc possitis quicquid curandum vobis prius. ut videatis quod estis vos. et vox eiusdem prophete vocem sciant gentes. quoniam homines sunt. Huic duplici considerationi tota hec vestra vacatio tribuatur. Sic [illegible] orabat. Deus noverim me. noverim te. Quod. ii. non sibi videtur homo. laboris fugitans et doloris. aut quomodo scit se hominem. vel homo qui ad id pati non est ad quod natus. Homo natus ad laborem inquit. Nam ad laborem natum se dubitet. quis natus non est in dolore. sed dolorem parturientis clamor. dolorem plus flens indicat et vagitus. Quem tu laborem et dolorem consideras. ait propheta. Labor in actionibus. dolor in passionibus est. Unde qui se noverat hominem. ad utrumque paratum supplici confessione dicebat. paratum cor meum deus. pa. c. m. Vel geminam hanc preparationem eiusdem exprimens. de actione quidem paratus sum et non sum turbatus. ait. ut custodiam mandata tua. de passione vero inquit. in flagella paratus sum. et do. m. in c. m. sp. Nemo sane in hac misera vita geminam hanc vexationem se evadere glorietur. Nemo quippe ex omnibus filiis ade sine labore hic vivit. nemo sine dolore. Est qui declinat aliquis. sed incidit procul dubio graviores.

In labore inquit hominum non sunt: et cum hominibus non flagellabuntur.
Non tamen continuo sine labore sunt: aut minime
flagellantur. Denique propterea inquit tenuit
eos superbia. Grauis equidem labor: operti sunt
impietate et iniquitate sua. Grauibus plane
flagellis. Siquidem non gaudere impiis, dicit
dominus. Quod utique non laboris anxietatem, nec fla-
gelli sentiunt lesionem: ipsa iam insensibili-
tas uehementiam indicat passionis. Sudat
pauper in opere foris: sed numquid minus anxie
diues intus? in ipsa cogitatione laborat. Aperit
iste os suum in oscitatione: aperit ille in eructua-
tione: et interdum grauius ille fastidio, quam iste
inedia cruciatur. Postremo nolit uelit homi-
nes non modo sed etiam demones et faciunt et pa-
tiuntur quod prudentia summa disponit. Ceterum
nec leprosa obedientia, nec canina obedi-
entia commendatur. Inde est quod non simpliciter
petimus ut fiat uoluntas domini: quam in omnibus
et per omnia fieri certissime constat. Uoluntati
utique eius quis resistit? Sed ut fiat sic in celo et in
terra. Qua nimirum adiectione duabus quoque prece-
dentibus petitionibus nichilominus recte aptanda:
ut patrem nostrum qui in celis est exorem. quatinus
et nomen eius sanctificetur. et regnum adueniat. et
uoluntas fiat. Hec omnia: sic in celo et in terra.
Alioquin ubi non sanctificatur nomen eius. ubi iam
regnum eius non uenit? Cum in nomine Ihesu omne
genu flectatur, celestium, terrestrium, et infernorum.
Scitote quis est dei. Ait et ipse ma-
lignus: ac longe aliter, et dissimili prorsus affec-
tione nomen illud sanctificatur in celis. ubi iam
inenarrabili iocunditate clamatur: Sanctus. sanctus. sanctus.
dominus deus sabbaoth. Sic et regnat non in terra
solum: uerum et in gehenna. imperium habens iuste
et uirtus. Sed omnino dissimiliter regnat in his qui
inuiti seruierint. et qui uoluntarie famulantur.
Bonus cibus obedientia. de qua nimirum et ipse dominus
ait. Meus cibus est: ut faciam uoluntatem patris
mei. Et propheta. Labores inquit manuum tuarum quia
manducabis: beatus es et bene tibi erit. Bonus cibus patientia
pauperum. que non peribit in finem. panis la-
crimarum. panis doloris. Uerumtamen utrique necesse
est condimentum. sine quo utrique insipidus non mi-
nus reficiat: sed gustatus afferat mortem. Duri-
ssimus quidem cibus uterque fuerit: et nisi tertium aliquid sapo-
rabile apponatur. utique mors in olla. Quid uero
tam saporabile quam sapientia. Nempe lignum iste
est: quod et ipsas aquas amaras marath. per moysen
dulcorauit. Farinula est: que pulmentum prophetarum
per heliseum saporauit. Ignis est: qui semper ardere
percipitur in altari. Oleum est: ob cuius inopiam uirgi-
nibus fatuis hostium clauditur nuptiarum. Sal est:
quod nulli sacrificio deesse iubetur. Inde est quod in-
sulsos homines dicimus: quos intelligi uolumus mi-
nime sapientes. Et dominus. Habete sal in uobis.
Apostolus quoque omnem nostrum sermonem sale monet
esse condiendum. Puto tamen hanc ipsam quam obedientie
et patientie tertiam addi uolumus sapientiam: nichi-
lominus triplicem inueniri. ut nimirum hoc condimen-
tum uelut tribus quibusdam herbis conficiatur. Opus
est utique ut iusticia sit in intentione. hylaritas
in affectione. humilitas in reputatione. Insipida
namque deo et insulsa quedam obedientia nimis seu
patientia est: nisi et omnium que agimus uel patimur
ipse sit causa. quia et quecumque facimus iubemur facere
in gloria dei. quia non siquid patimur. sed siquid propter
iusticiam patimur beati. Oportet autem pusillani-
mitatem quoque et tristiciam in omnibus que agenda sunt
uel toleranda caueri. quia hylarem datorem dili-
git deus. Denique hylaritas ipsa et deuota uo-
luntas. ad eam quam super diximus comparationem
specialiter noscitur pertinere. Porro elationem super
omnia fugere necesse est. Quisquis utique aliud sapit.
et opus eius et sapientia eius uanum sapit. nec contrario
ullius sapor aut magis contrarius ueritatis.
Uidesne quam sit utile homini scire se hominem.
ut proinde sit paratus ad mandatorum obedientiam.
et tolerantiam flagellorum. ac deinde studeat.
ut qui nec laborem interim potest effugere nec
dolorem. sic saltem et laboret et doleat. ut hec
sibi in cibos conuertat salutares. Siquidem melior
est obedientia quam uictime: et melior est patiens
uiro forti. Inobedientia utique causa mortis: omnes
exprimimus. omnes morimur propter eam. Impatientia: anime
perditio est. dicente domino. quia in patientia uestra possidebitis
animas uestras. Nichilominus autem sapientia quoque quam diximus:
necessaria est ad salutem.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obedientia

Siquidem non solum propter inobedientiam qua defuit, aut propter impatientiam qua patria caruerit: sed et quia non habuerit sapientiam propter suam insipientiam perierit. Vel hoc quidem: ut sciat homines quoniam homines sunt actionibus iam et passionibus deputati. Verum quoniam in actione et meditatione positus erat homo: actionem sine passione hunc etiam sine labore. Dico autem quoniam positus est in paradiso: ut operaretur et custodiret illud. Verum hic si non caderet erat aliquando promovendus: ut sola iam frueretur contemplatione: sic et ex hoc inferiori gradu quem modo tenet nisi resurgere satagat. in infernum est quoniam casurus. ubi de cetero ut in sola iam passione versetur. quod nec opus nec ratio. sed tantum passio apud inferos sit. Felix quidem: cuius animam corpus non aggravabat. qui nec corrumpebatur: sed longe felicior: si ad hoc pervenisset: ut minoratus actu plenius perfectior quoque pauper et sapientiam. gratis diligens corpus tamquam in nullo indigens corpore. Esset enim hic pulcherrimus ordo. et erit adhuc quoniam erit: neque enim aliquatenus desperandum. ut videlicet sic anima deo. sic anime caro dicere videretur: quoniam bonorum meorum non eges. adimplebis me leticia autem cum vultu tuo. Inde plenitudo. inde sacietas: cum apparuerit gloria gloria tua. Nam quod de corporum reformatione et conformatione claritati eius corporis expectamus: ex abundanti quodammodo et mensura superefluentia erit: ut feliciat quidem in ipsi glorificatione. sed non principaliter gaudeamus. Uxor autem inquit tua sicut vitis abundans in la. do. t. honorabitur caro: sed uxor in mensura sua. non in medio domus habitans sed seorsum. nec in facie viri sed in lateribus constituta. Filii tui sicut novella olivarum in circuitu mense tue. Itemque opera ipsa non deerunt: sed que nunc fiunt. non que fient tunc. sicut scriptum est. Opera enim illorum sequuntur illos. Verum etsi gratulemur et agamus gratias deo super his que ipso adiutorio gessimus: non primum tamen eis dabimus locum. sed in circuitu locabuntur. Tunc vero in regione corporum habitantes: corporibus suis obnoxii.

et ex quo dissipaverit legem domini. parietes nostri: non modo faciendi tempus est. sed et patiendi: et apostoli omnium nostrum labor et dolor. Dux quidem cibus et ordeacei panis. sed offenso rege pulsus palatio miles quamlibet delicatus ad unum forte quem solum habet servilium compellere opus habebit. ibi foveri latebris. et insolita capere studia apud eum. regales delicias pulsibus rusticanis: ac nobiles stratus sterquilinio mutare servili. vox illud prophetice lamentationis. Qui nutriebantur in croceis amplexati sunt stercora. Et quod hoc maxime deplorat oblitus proprie conditionis. ingenuas creaturas. tantam dissimulare miseriam. nec iam non reputare quod tolerat: sed tamquam bona magna amplecti. quod paulominus extrema sunt mala. Propterea siquidem et de se ipso ait. Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis tue. Gemamus nos sub hoc honere fratres. et presentes deploremus erumpnas. Frequenter quisque nostrum in voce pie conquestionis erumpat et clamet. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius: Studeamus etiam aliquando furari nosmet ipsos. et a pessimis istis cogitationibus subripere, ut ad horam iaculari animos. vibrare corda in id quod supra est. et quod quanto naturalius tanto suavius est. hoc est. et quod dicitur. Vacate et videte quoniam ego sum deus. Neque enim oculorum est visio ista sed cordium: cum dominus dicat. Beati mundo corde q.i.d.u. Proprium hoc cordis bonum. nec servili indiget instrumento. Adhuc propria anime cibus est. de quo propheta. aruit cor meum: quia oblitus sum comedere pa. m. Sane quod dicimus: dictu facilius nichil est. in comparatione dicimus operum: quod longe fit volubilior lingua quam dextera: et levius hec ad verbum. quam ad ictum illa moveatur. Alioquin et dictu et actu cogitatus facilior est. quod modo quidem suo ipsi ore loquatur anima. suis videat oculis. suis manibus operetur. Quamvis et hec interim dum laborare eam necesse est, et in gemitu suo: et nunc proprium quoque cubile corporis. Siquidem usque adeo vita nostra inferno appropinquavit. quia solus utique passionis est locus: ut et actione passio. Immo et ipsam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q̄ȝ cogitatōne actio et passio pariť occu
parint. Ilōne·ij· nob q̄dā̄m pessime fuit
actōes. ⁊ ī cogitatōib⁹ ē labor ⁊ dolor. heu
al' dilig'e uitula effraym. docta diligere triturā̄m.
assueta iugo. ignara q̄etis. Cū̄ ueniā̄ et
apparebo ā̄te faciē̄ dei. Cū̄ cessabūt hec oīa.
⁊ iā̄ nō erit āplꝰ. neq; luctꝰ. neq; cla. s; nō ullꝰ
dolor. aut labor ullꝰ. Cū̄ īebriabit aīā̄m
ubertas domꝰ dei. ⁊ torrens ille ī deliciaȝ
uoluptatis diuine. Cū̄ totā̄ eam serenis
simi s̄ cōtēplatio luminis uendicabit.
Filioli cōcupiscamꝰ ī atria dnī. crebro suspi
remꝰ illuc. patria nr̄a ipa ē. Odorem salūs.
⁊ alōge salutemꝰ eam.

Viri sanguinū ⁊ dolosi.
nō di. d. s. pseuerātes ī sua uetustate
usq; ad mortē. ⁊ hoc q̄ nō timēt dnm.
uerū q̄ timore dei initiat ad sapiam. is
cōtinuāt dimidiat dies suos. exclamans
pre timore. vadā̄ ad portā̄ inferi. Cuiꝰ ini
q; inferi metu. cū̄ cepit q̄escere a malis.
incipit de bonis q̄rere cōsolatōne. q̄ necc̄e
alt' ē alt' in utroq; cōsolari. Est aūt bt̄a cō
solatio r īn spe salutis et̄ne. in q̄m sub
latis omib⁹ pctīs que separabāt int ipm
⁊ deū. p dei grām reuiuiscit ⁊ hylarescit.
al' pfice in quo cū̄ cepit pficere. q̄ hoc ē pie uiue
re ī xpo. necc̄e ē teste scptā̄ psecutōne
patiat. ut recens gaudiū̄ uertat ī me
rore. ⁊ dulcedo boni uix sumpsit ut ita di
cā̄ labiis attacta ī amaritudinē cōuertet.
ita ut libeat dicē. versa ē cythara mea ī
luctū. ⁊ gau. m. ī. pl. Plorat q̄ amarius
amissam dulcedinē. q̄m prꝰ fleuit ad
missam pccōȝ amaritudinē. ⁊ hoc tam
diu facit. donē deo miserāte cōsolatio re
dit. Qua demo redeunte. cognoscit eām
q̄m passus ē temptatōne pbatōne fuisse
nō desolatōne. porro pbatōne fuisse ad
eruditōne nō ad destructōne. sic scptū
ē. visitas eū diluculo. ⁊ sub. p. il. Vnde et
cogitatio suo de temptatōe pfectu. nō tm̄
nō refugit. s; ⁊ temptari appetit. pba me
inq̄ens dn̄e ⁊ tēpta me. Crebris itaq; huiꝰ
cemodi uicissitudinib⁹. int gr̄e uisitatōne
⁊ temptatōis pbatōne. ī scola uirtutū̄ pfi
ciens. faciēte uniq; uisitatōe ne deficiat.
temptatōe ne supbiat. tali tā̄dē exercitio
mūdato oculo interiori. statī adest lux. cui
firmit inherere cupiēs s; corpe pressꝰ
nō preualens ad se ipm nolens dolensq;
resilit. Gustato tn̄ aliq̄ntulū̄ aliq̄tenꝰ q̄m
dulcis ē ds. ei ē cū̄ ad sua redierit ī cor
dis palato saporē retinet. quo fit ut iā̄
ipm nō ipsꝰ quecūq; bona desideret. ⁊ hec
ē caritas nō q̄rens que sua s̄. hec facit
filiū̄ nō sua q̄rentē. s; patrē diligentem.
Timor q̄ppe facit seruū̄ sua īcōmoda decli
nātē. spes mercenariū̄ sua lucra sectantem.
P hos pculdubio gradꝰ ezechias ītrauit. ⁊
eos cōnotauit ītitulatis. Ego dixi inqens.
ī dimidio dieȝ m. ua. ad por. īfe. de si di
ceret. Cū̄ deposita ymagine terrestris hoīs
ymaginē celestis uelle portare cepi. a ti
more ut scptū ē dei īcipiens exclama
ui. uadā̄ ad portās inferi. Quo tn̄ timore
nequaq̄ desperans. quesiui residuū̄ ānoȝ
meoȝ. ut iā̄ in uiuere īcipere. q̄ cōtra
me uixerā̄ usq; adhuc. Quesiui aūt ab illo
q̄ dixit. Sine me nich potestis facē. Neq;
ad ipm. ij. sine ipo nō dicā̄ reuerti. s; nō
cōuerti quidē poterā̄. utpote sps uadens
⁊ nō rediens. Quesiui q̄ residuū̄ ānoȝ m.
Quo accepto nō ij. negat q̄ incitat ad
cōtinendū̄. statī uerā̄ expior sapientis sentiā̄.
q̄ ait. Fili accedens ad seruitutē dei. sta ī
timore. ⁊ ppa. a. t. ad tēp. Temptatōib⁹ itaq;
cū̄ urgeret. et spes recens q̄m cōceperam
salutis. in iā̄ iamq; intercludi uideret. dixi.
nō uidebo dnm deū̄. ī. t. ui. qd utiq; ī abū
dantia mea psumpserā̄. Dixi. ij. ī abun
dātia mā. nō. mo. ī. et. nō attendens qd
ī uolūtate tua nō ī potētia mea. pstiti
sti decori meo uirtutē. Quāobrē auertisti. fa. t.
a me. ⁊. fac. sū. cōt. nequaq̄ iā̄ uisurꝰ dnm
deū̄. ī. patrē ī tra uiuētiū̄. Nō aspiciam
hoīem ult' uidelicet filiū̄. de q̄ dictū̄ est. X

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ho est. et qui cognouit eum. sed nec habitatorem
quietis, id est spiritum sanctum, de quo scriptum est: Super quem
requiescet spiritus meus, nisi super humilem et quietum.
Addidit quoque: Generatio mea ablata est, et convo-
luta est a me. Hoc est honor operum plures quam ex ti-
more ceperam parturire: ut de anima mea
posset dici: et que multos habebat filios
infirmata est: ablata est autem pia hec soboles
et convoluta est a me, quasi tabernaculum pastorum,
ad tempus utique credita non tradita in eternum.
Item adiecit: Precisa est velut a texente vi-
ta mea; ut discerem profectus vite mee
non in mea, sed in manu omnipotentis, sicut tela
in manu texentis. Quia quidem dum adhuc ordi-
rer, hoc est statim in initio, succidit me, quasi
quamvis eodem pene tempore et dedit et tulerit
quod donaverat. Sed si defecit virtus mea, non
tamen dereliquerit me, ne quem ceperat non posse
perficere videretur. Quod mirum? In infirmitate mox
comperi, quia virtus in infirmitate perficitur,
et aio: Bonum mihi quia humiliasti me. Cogno-
vi, inquam, quia de mane usque ad vesperam finies me,
id est consummabis me. Non in solo mane visi-
tationis, aut tantum in vespera temptationis, sed in
utroque simul erit perfectio mea. Stultus ego
qui tantum sperabam usque ad mane, cum David dicat:
A custodia matutina usque ad noctem speret
Israel in Domino. Vel quamvis pusillus in spe: quasi leo sic
contrivit omnia ossa mea, robur omne videlicet
de quo adhuc sub tutela gratie futurorum ip-
sius confidebam. Contrivit autem quis? nisi adversa-
rius noster diabolus, qui tanquam leo rugiens cir-
cuit querens quem devoret. Tu vero Domine ex
hac contritione humiliatum et probatum de mane
usque ad vesperam finies me, quoniam factum est vespera et
mane dies unus. Quamobrem ego ut didici,
benedicam Dominum in omni tempore, hoc est mane et ves-
pere: non sicut ille qui confitebitur tibi cum benefece-
ris ei: non sicut illi qui ad tempus credunt, et in tempore
temptationis recedunt. Sed dicam cum sanctis: Si bo-
na suscepimus de manu Domini, mala autem quare non sustinebimus?
Vel in mane quidem: sicut pullus hyrundinis sic
clamabo; in vespere autem meditabor ut columba,

quoniam et cum gratie matutinum arriserit, in
modum hyrundinis exultans et clamans,
gratias agam pro visitatione; et cum vespera ingrue-
rit, non deerit sacrificium vespertinum, cum
instar columbe gemens lacrimas fundam
in tribulatione. Sic, inquam, deserviet tempus utrumque
deo, cum ad vesperam demorabitur fletus, et ad ma-
ne letitia. Merens meditabor in vespera, qui letus fruar
matutino. Placet utrumque deo, et peccator com-
punctus, et iustus devotus. Cum e regione dis-
ponet, tamen intuetur iustus quam peccator securus.
Aut certe sicut pullus hyrundinis hac illac-
que discurrens: magnitudinis tue officiis me man-
cipabo, hylarem datorem me exhibens omni
necessitate patientis; et mecum meditabor ut co-
lumba: gemendo utique quod obstat, dum quod
restat intueor. Hoc autem faciam mane et ves-
pere, id est prius et posterius. Iuxta quod in typum utrius-
que vite dictum est a laban: Non est consuetudinis
ut minores ante tradamus ad nuptias.
Quamquam indifferenter de alia ad alteram transeat;
quod signare Iacob puto, ubi ait: Si dormi-
ero, dico quando surgam? et rursum expectabo
vesperam. Quiescens quippe in vespera contempla-
tionis, mane desiderabat, quo surgeret ad ac-
tionem. Rursusque negotiis fatigatus, expec-
tabat vesperam, libenter repetens otia contem-
plationis. Potest et per garrulam aviculam
cantus simul psallentium in ecclesia, et per geme-
ntem columbam privata orantium suspiria desig-
nari. Sed mediam sententiam magis velle videtur
sequens versiculus. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in ex-
celsum, inquam, dicatur; attenuati, hoc est subtiles, per
assiduitatem suspiciendi in excelso, videlicet
sublimia atque excelsa contemplandi; sive intel-
ligatur attenuati, id est reverberati, et a suo quodam
acumine imminuti, iuxta illud: Defecerunt oculi
mei in eloquium tuum; et rursus: Memor fui dei et
delectatus sum, et defecit spiritus meus. Sive ergo illo sive
hoc modo accipiatur, non aliud quam contemplatio de-
signatur. Ceterum posterior expositio sequen-
tibus magis convenire videtur. Ait, inquam: Domine
vim patior. Quasi dicat: Non sponte sed
invitus retrahor et arceor a tua contemplatione.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q̄r corp⁹ q̄d corrūpit᷑ aggrauat aīā · ⁊ dep
mit terrena īha. sen. m̄l. cō. Responde g̃
tu o cōditor ꝓ me. q̄ nostri natē cōditō
nē. Aut si pc̄ca mīa hoc faciūt · nō est
culpa natē. ſ; meē pessime ꝯsuetudinis.
etiā sic nichilominꝰ responde ꝓ me. affi
gens pc̄ca cruci ⁊ sanguine tuo delens.
ut nō sit q̄d me īpediat ꝯtēplantem.
Nam q̄d dicā. aut quis respondebit m̄
cū ipse fecerit. Ad quē uidelicet alterū
me uertā. aut q̄s aliꝰ respōdebit ꝓ me.
cū ipse nō aliꝰ hāc m̄ difficultatē, īmo
īpossibilitatē īposuerit. dando sup me
illā sniā. i sudore uult. t. comedes panē
tuū. Q̄d si nō fecerit. legitur ſ; fecerim.
arguit se. q̄d q̄i culpā ī auctorē retor
serit. cū de natura creat̄ ē. ⁊ totū ē
imputat ⁊ suis pc̄cis. dicēt. Q̄d dicā. aū
q̄s respō. m̄. cū ipse fecerī. hōc ē. ut hec
patiar peccādo meruerī. Q̄uāobrē q̄d
unū facē possum. Recogitabo t̄ oēs ānō
mos ī amaritudie aīe meē. Nēpe non
sū dignꝰ ut ualeā te cogitare ī dulce
dine. faciā q̄d possū. cogitabo ipm̄ me
ī amaritudie aīe meē. Lucē hitās inac
cessibilē. nec queo diu īfirmā mentis
aciē radio tui fulgoris infigere. et
ob hoc ꝯfusꝰ redeo ad ꝯsuetas ⁊ fami
liares in tenebras pristine uite meē.
nō q̄dē in eis iterū iacendo cū mortife
ra delectatiōe. ſ; puniendo eas ⁊ recogi
tādo ī amaritudie aīe meē. Oportet siq̄dē
si fieri posset reuiuiscere me ut ita loq̄r.
dēnuo q̄d male uixi. ſ; q̄r hoc nō pos
sū. saltē recogitabo t̄. oēs. a. m̄. ī. a. a. m̄.
faciā recogitādo. q̄d recorpando nō possū.
recogitādo aūt t̄. q̄r tibi soli peccaui. ut
m̄ q̄ ego me cōdēpno. tu iustificeris. ⁊
uincas iniciā cū de me iudicabis. Iam
q̄dē et ānte cogitaueram ea. s. pc̄ca mea. ſ;
q̄r nō satis punita s̄ que me adhuc
īpedire possint. rursū redeo ad ea reco
gitāda. ī ama. a. m̄. q̄usq; penitꝰ ita ex
tirpata sit. ut iam impedire nō possit.

Nec infructuosū erit ut arbitror. hoc stu
diū. Nēpe si sic uiuit᷑. īmo q̄r sic uiuit᷑.
nō q̄dē carne ſ; spū. ⁊ ī talibꝰ uita sps
mei. hōc ē tā ī mei ꝯsideratiōe q̄m ī tui
ꝯtēplatiōe. magis ac magis corripies me.
⁊ uiuificabis me. Siq̄dē corripior. cū me
cogitādo cōpungor. Reuiuisco. cū te sub
leuatꝰ utcūq; ītueor. Itaq; ostēdendo me
m̄. corripies. ostendēdo te m̄. uiuificabis.
Porro uiuifices necēē ē. q̄r ecce ī pace
ama. m̄. a. amarā passus sū amaritudi
nē ꝓ pc̄cis ī pncipio ꝯuersionis. unde ex
clamaui. vadā ad portas inferi. amariorē
ꝓ terroribꝰ ī pfectu ꝯuersionis. q̄n dixi. non
uidebo dnm̄ deū ī. t. ui. Sed ecce iā pc̄cis
penitꝰ punitis. ⁊ sopitis terroribꝰ que im
pugnare solebant. in hac t̄n pace ama
rissimā sustineo amaritudinē ꝓ defectu
ꝯtēplatiōis. Verū q̄ et pc̄ca miserando con
donasti. ⁊ tēptatiōes iuuando supasti. etiā
nūc o dn̄e reddes leticiā salutaris tui. hoc
q̄ppe ē q̄d ait. Tu aūt eruisti aīā. m̄. u. n̄. pi.
ī ꝯflictu uidelicet uiciorū. siue ī impetu
tēptatiōnū. precisti post tergū tuū. o. pec. m̄.
scd̄m m̄ltitudinē miseratiōnū tuarū. nec īme
rito. Neq; . n. inferꝰ ꝯfitebit᷑ t̄. quo utiq;
ego pene descenderā. cū irruentibꝰ pulsarer
tēptatiōibꝰ. q̄ppe n̄ q̄r dn̄s adiuuit me. pau
lominꝰ. ha. ī. ifer. a. m̄. ſ; neq; mors lauda
bit te. q̄ua nimirū aliq̄n detinebar. dū
adhuc iacerē mortuꝰ ī pc̄cis. nec expecta
uert q̄ descendūt ī lacū ūitatē tuā. qui
. s. pt gustatā dulcedinē ꝯtēplatiōis ī la
cū descendūt despatiōis. Mors siq̄dē ē iacen
ti ī pc̄cis. ānte ꝯūsionē. Inferꝰ succūbenti
tēptatiōibꝰ post acceptā remissionē. lacꝰ
ū despanti pt ꝯtēplatiōnē. Nam q̄nto q̄s
ad maiora pfecerit. tāto grauiꝰ si corrue
rit collidit. q̄n ruit. Non itaq; iferꝰ cō
fitebit᷑. hoc ē q̄ iā q̄dē s̄ ꝯuersi. ſ; tēpta
tiōibꝰ supant᷑. Neq; mors laudabit te. utiq;
hi utiq; q̄ necdū ꝯūsi aut ꝯfessi. letant᷑
poq̄ cū male fecerit. ⁊ exul. ī. rebꝰ pessimis.
a mortuo q̄ppe q̄i q̄ nō sit. pit ꝯfessio.

ul' expectabunt.

Nec expectabunt q̄ des. i. la. iiii. c. q̄s de diuine
fastigio contemplationis in lacū diffidentie forte
deuolui contigerit. Q̄d procul dubio fit: cū nimia
q̄s tristicia post acceptā tantā leticiā absor-
bet. at ū uiuens: ipse confitebit̄ t̄. Est q̄ uiuens
i carne: mortuꝰ ē spū. ⁊ est q̄ mortuꝰ ē carne:
nichilominꝰ et spū. ſ; hor̄ neuter lauda-
bit te aut confitebit̄ t̄. Certe uiuens uiuens:
ipse confitebit̄ t̄. Q̄ uidelicet nō tm carne ſ;
et spū uiuit: ipse confitebit̄ t̄. sic ⁊ ego ho-
die. hac me duplici uita uiuere tuo munē
confido. Seq̄. Pat̄ filiis notā faciet ūitatē tuā.
Nō reuelat̄ seruo ūitas: q̄ seruꝰ nescit q̄d
faciat dñs eiꝰ. S; nec mercenariꝰ rapit̄ ad contē
plandā ūitatē: q̄ ppriā querit utilitatem.
Filio aūt pat̄ notā faciet ūitatē suā: quē
audit dicentē. Verūtn nō q̄d ego uolo pater:
ſ; q̄d tu pat̄. Reuelat̄ itaq; seruo dei pote-
stas. mercenario felicitas: filio ūitas. nō q̄d
in deo ista discreta sit. cui idem est posse
q̄d felicem ⁊ uerācē ēē: ſ; q̄d a creatā cau-
sat̄. p diuersis eiusdē creatē affectib; diu-
sis sentiat̄ respectib;. Cū scō. ii. scē: ⁊ cū p
ūso erit puers. audi deniq; uocē filii. Dñe
saluū me fac. q̄re: forte ne ardeat i iferno.
forte ne fraudet̄ p̄mio. Non inq̄t. ſ; psōs
nrōs. can. cūc. dieb;. ui. n. i. do. diu. Nō inq̄t
q̄ro salutē ut penas uitem. aut i celis
regnem: ſ; ut te i ētnū cū illis laudem.
de q̄b; sc̄ptū ē. bti q̄ hītant i. do. t. dñe. i
s. s. lau. te. Seruꝰ dicit. vadā ad portas in-
feri. Mercenariꝰ: nō uidebo. do. d. i. t. uiuē.
Filiꝰ: psōs nrōs. can. c. d. u. n. i. do. dni. Cui
simile ē illd. apite m portas. ⁊ ig. i. e. confid.
Et q̄ timet ire ad portas inferi. ⁊ q̄ deū
cupit uidere p̄t q̄ētē sui: uterq; pfecto
q̄rit que sua s̄. Porro q̄ psōs cantare de-
siderat i domo dni: nō sua ul' picula fugit
ul' lucra appetit: ſ; illū procul dubio diligit
quē laudare gestit cūctis dieb; uite sue.
Laudat̄ nō imerito i ētnū: q̄ uiuit et
regnat p. o. s. s. amen. De uerbis sapie.
Justum dedux̄ dñs p uias rectas. ⁊. c.

Justum deduxit dñs p uias rectas.
⁊ ostē. il. r. di. ⁊ dedit illi sciam scōr. hone-
stauit illū i laborib;. ⁊ cōpleuit labores
illi. Est iustꝰ: q̄ in p̄ncipio sermonis ac-
cusator ē sui. ⁊ est iustꝰ q̄ ex fide uiuit.
⁊ est iustꝰ q̄ absq; terrore ē. Et p̄mꝰ q̄de
bonꝰ: ⁊ accedit ad uiā. Scōs aliꝰ melior:
q̄ currit p uiā. Terciꝰ obtimꝰ: q̄ iā appin
q̄t ad finē uie. hic tn accipiamꝰ p̄mum:
quē īuenimꝰ ueloci. huc deducet dñs
⁊ nō aliꝰ: q̄ ipi ē de uia iniq̄tatis ad
ūitatis reducē. ⁊ deducē p uiā. P uias
inq̄t rectas. Vie dni: uie recte. uie pul-
cre. uie plene. vie plane. Recte: sine
errore. q̄ ducit ad uitā. Pulcre: sine sor-
de. q̄ docet mundiciā. Plene: multitudine.
q̄ totꝰ iā mūdꝰ ē intra xpi sagenā. Plane:
sine difficultate. q̄ donat suauitatem.
Jugū. ii. eiꝰ suaue ē. ⁊ honꝰ eiꝰ leue. Et ostē-
dit illi regnū dei. Regnū dei concedit̄. pmit-
tit̄. ostendit̄. pcipit̄. Concedit̄ i pdestina-
tōe. pmittit̄ i uocatōe. ostendit̄ i iustifica-
tōe. pcipit̄ i glificatōe. vnd ē illd. Venite
bndicti patris mi. pci. r. Sic. ii. ait apls.
Q̄s pdestinauit: hos ⁊ uocauit. illos et
iustificauit. Q̄s aūt iustificauit: illos et
magnificauit. In pdestinatōe ē gra. in
uocatōe potentia. i iustificatōe leticia. in
magnificatōe ē glia. Et dedit illi sciam
scōr. i. delectari i ētnū. Et in contrarium
scia malor̄ relabit̄. alia ē scia mundi:
que docet uanitatē. ⁊ alia scia carnis:
q̄ docet uoluptatē. Illa tāq̄m pat̄: ista
tāq̄ mater ē nob. Sic. ii. mat̄ filio suo
sēp obtat q̄ētē. ⁊ omē prsus laborē re-
pellit a filio suo: sic caro i ancillam. ipi
guata. dilicata. recalcitrat. ⁊ ne minimꝰ
saltē digitis pati se contingi. Et sic pat̄
uult filiū suū huc illucq; discurrere.
ut adhiscat aliq̄d ⁊ magnificet̄: sic et
mūdꝰ uult hoīem initus irretiri. ut
hāt unde supbiat. unde inflet̄. ut deci-
piat de uanitate i id ipm. Sanguisuge
due s̄ filie. i. ppie uoluntatis que q̄ri

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tradite est: Duae sunt filiae, vanitas et voluptas, clamantes Affer, affer. Hae numquam satiantur, numquam dicent: Sufficit. Sed qui has plenius cognoverit, non immerito sub voce illa poterit coaptare: Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me; Dominus autem assumpsit me. Honestavit illum in laboribus. Nonne nos etiam in ipsis laboribus honestavit, cum omnia quae fecerimus ad unitatis vinculum adunavit, ut non sit in nobis pondus et pondus, mensura et mensura, quod utrumque abhominabile est apud Deum? Nonne haec vilitas, haec deformitas, haec sententia honoratur et adornatur a principibus terrae? Vae vobis si exultaveritis nisi in Christo et propter Christum. Vae vobis si vendibilem obtuleritis paupertatem. Et complevit labores illius: vel hic in perseverantia, ut usque in finem justitiam non relinquat; vel illic in gloria, ut gaudeat in aeternum. Felix utraque completio, cum et hic moritur justus plenus dierum, et illic oritur in longitudine dierum, utrobique plenus: et hic gratia, et illic gloria, quia gratiam et gloriam dabit Dominus.

In via estis fratres, quae ducit ad vitam, in via recta et impolluta, quae ducit ad civitatem sanctam Jerusalem, illa quae libera est, quae sursum est, quae est mater nostra. Arduum quidem est ascensus eius, ut potest per ipsam montis sublimitatem intelligi; sed via compendiosior laboris magnitudinem vel temperat vel excludit. Vos autem felici facilitate viam istam non solum itis sed curritis, quia exonerati estis et accincti, nihil ponderis super dorsa portantes. Non sic alii, non sic, qui congregant et congregata bona protrahentes, montis circuitum ambire decernunt, et plerumque per devexa montis praecipitantur, aut vix in fine inveniunt viam suam. Felices ergo vos, qui vos et vestra sine omni exceptione reliquistis, quia per ipsum montis verticem iter facitis ei qui ascendit super occasum: Dominus nomen illi. Illi vero qui cum iis Aegyptum fugerint, tamen ad quaeque Aegyptia tenerrime resuspirant, viam habitaculi civitatis non invenerunt, sed voluntatum suarum gravissimis sarcinis praegravati, vel sub honore vel cum honore cadunt, aut vix ad cursum perveniunt destinatum.

Quid enim est gratiarum illi, cuius gratia hoc totum factum est, quod in vita vestra vitam apostolicam non tepescenter? Illi omnia reliquerunt, et in schola salvatoris sub eius praesentia congregati, hauserunt aquas in gaudio de fontibus salvatoris, ipsum vitae fontem in ipso fonte bibentes. Beati oculi qui vident. Numquid non et vos non in praesentia sed in absentia eius, non ad verba oris eius sed ad vocem nunciorum eius, sitientes aliquid effecistis? Defendite vobis hanc praerogativam, quod illi ad visum et ad verbum, vos ad auditum et numquam credidistis. Sic state in Domino karissimi, ut quemadmodum illi in fame et siti, in frigore et nuditate, in laboribus et ieiuniis et in vigiliis, et in ceteris observantiis iustitiae viam regiam tenuerunt, sic et vos, etsi non eorum virtutis, tamen exercitiis consecuti, dicatis Domino Deo vestro, cum veneritis ante thronum gloriae ipsius: Laetati sumus pro diebus quibus nos humiliasti, annis quibus vidimus mala. In veritate dico vobis, quia in veritate in via estis recta, in via sancta, quae perducat ad sanctum sanctorum. Mentior quod ad consolationem vestram dico, si non ex manibus huius paupertatis monachorum novitiorum et conversorum animae ad caelestia gaudia volaverunt, tam liberae quam liberatae de carcere nostrae mortalitatis. Si quaeritis unde id sciam: scitote quia certissima inde facta sunt et ostensa. Non ergo est quod vobis vel pro vobis timeam a viribus Sathanae et ministrorum eius, cum noverim illius fortitudinem per redemptoris vulnera tam ductam et reductam ad nihilum. In spiritu enim fortitudinis forte fortior ille contrivit portas aereas et vectes ferreos confringens. Quid versutiis et astutiis illius forinsecus vobis, in quibus partim subtilitate naturae, partim experientia temporum sub tot annorum milibus eruditus, fragilitatem humanae naturae quamquam versum se verterit non ignorat? Sic insatiabilis ille homicida primis parentibus nostris non ursos, non leones, non fortia terrae animalia delegavit, sed tortuosum et callidum serpentem, qui per sinuosa volumina nunc caput cauda, nunc caudam capite tegere consuevit. Denique et serpens erat non fortior sed callidior cunctis animantibus terrae, ait Scriptura. Unde et ab interrogatione incepit, mentem mulieris explorans.

al' gratias

vel illam.

sciens ingenio non viribus laborandum. cur precepit vobis dominus, fingens, ne comederetis de ligno scientie boni et mali? Que respondit: Ne forte moriamur. Quod deus pro certo posuerat dicens: quacumque die comederitis, morte moriemini. illa iam sub dubio ponit, ne forte fingens si comederimus moriamur. Et audi ingenium maliciamque serpentis. Nequaquam inquit moriemini. Deus affirmat. mulier dubitat. sathan negat. Sic et ego timeo. ne sicut serpens evam seduxit astucia sua. sic et sensus vestri corrumpantur a castitate. que est in christo ihesu. Putasne aliquis in vobis est. cum dicat in cogitationibus suis. cur precepit vobis deus ut istam regulam teneretis. Secundum illud. Imperium spirituum variorum. huic tepido remissionem. illi ferventi vitam arctiorem proponit. hoc solum expetet et expectatis. ut quoquo modo tollat eum a consilio iustorum et aggregatione. Profecto spiritus ille qui tibi hoc suggerit. spiritus mendax est. spiritus potestatem huius. qui tibi invidet locum tuum. Unde et sapiens huius rei non ignarus. si spiritus potestatem habentis super te ascenderit. ait. locum tuum ne dimiseris. Absit. inquit. ut spiritus veritatis qui te huc adduxit. te reducere velit. quia non est in ore eius est et non. sed est in illo est. sicut irrefragabilis auctoritas attestatur. Nemo ait apostolus. loquens in spiritu dei. dicit anathema ihesu. Ihesus salvator sive salus. anathema separatio interpretatur. Qui igitur est separationem a salute subministrat. nec dei spiritus est. nec a deo. quia spiritus sanctus non dispergere sed colligere venit. quem sepe revocat dispersos israel in terram suam. Quid. vitam fortiorem aliquis querat. Dico vobis. quia ista fortissima est. et que ex omni parte si dissimulare nolueritis. prime illi scole salvatoris pro sua possibilitate respondeat. Unde audes ad molliorem vel cogitando descendere. O si cognovisses et tu. quam multa et quam multis debeas. videres quam nichil sit quod facis. quam nec sunt minima numerandum ad comparationem debitorum tuorum. Vis scire que et quibus debeas. Primum christo ihesu debes vitam

al' iudicat

tuam omnem. quia ipse vitam suam posuit pro vita tua. et cruciatus amaros sustinuit. ne tu perpetuos sustineres. Quid tibi durum vel dirum esse poterit. cum recordatus fueris. quia ille in forma dei. in die eternitatis sue. ante luciferum genitus. in splendore et figura substantie dei. venit ad carcerem tuum. ad limum tuum. infixus ut dicitur usque ad cubitos in limo profundi. Quid non suave tibi. cum tibi collegeris omnes amaritudines domini tui. et rememoraberis primum quidem illarum infantilium necessitatum. deinde labores quos pertulit in predicando. fatigationum in discurrendo. lacrimarum in compatiendo. insidiarum in colloquendo. postremo periculorum in falsis fratribus. vinculorum. iniuriarum. sputorum. colaphorum. flagellorum. irrisionum. subsannationum. exprobrationum. clavorum. horumque similium. que in salutem nostri generis. triginta et tribus annis operatus et passus est in medio terre. O quam debita miseratio. quam gratuita et sic probata dilectio. quam inopinata dignatio. quam stupenda dulcedo. quam invicta mansuetudo regem glorie pro despicatissimo vernaculo immo vermiculo crucifigi. Quis audivit umquam tale. aut quis vidit huic simile. Vix enim pro iusto quis moritur. Ipse pro inimicis et pro iniustis mortuus est. eligens exulare a celis. ut nos repararet ad celos. amicus dulcis. consiliarius prudens. adiutor fortis. Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. Nonne si conferrentur omnes in me omnes vite filiorum adam. et omnes dies seculi. et labores omnium hominum qui fuerunt. qui sunt. qui erunt. nichil esset ad comparationem corporis illius. quod spectabile et stupendum est virtutibus etiam supernis. in conceptu de spiritu. in ortu de virgine. in vite innocentia. in doctrine fluentis. in coruscationibus miraculorum. in revelatione sacramentorum. Vides igitur quia sicut exaltantur celi a terra. sic exaltata est vita illa a vita nostra. que tamen posita est pro vita nostra. Sicut nichil ad aliquid nullam habet comparationem. ita et vita nostra nullam habet ad vitam illius proportionem. cum illa dignior. ista miserior esse non possit. Nec putes me rem exaggerare sermonibus.

quia hic deficit

30-8

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia hic deficiat omnis lingua. nec sufficit
animus ut ad inueniendum tante dignationis ar-
chanum. Cum ergo ei deuouero quicquid sum. quicquid
possum. nonne sic est sic stella ad solem. stilla ad
flumen. lapis ad turrem. puluis ad montem.
Non habeo nisi minuta duo. imo minutis-
sima corpus et animam. uel potius unum minutum.
uoluntatem meam. et non dabo illam ad uolunta
tem illius. qui toto se me totum comparauit.
Alioquin si illam retinuero. qua fronte. quibus oculis.
qua conscientia uado ad uiscera misericordie dei mei. et
audeo perfodere illud fortissimum propugnaculum.
quod custodit israel. et illius sanguis non guttas
sed undas. a quinque partibus corporis in meum precium
retorquere. O generatio peruersa. et infideles
filii. quid facietis in die calamitatis de
longe uenientis. ad cuius fugietis auxilium.
Sed numquid huic soli debitor sum. cui nec ad
parum retribuere possum. Exigunt a me pre
terita peccata mea futuram uitam meam. ut fa
ciam fructus dignos penitentie. et recogitem omnes annos
meos in amaritudine anime mee. Et ad hoc
quis ydoneus. Peccaui super numerum harene maris
et multiplicata sunt peccata mea. et non sum dignus uidere altitudinem celi pre mul-
titudine iniquitatis mee. quia irritaui iram tuam. et malum coram te feci. Circumde
derunt me mala quorum non est numerus. comprehenderunt me iniquitates mee.
et non potui ut uiderem. Ecce ergo sine numero est quem numquam numerabo.
quem satisfaciam. cum cogar reddere debitum usque
ad nouissimum quadrantem. Sed et delicta quis
intelligit. Ait illa celestis fistula ambrosius.
Facilius inueni qui innocentiam seruauerunt.
quam qui congruam egerint penitentiam. Sed et
quantumlibet quis peniteat. quantumlibet se affli
gat et maceret. propter nomen tuum non propter
penitentie meritum propiciabis peccato meo. ait iustus
domine. multum est enim. Cum ergo quicquid uiuis. quicquid
sapis. quicquid potes. huic uni rei dedicaue
ris. numquid est inter ad computandum. paulo (al. iuxta)
ante uitam tuam pro uita sua xpisto reddideris.
et nunc iterum eam totam pro credito exigit re
cordatio peccatorum. Numquid ut uulgo dicitur. de
una filia duos generos facere statuisti.
Ecce si tertium debitorem tibi ostendam. qui non
minime acrius quam ueraciter uendicat eam sibi. (s. s. totam uitam meam)
Puto quod et tu desideres possidere ciuitatem
de qua dicitur. Gloriosa dicta sunt de te. ciuitas dei.
Gloriam illam quam oculus non uidit. nec auris audiuit. nec in cor
hominis ascendit. regnum omnium seculorum. uisionem in eternum in perpe
tuas eternitates. Credo quod uelis esse sicut angelus
dei. et in celo esse etiam heres dei. coheres autem xpisti.
et in plateis superne syon perpetuum alleluia canta
re. Videre et quid sit illud. cum xpistus tradiderit
regnum deo patri. et erit deus omnia in omnibus. po
stremo esse similis deo. et uidere eum sicuti est.
Nec dubito quin et tu concupiscas suspicere
umbras declinantes. et diem aspirantem. cum
illuxerit illa solempnius. et nubila rerum ex
cusserit. qui non inclinabitur iam dies. sed erit
eterna meridies. plenitudo feruoris et solis.
lucis. solis statio. umbrarum extinctio. de
siccatio paludum. fetoris depulsio. Nonne ad hoc
emendum. totum te et quecumque undecumque conti
here potes. dare oportebit. Et cum immensa
compleueris. non tamen putas dicis esse condignas pas
siones huius temporis ut corporis ad futuram gloriam que reuelabitur
in nobis. An sic impudens esse ut imprudens es.
ut minutum tuum quod sibi tam xpisti uita. quam
peccati penitentia certatim rapiunt. etiam ad hoc con
quirendum ut audeas numerare. Quid dices. si
et quartum debitorem in medium adduxero. qui
sed et iure primatum sui et tres superiores cedere
uelit. Ecce in primis est qui fecit celum et terram.
et creator tuus est. tu creatura. tu seruus ille
dominus. ille figulus tu figmentum. Totum ergo quod
es. illi debes. a quo totum habes. illi precipue
domino qui et fecit te. et benefecit tibi. qui tibi mi
nistrat siderum cursus. aeris temperiem. fecun
ditatem terre. fructuum ubertatem. Huic (Eren.)
totis medullis totis uiribus seruiendum.
ne forte indignationis oculo te respiciat. et con
terat in eternum et in seculum seculi. Non arbitror
autem quod te tanta rapiat insania. ut et hic
nominare minutum tuum nominare nedum numerare
presumas. Repone ergo manum cui horum uis. propo
nas reddere quod debes. cum unusquisque tantus sit.
ut te possit singulariter suffocare. Eya domine

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uim patior. responde pro me. In manus tuas
commendo uniuersum meum. tu persolue omnibus. tu
ab omnibus libera. quia tu es deus et non homo. et quod
hominibus impossibile est. possibile est tibi. Quod habui
feci domine. habe me excusatum. quia imperfectum
meum uiderunt oculi tui. Quis ergo amplius garriens
et dicens. nimium laboraui. nimium ieiunaui.
nimium uigilaui. cum nec millesime immo
nec minime parti ualeat respondere.
Hec est fortassis illa uera quadragesima.
non exterior. sed interior. que non cortice facta
menti. sed apicem contineat. Si enim. uiginti quatuor
istorum. iiii. et per se omne decalogi perfectione
debetis. perfecto decem quater ducta quadragesi
ma uitam faciunt. quam custodire uos opor
teat omnibus diebus uite uestre. et ipse qui uos congre
gauit in loco isto. uitam uestram conseruet in ope
ribus. ut cum ipse apparuerit uita uestra. et uos
appareatis cum ipso in gloria. amen.

De oratione dominica. 2

Fiat uoluntas tua. sicut in celo.
et in terra. Voluntas dei fit qui prius angelos crea
uit. faciens eosdem. postmodum in eis facta
beauit. Sic enim. uerbum quod erat in principio. car
nem suscipiens dicitur et uere deus factum caro.
sic uoluntas illa eterna in angelis facta est. cum
angelicam omnino in se absorbuit uoluntatem.
Quid iudicatur in angelo facta. cum angelica
facta est. hec enim est illis summa felicitatis. et
hic uoluptatis torrens. quod diuina uoluntas
ipsa facta est angelorum. ut quemadmodum placet deo
uniuersitas administratoris h. sic et ipsi in
cunctis gaudeant. in omnibus delectentur. hoc ergo
oramus. ut hec uoluntas sicut in celestibus facta
est creaturis. fiat et in terris. ut sic angelus
sic homo adherens deo. unus spiritus sit cum eo. Sed
heu me quam obstacula separant. quam prohibent
impedimenta. Obicit sese malicia mediam.
obicit infirmitas. obicit et concupiscentia et
ignorantia nostra. Inest nobis quidem a natura. magis
autem ab exterminio nature. affectio quedam pes
sima et libido nocendi. ut inextinguibilis
inueniatur in nobis in miseris animabus nostris malicie
delectatio. Quid tam longius a uoluntate diuina.

plane cahos magnum inter nos firmatum est in
hac parte. cum semper eum prestare delectet. benefi
cia et ingratis. nobis autem suggerat affectio
crudelissima. et innoxiis uelle nocere. hic
omnis radix amaritudinis germinat. hic in
uidie. hic detractiones. hic dissensiones pul
lulant. hic siluescunt inimicicie. dum hec quidem
germina uirulenta. precidi semper necesse est.
falce iusticie. qua uidelicet exterquemur a
nobis. ne cui faciamus quod nolumus nobis fieri.
sed que uolumus ut faciant nobis homines. et nos
eis eadem faciamus. Eradicari tamen aut extirpa
ri a cordibus nostris non poterit omnino mali
cia. donec in mundo fuerimus. qui positus est in ma
ligno. Conteretur quidem serpentis caput. sed fre
quenter extimi est calcaneo insidiatur. Secundo loco
ipsa quoque corruptibilis huius infirmitate corporis
impedimur. ne uoluntas nostra diuine ualeat
coherere. nobis siquidem quod molestum sentimus. non
potest non displicere. et frequenter in hiis uolun
tas nostra a diuina dissidet uoluntate. Cum ne
peius aduersetur. fortitudo nobis est inertia. que
secunda species est uirtutum. Nec sola impedit af
flictio corporis. impedit et concupiscentia qua
multiplicibus et inexplebilibus distrahimur deside
riis. Quam autem potius amicitiosa et angustiis
plena uoluntas ei iungitur que rectissima est.
et omnimodis indistorta. heu me domine deus quia
undique in bella. undique impedimenta. Quocumque
me uertam. nulla usquequaque securitas est. et que
mulcent et que molestant timeo. et esuries
et refectio. et sompnus et uigilie. et labor et quies
militant contra me. diuitias et paupertates ne
dederis michi. orat sapiens. nimirum quia utrobique
laqueus. utrobique periculum. Quod si reprimit tem
perantia concupiscentiam. hoc quippe unicum in
hominum remedium est. erit quippe unio inde non
nulla. sed plena non erit. hic et apostolus de se fa
tetur. Ego ipse autem mente consentio legi dei.
carne autem legi peccati. que est in membris meis.
Ex parte ergo coheret. et ex parte dissidet.
donec ueniat quod perfectum est. et quod ex parte
est euacuetur. Quarta est et ignorantia. quam
et ipsam plurimum nobis obesse non ignoratis.

29-10

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quo .n. pacto uoluntatē dei preuiā sequor:
ubi eā ignoro. Cognosco aūt tm ex parte.
7 necdū sic cognitꝰ sū. Propterea nob querendā
sūt incrementa prudentie. ut magis ac magis
notā faciat nob uoluntatē suā ds. 7 sciamꝰ
qd acceptū sit ei oī tpre. Sic itaqꝫ cōsumma
tio iusticie. fortitudinis. temperantie. 7 pru
dentie. unionē illā tā felicē 7 tā desidera
bilē cōsummabit. ut nob cū deo una uo
luntas. 7 quecūqꝫ ei placēt. placeant 7 nob
simul. Atqꝫ hec nobis erit l' erūt ut de āgelis
supdictū ē. omnino pfecta iocunditas. Oramꝰ
aūt ut adueniat regnū dni. quo uidelicet
plena nob sit de regni potestate securitas.
Qd aūt petimꝰ. ut scificet nom eiꝰ. omnino iā
sup nos in eiꝰ noticia pgere concupiscimꝰ.
ubi nimirū nob 7 uīb 7 felix securitas
7 secura felicitas in eū q sup nos ē tota
iā sps uehementia rapiemꝰ. Scificetur nom
tuū. Nom eiꝰ. glia eiꝰ. 7 qm nō illa sācta
fieri tn dr glia eiꝰ scā. cū ī scitate glifi
catur ī nob. Sic et uoluntatē que etna est.
ī nob. ut nra fiat fieri postulamꝰ. hoc g
primū petimꝰ qd maximū ē. ut nob glie
illiꝰ innotescat scitas illibata. Deinde qd
ad nos spectat. obtamꝰ 7 regni potestatē.
ppt securitatē. 7 uoluntatis eiꝰ ī nob pfec
tionē. ppt iocunditatē. Sꝫ qr necdū illa p
fectione gaudentes nō sine magno labore
diuine contēperare possumꝰ uoluntati. opus
ē cibo. ne deficiamꝰ. opꝰ ē tn qm pane co
tidiano. Sepiꝰ qꝫ oberrantes ab ea. 7 delin
quentes hoc ē derelinquentes eam. necio p
indulgentia supplicamꝰ. dicentes dimitte nob
debita nra. 7 cetera. Ac ne forte ī eadē recida
mꝰ. pt acceptā ueniā peccōꝝ. orandꝰ a nob
idem ipse. ne inducat nos ī temptatōnem.
sꝫ magis educat. 7 liberet nos a malo.
Solet apls paulꝰ **De uīb apli. Nō ē regnū**
in uībis ēē breuis. in sen **di esca 7 pot. 7 ē.**
tentiis copiosꝰ. Nō ignorauit hoc
ille tā eloqntie qm sapie dotib approbatꝰ.
q singula pauli uba tonitrua iudica
bat. Tam signantꝰ .n. uniusa depromit.
7 sic intonat spu et uirtute. ut in serie
ordinē. in sensu plenitudinē. ī utroqꝫ
connexionē mirabilit extendat. Non est
inqt regnū dei esca 7 potꝰ. sꝫ iusticia et
pax 7 gaudiū ī spu scō. Quid ad hec di
citis uos gulosi 7 luxuriosi. qr ds uentēr ē.
quorū usus aūt ī uentre aūt sub uentre est.
qui ut ait idem apls. in luxuriis enutristis
corda 7 corpa ura. Audite audite. qr esca
uentri. 7 uenter escis. destruet aūt ds 7 hūc
7 has. Ve uob q dormitis ī lectis eburneis.
7 lasciuitis ī stratis uris. q comeditis uitu
lū de armēto. 7 bibitis uinū defecatū. 7
primis unguentis unguemini. Filii hoīū usqꝫ
quo graui corde 7 pingui corpe. utqd dili
gitis uanitatē. 7 ueritatē negligitis.
Pinguedo carnis. delicie corpis. saturitas
uentris. aut āte mortē uos deserent. aut
uos ī morte illa relinquetis. Qm inqt scs
ps. cū interierit nō su. o. n. des. c. eo. gl. e.
Sic oues ī inferno po. s. mors depascet eos.
Quā bene sic oues. qr detracto uellere mu
dialiū diuitiaꝝ. diuite pressiqꝫ detonsi. se
piternis nudi deputabūtur incendiis. Mors
depascet eos. qr sep morientur ad uitā. et
uiuent ad mortē. Ergo hic caro uermib. il
lic aīa l' demonib deputatur. donec rursꝰ infelici collegio
colligati. tormentis penalib socientur. qui so
cii fuert ī sociis. O delicate q delic ... et
diuitiis carsuꝰ atqꝫ confusꝰ consiltione ex
pectas 7 mortē. nō est regnū dei esca
7 potꝰ. nō purpura 7 byssus. qr diues ille
utroqꝫ circumfluꝰ ī puncto ad inferna
descendit. Quid g. Sꝫ iusticia 7 pax 7 gau
diū ī spu scō. Attendis 7 intendis. qr gau
diū ī fine ē. Sic facti filii adam. 7 precipi
ti saltu iusticiā transsilientes 7 pacē. rem
finalē ī principiū querere 7 puertere uultis.
Nemo .n. ē q gaudere nō uelit. Nō stabit
7 nō erit istud. qr sic nō ē pax impiis.
sic nec gaudere impiis. dicit dns. Nō sic
impii nō sic. Prius ē iusticiā facere. ingredere
pacē 7 psequi eam. 7 sic demū apphendere
gaudium.

ī uiciis ... vel sed.

Greg. Coꝝ mors uiuet ī pena. qr uita mortua ē ī culpa.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

īmo a gaudio cōphendi. Sic angl'ic' ille cō
uenit. p' iusticiā fecit. cū stetit ī ueritate.
⁊ ueritatis deseruit desertorē. Post hec illa
pace firmati s̄: que exsuperat omē sensū.
quia cū diuersis honorum p̄matib' disti
guant': nulle q̄ emineat. q̄ inuideat null'.
Lauda tu ihrl'm dn̄m. lau. d. t. syon. q.
confor. se. por. t. bn̄d. fi. t. ī te. q. po. fi. t. pa.
⁊ adi. fru. sat. Lauda ⁊ laudes replicat:
quia munitissimis uectib'. ī cōuulsibilib'
seris clause s̄ porte tue. nulle inimic'
intrat. null' exit amic'. Bn̄dicti filii tui
ī te. oī bn̄dictiōe spirituali ī celestib' cū
xp̄o. Jam nō ē timor ī finib' tuis: quia po
suit fines tuos pacē. nulle ē temptatōes.
nulla sese cogitatōnū turma confundit. quia
uersipellis contortor .i. diabol': lōge ē a
muris tuis. ⁊ a filiis tuis. ⁊ ille qui
idem ē oīa ī identitate consolidat atq;
constringit. Cui' participatio ei' ī id ipm.
Hec iam tercio hauriunt aq's ī gaudio
de fontib' saluatoris. ⁊ nudis ut ita
dicā ocl'is deitatis intuent' essentiā. nulla
corporeorū fantasmatū ymaginatōne
decepti. Ecce gaudiū ī fine. s; sine fi
ne. Miseri nos q̄ ab illa regione re
pulsi: in hāc descendim' ī hāc cecidim'
uanitatē. Filii syon ait ppha: inclici
⁊ amicti auro p̄mo: q̄m reputati s̄ ī
uasa testea. Filii syon illi uidelicet spe
culatiue ciuitatis: q̄m edificauit dn̄s:
ut uideat' ī gl'ia sua. Filii supne ihrl'm
que libera ē mat' nr̄a: inclici p dign
tatē cōditōis. amicti auro p̄mo p diui
nitatis ymaginē. Q̄m g' ex his nos q̄dē
reputati sum' ī uasa testea. ⁊ hec lutea
⁊ fragilia corpa degenauim'. Exhibet
g. angl'i fr' k̄mi: iusticiā deo. pacem
int' se. gaudiū s̄. Sic et tu hō noli pri
mo q̄d tuū ē: ⁊ iusticiā q̄m deo, ⁊ pacē
q̄m p̄ximo debes contempnere. Iusticia
uirt' ē. q̄ reddit' unicuiq; q̄d suū est.
Tu nō solū iusticiā: s; miltas ⁊ multipli
ces

iusticias debes creatori. Iust' g. dn̄s: iusti
cias dilexit. Iusticia tua: sic mōtes dei.
bn̄ sic mōtes: quia plures cumulos mise
ratōnū suarū igessit t'. Ut p'ri q̄dē te cum
ceteris ⁊ int' cetā creauit. nō sine mag
ne p̄rogatiua dignitatis. Dix' g. de oib'.
⁊ facta s̄. Post hec uehementissimo tui
amore iflāmata illa maiestas: redemit
te. Sed quid dico? nō. s; .xxx. ānis opat' ē
salutē ī medio t're. affix' cruci. addict'
morti. ludibrio deputat'. Deus tu' fact'
ē fr' tu'. Nō angl'orū frat'. quia nusq'm an
gelos apprehendit. s; semē abrahe appre
hēdit. Commune q̄dē hō q̄d fact' ē. q̄d fr'
est: speciale. Adiecit adhuc erga nos spe
cial' q̄dda. q̄d de lata nos et spaciosa uia
que ducit ad mortē. digito suo traxit.
⁊ posuit ī cōsilio iustorū ⁊ cōgregatiōe.
Q'd ultra debuit face. ⁊ nō fecit. Cui'
ut saxeū pect'. tāta ⁊ talis ⁊ tanto ⁊ tali
collata bn̄ficiorū multitudo nō emolliat:
Q'cq'd g' es. q'cq'd potes: debes creatori. redi
mētori. uocatori. s; cū iusticiā fecis: fac et
pacē. Q'uadiu g. sum' ī hoc uase testeo
⁊ fragilitate cōditōis hūane cōplexionis:
nō possum' īuenīri scandalorū p'rc' imu
nes. Si g' recordat' fuis. q̄d fr' tu' ht'
aliq'd aduersū te: sic humilis ad ueniā pe
tendā. si tu hs aduers' illū: sis facilis ad
dāndā. ⁊ oīa mēbra erit ī pace. Sic g.
ad duo ista caritatē humilitatē paratissi
mi: nō poterim' dissensionē sentire.
Discite inq̄t a me: quia mitis sū ⁊ hu. c.
Mitis: q̄d ptinet ad caritatē. quia caritas
patiēs ē. benigna ē. humilis: q̄d ad ipām
ubi spectat ppietatē. Sic p'cedētib' erit
gaudiū ī spu scō. Loq'r q̄d expt' nouit:
inexpt' ignorat. Aīalis g. hō: nō per
pit que s̄ sp̄s dei. Sed quid nō plerūq; orā
tib' nob. oīa uiscera succutiunt' oculta
ad memoriā gaudii illi'. q̄d ē in ihrl'm.
q̄ sursū ē. q̄ ē mat' nr̄a. ⁊ lacrimarū unda
uult' meditātiū supfundit. O si dura
ret. si obliu' fuo tui ihrl'm: adhe. li. m.

al' honore

vel' a finib'. s.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obli. det. dex. m. adhe. li. m. fau. m. si no
me. t. si no ppo. t. ihr. i. pn. le. m. Vere i
pncipio leticie. qr finis illic repositus e.
Cum gscindes saccu meu dne ihu. et cicu
dabit me leticia. ut cantet t gla mea
et no compugar. Pncipiu gaudii illi qd
hic qnq sentim. stilla e. guttula est.
de flumine illo descendes. cui impet le
tificat ciuitate dei. Cum ueniet tps. ut
penitus gaudiis i ipo diuinitatis fonte
pfundi imergam. Vbi unda undam
sine intercapedine et interpolatoe continuet.
Cum ueniam et appa. an. fa. dei. Cum tunsibo
i. lo. tab. adm. us; ad. do. dei. Cum sic audi
uim. sic uidebim i. ci. dni. uirtutu. Eia g
frs huic felici itinario insistam. et semp
sim memores ubi illi. amice ad quod ue
nistis. qr no ad hoc uenim. ut simulato
ria specie rege inficiam. s; ut ei seruia
m qui e bndicus i scla.

Non hic stam tota die
ociosi. Scim. n. et qd querim.
et qs e q nos conduxit. Deu qrim. deu ex
pectam. No e parua res. n paruu amit. cu
illa que singlari pietatis noie gliat. se
pi sese quit ee frustrata. Quesiui inqt
illu. et no inueni. Lxt. n. sic amabilis.
ita et admirabilis. qr cu no qrit inue
nit. et no inuenit cu qrit. Si nati eem
ex q fact e ho sup tra. et usq ad centu
milia anor uita nra extenderet. non
eet tam condigna questio h tpis. ad fu
tura glia q reuelabit i nb. Ecce nc tps
qrendi. ecce nc dies inueniendi. pre ma
nib s. Querite dnm. du inueniri pot. Inuo.
eu du ppe e. Erit qn no erit tps. cu ille
misericordie fons interminabili siccabit
siccitate. Queretis inqt me. et no inuen
etis. Bon es dne. aie qrenti te. Si qrenti.
qnto magis inuenienti. Si ta dulcis est
memia. qlis erit psentia. Si mel et
lac dulce e sub ligua. qd erit sup lin
gua. hoc pbate uos frs. si i uia estis.
si no exorbitatis. Letet inqt. cor qren
tiu dnm.

Si gauderis ad labores. si inoffenso et inde
fesso pede curritis uia madator dei. si
cotidie uterq hois stat recentior est
ad pficiendu et pficiendu qm ad icipie
du. pfecto qritis facie ei sep. Quo g abiit
dilect ex dilecto. et qrem eu. Vbi. n. est.
Qd dix miser. Sed ubi no est. Altior est
celo. iferno pfundior. latior tra. mari
diffusior. Nusqm e. et ubiq e. qr n abest
ulli. nec ullo capit loco. Ipe hic e. s; ego
hic no su. Cm ueri simili uideret. ut
tu hic no ees. et ego hic eem dne. s; ego
nec hic. n alibi su. qr ad nichilu redact
su et nesciui. Vere ad nichilu. i. ad peccm.
et nesciui. qr no fui ibi cu pim parens
me deuorauit me morsu amarissimo.
hic e qd corde qfract et corpe. diffluo
i uoluptates. i amaritudines. hinc in
nata culpa. pena cognata. tot fluxus et
eneruis. Ille at q idem ipe e. q dic ego
su q su. ueract est. qr e qd e. Que g
participatio que qiunctio illi q no e. ad
illu q est. Cm possint ta diuisa qiungi.
Michi at ait ses. adherere deo bonu e.
Imediate. n. iungi no possum. s; per
mediu aliqd pot fieri. fortassis ista co
iunctio. Et ne diuti uos pertraha. tria
s uincta qb ei astrigim. et sic tria ut
sola. cu solis istis ul istor similib. omne
qd ligat liget. Et pmu accipite funes.
scdm clauos ligneos ul ferreos. terciu
gluten. Pmu astringit forte et dure. scdm
forti et duri. terciu suauit et secure. Fune
qdam alligat e redeptor. siqs forte du
uehementi teptatoe turbat. ppoint sibi
honestatis intuitu. memoria pmissionis.
et hoc interim fune se retinet. ne ppositu
tu penit abrupat. Duru pfecto uinclm
et molestu. s; et piculosu nimis. et qd
diu tenere no possit. Siqde putrescunt
funes. et pudoris uinclm aut obtusescim
aut abrumpim cito. Est at q clauis qfi
git dno maiestatis. que timor dei ligat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q̄ nō expauescit ad uult⁹ hoīū. s; ad memīa gehenalīū tormētor. Ⱶ hic q̄de peccare nō metuit s; ardere. duri tn̄ ꝛ forti pmo iprimit. qꝛ cū ille uacillat ī pposito. iste ppositū nō amittit. Terci⁹ ū glutinē ei coglutinat. i. karitate. q̄ tā suauit̄ q̄m secure ligat. adherens dn̄o un⁹ sp̄s ē cū eo. Iste ē quicq; undecūq; siue que facit siue que sit. ad suū cōmodū reuocat ꝛ retorquet. Bt̄s ūm ho. ꝛ abundanti sp̄s influens maiestate. q̄ suauis ꝛ unctus portat oꝰ. ꝛ neminē honat. ipe qui terribilit̄ ꝛ horribilit̄ ipa gehena iudicat ut tn̄ te leuissima uult⁹ oīpotētis scient ostēnde. hic ē fructū amator ꝛ ipsi ist̄. hic ē q̄ mitū omt ꝑ ppl̄o. ꝛ p. ci. ihrlm. Glutino bonū ē. ait ysaias. Bonū ē reuera ꝛ iocūdū. qꝛ alia duo ne mala dixeri. cōparatōe isti⁹ grauia ꝛ iportabilia s. Sed ille misericors ocul⁹ ul' deus q̄ nōuit figmētū nr̄m. neminē saluādor dimittit ī pmo. s; ꝓuehit ad scdm. et nec ibi deseres pducit ad tcīū de scdo. Pmo siqdē qꝛ pudet deserere, estuantes. uix sustinent ad horā. Scdo iā timentes ꝛ sperantes ꝓficiūt. tcio ꝑficiūt amātes. Sic g̃ duob⁹ pcedentib⁹ timore patrī ꝛ pudore exclusis. ī sol⁹ amoris reclinatorio commorantur. Ita ꝛ xp̄c q̄de pr⁹ ligat. scdo crucifigit. tcio gluttinosa aromatū functōe linit. Illo qd̄ op⁹ hr̄et corp⁹ illd̄ ūm aromatib⁹ solidari. qd̄ dissolui oīo nō poterat aut uidere corruptōne. S; qui ꝑpt̄ nos iudeor sputa sustinuit. ꝑpt̄ nos qꝫ fideliū nō ē dedignat⁹ ungueta sustinere. Ⱶ attende qd̄ uix uni⁹ diei spatio ī tumb⁹ ꝛ clauis mouit. cū unctōe uictor ꝛ uictur⁹ pēnit resurrexit. Sic et electos in duob⁹ pdictis nō diu⁹ patit̄ īmorari. s; ungit eos unctōe mīe sue. ut crucifixi mūdo ꝛ mūd⁹ illis. iam resurgāt ī nouitate sp̄s. ꝛ dicāt. Qs nos separabit a caritate xp̄i. hoc glutino agglutinauit nos s̄ ille diuini⁹ iuxt⁹ a ꝯsuetudīe mūdi. ut essem⁹ sc̄i ꝛ īmaculati ī ꝯspc̄u ei. ī caritate. Scdm. n. qꝛ q̄ nat⁹ ē ex dō. nō peccat. q̄m gen̄atio celestis seruat eū. Generatio celestis est etna pdestinatio. qua oꝰ ꝑsc̄it ꝯformes fieri ymaginis filii ei. sui. Ex hic, null⁹ peccat. i. ī pc̄o pseuerat. qꝛ nouit dn̄s qui s̄ ei. ꝛ ppositū dei manet īmobile. etsi horrendor crīmiū nota dd̄ uixit. ꝛ si magdalene septē demonijs cumulat. etsi pnceps aplor ī ꝓfundū negatōis submergit. nō ē tn̄ q̄ de manu tua possit eruere. Quos. n. pdestinauit. hos ꝛ uo. ꝛ q̄s uocauit. hos et iustificauit. Nōne huic adherere bonū ē. Querite fr̄s. q̄rite dn̄m. ꝯfirmāmini. q̄rite fa. ē. sep̄. Querite dn̄m. ꝛ uiuet aīa uiā. Ⱶ aīa mīa in q̄t illi uiuet. que in mūdo mortua ē. Q. n. mūdo uiuit. illi nō uiuet. Sic q̄rām⁹. g̃. ꝛ sep̄ q̄ram⁹. ut cū uenit q̄rere nos. dicāt de nob. hec ē generatio q̄rētiū dn̄m. q̄r. fa. dei iacob. Sic apapiant porte etnales. ꝛ introducat ul' intueat rex glie. ꝛ nos cū illo q̄ ē ds̄ in scl̄a bn̄dictꝰ.

Admonet nos bt̄s bn̄dict⁹ fr̄s sollicitos ē̄ circa cogitatōes nr̄as. sapiētis utiqꝫ ꝯsiliū seq̄ns. q̄ oī custodia cor custodire suadet. q̄m ex ipo uita pcedit. Tria g̃ occurrūt gen̄a cogitatōū. a qb⁹ multa sollicitudīe cauere necce sit eos. q̄ ꝯtinu⁹ ad cor. ꝛ dignū dō ī semet ipis templū exhibere festinat. Sunt. n. interdū nōnulle cogitatōes ꝑeuntes ociose. ꝛ ad rē nō ꝑtinētes. q̄s tā facile abicere q̄m recipe possit aīa. dū in sit secū habitās ī corde suo. ꝛ assistens dn̄atori uniuse tre. Sunt ꝛ alie cogitatōes uiolente magis. ꝛ forti⁹ adherētes. que uidelicet ad necitates nate ꝑtinēt. ꝛ q̄ ex eodē assumpte limo, de q̄ et nos facti sum⁹. si paululū īsederit. auelli nequeūt sine lesione ꝛ difficultate. Sepe. n. sic afficit nos cogitatio carnalis de cibo de potu. siue uestimēto. ut uix eradicari queat a cordib⁹ nr̄is. Qd̄ nō aliunde ē. n̄ qd̄ ipa hmōsa ꝛ uiscosa

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quidam: limosam inchilominus et glutinosam inuenerit terram. Illo scilicet sine causa dictum est hominem plasmatum non de terra qualibet sed de limo. Vide scilicet quoniam limosum sit corpus quod ipsi quoque spiritus tam fortiter et indissolubiliter inheret. ut uix cum multa afflictione possit aliquando separari. Quid igitur agendum. cum limosa illa cogitatio mentem subierit? Plane exclamandum nobis est cum sancto iacob atque dicendum. Ruben primogenitus meus non crescas. ascendisti scilicet cubile patris. Rubea scilicet et carnalis atque sanguinea hominum concupiscentia est: que cubile nostrum ascendit: cum nec solum memoriam tangit cogitatio: sed et ipsum uoluntatis stratum ingreditur. et polluit praua delectatione. Bene autem primogenitus noster dicitur appetitus ille carnalis: qui ab ipso nimirum initio uite nostre in nobis pullulat: cum cetera uicia processu temporis ex malicia huius mundi uariisque occasionibus contrahantur. Oportet igitur reprimere quem extinguere non possumus appetitum. ut cum inceperit cubile nostrum ingredi: crescere eum nullatenus patiamur. sed sub nobis sit: quemadmodum dicitur de peccato: et tu dominaberis ipsius. Porro uero tercium cogitationum genus: inmundum nimis ac fetidum est. quod nec admittere quidem ulla ratione debemus. sed aliquatenus presentire fetorem. et tota uirtute repellere. toto animo compulsare: conuersi statim ad gemitus. lacrimisque ac suspiriis inuocantes spiritum: qui adiuuet infirmitatem nostram. Sic nimirum confusus absedens: non tam facile deinceps sit ille ad uirilitatem resistentibus nobis malignus hostis offerre aut afferre presumet. Dico autem cogitationes illas inmundas pernitiosas ac fetidas: que ad luxuriam. ad inuidiam et uanam gloriam pertinent. ceteraque uicia detestanda. Oportet scilicet si mundas conseruare uolumus animas nostras: adhuc longe agentibus cogitationibus huiusmodi multa cum indignatione occurrere. et exsufflare a nobis. ut nullus eis detur accessus. Verum primum quidem genus cogitationum ociosarum scilicet et ad rem non pertinentium: lutum est. sed lutum simplex. id est nec inherens: nec fetens: nisi forte diutius immoretur in nobis. et per incuriam ac negligentiam nostram in alterum genus cogitationum uertatur. quod cotidie experimur. Dum scilicet ociosa tamquam minima spernimus: ad turpia atque inhonesta dilabimur. Secundum uero cogitationum genus: non lutum simplex. sed ut iam diximus uiscosum atque limosum est. Illam tercium quidem sic cauendum est: non tamquam lutum aut limus. sed tamquam inmundissimum et fetidissimum cenum.

Magister gentium paulus ex occasione ipsius spiritualis nature qua uiuimus: ad spiritualem conuersationem excitans discipulos ait. Si spiritu uiuimus: spiritu et ambulemus. ac si dicat. Si caro non prodest quicquam sed spiritus est qui uiuificat ipsam: separare oportet preciosum a uili. et digniorem preponere partem. ut secundum spiritum ambulemus non secundum carnem. Ad spiritum scilicet debet esse conuersio carnis. ut seruiat ipsa. et non seruiatur ei. ut dicat spiritus seruo suo ueni. et ueniat: fac hoc et faciat illud. Sic scilicet erit uxor nostra tamquam uitis abundans: et saluabitur per generationem filiorum que sunt opera bona. si ipsa fuerit quidem in lateribus domus nostre. id est in absconditis et humili loco. domina non resideat in medio tamquam domina. tamquam pater familias. tamquam iudex. ut fiat sic dictum est. domina mea in manibus meis semper. Maledictus scilicet spiritus ille: qui partem suam deteriorem facit. Maledictus homo qui pascit sterilem: et uidue non benefacit. Denique ut testatur idem apostolus: si secundum carnem uixerimus moriemur. quoniam qui secundum carnem ambulant deo placere non possunt. et qui seminat in carne: de carne metet corruptionem. Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis: uiuetis. quoniam quicumque spiritu d a h s. filii dei. et qui seminat in spiritu: de spiritu et metet uitam eternam. Prudenter proinde fratres et non ad insipientiam nobis spiritualem elegimus uitam: castigare scilicet corpus et seruituti subicere. et deum qui spiritus est adorare in spiritu et ueritate. Sed quoniam spirituum diuersa sunt genera. necessaria nobis est eorum discretio. presertim cum ab apostolo didicerimus non omni spiritui esse credendum. Videri scilicet potest minus peritis: et qui parum habent exercitatos sensus: omnem cogitationem non aliter quam ipsius humani spiritus esse sermonem.

al' gustione

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quod non ita esse: et certa fidei veritas probat. et
divinarum testimonia scripturarum. Audiam
inquit propheta: non quod ego loquor. sed quod loquitur in
me dominus deus. Et alius propheta. angelus qui loquebatur
in me. et cetera. Et in psalmo didicimus et fieri immissi
ones per angelos malos. Unde et timet apostolus
ne sicut serpens decepit evam astucia sua:
sic et discipulorum corda quibus loquitur decipiantur
ab eo utique. cuius ipse paulus astucias non
ignorabat. Unde et dicit. Non est nobis colluc
tatio adversus carnem et sanguinem: sed adversus prin.
et po. m. rec. te. har. Esse enim spiritum carnis
non bonum: idem apostolus indicat. ubi inflatos
spiritu carnis sue quosdam esse testatur. et esse
et spiritum mundi declarat. ubi gloriatur in domino.
pro se pariter et pro discipulis suis. quod non
eum acceperint. sed spiritum qui a deo est: ut sciamus
inquit que a deo data sunt nobis. Sunt ergo hi duo
satellites, maligni illius principis tenebrarum.
ut dicantur spiritus nequicie spiritus carnis et spi
ritus mundi hii. Quisquis ergo ex his tribus
spiritibus spiritui nostro loquatur: ne credamus
ei. quoniam sanguinem sitiunt. non quidem corporum.
sed quod gravius est animarum. Sed quoniam spiritualis est
omnium natura est: a sermonibus eorum cogno
scemus eos. et qualis spiritus sit qui loquitur: ipsa sug
gestio declarabit. Semper enim spiritus carnis
mollia. spiritus mundi vana: spiritus malicie
amara loquetur. Quotiens ergo inoportu
ne ut assolet carnalis cogitatio mentem
pulsat. verbi gratia cum de cibo. de potu.
de sompno. ceterisque similibus ad carnis
curam pertinentibus cogitantes: humano quodam
inardescimus desiderio: certum sit nobis spiritum
carnis esse qui loquitur. et tamquam adversarium re
pellamus eum dicentes. Vade retro sathana:
quoniam non sapis que dei sunt. sed magis sapi
entia tua inimica est deo. Cum autem non de
illecebris carnis. sed de ambitione seculi. de
iactantia. de arrogantia. ceterisque similibus
cogitatio vana versatur in cordibus nostris:
spiritus mundi est qui loquitur. longe perniciosior ho
stis et maiori sollicitudine repellendus.

Interdum vero satellitibus ipsis terga vertentibus:
princeps hiis ira magna. tamquam leo rugi
ens insurgit adversum nos. cum videlicet non
ad voluptatem carnis aut seculi vanita
tem. sed ad iram. ad impatientiam. ad invidiam. ad
amaritudinem animi provocamur. et inoppor
tune ingerendo si quid minus amicabiliter
minusve discrete factum videtur aut dictum:
siqua denique aut in signo aut in opere
quelibet data indignationis occasio. materia
suspicionis. Huic ergo cogitationi: non aliter
quam ipsi diabolo resistendum est: nec aliter
ab ea quam ab ipsa perditione cavendum.
Scriptum est enim. In patia. vra. possi. a. u.
Fit enim aliquando: ut spiritus iste a quolibet homi
num crebro superatus et servus addictus
illi: heu in sua ipsius pernicie vices illius
agat. ut iam sine omni alterius suggestione
ipsa ex se anima aut voluptuosas aut
vanas aut amaras pariat cogitationes.
Iam vero facile arbitror posse discerni.
quando noster loquitur spiritus: quando vero loquentem alterum
audiat quemlibet e tribus illis. Sed quid re
fert quicumque loquatur. dum unum et idem sit
quod loquitur. Quid refert loquentis nosse
personam. dum constet perniciosum esse quod loquitur.
Si inimicus est: resiste viriliter inimico.
Si tuus ipse spiritus est: argue eum et misera
biliter plange. quod in tantam miseriam et in
tam miserabilem devenerit servitutem.
Quoties vero sive castigando corpore. humili
ando corde. servanda unitate. et caritate
fratribus exhibenda. seu ceteris virtutibus adquiren
dis conservandis et amplificandis. salubris
cogitatio in mente versatur: divinus sine
dubio spiritus est qui loquitur. aut per se ipsum sane
aut per angelum suum. et quemadmodum de huma
no atque maligno spiritu dictum est. sic de
angelico atque divino. nec facile est quis
loquatur discernere. nec ignorare periculosum.
presertim cum certum sit bonum angelum
numquam loqui a semet ipso. sed deum esse qui
loquatur in ipso. Studiosius ergo deinceps
consideremus. quia in malignorum spirituum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

suggestiones audire. Immo quanta indignatione abicere debeamus. aures tenentes nostras, ne audiamus sanguinem. et sapientia quem revelet caro et sanguis. parvulos quoque babilonis cogitationes scilicet mundanos ab ipso initio tenentes et allidentes ad petram. Ipsum et malignum cum temptationibus suis a conspectu cordis nostri abicientes et deducentes in nichilum. Has cogitationes que iusticie et veritatis nos admonent tota devotione suscipientes. divine dignationis gratiam habeamus. ne tante alicuius dignitatis inveniamur ingrati. scientes quoniam ipse est qui loquitur iusticiam. Ipse cuius sermo veritas est. Magna veritatis immo quanta insania est si forte deum allocutum nos dominus maiestatis nos insensati avertamus aurem. et ad nescio quas ineptias convertamur. Magna hec est iniuria. et quam gravius vindicanda. cum ipsissimum vermis clamantem ad se audire dedignatur creatorem universitatis. Quanta vero et quam ineffabilis divine dignatio bonitatis que cotidie conspicit nos infelices et avertentes aures et obdurantes corda. et nichilominus clamat ad nos. et iugiter clamitat in plateis. Vere in plateis. quia in latitudine caritatis. Ecce enim bonorum meorum non eges domine. et tamen dicis. Usquequo filii hominum. et inclamitas. revertere revertere sunamitis. revertere revertere. Propterea obsecro vos dilectissimi qui reminiscimini domini ne taceatis. et ne detis silentium ei. audientes iugiter quod loquitur in nobis dominus deus. quoniam loquitur pacem. Beata et felix anima que venas divini susurrii percipit in silentio. frequenter iterans illud samuelis. Loquere domine quia audit servus tuus. Hic ergo hodierni sermo finem accipiat. ut et tacentibus nobis deum interius audiamus loquentem. et suadentem de regno suo. tanto utique quanto subtilius per internam inspirationem. Siquid tamen adhuc de audienda divina voce ipse suggesserit. alio sermone tractabimus. ne pereat in tam utili ac spirituali materia mentes vestras longitudine sermonis oneremus.

Teneris credo quemadmodum hesterno sermone de ea que nobis admodum necessaria est discretione spirituum admonuimus sollicitudinem vestram. ut quasi venenatos serpentis antiqui sibilos. et mortiferos syrene cantus aures cordis obturantes iugiter studeatis. ut nec spiritum carnis loquentem mollia. nec spiritum mundi vana suggerentem. nec spiritum nequicie audiatis inmittentem amaritudines. et scandala seminantem. Sed huius specialiter astucias nosse necesse est. Has cogitationes non expedit ignorare. Interdum etiam transfigurat se malignus ille et nequam spiritus in angelum lucis. ut virtutis simulatione plus noceat. Sed et tunc quoque si diligenter advertimus. numquam nisi amaritudinis et discordie seminaria spargit. Suadet enim nonnullis singularia ieiunia quedam. unde ceteri scandalizentur. non quia ieiunia diligat. sed quia scandalo delectatur. Multa quoque in hunc modum solet afferre. que tamen a divina sapientia facile discernantur. si applicatam illam beati iacobi diffinitionem pre oculis habeamus. qui divinam describens sapientiam ait. Sapientia que a deo est. primum quidem pudica est. deinde pacifica. Omnem cogitationem in qua hec duo non concurrunt. a dei sapientia alienam esse non dubites. Iam vero que pudica videtur. nec ad vicia trahit aperte. sed virtutis pretendit magnitudinem. tunc demum a deo noveris esse. si pacifica sit. si placitum tuum atque spiritualium fratrum approbat iudicio. Quoniam non faciet dominus verbum quod non revelaverit servis suis. Quanta vero devotione. quanta humilitate. quanta sollicitudine cogitatio salubris non aliter quam divine dignationis sermo suscipi debeat. et hesterno sermone partim iam diximus. et hodierno nichilominus aliquanto latius persuadere conabimur. Beati enim qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Vultis nosse quam beati? Primo quidem sonans in auribus anime vox divina. conturbat. terret. diiudicat. Sed continuo si non avertis aurem. vivificat. liquefacit. calefacit. illuminat. mundat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

deniq; et cib' uir est. 7 gladi' 7 medicina.
7 ɔfirmatio. 7 req̄es. resurrectio q̄q; 7 cō
sūmatio nr̄a. Nec mireris q̄d regnū dei
nūc iā ïuemat' oīa ī oīb' ēē. q̄ntū spec
tat ad iustificatōnē. siq̄dē et futurū ē
oīa ī oīb' ad glīficatōnē. Audiat illud
peccator. 7 ɔturbabit' uent' ei' a uoce illa
carnalis aīa ɔtremiscet. Oīa nāq; cordis
secreta rimat' atq; diiudicat sermo
iste et efficax. cogitatōū ac cordiū p
scrutator. Vid' 7 licet mortu' ī pcc̄o. si
audieris uocē filii dei uiues. Sermo. n̄.
quē loq̄t'. sp̄s 7 uita ē. Si cor tuū in
duratū ē. memēto scriptūre dicētis. Emisit
ṽ ūbū suū. 7 liq̄faciet ea. Et itē. Aīa
mea liq̄facta ē. ut dilect' locut' est.
Si tepidus es. 7 euomi iam incipis. nō
discedas ab eloq̄o dni. 7 iflāmabit te. q̄r
ignitū eloq̄ū ei' ualde. Qd si tenebris
ignorātie plangis. diligent' audi. quid
ī te loq̄t' dn̄s d̄s tu'. 7 erit lucerna
pedib' tuis ūbū dni. 7 lum̄ semitis tuis.
At fortasse tāto ampli' doles. q̄nto cla
ri' pcc̄a 7 minima illuminat' agnos
cis. s; scīficabit te pat' ī ūitate. que
ē utiq; sermo ei'. ut int' aplos mearis
audire. Jam uos mūdi estis. ppt' sermo
nē quē locut' sū ūb. Jam ū cū laueris
man' tuas. ecce parauit ī ɔspectu tuo
mēsam. ut nō de solo pane uiuas. s; de
oī ūbo qd̄ pcedit de ore dei. 7 ī fortitu
dine cibi illi' curras uiā mādatoꝝ ei'.
At si ɔsistūt aduʼsū te castra. 7 plurim
tēptatōis isurgit. arripe gladiū sp̄s.
qd̄ ē ūbū dei. 7 ī eo facile triūphabis.
Qd si forte ut ē certaminis ɔsuetudo
ɔtigerit aliq̄n uulnerari. mittet ūbū
suū 7 sanabit te. 7 eripiet te de inte
ritōib' tuis. ut ī te q̄q; ipleat' qd̄ ait
cētuRio. cui' fides tā magnifice cōmē
dat'. Dn̄e mitt' dic tm̄ ūbo. 7 sa. puer
me'. Sed et si turbas adhuc. ɔfitere et
clama. Mei aūt pene moti s̄. pe. pe. effu.
ḡ s̄ gressus mei.

7 in ūbis suis ɔfirmabit te. ut expi
mēto discas. q̄m verbo dni celi fir. s̄. 7
sp̄u. o. ē. o. ū. e. In his atq; hui' pseuera.
ī talib' iugit' exerce. donc iā dicat sp̄s.
ut req̄escas a laborib' tuis. In hoc uerbo
q̄esces dulcit'. ac suauit' soporaberis.
donc ueniat hora. cū oēs q̄. ī monumē
tis s̄. audiet uocē ei'. 7 pcedet. s; quo.
alii q̄dē ī iudiciū. alii ū ī uitā. Et quis
scit si ē dign' amore an odio. Et te ma
xime mercenarior esto ūbi. t. ser. t. dn̄e.
ī q̄ m̄ spē dedisti. ut ab auditōe mala
nō timeā. s; bta. magis auditio pducat
ad uisionē. cū dicet. venite bn̄dicti pat's
mei. 7 c̄. Q'cūq; n̄. cōfitebit' me corā
hoīb'. ait ipse. hūc 7 ego ɔfitebor ī cō
spectu pat's 7 scōꝝ angloꝝ. Qd nob cō
ferre dignet' ipē q̄ ɔstitut' ē iudex ui
uoꝝ 7 mortuoꝝ.

Quatuor in uidentr' modos
exprimere apl's ūba dicētis. volo primū fieri
obsecratōes. deinde orōnes. postulatōnes.
grāꝝ actiones. Sūt. n̄. q̄s adhuc pcc̄i
ɔsciā t'ret. 7 cruciat. nōdū accepta resi
stendi iutūe. tē. s. cū primū ī pcc̄oꝝ sceno
iacētes. sp̄s ūitatis irradiat. 7 excitans
erubescere facit. 7 timere eos. dū uidet
īmanitatē crīminū. meritoꝝ exiguitatē.
7 uelut ardētē corā se gehēnā expauescētes.
q̄m in se ipis boni nil iueniūt.
aliunde apprehendant unde tegantur.
Sequit'. n̄. qd̄ nō sit tutū ī cōspectu dei.
dni uacuos apparere. q̄r legis pcepti.
7 mltō min' id pṡumere. plenis stercore
manib' audet. Q'a g̊ timet 7 merito ti
met p se ipos accedere. studet p alios
q̄si supplicare. Tale ē illd orōis gen'. quo
solem' uti dicētes. Scē petre ora p nob. et
similia. Maxīe ū illud obsecratio ē ma
nifesta. P passionē 7 crucē tuā. 7 cetā
ī hūc modū. Tale. n̄. uidet'. ac si latro de
phensus 7 iā uicin' suspendio. q̄i penit'
nec inueniat ī se unde misciā depcet'.
extēdēs brachia dicat. q̄r sic passus ē xp̄s.

·r·u·d·m·

al' meo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut eorum a quibus tenetur animos moveat ad pie-
tatem. Credo ego de talibus dici posse: quia re-
gnum celorum vim patitur. et violenti diripi-
unt. id est vim faciebat regno celorum publi-
canus ille: qui dum nec auderet oculos ad ce-
lum levare: ipsum celum ad se potuit incli-
nare. Simile aliquid mulier illa egisse vi-
detur: que profluvium sanguinis hinc dum time-
ret ad ipsum accedere fecit ab eo virtutem
exire. Furtim enim tetigit fimbriam: et curata
est ab infirmitate. Unde et indignans quodam-
modo ubi viderit: quod de ea dominus ait. Quis me
tetigit. Et addidit. Sensi a me exire vir-
tutem. Non credo quod sit inter vos quispiam:
sed fortasse nonnulli in se latari cogitatione pote-
runt aliquid experiri quod loquor. ut inviti proflu-
vium sanguinis patiantur. Ejus scilicet inquam san-
guinis qui regnum dei non possidebit. Verum
qui facit peccatum: servus est peccati. nec sua se
potest continere virtute et cum voluerit. huic ergo
minime expedit per se ipsum ad Christum acce-
dere: sed tangere saltem invenerit eius fimbri-
am. hoc est eum considerare hominem quem humilio-
rem viderit et extremum in ecclesia. que est vestis
Christi. eum inquam qui elegit abiectus esse in domo
dei. oportet considerare. quam vere est fimbria
posita in hora vestimenti: ad quam utique spi-
ritualis unguenti descendens a capite copia
tota decurrit. Huic si beneficiis aliquibus seu
prece humili atque confessione puritatem tetige-
rit: ut affectum eius moveat ad compatien-
dum sibi. habita fide et sine dubitatione sana-
bitur. Illud tamen noverit fimbria. non a se sed
a Christo exisse virtutem. qui et tangi se protestatur
in fimbria. Expressi nunc ut quantum potui.
quale sit cui anime necessarium genus obsecrationis.
Deinceps iam continendi virtute concepta. secure
accedit qui sibi conscius fuerit pro delictis preteri-
tis veniam petens. et utitur oratione que in-
timum oris est ratio: quam iam in ore suo loquitur
cum deo suo. Hinc illud est quod maria mag-
dalene quamquam non nisi humilis emortuissa
illa: non sic tamen veretur accedere. sed rigat
lacrimis pedes. capillis tergit. unguit un-
guento.

osculatur ore devoto. Unde satis liquet: quod
omnino iam posuerat in corde suo a peccato deni-
ceps abstinere. et quasi profluvium stabat.
Quod si iam consecutus es et tu: primum est ut ipsi
domino in oratione loquens recogites annos tuos in
amaritudine anime tue. Dehinc postquam in
lamentis penitentie aliquamdiu perseveraveris. hila-
ritatem quandam et fiduciam conceperis indulgen-
tie. accede iam ad postulationes. ut secure
tamquam receptus in gratiam divinam: tibi et conservis
tuis audeas petere quod oportet. Et fortasse
requiris unde aut quomodo nosse poteris: utrum
hanc consecutus sis indulgentiam. Sic nimirum
conservande humilitatis gratia. divina solet
pietas ordinare: ut quanto quisque plus pro-
ficiat: eo minus se reputet profecisse. Nam
et usque ad supremum exercitii spiritualis
gradum. siquis eo usque profecerit: aliquid ei
de primi gradus imperfectione relinquitur. ut vix
sibi primum videatur adeptus. Certum scio quod
hodie lectum sit de evangelio. Dixerat ihesus
paralitico. confide fili. remittuntur tibi peccata:
et reputatum est ei in blasphemiam. Et ille cui
nimirum cogitatio hominis confitetur. Quid cogi-
tatis inquit tota die mala in cordibus vestris.
blasphemare me blasphematis. et quasi
ad excusandam visibilis curationis virtutem
in invisibilem usurpare. Sed ego vos potius
blasphemos esse convinco: signo probans vi-
sibili potestatem invisibilem. Ut sciatis inquit
quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. tunc ait pa-
ralitico. surge. tolle grabatum tuum et ambula. Et tu ergo
si iam surgis desiderio supernorum. si grabatum
tuum tollis corpus scilicet a terrenis elevans vo-
luptatibus. ut non feratur anima a concupiscentiis
eius: sed magis ipsa ut dignum est regat illud
et ferat quo non vult. si demum ambulas.
que retro sunt obliviscens ad ea que ante sunt
extendens te desiderio et proposito proficiendi:
curatum esse non dubites. neque surgere po-
teras: si non aliquatenus homo esset alleviatus.
nec grabatum tollere: nisi exoneratus magis.
nec ambulare fervore conversationis cum
peccatorum gravi mole possibile est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ppt qd iā fiducia alit pōt q̄ ei modi ē.
tn caueat ne forte (aut) postulet nō po
stulāda. aut nimis postulet que nō
adeo s̄ postulāda. aut ea tepide q̄rat
q̄ toto affectu & oī tpre s̄ q̄renda.
Petitis & nō accipitis ait iacob'. eo
qd male petitis. Sic ait (est) oīs q̄ terrena
q̄rit ult̄ necītatē. q̄ mūdialē gl'iam
sectat' aut uoluptatē. Tale ē & qd so
leāt hoīes sclares mortē inimicoꝝ
ī orōnib' postulare. ceterāq; simi'ia que
nō oportet. At ū tpalia si deficiūt. pe
tenda qdē s̄ q̄ntū necītas hūana re
q̄rit. s; nec tū ꝑ ṕḡ semp̄ nō s̄ hec
nimie req̄renda. In q̄ gen̄e & s̄ spi
ritalia. sine qb' nichilominꝰ salꝰ cōsta
re pōt. ut sermo sciē. grā curatōnū.
oīaq; de qb' certū nō hem̄ qd expedi
at nb'. ut pote si te fatigat tēptatō.
supplicādū ē q̄ppe p ea. s; nō nimis
obnixe. qm ī talib' meminisse op̄tet
aplice illi' sentē. Nos. n. qd oremꝰ sic
oportet nescim'. & deo magis cōmitt̄e
q̄m tenē aliqd apd nos diffinire ē.
Hec at sūt toto affectu & oī tpre postu
landa. hec s̄ p qb' icessant & q̄ntū ob
nixe potert ad deū clamet desidia
tua. ut hās grām ei bonā & placere
possis in oculis pietatis ipi'. & in eo
uiuas & moriaris ī ipo. & gl'ia ei ui
dere & ipo frui ī ppetuū merearis. De
his. n. dictū ē. sine intermissione
orate. Vnd & ꝓpha. Exq̄sīuit te inq̄t
facies mea. fa. t. d. re. Et alibi. Vnā pe
tij a dn̄o. hāc. re. ū. iha. ī. do. dni. o.
d. u. m. Porro ad q̄rtū orōnis gen̄. qd
ē grāꝝ actio. perpaucos attigere cre
do. & q̄ rari'. eo preciosi' ē. Multotiēns
. n. ꝓfusus grām inuenit apd deū uīr
ꝓmissione sua. que exaudiunt an q̄m
inuocent'. & testimoniū reddit spūi eius
sps que hēt ex deo. qm exaudiri est
desideriū ei'. ita ut cert' iā nō orare

s; grās agere possit. Sic. n. in lazari re
suscitatōe dn̄s licet p' nich orasset. pat̄
inq̄t grās t' ago. q̄ audisti me. Prima ḡ
. i. obsecratio. uerecūdo fiat affectu. sc̄da
q̄m ꝓpe dixim' orōnē. affectu puro. ut
uidelicet nō dissimulem' pc̄a. nō s' nos
palpem'. scientes qd sic q̄sq; inicia iue
nit apd deū. si inuentus fuit dur' iu
dex ī semet ipm. Tercia. i. postulatio. am
pliū querit affectū. & fiducie latitudinē.
sic scp̄tū ē. Postulet at ī fide. nich hesi
tans. Credo. n. ꝓptea dictū. Omnē locū
calcauit pes ur. ur erit. qd tm ipetra
bim'. q̄ntū pedē porrexim' fidei. Quarta
q̄ ē grāꝝ actio. ipa debet ēē deuotōne
plenissima. & delicijs afflueīs. Iam uero
de reuerentia orōis ī eo qd lectū ē capl'o
ipi' regule. uix in sollicitabit auctas. ex
cui' occōne aliq̄ de orōne dicenda putaui.
Illud tn breuit' dico. nōnullos ut arbitror
expiri ī orōne interdū ariditatē. & hebi
tudinē q̄ndā mentis. ut solis labijs oran
tes. nō satis attendāt neq; qd dicant.
neq; cui loq̄nt'. p eo qd uelut ex ꝯsuetu
dine q̄dā cū minꝰ digna reuerentia & sol
licitudine accesserit. Ed. n. aliud cogitare
debet fr̄ intrans ad orōnē. q̄m ꝓpheticū
illd. Ingrediar ī locū. tab. adm. u. ad. do.
dei. Omnino siqdē op̄tet nos orōnis tpre
curiā intrare celestē. illā utiq; curiam.
ī q̄ rex regū stellato sedet solio. circūdante
& innuābili & ineffabili beatoꝝ spūum exer
citu. Vnd ipe q̄ uiderat q̄ maiorem
nūo nō inuenit. milia miliū ait mi
nistrabāt ei. & decies. cen. m. as. ei. Quanta
ḡ cū reuerentia. q̄nto timore. q̄nta illuc
humilitate accedere debet. a palude sua
procedens & repens ranuncula uilis. Quam
tremebund'. q̄m supplex. q̄ humilis. q̄m
deniq; sollicit' & aīo intent' toto. maie
stati glie. ī p̄sentia angloꝝ. ī ꝯsilio iu
storum & ꝯgregatōe. assistere potest miser
homūcio. In cūctis ḡ actōib' nr̄is multa
op' ē aīm uigilātia. s; precipue ī orōne.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Credimus sicut in regula nostra legimus: licet omni hora et omni loco oculi domini super nos speculentur: maxime tamen in oratione. licet omni tempore sub eius oculis videamur. sed tunc etiam presentamur. et ostendimur nos qui facie ad faciem cum deo loquimur. Porro quamvis ubique sit deus: in celo tamen orandus est. ibique orationis tempore cogitandus. ut mens nostra non oratorii tecto. non aeris spacio. non ipsa retardetur nubium densitate. iuxta eam formam que nobis est a xpisto tradita est. ubi ait. Sic orabitis. Pater noster qui es in celis. Celum. enim. quedam prerogativa et sedes sive thronus dei vocatur. quia ad eam comparationem qua deum in celis angeli sancti. et electorum anime vident: nos miseri et peregrini super terram vix solum nomen habere videmur. Sic ergo oret qui orat: tamquam assumptus et presentatus ei qui super thronum excelsum in angelis qui minime ceciderunt. et elevatum in hominibus quos suscitavit de pulvere mortis et erexit de stercore pauperes. sic inquam semet ipsum consideret sic attendat tamquam presentatum domino maiestatis. ut dicat cum moyse loquar ad dominum meum cum sim pulvis et cinis. et quia tuo precepto commonitus. tua institutione formatus id presumo domine fons pietatis.

Misericordias domini in eternum cantabo. Utrumque enim mihi insipiens nescio que cogitatio de penitentie huius homine immineat. ut aggravet illud super cervicem meam. aliud homo sentio suavis quidem: sed utrumque multo magis. Sic enim honerat me suis miserationibus deus. sic gelidit. sic obruit me beneficiis suis: ut homo aliud sentire non possim. Quid enim retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. Tanta tribuit. tanta retribuit. et tu mihi de alio homine loqueris. Deficit spiritus meus pre sine mora. deficit in tanta beneficiorum consideratione. et licet dignas non sufficiam gratias agere: sed ingratitudinem pre ceteris odit anima mea.

Contra ingratos et murmuratores et conversionis sue penitentes.

Peremptoria siquidem res est ingratitudo. hostis gratie. inimica salutis. Dico ego vobis quod pro meo sapere: nichil ita displicet deo. presertim in filiis gratie. in hominibus conversionis. quemadmodum ingratitudo. Viam. enim. obstruit gratie. et ubi fuerit illa: iam gratia accessum non invenit. locum non habet. Hinc mihi fratres tristicia magna et dolor continuus cordi meo. quod nonnullos tam pronos ad levitatem. ad risum. ad scurrilia verba tam faciles video: ut pertimescam valde. ne forte plusquam expediat divine misericordie sint immemores. et ingrati tam multis beneficiis suis: aliquando deserantur a gratia quam non ut gratam velint. Nam de eo quid dicam. qui in murmure et impatientia obstinato perdurat animo: aut quem penitet adhesisse deo. et contra morem etiam et contra rationem bonum factum penitentia commutat. qui sine dubio miserationibus dei non tantum non habet gratiam. sed et contumeliam reddit. Omnino. enim. contrarium in se est. parum honorat eum a quo vocatus est. quisquis ei servit in tristicia et rancore. si tamen servire ei quis potest in ea tristicia que secundum carnem est et mortem operatur. Putas ergo quia maior illi gratia detur. et non magis etiam quod videtur habere auferatur ab eo. Nonne. enim. iure potius reputatur quod ingrato donatum est: aut dedisse non penitet quod perisse videtur. Oportet proinde gratum esse hominem et devotum. qui percepta gratie munera non tantum manere sibi desiderat. sed et multiplicari.

Nemo sane est qui non facile si querat inveniat. unde plurimum sit obnoxius deo. quoniam non est qui se abscondat a calore eius. Sed nos maxime. quos segregavit sibi. et assumpsit ad serviendum sibi soli. si tamen apostolum non accepimus spiritum huius mundi. sed spiritum qui ex deo est: ut sciamus que a deo donata sunt nobis. Omnino plurima invenimus. unde continuas gratias ei agere debeamus. Quis. enim. in nobis est qui non confiteri possit. quoniam magna est misericordia tua super me. Itaque de tanta multitudine miserationum domini. breviter vobis aliquas proponere velim. ut qui sapiens est. occasione data sapientior fiat.

Septem ego in me video misericordias domini: quas et vos ipsi credo facile invenietis in vobis. Prima est. que a multis peccatis et in seculo positum custodivit. Prima inquam non inter omnes quas mihi impendit. sed inter has septem.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quis enim non videat quod sic in multa cecidi, sic et in alia potuerim cecidisse peccata, nisi omnipotentis pietas conservasset? Fateor et fatebor: nisi quia Dominus adjuvit me, paulominus cecidisset in omne peccatum anima mea. Et hec quanta dignatio pietatis, quod ingratum et sic parvipendentem sic gratia conservabat, quod in multis contrarium et contempnentem nichilominus ab aliis benignissime protegebat. At secunda miseratio super me, Domine, quoniam poterit explicari sermone, quam benigna, quam liberalis, quam gratuita fuit? Ego peccabam, et tu dissimulabas. Non continebam a sectaribus vel sceleribus, et tu a verberibus abstinebas. Prolongabam ego iniquitatem meam multo tempore, et tu, Domine, pietatem tuam. Sed quid proderit expectatio, nisi sequeretur penitudo? Cumulus esset dampnationis dicere Domino: Hec fecisti et tacui.

Tercia proinde fuit miseratio, quia visitavit cor meum et immutavit, ut amara fierent que prius dulcia fuerant, et qui letabar cum male facerem et exultabam in rebus pessimis, inciperem recogitare ei annos meos in amaritudine anime mee. Et nunc, Domine Deus cordis mei, commovisti terram et conturbasti eam; sana contritiones eius, quia commota est. Multi enim sunt ducti penitentia, sed infructuosa, quoniam penitentia eorum reprobata est, sicut et prior culpa. Itaque et hec fuit miseratio quarta, quod penitentem misericorditer suscepisti, ut in eorum numero invenirer, de quibus psalmista: Beati, inquit, quorum remisse sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata. Sequitur misericordia quinta, quod cum in continendi deinceps et emendatius vivendi prestitisti virtutem, ne recidivum paterer, et esset novissimus error peior priore. Omnino enim manifeste tue est, Domine Deus, et non humane virtutis, susceptum semel jugum a cervicibus suis excutere, quoniam omnis qui facit peccatum servus est peccati, nec est liberari nisi in manu forti. Iam vero postquam in his quinque miserationibus a malo liberavit, ut fiat quod scriptum est: Declina a malo et fac bonum, in duabus aliis bona largiris: hec vero sunt gratia promerendi, qua videlicet munus bone conversationis indulges, et spes obtinendi, quo donas homini indigno et peccatori de tua toties experta bonitate usque ad celestia speranda presumere.

De fragmentis VII miseracionum.

Scitis quid fecerim VII vobis hodie misericordias proponendo? Septem utique panes distribui. Nam si facte sunt mihi lacrime mee panes die ac nocte, quanto magis divine miserationes? Multo enim dulcius iste sapiunt, reficiunt multo melius, amplius quoque confirmant cor hominis. Verum multa, ut vobis arbitror, ex his panibus cecidisse fragmenta. Nam et ego ipse sentiebam inter frangendum multas e manibus evadere micas, atque inter digitos comprimentis elabi. Verum ipsi colligeretis aliqua, vos videre. Ego si nondum fastiditis, ista que collegerim sine invidia communicabo, ne forte incurram maledictionem absconderitis frumenta in populis.

Primus itaque panis, si bene memini, conservatio gratie fuit, qua me licet indignum a multis peccatis adhuc in hoc seculo positum custodivit. Huius ergo tria teneo fragmenta, habentia magnum quoque delectamentum saporis et alimoniam vite. Tribus siquidem modis memini me a peccato conservatum: subtractione occasionis, data virtute resistendi, sanitate affectionis. Multa enim in peccata facile cecidissem, si data esset occasio, sed Dei miseratione non me talis oportunitas apprehendit. In multa quoque paulominus cecidi, graviter impulsus violentia temptationis, sed virtutem dedit Dominus rex virtutum, ut sub me esset appetitus meus, et ei quem sentiebam concupiscentie minime consentirem. Sed et a quibusdam tam longe me fecit miseratio tua, Domine, ut penitus abhominarer ea et ne ulla quidem temptatione pulsarer.

Secundus panis expectatio fuit, qua tardabat ultionem quia indulgentiam cogitabat. Et huius ergo panis tria fragmenta accipite: cogitate longanimitatem quam exhibuit, electionem predestinationis sue quam impleri voluit, et caritatem nimiam qua nos dilexit. Propter hec enim expectavit me Dominus, et intendit mihi. Sed avertit oculos suos a peccatis meis, qui nolens advertere quanta delinquerem. Propter hec insuper

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dissimulabat: ut commendaret patientiam suam.
ut confirmaret caritatem suam. De tertio quoque
pane. cum. s. tinctae quae convertit ad penitentiam:
tria non tam fragmenta quam frusta ubi appo-
no. Tunc, ut bene memini, concussit cor me-
um. et excitavit illud. ut adverterem incipere
animae meae vulnera. et gravia ulcera peccatorum.
nec tantum advertere: sed et sentire et dole-
re. etiam et terruit, deducens ad portas in-
feri. et praeparata impiis supplicia monstrans.
et postremo ut nullus iam horrori remaneret
delectationi locus: ampliorem in consolationem
cum indulgentia respersit. In tribus hic ergo
quaerens fui. Credo quod et vos ipsi. Dico autem
consideratione peccatorum. metu suppliciorum. spe
veniae et consolationum. Iam vero tertii panis
ipsa est indulgentia. Obsecro vos diligenter col-
ligite fragmenta ne pereant. Sunt enim salu-
bria valde. et dulciora super mel et favum.
Sic nimirum ex toto indulsit. et tam libera-
liter omnem donavit iniuriam: ut iam nec dam-
net ulciscendo. nec confundat improperando.
nec minus diligat imputando. Sunt enim aliqui sic
donantes iniuriam: ut non ulciscantur. saepius tamen
improperent. Sunt et alii qui sileant. licet maneat
tamen ita alta mente reposita. et aliquid
rancoris teneant in animo. quarum neutra ple-
na indulgentia est; longe ab his omnibus benig-
nissima divinitatis natura. liberaliter agit.
ignoscit plenarie. ita ut pro peccatorum
fiducia sed penitentium: ubi abundavit
delictum soleat gratia superabundare. Testis est
paulus gentium doctor: qui plus omnibus cum
divina gratia laboravit. Testis est et matheus:
de theloneo electus in apostolum. cui et novi te-
stamenti primum scriptorem esse donatum est. Testis
et petrus: cui post trinam negationem totius
ecclesiae pastoralis cura commissa est. Testis est
denique et famosissima illa peccatrix. cui
in ipso conversionis initio tanta multitudo di-
lectionis concessa. tanta postmodum indulta est
gratia familiaritatis. Quis accusavit ma-
riam. et pro se eam oportuit respondere. Si pha-
riseus murmurat. si martha conqueritur. si

scandalizantur apostoli: maria tacet. christus eam ex-
cusat. etiam et commendat. Denique illud quantae
praerogativae. quantae excellentiae fuit. quod re-
surgentem a mortuis videre prima. prima
tangere meruit. Sed iam transeamus ad alia.
Bonum est quidem nos hic esse. ubi datur fiducia
peccatoribus: sed etiam cetera non taceri. Itaque et in
continentia ipsa quae est panis quintus. tria in
chilomisti tuenio. unde merito clamare
possum. quia fecit mihi magna qui potens est.
Forte parvum aliquid reputavi continentiam
viri: sed ego non ita. Scio enim quos habeat oppu-
gnatores. et quantae illam necesse sit esse virtu-
tis: ut possit resistere talibus. Primus siquidem
hostis continentiae nostrae: caro est. adversus spiritum con-
cupiscens. Quam in domesticus hostis: quam peri-
culosa lucta. quam intestinum bellum. Hostem
hunc crudelissimum nec fugere possumus o-
mnino: nec fugare. circumferre illum necesse est.
quoniam alligatus est nobis. Nam quod periculosius est
et miserabilius: hostem nostrum ipsi cogimur su-
stentare. perimere eum non licet. Vide ergo quam
sollicite te custodire necesse sit. ab ea
quae dormit in sinu tuo. Verumtamen non est
hic solus adversarius meus. alium adhuc habeo:
qui circumcingit me. et obsedit me undique.
et dico si ignoratis. praesens seculum nequam.
Conclusit inimicus vias meas. et per quinque por-
tas per quinque videlicet corporis sensus iaculis
suis appetit me. et mors intrat per fene-
stras meas. Sufficere nimis poterant isti
duo. sed heu me ecce video ventum validum
venientem ab aquilone. a quo panditur omne ma-
lum. et nunc quod superest aliud: Domine salva
nos. perimus. Ecce enim malleus universae terrae.
ecce serpens callidior cunctis animantibus. ecce
inimicus ille quem nec videre possumus:
nedum cavere. Neque enim colluctatio conti-
nentiam servare volentibus: continentiam autem
dico non a sola luxuria sed a ceteris quoque vitiis ne-
cesse est vitiis et peccatis: non est illis collu-
ctatio adversus carnem et sanguinem tantum. sed ad-
versus principes et potestates. adversus mundi rectores
tenebrarum harum. contra spiritualia nequitiae in caelestibus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Vel quis est qui iacula eorum ignea possit exti-
guere? Parauerunt, inquit, sagittas suas in pharetra ut
sagittent in obscuro rectos corde. Sed et narrauerunt ut abs-
conderent laqueos. quis uidebit eos? Nunc quidem aperte et vio-
lenter, nunc occulte et fraudulenter, semper autem
maliciose et crudeliter impugnant et persequuntur
nos. Ad hec toleranda nedum superanda quis
ydoneus? Credo iam uobis aliquatenus innotescat conti-
nentie difficultas, ut iuxta apostolum sciatis que
a deo donata sunt uobis. Omnino, inquit, in deo facie-
mus hanc uirtutem, et ipse ad nichilum deducet
inimicos nostros. Ipse est qui non in carne nostra
cum concupiscentiis suis, sed et presens seculum neque
cum curiositatibus et uanitatibus suis, etiam et
ipsum cum temptationibus suis conteret sathanan
cum sub pedibus nostris. Numquid non merito di-
xerim inueniendum in continentia, unde clama-
rem, quia fecit mihi magna qui potens est.
Iam uero et sexti panis fragmenta accipite.
Est autem ipse panis gaudium perueniendi bona fu-
ture uite eterne, quem in tribus maxime constare arbitror,
in odio peccatorum malorum, et contemptu bonorum presen-
tium, et desiderio futurorum bonorum. Septimus quoque pa-
nis est spes obtinendi, cuius nichilominus te-
neo fragmenta tria, et eorum sapor dulcis gut-
turi meo. Tria namque sunt que sic roborant
et confirmant cor meum, ut nulla penuria
meritorum, nulla consideratio proprie uilitatis,
nulla estimatio celestis beatitudinis ab al-
titudine spei deicere possit, in ea firmiter
radicatum. Desideratis ea, an reseruanda sunt
apud eum qui dixit: Mel inuenisti? comede quod suf-
ficit tibi, et cetera. Sed complectar cordie, et nunc id
ipsum uideo, quoniam qui edunt me adhuc
esurient. Sed nec mea fraudabo esurientes,
quoniam quidem sic paratos uos uideo, ac si necdum
suppleretis concupiscentiam. Tria considero in quibus
tota spes mea consistit: caritatem adoptionis,
ueritatem promissionis, potestatem redditionis.
Murmuret iam quantum uoluerit insipiens
cogitatio mea dicens: Quis enim, inquit, es tu, aut
quanta est illa gloria, quibusue meritis hanc obti-
nere speras? Et ego respondebo: Scio cui cre-
didi, quia in caritate nimia adoptauit me,
quia uerax est in promissione, quia potens in exhi-
bitione, et licet ei facere quod uoluerit. Hic
est funiculus triplex qui difficile rumpitur, quem
uobis a patria nostra in hunc carcerem usque demis-
sum firmiter obsecro teneamus, ut ipse nos
subleuet, nos trahat, et pertrahat usque ad
conspectum glorie dei, qui est benedictus in secula.

Audistis in regula nostra fratres
de humilitate summa, cum ego quotiens legitur
toto animo perfectos uos esse uolo. Insanum etenim est
et insanus, quicumque in aliis uirtutis meritis, quicumque
in alia religione seu sapientia nisi in sola humili-
tate confidit. Apud dominum fratres ius habere non
possumus, quoniam in multis offendimus omnes. Sed
nec fallere eum: ipse enim nouit abscondita
cordis, quanto magis opera manifesta. Utique
nec resistere uiribus, quoniam omnipotens est. Quid ergo re-
stat nisi ad humilitatis remedia tota mente
confugere, et quicquid in aliis minus habemus, de ea
supplere? Sed o mira uanitas, o mira fatui-
tas cordis nostri, cuius elationem perfecte repri-
mere, cuius ceruicosos motus omnino domare hu-
militatis materia tanta non sufficit, quin super-
biat adhuc terra et cinis. Porro totius humili-
tatis summa in eo uidetur consistere, si uolun-
tas nostra diuine ut dignum est subiecta sit
uoluntati, sicut ait propheta: Nonne deo subiecta
erit anima mea? Scio quidem creaturam omnem uelit
nolit subiectam esse creatori. Sed a creatura
rationali uoluntaria subiectio queritur, ut uo-
luntarie sacrificet domino, et confiteatur nomini eius,
non quia terribile est et sanctum, non quia omnipotens, sed
quia bonum est. Ad uero subiectionem istam tripli-
cem esse necesse est, ut quod certum est deum uelle,
id nos uelimus omnino, et quod certum est deum nolle,
similiter execremur et nos. Quod autem incertum est
utrum uelit aut nolit, neque uelimus ex to-
to, neque penitus non uelimus. Hic certe fratres
in hoc medio totum periculum est religiosorum,
dum infeliciter blandimur nobis, et palpantes se-
ducimus nosmet ipsos. Hic accidit ut dis-
simulemus nos diuinam querere uoluntatem.

dū ⁊ nūm

·vii·

31-8

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dum et uitam facere. et aliquem de ignoran-
tia hic uolumus excusatione. Certe iste ille est
tam infelix monachus qui id nolle audeat
quod certus est deum uelle. aut quod certus est
deum nolle id uelle presumat. Sed in medio
periculi est. his qui iam egressi de seculo. in loco
conuersationis huiusmodi tamquam in paradiso uo-
luptatis. sic in medio paradisi lignum trans-
gressionis positum erat. in quo preuaricati sunt
parentes primi. lignum scientie boni et mali.
non tantum boni. nec mali solius. Sed et boni
et mali. Propterea rogo uos fratres diligentius at-
tendite. quia nichil in occurrit quod utilius pos-
sit audiri. Ubi certa est dei uoluntas: omnino
nostra sequatur. in his uidelicet de quibus certum
aliquid in scripturis inuenimus. aut ipse spiritus
manifeste clamat in cordibus nostris quod sen-
tiendum sit. ut est caritas. humilitas. castitas.
obedientia. hec appetenda indubitanter et appe-
tamus: que placere deo scimus indubitanter.
Sic et ea omnimodis odisse debemus. de
quibus certum est quod oderit ea deus. ut est apo-
stasia. fornicatio. iniquitas. impatientia.
In his uero rebus de quibus nichil certum possu-
mus inuenire. nichil certum uoluntas nostra
definiat. Pendeat inter utrumque: aut sal-
tim neutri parti nimis adhereat. co-
gitans semper ne forte pars altera magis
placeat deo. et paratus sit uoluntatem
ipsius sequi: in quamcumque partem eam cognoue-
rimus inclinari. Nemo super hic que certa sunt
hesitet. nemo dubia pro certis admit-
tat. nemo sit in dubiis iudicium uendi-
cet. perpetret ue siquam. et experimur quod
scriptum est. Pax multa diligentibus legem tuam. et non est illis
scandalum. Unde ista sunt scandala. unde tur-
batio. nisi quod propriam sequimur uoluntatem. et te-
mere quod uolumus in corde nostro diffini-
entes siquomodo id prohiberi contingat aut
impediri: continuo in impatientiam. in murmura-
tionem. in scandalum prorumpimus. non attenden-
tes quoniam omnia cooperantur in bonum his qui secundum
propositum uocati sunt sancti. et ipse qui nobis casus uidetur

sermo quidam dei est suam nobis iudicans uo-
luntatem. At quicumque de his nichil certum
de huiusmodi in corde suo posuerit. in quam-
cumque partem postea nutat: scandalizari
non poterit. Aut si quid facere cogitat. unde
mandatum certum non habet. si uoluntatem
suam suspensam tenuerit donec prelatum
suum interroget. et ab eo quid domini uolun-
tatis cui uice ipsius obedit. non turbabitur.
quicquid ei preceperit: quoniam pax multa diligen-
tibus legem domini. et non est illis scandalum. Porro quod — At legem tuam domine.
dixi uoluntatem suspensam teneat aut uo-
luntatem suam diuine subiciat uoluntati:
non de concupiscentiis desideriorum non de
affectionibus dico. Illud enim impossibile est
dum adhuc in hoc peccati corpore in hoc corpore
mortis anima detinetur. Quod enim est aliud quam
uita eterna. tota affectione diuina sequi
in omnibus uoluntatem. Sed consensum nostrum necesse
est diuine subicere uoluntati: si pacem eternam.
si pacem desideramus habere presentem. Sic scriptum
est. Pacem meam do uobis. pacem relinquo uobis. Domine ait
propheta. in lumine uultus tui ambulabunt. et in nomine
tuo exultabunt tota die. Alius enim ambulat
in lumine uultus sui. sollicitus suam facere
uoluntatem. et beneplacitum cordis sui considerans.
Alius ambulat in lumine uultus humani. in
eo semper intentus quod hominibus placeat. quod mundus
iudicet. De quo dicit propheta loquitur. Diem hominis
non concupiui domine tu scis. Contritio et infe-
licitas. in u. e. et u. pa. n. cog. non est ti. di.
ante o. e. Nam qui timorem dei semper habet pre
oculis: uie eius uie pulcre. et omnes semite
eius pacifice. Uenite ad me inquit omnes qui laboratis
et honerati estis. quos uite seu aliene uolun-
tatis dura premit seruitus. et inuenietis
requiem animabus uestris. Iugum enim meum suaue est et
honus meum leue. Quanto enim benignior est
dulciorque diuina clementia quolibet
homine. tanto suauius esse manifestum est iu-
gum eius ceteris omnibus. Propterea homines sibi ipsis
aut aliis placere studentes: confusi sunt.
Sed qui in lumine uultus tui ambulant
domine.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

to solū cogitātes qm̄ tuā faciat uolunta
te. ⁊ toto corde crederes ē placere. nūc
q̄dē in nōie tuo exultabit tota die. et
ꝯ. s; demū i iusticia
tua exaltabit. qn exeuntes ifirmitate
suas ⁊ intrantes potētias tuas memo
rabit iusticie soli. ut iā te teneat si
ne labore qm̄ modo seq̄ laborant.
De uerbis abacuch. Sup custodiā meam
stabo. ⁊ figā gradū i munitione. ⁊c.
Legimꝰ in euāgelio. qđ p̄dicāte dn̄o. et
sub mysterio edendi corpis sui discipu
los ad cōmunicandū passionib; suis admo
nēte. dixerunt q̄dā. durꝰ ē hic sermo.
⁊ ex eo nō fuerūt cū eo. Interrogati ū dis
cipuli an et ipi uellēt abire. Dn̄e inq̄
iunt ad quē ibimꝰ. uerba uite ētne ha
bes. Ita dico uob frs. usq; hodie q̄bdā ma
nifestū ē. qm̄ uba que loqr ihc. sps et
uita s. ⁊ ppterea sequnt illū. alii dum ui
dent. ⁊ miseri alibi querūt ꝯsolatōnē.
Sapia i plateis siqdē clamitat. i lata ui
delicet ⁊ spaciosa uia que ducit ad mortē.
ut reuocet ambulātes p eā. Deniq; xl.
ānis proximꝰ fui gn̄ationi huic. ⁊ dixi. sēp
errāt corde. Habes et i alio pso. Semel lo
cutꝰ ē ds. Semel inq̄t utiq;. q2 sēp una
e. ⁊ nō interpolata s; ꝯtinua ⁊ ppetua
locutio ē. Reuocat āt p̄uaricatores ad cor. ⁊
de cordis errore redarguit. p eo qđ ha
bitet ipe. ibiq; loqt. faciēs nimirum
qđ docuit p pphā dicētē. Loquimini ad cor
ihrlm. Nam babilon qm̄ tra ē nec pot
sustinere sermones uniūsos eiꝰ. elonga
t a corde. ⁊ i carne magis ambulat tā
qm̄ intra a corde. imo tāq̄ columba sedu
cta nō hn̄s cor. Uult. n. letari cū male
fecit. ⁊ exultare i rebꝰ pessimis. Audi
ensq; uocē dn̄i hm̄i gaudia nō appro
bātē s; arguētē s; ꝯdēpnātē. fugit et
abscōdit se i silitudinē ade. s; heu me.
qm̄ uile opimentū qris misera aīa. q̄
inutile qris opimentū. Folia. n. s que
intexis. folia inq̄m. q nil t caloris
p̄beāt. nil hn̄t soliditatis. Orto deniq;
sole arescēt. ⁊ uentꝰ urens dispget illa.
tu ū nuda ⁊ misera remanebis. Nic ē
nich opertū qđ nō reueletr. qm̄ ueniet
dn̄s q illuminabit absc. tene. ⁊ mātfe.
ꝯsilia cordiū. Non erit iā qua lateas mi
sera. Frustra dices mōtib; cadite sup nos.
⁊ collibꝰ ꝯopite nos. qm̄ nuda ⁊ apertā
oportebit te stare ante tribunal xpi. ut
audias uocē iudicii. que uocē ꝯsilii ꝯtēp
sisti. Uoce. n. qđ loqr ds. agite inqt penitā.
Et dissimulāt multi. ⁊ ꝯtinet aures suas.
⁊ dicūt. durꝰ ē hic sermo. Non sic impii
nō sic dissimulare poteris. cū sonabit
asperū illđ ūbū ⁊ auditio mala. Ite ma
ledicti i ignē etnū. Uidens frs qm̄ salu
bit admoneat nos ppha. ut si uocē eiꝰ
audierimꝰ hodie. nō obduremꝰ corda nr̄a.
Eadē. n. pene ūba et i euāgelio legimus et
i ppha. dic. n. dn̄s i eūglio. Oues mee uo
cē meā audiet. Et scs dd i pso. pplis in
qt eiꝰ haud dubiū qn dn̄i. ⁊ oues pas
cue eiꝰ hodie si uo. e. au. nō. obd. cor. u.
Utilis nāq; et ualde salubris ē hodie eū
audire ꝯsulētē. ꝯsolātē. admonētē. docen
tē. ⁊ ut multū arguētē. qm̄ te ulciscētē.
seuiētē. ꝯdēpnātē. Bonū inq̄m m. ut
humiliet ut corripiat me iustꝰ i mīa
⁊ increpet me. qm̄ ut oleū p̄ccoris ipin
guet caput meū. ne forte ita inueniar
quem percutiat ūga oris sui. qn uasa fi
guli uirga ferrea ꝯterent. Bonū m ppt
ūba labiorꝰ eiꝰ custo cū ppha custodire uiā
duras. qm̄ parit cū ipso iusticia spu la
biorꝰ eiꝰ. Nec. n. siquid amaritudinis sen
tio i uoce eiꝰ. nō sine dulcedine ē. qm̄ cū
iratꝰ fuit. mīe recordabit. Imo ū et
ipa indignatio nō aliunde qm̄ de mīa est.
Quos. n. amat. arguit et castigat. ⁊ fla
gellat omē filiū quē recipit. uisitans in
ūga iniq̄tates eiꝰ ⁊ i ūberib; peccata eiꝰ.
mīā āt suā nō dispgens ab eo. Ppterea
q prudētes s nō operiūt uulnā sua sed
detegunt. ⁊ ꝯfitentr dn̄o. qm̄ bonꝰ. q. i. s.
Mīa eiꝰ.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et sic unum reprehensionis infundit. ut non
desit oleum consolationis. Propterea iniquitatem sapiens
apprehendit disciplinam. ne quando irascatur dominus.
et iam secundum multitudinem ire sue non querat.
sed recedat zelus eius ab ipso. Inde est quod sapien
tis cor ubi tristicia. cor autem stultorum ubi le
ticia. Sed tristicia illis convertetur in gaudium. et
extrema gaudii illorum luctus occupabit.
Audi denique abacuch prophetam. quam divinam non
dissimulet increpationem. sed sedula ac solli
cita eciam eam cogitatione versetur. dicit enim. Super cu
stodiam meam stabo. et figam gradum in municio
nem. ut videam quid dicatur michi. et quid respondeam
ad arguentem me. Et nos fratres obsecro super
custodiam nostram stemus. quoniam tempus malicie est.
nec in sterquilinio huius miseri corporis. sed in corde
ubi christus habitat. in iudicio et consilio bonis
sit conversatio nostra. ita sane. ut non in ipsa
al' innitamur habeamus fiduciam. ne fragili innitamur cu
stodie. sed figamus gradum in municionem fir
missime petre. christo totis viribus inherentes.
sicut scriptum est. Qui statuit super firmam petram
pedes meos. et direxit gressus meos. Sic ergo constituti et stabili
ti. iam contemplemur ut videamus quid dicatur nobis. et
quid respondeamus ad arguentem nos. Primus enim con
templationis gradus iste est dilectissimi. ut in
cessanter consideremus quid velit dominus. quid placeat
ei. et quid acceptum sit coram ipso. Et quoniam in multis
offendimus omnes. et tortitudo nostra in illius rectitu
dine voluntatis offendit. nec coniungi ei aut
coaptari potest. humiliemur sub potenti manu
dei altissimi. et ideo solliciti simus miserabi
les nos exhibere in oculis misericordie eius. dicentes.
Sana me domine et sanabor. salvum me fac et salvus ero. et illud.
Domine miserere mei. sana animam meam quia peccavi tibi. Postquam
enim in huiusmodi cogitationibus mundatus est oculus cordis.
iam non in spiritu nostro cum amaritudine. sed in
divino magis spiritu cum delectatione versamur.
nec iam consideramus que sit voluntas dei in nobis.
sed que sit in se ipsa. vita enim in voluntate eius.
ut hoc nobis in omnibus utilius. atque omnino commodi
esse non dubitemus. quod ei congruit voluntati.
Et propterea quam sollicite conservare volumus vi
tam anime nostre. tam solliciti simus quantum possumus

ab ea non deviare. Deinde cum iam in spirituali
exercitio aliquatenus profecerimus. ducem sequentes
spiritum qui scrutatur eciam alta dei. cogitamus quam
suavis sit dominus. quam bonus in semet ipso. ora
tes cum propheta. ut videamus voluntatem domini. et
visitemus non iam cor nostrum. sed templum eius. et
cum eodem propheta nichilominus dicentes. Ad me
ipsum conturbata est anima mea. propterea memor
ero tui. In his enim duobus tota conversionis spi
ritualis summa versatur. ut nostra consideratione
turbemur et contristemur ad salutem. in divina
respiremus. et de gaudio spiritus sancti habeamus consola
tionem. et hinc timorem et humilitatem. inde vero
spem concipiamus et caritatem. De cute et carne
Beatus david in psalmo xxxiii. et osse anime.
de iustis loquitur dicens. Multe tribulationes
iustorum. sed de omnibus his liberavit eos dominus.
Custodit dominus omnia ossa eorum. unum ex his non conteretur.
Quod nemo dictum esse de corporeis ossibus arbi
tretur. presertim cum tot bonorum martirum ossa con
fracta sint manibus impiorum hominum et contrita den
tibus bestiarum. Sed intuenda prius et miseranda
humanarum conditio animarum. que licet tam multa
foris ingenii vivacitate perpiciat. nulla
tamen perspicacitate se ipsas sicut sunt nosse aut
cogitare sufficiunt. Sed eget omnino figuris et
enigmatibus quibusdam corporearum similitudinum.
ut ex visibilibus et exterioribus possit utcumque aliqua
tenus invisibilia atque interna eorum conicere.
Ponamus itaque quandam velut anime cutem cogita
tionem. carnem affectionem. ut consequenter os
eius intentionem possimus accipere. Sic enim erit in
ossis integritate anime virtus. in carnis incor
ruptione sanitas. in cutis specie pulcritudo.
Multe sunt ergo tribulationes iustorum. in quod interdum
decoloratur cutis. cum videlicet inutilis cogi
tatio in corde versatur. non numquam etiam caro vul
neratur. cum scilicet ad hoc usque cogitatio pernicio
sa pervenit. ut delectatione affectio corrum
patur. Illam ossa quidem iustorum omnino integra
atque illesa custodiuntur a domino. ut numquam fran
gatur propositum cordis eorum. numquam salubris inten
tio corrumpatur. conteratur. ut videlicet concupis
centie titillanti etiam detur assensus. Sicut enim

(c) 2006 Ministerio de Cultura

peccati cogitatio decolorat. affectio uulnerat.
sic consensus opere animam necat. Caueamus ergo dile
ctissimi cogitationes inutiles. ut animarum nostrarum
facies decora permaneat. ut obliti que retro
sunt .i. populum nostrum et domum patris nostri. rex
concupiscat speciem nostram. Exeamus de terra nostra.
ut nos non apprehendat cogitatio spectans
ad uoluptatem carnis. Exeamus et de cogna
tione nostra .i. a curiositatis cogitationibus. que
nimirum cum in sensibus corporeis habitet.
carnali utique cognata est uoluptati. Exea
mus et de domo patris nostri. ut fugiamus cogi
tationes superbie et uanitatis. Eramus et nos
aliquando sicut et ceteri filii ire. eramus et nos ex
patre diabolo. qui nimirum rex est super omnes filios
superbie. et in mentibus elatorum sedem sibi atque
habitaculum infelicissimum preparauit. Quod si for
te aliquando talis aliqua cogitatio mentem subi
erit. tota sollicitudine laboremus citius ablu
ere et eradere sordem qua nos maculari
conspicimus. clamantes cum propheta ac dicentes.
Asperges me ysopo et mundabor. la. m. et s. n. de.
Iam uero si quando forte per incuriam et negligentiam
nostram influxerit cogitatio etiam in affectum cor
dis. scientes quoniam non macula est iam sed pla
ga. tota festinatione ad auxilium spiritus qui ad
iuuat infirmitates nostras recurramus. clamantes
illud de psalmo et dicentes. Domine miserere mei.
sana animam meam quia peccaui tibi. Humane quidem sunt temptationes
iste. nec ex toto caueri possunt. quamdiu in
hoc corpore mortis peregrinamur a domino. Nemo
tamen paruipendat aut dissimulet ista. quoniam
etsi non mortifera sed certe periculosa. Inten
tionem uero et propositum mentis ea sollicitudine
custodiamus fratres. qua uitam animarum nostrarum uo
lumus custodire. quoniam illud opere est peccatum ad
mortem. cum ex consensu et deliberatione delinquimus.
proprio iudicio condempnatus. Nec ideo sane id dixe
rim. ut desperet siquis forte huius sibi delicti consci
us est. sed ut expauescat periculum. et qui cecidit
adiciat citius ut resurgat. Nouerit quidem exci
disse se a iusticia. eciamque extraneum est. cuius os
confractum est et comminutum. nouerit se precisum
a corpore Christi. de quo legitur. os non comminuetis
ex eo. Unde et in passione sua licet plagis
uarijs in liuorem decolorata sit cutis. ut
liuore eius nos sanaremur. licet clauis uul
nerata sit caro. et lancea latus eius apertum. ut
sanguine eius redimeremur. os tamen non est commi
nutum ex eo. Propterea et sanctus dauid. Non est occultatum
os meum quod fecisti in occulto. Et in alio psalmo. Ossa mea sicut
in cremium aruerunt. Quod tunc fit. cum omnem
delectationem boni prorsus amisisse uidetur anima.
solaque sibi ardere interioris fortitudinem reserua
sse. Et uide ne forte tale aliquid et beatus iob pa
teretur cum diceret. Pelli mee consumptis carnibus adhesit
os meum. ut uidelicet corrupta affectione uix
solam sibi cogitationem spiritualis intentio uendicaret.
Qui gloriatur in domino glorietur.
Nouerat apostolus gloriam propriam creatoris
esse non creature. secundum illud. Gloriam meam
alteri non dabo. et Gloria in excelsis deo. et in terra pax
hominibus. Itemque. Non nobis domine non nobis. sed nomini tuo da gloriam.
Sed considerauit rationalem creaturam adeo affecta
re gloriam. ut aut uix aut numquam ab hoc compes
ci desiderio possit. quippe que ad ymaginem
facta est creatoris. Propterea secundum datam sibi a deo
sapientiam saluberrimum adinuenit consilium dicens.
Quandoquidem persuaderi nobis non potest non gloriari.
saltim qui gloriatur in domino glorietur. Et considerauit quan
tum superexcedat pauli philosophia philosophiam
sapientum mundi huius. que nimirum stulticia est
apud deum. Cum enim nonnullos uideret philosophi
alienis delectari laudibus. et gloriam ab hominibus
querere. qui inter eos fuerant perspicue prudentiores
aduerterunt humanam uanam esse gloriam. et penitus eam
contempnendam. sed considerantes deinde ac studiosius in
quirentes quenam appetenda esset gloria sapienti.
hic iam plane euanuerunt in cogitationibus suis.
propriam cuique sufficere gloriam arbitrantes. quasi uero anima
que a semet ipsa esse non potest. a se possit esse
beata. Sic ergo cupidi laudis aliene. tota sol
licitudine operam dabant. ea operari que mirarentur
homines et laudarent. sic isti sola ea iudicabant
sectanda esse. que interior arbiter animus appro
baret. Et hec quidem summa philosophia sapientum huius mun
di est. ipsa quoque minus habens. licet perspicacior uideatur.
Unde et utraque gloriam sublimi uirtutis gratiam
platone

tum succedens apostolus: Qui gloriatur inquit, non in altero
non in se, sed in domino glorietur. Ex eam que veritati
videbatur esse vicinior, maiori proinde redar
guens sollicitudine, et condempnans certo iudi
cio veritatis: Non enim inquit qui se ipsum commen
dat ille probatus est, sed quem deus commendat. Ut
quid enim aut de alterius hominis aut de meo iudi
cio sollicitus sim, cuius nec vituperio reprobus nec
laude probatus inveniar? Sane si me ante vestrum
tribunal oporteret astare, merito super vestris
laudibus gloriarer. Quod si meo ipsius essem iudicandus (al' meo ipsius)
vel essem iudicandus examine: iure meo ipsius
testimonio contentus, propriis laudibus delectarer.
Nunc autem cum nec vestro nec meo, sed dei sim iudi
cio presentandus: quante insipientie immo insanie
est, aut in vobis me, aut in meo ipsius testimonio
gloriari, presertim cum ipse sit iudex cuius oculis omnia
nuda sunt et aperta, et cui nequaquam opus sit, ut
quis ei testimonium perhibeat de homine? Merito pro
inde apostolus ipse vane et fallacis glorie reproba
tor: Michi inquit pro minimo est ut a vobis iudicer
(al' s; m. na. r. j.) aut ab humano die. sed neque me ipsum iudico.
Nichil enim michi conscius sum: sed non in hoc iustificatus
sum. Qui autem iudicat me, dominus est. In quibus verbis
illud quoque diligenter considerandum est: quod alienum quidem
iudicium pro minimo habens: suum quoque nequaquam
sequitur. Quamvis non illud adeo pro minimo iu
dicaverit habendum. Quid enim michi cum eorum laudibus
quibus ignotus sum? Quod si vel ipse qui in homine est
spiritus, omnia que hominis sunt nosse posset: profecto
sufficeret testimonium eius. Nunc autem pravum est cor
hominis et inscrutabile, et sibi ipsi adeo: ut pre
sentia quoque magna ex parte ignoret. Futura
vero sua omnino nosse non possit. Qui tamen aliquotiens
novit presentia, si non reprehendat nos cor nostrum:
non quidem gloriam, sed fiduciam habemus ad deum. Sic
beatus iohannes ait. Cum autem veritatis ipsius quam nichil
latet sententiam de nobis tenere meruerimus: in
ea plane secure poterimus gloriari. Interim vero
nolite ante tempus iudicare ait apostolus: donec ve
niat dominus qui et illuminabit abscondita te
nebrarum. Illa enim perfecta omnino erit et secura
gloriatio: cum erit unicuique laus a deo. Nunc
quoque licet non plenarie, licet non sine timore

et sollicitudine multa: aliquotiens tamen in domino gloriamur.
testimonium perhibente spiritu sancto spiritui nostro quod filii
dei sumus. Hinc enim vere possumus gloriari: quod tan
tum habemus patrem. quod maiestati ineffabili cura
est de nobis. Unde propheta: Domine inquit quid est homo quia
magnificas eum. aut quid apponis erga eum cor tuum? Itaque qui gloriatur:
sane non in meritis suis glorietur. Quid enim habet quod non
accepit? Si autem accepit, quid gloriatur quasi non acce
perit? In eo ergo a quo accepit, in eo glorietur: non quasi
ipse magnus sit. sed quia magnificaverit eum deus. Hoc est
ut in illis que accepit, non quasi ea non acceperit, sed
quasi qui ea acceperit glorietur. Neque enim ait apostolus si
autem accepisti quid gloriaris: sed quid gloriaris inquit
quasi non acceperis: ut non prohibeat, sed doceat
gloriari. Sed quid sibi vult quod ait: Non enim qui se ipsum
commendat ille probatus est, sed quem deus commendat? Quis enim est
quem in hoc seculo commendet deus? Quomodo commenda
bit veritas eum qui adhuc reprehensibilis invenitur?
Denique ego inquit quos amo arguo et castigo.
Heccine tota commendatio est? Prorsus quantum michi vi
detur ipsa. Que enim est melior aut efficacior
commendatio, quam divine erga nos attesta
tio caritatis? Testimonium amoris est, nullum cre
dibilius, nullum certius in hac vita. Quam quod desi
derat propheta ubi ait: Corripiet me iustus in
misericordia et increpabit me. Hec namque increpatio que in
gerit nobis in occulto suggerentis spiritus veritatis quid
desit nobis: superbiam, negligentiam, ingratitudinem
quoque repellit: quo triplici vicio omne paulominus
religiosorum hominum genus periculose laborat: pro
eo quod minus attenta cordis aure percipiat quod
intus loquitur is qui neminem palpat spiritus ve
ritatis: quod nonnullis exinde provenit nisi
fallor: quod proprie glorie cupidi, nulla ratione quies
cere possunt, cum in se ipsis penitus nichil inve
niunt unde possint aliquotiens gloriari. Perfecta
autem et secura gloriatio est: cum verentur omnia opera
nostra. sic testatur beatus iob de se ipso: et cum
ysaia propheta: omnes iustitias nostras non aliud quam
pannum menstruate reputandas esse cognoscimus.
Nichilominus tamen confidimus etiam et gloriamur in
domino: cuius tanta est misericordia et super nos. ut a gra
vioribus quidem et que ad mortem peccata sunt cu
stodiat nos. et tam benigne ipsa imperfectionis (al' perfectionis)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nre delicta . et gustatus impuritatem nobis manifestare . et agnita condonare dignetur. quatenus in humilitate et sollicitudine et gratiarum actione firmiter radicati . iam non in nobis sed in domino gloriemur.

Uel diuisis nobis deum.

Ununc quidem patrem. nunc magistrum uocem aut dominum. non nullis simplicissime et omnino inuariabilis nature diuinitas nulla in ea est. sed affectionum nostrarum multiplex uariatio secundum profectum anime uel defectum. Videntur enim quedam anime sub patrefamilias agere. quedam sub domino. quedam sub magistro. quedam etiam sub patre. et nonnulle cum sponso. ut cum proficientibus proficere. cum mutatis mutari et ipse uideatur. quod nunc propheta mutat quidem creaturas et mutantur. licet idem ipse sit et anni eius non deficiant. Denique quod in alio psalmo idem propheta loquitur attende. Cum sancto inquit sanctus eris. et cum uiro innocente innocens eris. et cum electo electus eris. atque ut magis mirum. et cum peruerso peruerteris. Quomodo sic mutetur. immo sic mutet immutabilis ipse. sequitur adiungit. Quoniam tu populum humilem saluum facies. et oculos superborum humiliabis. Attende quoniam non prius quod spirituale. sed prius quod animale. deinde quod spirituale. uidentur mihi quatuor interdum gubernationem nostram procedere status. unus sub nobis ipsis. alter sub principe mundi huius. Est enim anima sub ipsa cum ipsam sequitur uoluntatem. libertate perniciosa gaudens. hic est filius ille prodigus. qui portionem paterne substantie que se contingebat accepit. ingenium scilicet memoriam. uires corporis. ceteraque similia bona nature. quibus non ad diuina sed ad suam utitur uoluntatem. ceterum tamquam sine deo in hoc seculo. Est autem interim uel interius homo sub se. cum ipse satisfaciens uoluntati. necdum tamen possidetur a uitiis et peccatis. quoniam qui facit peccatum iam non sui ipsius seruus est sed peccati. Iam tamen ergo proficiscitur in regionem longinquam. qui prius quidem separatus erat. sed nondum elongatus a patre. accepta siquidem portione substantie. factus est sui iuris. et quamuis recesserit ab auctore. proximus tamen fuit quamdiu ab opere non recessit. Hoc autem tamdiu fit. dum licita quidem sed non expedientia pro sua sequitur uoluntate. At postquam te cesserit. et a se ipso declinans. scilicet in peccatum. iam tunc in longinquam uere proficiscitur regionem. quoniam ab eo qui summe et singulariter est. nichil longius eo quod nullomodo est. nichilque remotum magis ab eo a quo et per quem et in quo sunt omnia. quam peccatum quod nichil est. cum omnia. Porro iustum diuine ultionis iudicium est. ut fugitiuus patris filium sibi alter usurpet in seruum. Unde et profectus in regionem longinquam. uni ciuium legitur adhesisse. quem ego non alium quam unum e malignis spiritibus intelligendum puto. qui pro eo quod obstinatione incorrigibili peccauerunt. et transierunt in affectum malicie et nequicie. iam non sunt hospites et aduene. sed ciues et inhabitatores peccati. Quod est autem quod ciui dicitur adhesisse pauper adolescens et peregrinus. nisi quod factus est subditus illi. Denique quomodo adheserit. sequentia manifestant. Sic enim habes. Adhesit uni ciuium illius regionis. et misit eum in uillam pascere porcos. Et nota. quod famis necessitate ciui maligno dicitur adhesisse. sicut et israel tempore famis descendisse legitur in egiptum. Periculosa plane et perniciosa esuries. que liberos addicat misere seruituti. filiumque at opibus luti et lateris. porcis associet. Immo et seruos faciat esse porcorum. Unde autem egestas tanta ei qui diues aduenerat. collectis nimirum omnibus que de paterna substantia in suam acceperat portionem. Ex eo sine dubio quod premissum est. dissipasse bona sua uiuendo luxuriose cum meretricibus. propterea magnam cepit egere. Porro meretrices illas concupiscentias carnis intellige. cum quibus luxuriose uiuendo dissipat bona nature. dum eis abutitur ad uoluptatem. Hic ut iam diximus egestas perniciosa succedit. teste scriptura quod non saciatur oculus uisu. nec auris impleatur auditu. Mittitur ergo pascere porcos. corporeos scilicet sensus. qui uoluptatibus luti et spurciciis oblectantur. Et unde ne forte sint hi porci quos eiecti ab homine maligni spiritus intrant. Eiectum enim a tonali interiori mente peccatum. sensibus corporis heret. Apostolo teste quod mente consentiat legi dei. carne uero legi peccati que est in membris nostris. Unde et alio loco. Scio quod non est in me bonum. hoc est in carne mea. Quid in

al' non illis

incapabili

al' adiciat

20-10

(c) 2006 Ministerio de Cultura

agendum est. Cum sic eiecti ab homine peiores inhabitant spiritus ipsius, non querenda remedia lacrimarum et currendum ad aquas, quarum abundantia male vivida radix peccati suffocetur in eis? Cuius hec omnimoda peccati extinctio tempus potius reservanda potius videatur. Hec in excursu quedam sint dicta, ut perinde manifestius assignaretur quomodo eum quem sub semet ipso tenuit sic malignus subiciat ipsis, tamquam fortis armatus, et possidet atrium suum in quo parvi et debiles fuerint et habitatores. Verumtamen tripliciter videntur homines esse sub principe tenebrarum. Primum quidem nec volentes nec nolentes, quod convenit hiis qui · habent voluntatis; sunt tamen vasa ire propter originale peccatum, donec alligato forte vasa eius diripiat fortior per sacramentum advenientis, velut utique Moyses qui in aqua venit, nec in aqua solum sed

·Secundo iam volentes, cum iam voluntarie peccant. Tertio quoque iam nolentes, cum iam quidem resipiscere vellent, sed quod peccati consuetudine miserabiliter obligati iusto dei iudicio qui in sordibus est sordescunt adhuc. In quo tertio statu laborasse videtur prodigus ille filius et vere prodigus nimis, qui non tam dissiparet sua, sed et semet ipsum subiceret misere servituti, infelix venundatus sub peccato, cum ad se reversus ait: Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. Si quis expertus est in semet ipso facile credo in his verbis animum miserabilem recognoscet. Quis enim peccati consuetudine obligatus non se feliciorem reputaret, si datum deberet ei esse tamquam unum ex hiis quos in seculo tepidos videt viventes sine crimine, minime tamen ferventes quia sursum sunt sed que sunt terrena? Quanti inquit mercenarii in do. pa. m. ab. pa. e. a. h. id est consolantur in innocentia sua et fruuntur proprie conscientie bono. Ego autem hic fame pereo, id est insatiabilibus peccatorum crucior desideriis et affectibus vitiorum. Potest tamen intelligi quod non fame panis nec siti aque, sed fame et siti divini verbi, quam et iudee propheta minatur sese prohibeat laborare. Et hec dixerim non quod ita sit, sed quod ita sentiat miser huiusmodi ac sub peccato. Neque enim gloriantur conscientie testimonio quorum secularis et mercenaria intentio est; sed peccator compunctus felicissimum reputat quacumque ex eis alterum

videat innocentie. Fac me inquit tamquam unum ex mercenariis tuis. Ecce iam hic primus est status quo sub deo esse ceperunt homines, qui tamquam mercenarii sub patre familias vivunt. Hi sunt quos in hoc seculo videmus aut exiguo desiderio terrenorum velut sub mercede servire deo, et ab eo terrena petere que desiderant. Iam vero in hoc secundo statu incipit esse sub domino qui tamquam servus carcerem timet et metuit ne subigatur penis. In quo sane statu conversio est, exiturusque a seculo et terrore vite. Unde et legis: Principium sapientie timor domini. Et alius quidem propheta: A timore inquit tuo concepimus et parturivimus spiritum salutis. Huic gradui tertius admodum proximus et quasi pervius est eorum scilicet qui parvuli adhuc in Christo lac concupiscunt, tamquam sub magistro et pedagogo viventes. Id namque convenit maxime noviciis, qui nimirum si forte in consolationibus meditationis sancte, lacrimarum, psalmodie et ceterorum huiusmodi ceperit delectari, quasi pueriliter timet ne magistrum offendat, ne vapulet, ne fraudentur munusculis quibus solet eos eruditor ille benignus allicere. Hi sunt qui providet dominum in conspectu suo semper et commoventur si vel ad horam absentem senserint. Nec iam serviliter timent supplicia, sed tamquam parvuli metuunt plagas virgarum, apprehendentes disciplinam magistri nequando irascatur et pereat de via iusta, ne devotionis gratiam subtrahat, et molesta eis omnia fiant, laboret tedio quodam, et quasi vapulet intus in anima amaritudine scilicet cogitationum. Hec sunt verba quibus castigat parvulos suos deus, que melius experimento cognoscimus quam sermone. Unde et ipse dominus loquitur per prophetam: Si dereliquerint filii eius legem meam et cetera, visitabo in virga iniquitates eorum et in verberibus peccata eorum. In his itaque primordiis et quasi in infantili etate sic vicissim succedunt sibi timor domini et disciplina magistri, ut nunc in isto nunc in illo se inveniat statu, quisquis sollicitus fuerit diligenter hoc observare. Inde est quod novelle adhuc ecclesie loquens simul utriusque nominis meminit dicens: Vos vocatis me magister et domine, et bene dicitis, sum etenim. Agnoscat hic locum suum novicius noster, ut sollicitus sit de cetero sedule magis circa ista versari. Ante omnia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

siquidem timor eius nectius est: quo nimirum peccata
possit perpetrata delere. cauere futura. Timor itaque
domini ut ait scriptura: expellit peccatum. siue quod
iam admissum est. siue quod temptat intrare. Repel
lit sane illud quidem penitendo: hunc resisten
do. Sed quoniam arta et ardua est uia que ducit
ad uitam: tamquam paruulis in christo pedagog
us uobis o filii necessarius est. qui doceat. deducat. foue ac nutriat
at uos. et tamquam alludat paruulus. ac blan
diciis consolentur quibusdam consolentur. ne pereat etas
infirma. Preterea non ego. sed magis ecclesie prin
ceps et pastor / uos admonet: Quasi modo geni
ti infantes. rationabiles. sine dolo. lac concupiscite:
ita sane. ut in eo nequaquam permaneatis. sed
crescatis in salutem. Quod alia quedam scriptura
manifestius loquitur sic. Gaudete gaudio omnes
qui lugebatis super eam. haud dubium: quin super
iherusalem. De ea siquidem loquebatur. Ut potemini
a lacte. et satiemini ab uberibus consolationis eius:
et cum auulsi fueritis a lacte / epulemini
ab introitu glorie eius. Ipse est itaque status filii iam
robuste etatis. qui sub patre uiuit. non lac
te iam potatur. sed uescitur solido cibo. oblitus sa
ne que retro sunt. in quibus seruilis ocii in amaritu
dine morabatur. Sed nec quidem ipsa presentia consi
derans. nec paruas paruulorum consolationes captans:
magis autem extendens se in anteriora. ad palmam
superne uocationis. et introitum future beatitudinis:
expectans beatam spem / et aduentum glorie mag
ni dei. Euacuauit itaque que erant paruuli. nec
cetera eiusmodi. suaues quidem. sed non perhennes con
solationes hactenus occupatur. Sed quia iam proficit in
uirum perfectum: in his que patris sunt oportet
eum esse. suspirare ad hereditatem. sedulaque circa
eam meditatione uersari. Aliquid itaque mercenari
um eum quis estimet. qui paterne inhiat heredi
tati. eamque toto affectu expetit et expectat?
Quoniam nimirum mercede filii esse non mercenarii
propheta testatur: Cum dederit inquit dilectis suis somp
num. ecce hereditas domini. filii merces. fructus uentris. Inuenitur tamen alter
gradus sublimior / et affectus dignior isto.
cum penitus castificato corde. nichil aliud desiderat
anima / nichil a deo querit aliud. quam deum ipsum. Cre
bro siquidem didicit experimento: quam bonus dominus

sperantibus in se. anime querenti ipsum. ita ut iam
ex affectu cordis atque ex sententia clamet illud
de psalmo. Quid enim michi est in celo. et a te quid uolui super terram.
Defecit caro mea. et cor meum. deus cordis mei. et pars mea
deus in eternum. Nec itaque suum aliquid. non felicitatem. non
gloriam. non aliud quicquam / tamquam priuato sui ipsius amo
re desiderat anima: que eiusmodi est. sed tota per
git in deum. unum eumque ei ac perfectum
desiderium est: ut introducat eam rex in cubiculum
suum. ut ipsi adhereat. ipso fruatur. Uidens et
iugiter reuelata facie / quantum potest celestis sponsi
gloriam speculando: in eandem ymaginem transfor
matur. de claritate in claritatem. tamquam a domini spiritu
meretur audire. ex hoc plane. tota pulcra es
amica mea. audet et ipsa loqui. Dilectus meus
michi. et ego illi. atque in hiis felicissima ac iocun
dissima confabulatione delectatur gloriosa cum sponso.

De uerbis psalmi. audiam quid lo
quatur in me dominus deus. et cetera.

inuisibilia dei /
teste apostolo a
creatura mundi / per ea que facta sunt intellecta con
spiciuntur. Et est uelut communis quidam liber cathe
na alligatus ut assolet: sensibilis mundus
iste: ut in eo sapientiam dei legat quicumque uo
luerit. Erit tamen: cum celum plicabitur sicut liber:
in quo utique nemo deinceps legere necesse habet.
quoniam erunt omnes docibiles dei. et quemadmodum a crea
tura celi: sic et a creatura mundi. iam non per spe
culum et in enigmate. sed facie ad faciem deum
uidebit. et sapientiam eius ad liquidum contemplabitur
in se ipsa. Interim uero opus habet humana anima uelut
quodam uehiculo creature: ut ad cognitionem crea
toris assurgat. Cum enim longe beatius perfectiusque
angelica natura in creatore noticiam habet crea
ture. adeo quoniam nimirum excellentia / licet ad
modicum rapta fuisse uideatur anima illa beati:
que collectum sub uno solis radio mundum uniuersum
sibi conspexerit. de quo miraculo beatus papa gregorius in libro
dialogorum scribens: uidenti inquit creatorem
angusta est omnis creatura. Felices proinde qui satu
antur ex adipe frumenti. nec opus habent sug
gere mel de petra / oleumque de saxo durissi
mo. qui uidelicet inuisibilia dei non in uisi
bilibus rimando perquirunt: sed in se ipsis ad liq
uidum intellecta conspiciunt. Uerum ut iam diximus:

(c) 2006 Ministerio de Cultura

anglice felicitatis. illud est. non fragilitatis
humane. Creatum quoque est per ea saltem que facta sunt. in
tellectum inuisibilium dei. que si in ceteris creaturis
intellecta conspiciat anima: necesse est. ut longe am
plius conspiciat. et intelligat multo subtilius in ea
creatura que facta est ad ymaginem creatoris. id est
in se ipsa. Nullus deo uicinior gradus inter omnes
que sub sole habitant creaturas: quam anima huma
na. ut merito propheta dicat ad ipsum. Beatus uir cuius
est auxilium abs te. ascensiones in corde suo dispo. Et post pauca.
Ibunt inquit de uirtute in uirtutem. uidebitur deus deorum in syon.
Propterea incessanter hortamur uos fratres: ut ambu
letis uias cordis. et sit anima uestra in manibus uestris
semper. ut audiatis quid loquatur in uobis dominus deus. quoniam
loquetur pacem. Quibus loquetur pacem? utique in
plebem suam. et in sanctos suos. Que est plebs. aut
qui sunt sancti? Ipsi nimirum qui conuertuntur ad cor. unde
et sequitur. Et in eos qui conuertuntur ad cor. Nos tamen in
his uerbis tria solemus intelligere hominum genera:
quibus solis loquitur deus pacem. sic et propheta alius
tres tantum prosedit saluandos. noe. danielem.
et iob. contrario quidem ordine sed eosdem ordines
exprimens. continentium. scilicet prelatorumque et coniugatorum.
Si tamen continentes a carnalibus illecebris. ad ea
que cordis sunt. id est ad spiritualia desideria conuertantur.
unde et daniel uir desideriorum ab angelo nominatur.
Et prelati magis prodesse studeant quam preesse.
quoniam ipsos maxime decet sanctitudo. unde et in psalmo
sancti specialiter appellantur. Et coniugati mandata
non transgrediantur. ut merito plebs domini et oues
pascue eius debeant nominari. Immo uero et in uobis ipsis.
quoniam in uobis amplior est sollicitudo: tres istos or
dines assignare solemus. plebem quidem intelligentes
officiales fratres: qui exterioribus et quibusque popularibus
negociis occupantur. drū qui conuertuntur ad cor:
ipsi sunt claustrales. quos nulla impedit occupa
tio. sed libere uacant ut uideant quoniam suauis
est dominus. Super utrumque parietem pacem loquitur deus:
quoniam idem est ad quod tendunt. licet non eadem uia.
et psalterium iocundum cum cythara. nec minus io
cundus est sonus cythare quam psalterii: licet
hec ab inferioribus reddat sonum. a superio
ribus illud. Uerumtamen optimam partem elegit
maria: licet non minoris fortasse meriti
sit apud deum humilis conuersatio marthe. Sed
de electione maria laudatur. quoniam illa quidem omnino
quod ad nos spectat eligenda: hec uero si
iniungitur. patienter est toleranda. Iam quod in
terponitur. super sanctos suos: ad prelatos pertinet.
quibus nimirum utraque uita necessaria est. Nam
et ipsorum est. utrisque prouidere. et copulare
duos parietes e diuerso uenientes. quoniam angu
laris lapidis qui est xpistus ihesus uicarii sunt consti
tuti. Nec dubium quin longe periculosior sit
ceteris sit eorum administratio. tamen si bene ad
ministrauerint. gradum sibi bonum adquirent.
et maiorem abundantiam et superfluentem men
suram accipient pacis. ut merito de eis di
catur. quoniam super sanctos suos pacem deus loquitur. An uero
dubitatur quis eos dixerit sanctos: audiat ysaiam.
Uos inquit uocabimini sancti domini: ministri
dei nostri. Proposueram exemplum adhuc dare. quemadmodum
ex sua ipsius consideratione ad spiritualem intelligen
tiam humanus assurgere debeat animus. Sed necesse est
iam in diem alterum et sermonem alterum id dif
ferre.

De uita anime. id est de .v. sensibus anime.

Magna est dico uobis fratres karissimi et nimium inexcu
sabilis negligentia nostra: quod cogitationibus ocio
sis uacantes tempus amittimus. quibus nimirum
nec penetrande nubes nec maria transfre
tanda ut salubres inueniamus cogitationes. sed
prope est ut ait moyses uerbum in ore nostro et in
corde nostro. et intus in nobismet ipsis utilium
cogitationum occasiones et seminaria possimus in
uenire. Denique si tam inerudita et negligens
fuerit anima ut nec interiora sua sufficiat per
scrutari: attendat ea que foris agit palam
et in manifesto. et in ipsis quoque si diligenter que
sierit inueniet sapientiam. Ecce fratres. quoniam scriptum est.
da occasionem sapienti et sapientior erit. Conside
ra anima quid impendas corpori tuo. et inuenies quod
uitam ei sensumque ministras. Et uitam quidem
toto in corpore inuenies uniformem. uerbi gratia.
Neque enim aliter uiuunt oculi quam articuli. Sen
sum uero non ita. Quere ergo ut tibi quoque anima
tua que est sine dubio deus tuus uita largiatur.
Neque enim uiuere dicenda est anima: que ueritatis
non habet cognitionem. sed adhuc mortua est
in semet ipsa.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quemadmodum et ea sine sensu: que dilectionem non habent. Est ergo anime uita ueritas. sensus caritas. Nec mireris. quod interdum anime inpiorum noticiam habent ueritatis. que tamen expertes sunt caritatis. quoniam et in corporibus nonnullis uita reperis sine sensu. ut sunt arbores. ceteraque similia. animata quidem. sed animatione non anima. Quemadmodum et anime inpiorum ueritatis habent noticiam naturali uigore. quod tamen interdum adiuuatur a gratia. cum nullatenus sane afficiantur. animentur ab ea. In his autem quibus et cognitionem ueritatis et dilectionem anima spiritalis infundit: non exteriorem quelibet in. sed tanquam anima ipsorum: cui adherentes unus spiritus sit cum ea. In his mirum indiuisa est cognitio ueritatis. secundum quod dictum est de uita corporis. Eadem scilicet cognitione minima et maxima comprehendis. Porro dilectionem quidem si diligenter aduertas. uariam et fortasse secundum corporis sensus quinquepartitam potius inuenies. Est scilicet amor pius quo parentes diligimus. est amor iocundus quo diligimus socios. est et erga omnes homines amor iustus. erga inimicos amor uiolentus. erga deum sanctus siue deuotus. In his omnibus si diligenter attendis: ipsum erga singulos et omnino diuersum ab aliis modum inuenies. Denique si curiosius consideretur delectat. non inmerito fortasse uidebitur primus id est parentum amor tactui conuenire. quod hic sensus solus proxima et corpori iuncta percipiat. Quemadmodum amor ille nichil exhibetur nisi proximis carnis nostre. Sed nec illud quidem discrepat a ratione similitudinis. quod hic solus est sensibus per corpus diffunditur uniuersum. quoniam et ille amor naturalis est omni carni adeo: ut ipsa quoque animalia bruta diligant fetus suos. et diligantur ab eis. Amor quoque socialis uidere licet quam apte dicatur gustui conuenire. ob maiorem profecto dulcedinem. quoniam hic solus est sensus quo magis eget humana uita. nec uideo qua ratione uiuere dicendus sit salua hac communi uita: qui non eos diligit inter quos uiuit. Amor autem generalis quo uidelicet omnes homines diliguntur: odoratui habet similitudinem. in eo utique quod hic sensus iam remotiora percipiat. et quod non ex toto carnalis delectationis expers eo tamen teniorem eam habet quo diffusiorem.

Auditus autem multo magis remotiora capit. nec intra homines ab amante quisquam remotior est quam non amans. Denique cum in ceteris sensibus nonnulla carnis oblectatio sit. et ad carnem magis pertinere uideantur: auditus pene totus exit a carne. et ei delectationi non inmerito conuenire uidetur cuius tota causa obedientia est. quam pertinere ad auditum satis euidens est. Cum ceteris tamen ut diximus delectationum nonnulla a carne sumatur occasio. Porro uisus quidem in eo sibi uendicat amoris diuini similitudinem: quod ceteris omnibus excellentior et singularis cuiusdam nature perspicacior quoque ceteris inuenitur. et discernit multo remotiora. Denique odoratus quidem et auditus uidentur utique remota sentire. sed ad se magis quam sentiant aerem credunt attrahere. Visus autem non ita. sed magis ipse exire uidetur et ad remota procedere. Sic et in dilectionibus est. Quodammodo scilicet attrahimus proximos. quos tanquam nosmet ipsos diligimus. attrahimus et inimicos. quos ad hoc diligimus ut sint et ipsi sicut et nos id est ut sint amici. Deum uero si ut dignum est tota uirtute tota anima toto corde diligimus: ipsi magis in eum pergimus. et tota festinatione in eum qui ineffabiliter supra nos est properamus. Iam uero et id manifestum est. quoniam in corporeis sensibus uisus quidem ceteris omnibus. auditus uero reliquis tribus dignior. odoratus quoque gustu et tactu si non utilitate dignitate tamen superior. Sed et gustus tactui supexcellere uidetur. quod manifestat etiam dispositio ipsa membrorum. oculis siquidem in summitate locatis. aures inferiores esse quis nesciat? Sic et auribus nares. et fauces naribus. ipsis quoque faucibus manus parte et reliquas corporis partes ad quas pertinet tactus subesse manifestum est. Secundum hunc igitur modum et in sensibus anime consideretur. licet alterum altero digniorem. Quod quoque facile iam potestis aduertere. breuitatis causa pretereo. Illud quoque uirum nichilominus diligentie considerandum relinquo. quod quemadmodum artus corporis cadere necesse est quam cito deserit eos anima uegetans. sic et eas quas diximus affectiones que sunt uelut anime membra sine anima ipsi anime quod deus est cadere omnino necesse est. quam

uidelicet

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ex aut ex toto non diligatur quod diligendum est.
aut non diligatur ad quod debet uel quantum debet.
Sunt enim qui parentes carnales tantum diligunt.
et ipsi quoque domino consentiunt cum benefecerit eis. Sed
hec dilectio aut omnino dilectio uocanda non
est. aut caduca est et decidens in terrena.

Contra pessimum uicium ingratitudinis.

Magna est super nos dilectissimi magna ualde
misericordia dei nostri. qui nos tam ineffabili spiritus sui intui-
tu tam inestimabili dono gratie sue eripuit a
uana nostra conuersatione huius seculi. in qua eramus aliquando
(tamquam) sine deo. aut certe quod execrabilius est et contra
deum non ignorantia habitantes sed contemptu. Cuius
uite aut potius mortis anima enim que peccaue-
rat ipsa moriebatur. utinam frequenter in oculis
cordis nostri tanta uersetur imago. quanta ui-
delicet cecitas quanta peruersitas illa fuit.
ut sedula meditatione pensantes miserie
pondus. etsi non perfecte sicut est aliquatenus tamen esti-
mare possimus liberantis misericordie quantitatem.
Iam uero si quis ex uobis diligenter considerare non ne-
gligat. non modo unde erutus sed et ubi sit con-
stitutus. non solum quod euaserit sed et quod acce-
perit. non tantum unde reuocatus sit sed et quo uo-
catus. inueniet procul (sine) dubio cumulum huiusce
misericordie omnino mensuram peioris excedere quantitatem.
Neque enim fecit taliter omni nationi. ut non
solum iudicia sed et consilia sua manifestaret
eis. Sed omnino magnificauit facere nobiscum. non
solum in seruos assumens. sed eligens in amicos.
Neque enim nos elegimus eum. sed ipse elegit nos. et
posuit nos ut eamus et fructum afferamus. fru-
ctum inquam non solum peremptorium quod ad iudicium
pertinens notum sit et seruis suis. sed nec pretio-
rum quidem. quod de consilio eius reuelatur amicis. In
hoc siquidem positi sumus. ut nec peccato seruiamus.
Ipse est enim peremptorius labor. Nec seculo quoque. quem-
admodum hi quos uidemus terrenis subditos curis
etsi non culpis. corporalibus officiis. et si non fla-
gitiis implicatos. et in ea que preterit huius
mundi figura. pro sua suorumque sustentatione
laborantes. quorum utique labor et si non ad dampn-
ationem minime tamen pertinet ad salutem. ita
ut etsi conseruauerint fundamentum. detrimentum
tamen patiantur in operibus que superedificauerint
ipsi uero salui sint sic tamen quasi per ignem. Nobis autem
quod dicitur. quod consilium datur amicis. Operamini non
cibum qui perit. sed qui permanet in uitam eternam.
Nec cessamus ab operando hoc cibo. etiam cum ter-
renis occupamur operibus. aut obedientia
dictante aut fraterne caritatis intuitu. quoniam
dissimilis nobis intentio est ab his quorum laborem
periturum esse prediximus. Dissimili proinde radici
inherens labor similis non sit habet periturum. quem
radicatus est in ea que numquam peritura est caritate. De-
nique si forte non quidem illicita. nec tamen expe-
dientia sectantes. puta forsitan fornicatione
relicta stetissemus in coniugii castitate. non ca-
pientes quod de celibe uita datum nouimus esse
consilium. si a rapinis et fraudibus abstinentes
licite rebus propriis uteremur. nedum tamen ad perfec-
tionem euangelicam attingentes. sicut scriptum est. Si uis
esse perfectus uade et uende omnia que habes et cetera. hoc ipsum
quante pietatis esset. si a tantis criminibus in quibus
quidam ex nobis inuoluti solum in se responsum mortis
et iudicium certe dampnationis haberent. datum
esset uel in inferiori gradu aliquem respirare gradu.
Prodigus certe filius ad filiorum numerum aspirare ti-
mebat. beatum se reputans si forte uel in mer-
cenariorum numero recipi mereretur. Minime tamen
paterne potuit sufficere pietati. in tam copio-
sam ei misericordiam exhibet. cui et ipse posset qui
numquam a patre discesserat senior filius inuidere.
Sic et nos dilectissimi abundanter effusa misericordia [margin: super nos]
dei nostri. de filiis ire et diffidentie. de non
solum in electorum recepit numerum. sed uocauit ad
collegium perfectorum. Nam et si forte aliquorum ne-
gligentia ad perfectionem non assurgit. ipsi uide-
rit quid possit excusationis afferre. quoniam apostoli-
ce omnes nos uite professi sumus. apostolice perfectioni nomina
dedimus uniuersi. Quod sane non de ea gloria scita-
tis dixerim quoniam non sunt tantum sed uniuerso orbi sus-
cipere meruerunt. sicut scriptum est suscipiant mon-
tes pacem populo et colles iustitiam. sed de eorum potius professio-
ne qua pro omnibus petrus loquitur dicens. ecce nos reli-
quimus omnia et secuti sumus te. Sed iam omnino mouet me
frater meus. quid sibi uelit quod minus erga nos
liberalis misericordie diuina clementia uideatur.

[margin: super n / al' super]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut quibus tanta contulit non rogantibus, non desi-
derantibus, immo et fortasse recusantibus:
nunc orantibus, obsecrantibus, postulantibus se-
pissime, immo continue, videatur multo mi-
nora negare. Quid, fratres, putamus fratres karissimi:
abbreviata est manus Domini? an forte the-
sauri gratie defecerunt? Quid inquam putamus:
utrum voluntas sit mutata, an imminuta
facultas? Neutrum sane de Deo estimare
licet; neutrum fas est credere de omnipotenti
et immutabili maiestate. Quid sibi vult
quod incessanter ergo orantes, obsecrantes, postu-
lantes non exaudit: quibus tantam et tam gratuitam
misericordiam prerogavit? Nam etsi respondeat quis,
quod apostolo Paulo responsum est: sufficere nobis
gratiam Dei: plane omnino fallitur. Cum per eam
quam maxime universe orationes, obsecrationes,
postulationes nostre fiant. Nec ambulemus in
magnis aut in mirabilibus super nos. Oran-
tes dari nobis humilitatem quantam decet, non
dico sanctos, sed monachos peccatores. Obsecran-
tes patientiam nobis tribui quanta non dico in
certaminibus inventa, sed professioni nostre necessaria est.
Postulantes caritatem quantam non dico angelis,
sed patribus nostris qui fuere homines similes nobis pas-
sibiles et peccatores, divino munere colla-
tam agnovimus, ex testimoniis scripturarum. Ve ge-
nerationi huic misere ab imperfectione sua, cui
sufficere videtur insufficientia, immo inopia tan-
ta. Quis, fratres, ad perfectionem illam quam scriptura
tradit, vel aspirare videtur? Non sine causa
sane, cum sit nobis eadem cum patribus conversationis
initia: dispar valde conversationis profectus inve-
nitur, adeo ut cum illos profecisse de die in diem
et cursum consummasse legamus: apud nos mag-
num estimaretur, siquis vel ipsa conversationis sue pri-
mordia conservaret. Ut non minus humilis
vel timoratus, non minus sollicitus et circumspectus,
non minus fervens spiritu, non minus patiens ac
mansuetus in medio quam in initio videretur.
Quantos videmus qui obliti sunt et peccatorum su-
orum, Dei quoque et beneficiorum eius immemores, sic
non redimunt, sed amittunt tempus, ut de moribus
et affectionibus suis vix ultima apud ipsos
mentio fiat.

vel moribus .s.

Quid istos aliud agere dixerim, quam scurrilita-
tes, detractiones, iactantie et impatientie verba
non reputant? Facile contristant proximos, immo
spiritum Dei qui in eis est; pusillorum scandala
parvipendunt; ad increpationes aliorum aut
negligentia quadam dormitare videntur, aut
iracundie facibus inflammantur. Et cum his quasi gens
que fecit iustitiam accedunt bibere ad ecclesiam.
Psallunt cum aliis, sed non spiritu, non mente. Orationis
tempore nescio quas ineptias meditantur; et ne
ipso quidem tremendo angelis participare vi-
dentur dominici corporis sacramento. Quid istos inquam
aliud istos agere dixerim, quam securos iam
de gratia Domini sui, fiducialiter de ea quam longo
tempore promeruerint familiaritate presumere?
Hoc nimirum est quod vulgari proverbio dicitur: Fa-
miliaris dominus fatuum nutrit. Sed ubi
est, dilectissimi, quod totiens cantatis: Quoniam ego
advena sum apud te et peregrinus sicut omnes patres mei? Heu
heu, non invenitur qui redeat et agat gratias Deo
nisi hic alienigena. Nonne decem mundati sunt?
et novem ubi sunt? Meministis credo verba sal-
vatoris hec esse, novem illorum ingratitudinem
arguentis. Bene siquidem orasse, obsecrasse,
postulasse leguntur, qui levaverunt vocem dicen-
tes: Ihesu fili David miserere nobis. Sed defuit eis
quarta, quam adiecit apostolus, gratiarum actio, quando
nec redierunt nec egerunt gratias Deo. Multos quoque
videmus usque hodie satis importune petentes
quod sibi deesse cognoverint (vel novuerint .s.), sed paucos admodum
novimus, qui dignas super acceptis beneficiis
gratias agere videantur. Nec reprehensibile hoc
est quod instanter petimus, sed plane petitioni
prope negat effectum, quod invenimur ingrati. Et for-
te et clementie hoc esse videtur, ingratis ne-
gare quod postulant: ne contingat nobis, ut tanto
gravius de ingratitudine iudicemur, quanto ma-
gis accumulatis beneficiis ingrati probabimur
extitisse. Ergo misericordie res est in hac parte
subtrahere misericordiam, quemadmodum ire et indigna-
tionis est misericordiam exhibere, eam sane de qua per
prophetam loquitur ipse pater misericordiarum dicens: Miserea-
mur impio, et non discet facere iustitiam. Quam
multos, fratres, videmus et plangimus fieri, qui dum

in maneat habitus et consuetudo: salua sibi
omnia arbitrantes. Non considerantes miseri quod diu-
uersis ingratitudinis interiora corrodens
ob hoc tantum corticem eius quem inuaserit intus
forare dissimulet: ne forte recognitum et
erubescat. ipsaque uerecundia emendentur.
Quod sic interdum in nonnullis consumpta esse interi-
ora uiuisse presumitur: ut non uereatur ad ea
etiam que foris apparent uenenatum producere ca-
put. Nisi forte quos eosdem manifeste apo-
statare a deo: repente pessimos fieri arbi-
tramur. et non magis paulatim defecisse: cum
comederent alieni robur eorum et nescirent.
Videtis ergo non omnibus prodesse: quod a lepra secularis
conuersationis cuius peccata manifesta sunt emundantur.
sed nonnullis peius in occulto ingratitudinis ulce-
re. quod tanto periculosius sit quanto interius.
Vnde bene saluator in euangelio nouem illos ubi
sunt querit: quia longe a peccatoribus salus. Sic enim et
primum hominem post peccatum ubi sit interrogat. et
in iudicio se nescire profitebitur operarios ini-
quitatis. Cum legamus in psalmo quia nouit dominus
uiam iustorum: et iter impiorum peribit. Nec sine
causa in nouenario inuenti sunt qui non redeunt
ad saluatorem. in quo nimirum numero quaterna-
rio quinarius iungitur. Est non bona commix-
tio corporee sensualitatis et euangelice tra-
ditionis: quod te fieri solet: cum sic uolumus euan-
gelio quattuor obedire. ut quinque corporis sensus pariter
oblectare uelimus. Felix autem samaritanus ille.
qui cognouit se nichil habere quod non accepisset:
et ideo seruauit depositum et cum gratiarum actio-
ne ad dominum est reuersus. Felix qui ad singula
dona gratie redit ad eum in quo plenitudo
est omnium gratiarum. Cui dum pro acceptis nos non in-
gratos exhibemus: locum in nobis facimus gratie. ut
maiora adhuc accipere mereamur. Omnino enim
sola nos affectu gratiarum impedit ingrati-
tudo nostra: dum quidam amissum reputans da-
tor quod ingratus accepit: cauet sibi de cetero
ne tanto plura amittat: quanto plura con-
ferret ingrato. Felix proinde qui se alienige-
nam reputans: etiam pro minimis quibusque benefi-
ciis non minimas refert grates. Gratuitum

esse non dubitans. neque dissimulans quod alieni-
genę impenditur et ignoto. Nos autem miseri
et miserabiles. cum in initio dum adhuc alieni-
genas nos estimamus: timorati satis satis
deuoti et humiles fuerimus: tam facile post-
modum obliuiscimur quam gratuitum sit quicquid
quicquid accepimus. et presumentes non bene quidem de
familiaritate dei: nequaquam aduertimus quod
mereamur audire. quia inimici hominis dome-
stici eius. Facile enim te offendimus eum: quia non
grauius esse que a nobis admittuntur iudicanda
nouerimus. Est cum legamus in psalmo. quia si inimi-
cus meus maledixisset michi: sustinuissem utique. Obsecro itaque
fratres mei. humiliemur magis ac magis sub po-
tenti manu altissimi. et ab hoc maxime tam
nequissimo uitio ingratitudinis longe fieri stu-
deamus. ut tota deuotione in gratiarum actione uer-
santes: gratiam inueniamus nobis gratiam dei. que sola
potest saluare animas nostras. nec uerbo tantum aut
lingua sed opere et ueritate exhibeamus nos gratos.
quia gratiarum actionem magis quam
a nobis exigit dator gratie dominus noster.

De duplici baptismo.

Scitis fratres. firmissime enim te-
netis catholicam ueritatem. quod in baptismate
abrenunciantes diabolo pater celestis adoptet.
et in regnum filii claritatis sue de potestate
transferat tenebrarum. Nimirum ipsa est stola
prima. quam uere cito proferre ministros pa-
ternus iubet affectus. non oris petitionem non
desiderium cordis expectans: sed et ipsum intellec-
tum preueniens in benedictione dulcedinis. Quot-
quot autem baptizati sumus in christo ihesu: christum in-
duimus. De quo et alius clamat testis et ipse fi-
delis. quia quotquot receperunt eum dedit eis pote-
statem filios dei fieri. Nec uero inanis est aut infirma po-
testas. qua nimirum certo certi sumus et
nos: quia neque mors. neque uita. neque angeli
neque uirtutes. neque altitudo neque profundum poterit
nos separare a caritate dei que est in christo ihesu.
Sed attende quanta enuntiauit apostolus. ei enim uer-
ba sunt: nimirum tamen adiecit. nec nos ipsi.
Nimirum hec libertas qua christus nos liberauit. ut
nulla penitus creatura auellere nos aut uim
facere possit. Soli id deserere possumus propria

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uoluntate abstracti & illecti a propria concupiscentia. Preter hanc enim nichil est quod timeamus. Denique donum uoluntatis usum & facultatem deliberandi renatus consequenter accipiat. a caritate Christi separari omnino non potest. Securus igitur deget sub protectore et aduocatore domino deo suo. non est quod uereatur ex omnibus. At ubi sane discretionis annos ingrediens redditur sibi. ceterum utique uiolentiam nec tu quidem formidare necesse est. sed ab ea que dormit in sinu suo caueat. scilicet a propria uoluntate. Erit forte peccatum in foribus. sed appetitus eius sub eo est. tum ipse anime renuat consentire recuset. Denique primos parentes non uir aut leo. sed potius serpens callidus utique non fortior ceteris animantibus supplantauit. nec mirum uir. sed mulier uirum. Serpens o eua decepit te. Decepit profecto. non impulit aut coegit. Mulier tibi o adam de ligno dedit. sed offerendo utique non uiolentiam inferendo. Nequaquam enim potestate illius. sed tua factum est uoluntate. ut ei uoci plus obedieris quam diuine. Ceterum si ille sibi non precauerit ignarus? nos saltem nobis tot exemplis premoniti caueamus. Immo uero quoniam proclivitati sumus & nos miserabiliter in hac parte. de cetero iam timendum aliquid tantis proinde malis sollicite studeamus. Quando enim armatus fortis ille quem fortior superueniens alligauit. atrium illud olim suum uiolentia aliqua obtinuit. sed uacuum sibique insipienter expositum domicilium repperit. & cum septem aliis nequioribus non fortioribus ingrediens non irruens habitauit. Quis uero illum admisit. nisi uoluntas propria. Ipsa est que in potestatem tenebrarum denuo redigit. que nos iterum subigit mortis imperio. Veni domine ihesu ueni. & nunc ihesu bone eice iterum fortem. quem nos insipienter admisimus. Tunc enim uere liberi erimus etiam nunc. si tu nos liberaueris. Irritum fecimus fedus primum. & peccauimus domine. sathane & operibus eius obligantes denuo nosmet ipsos. iugo iniquitatis colla ultronea submittentes. & subicientes nos misere seruituti. Itaque fratres mei rebaptizari nos conuenit.

l. precauit

secundum fedus inire necesse est. opus est professione secunda. nec iam sufficit abrenunciare diabolo & operibus eius. mundo pariter abrenunciandum est & proprie uoluntati. Ille enim seducit. illa tradidit nos. In priore nimirum baptismate. quoniam nichil nobis adhuc uoluntas nostra nocuerit. satis fuit abrenunciare diabolo. cuius profecto inuidia peccatum pariter & mors ingrediens per unum in homines omnes pertransiuit. Ceterum postquam mundi fallentes illecebras & infidelitatem proprie uoluntatis manifeste sumus experti. de cetero iam in secundo ut ita dixerim conuersionis nostre baptismate merito propter & non ad insipientiam nobis non resarcire tantum fedus primum. sed etiam roborare solliciti ipsis conpariter abrenunciamus. Studeamus proinde dilectissimi immaculatos nos ab hoc seculo custodire. scientes quoniam religio munda et immaculata coram deo hec est. Caueamus ergo a propria uoluntate tanquam a uipera pessima. & nequissima. & que sola deinceps possit dampnare animas nostras. De eo quod in iob legitur. In .vi. tribulationibus liberabit te. et in .vii. non tanget te malum.

Dignum ualde est et omnino exigit id congruitatis. ut quibus a constitutore mundi regnum paratur. ipsi & sese regno parare non negligant. ne parato regno inueniantur forsitan qui regnaturi fuerint imparati. Sic enim legimus de cena quadam dicente domino. quoniam cena quidem parata est. sed qui uocati erant non fuerunt digni. Querimus ergo quemadmodum regno parato parari debeant reges futuri. & si pie querimus cum propheta domino. audiemus utique a domino cum propheta. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo. Qui ingreditur inquit sine macula. Sed hec inquies perpauco. soli Christo conuenire uidetur. Nemo enim ceterorum omnium mundus a sorde. nec infans cuius est unius diei uita super terram. Itaque solus intrabit. qui solus est agnus sine macula. solus agnus non potat de peccato. quod nec ab eo factum nec in eo inuentum est. Solus plane summus pontifex nec in patre nec in matre contaminatus est. ut lex dicit. patre quippe sed deum. matre quoque sed uirginem habuit. Vnde & solus ingreditur sancta sanctorum. & nemo ascendit in celum. nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quid ergo nos? Itane continuo desperabimus? Immo
non desperabimus. Et hic maxime. Licet enim solus, sed
perfecto totus intrabit. Et os non continuet ex
eo. Non sine membris caput inveniet in regno,
si tamen membra fuerint conformia scilicet et coherentia
capiti suo. Conformia sane moribus, coheren-
tia fide. Habet enim conformationem quam
habet et coherentiam ipsa et minor etas: dum et
similitudini mortis eius mersione illa typica
complantatur, et fidem in involucro quodam recipit,
quod necdum capax sit evolvere. Benignus nimi-
rum est spiritus sapientie, et quem traducta culpa liga-
verat, indulta iusticia solvit. Sed non ita de-
inceps liberabit maledicum a labiis suis.
Voluntarie enim peccanti post agnitam gratiam
non relinquitur hostia pro peccato. Neque sic libera-
bit a suis quomodo ab alienis labiis maledi-
ctum. Maledictio siquidem cuius est culpa, macula.
Et scimus quoniam non quod intrat in os coinquinat
hominem, sed quod de ore egreditur. Inde ergo ma-
cula, inde maledictio a labiis suis. Sed non
semper a propriis est. Neque enim de corde proprio origi-
nalis in parvulum culpa procedit, cum non-
dum consensus, sed ne ullus quidem inveniri potest sensus
esse peccati. Quomodo tamen maledictum a labiis suis
non liberat spiritus, aut voluntarie peccanti
non relinquitur hostia? Nimirum quia non illi denuo
crucifigitur Christus, nec complantatur iterum similitu-
dini mortis eius per baptismum. Ipsa iam ab eo
lacrimarum unda exigitur. Ipsa baiulare
crucem. Ipsa mortificare membra. Ipsa immola-
re hostiam necesse est. Sine causa alter diceret
credo propriis labiis expietur oportet propriorum
maledictio labiorum. Per multas enim tribula-
tiones in regnum dei intrare necesse est. Et ne-
mo nisi per tribulationes ingreditur aut proprias
aut alienas. Sola nimirum secundi adeo
tribulatio purgat quos contaminavit of-
fensio sola propria. Non quod ipsa cuiquam sa-
tisfactio sufficere possit. Quid enim est uni-
versa penitentia nostra? Sed quod nisi comparatur omnino
non possimus conregnare. Quod in nobis minus
est, ipse supplet. Modicum tamen illud quodcumque
est nostrum non patitur resecari. Quod si fidei

coherentia sine morum conformitate, neque
quoniam salvat adultos, longe minus salvare
poterunt opera sine fide. Facilius enim membrum
inherens capiti si deforme est reformatur,
quam divulsum quamlibet sit elegans copulatur. Et
ipsum tamen quod deforme est, aut conforme fieri
imagini capitis sui, aut certe tandem ab
eo avelli necesse est, et anathema esse a Christo:
nec in illa plenitudine corporis eius invenietur
quippiam indecorum. Ubi ergo ipsa macula, ipsa quoque
purgatio iure requiritur. Et si contaminatio
multiplex, opus est et tribulatione multiplici.
Unde enim tribulatio, nisi dum resistitur contami-
nationi, concupiscentie repugnatur? Quod utinam in homine
purum ab hac macula, immune ab hoc contagio
posset inveniri. Abinde manat de corde et
exit pestiferum virus, ac deinceps corpus oc-
cupat universum. Mentem desidiis afficit, mem-
bra illecebris inficit. Inde pruritus aurium,
oculorum petulantia. Inde olfaciendi voluptas.
Inde in faucibus tam inordinata delectatio. Inde
in universo corpore mollicies sensus, et libido
periculosa tangendi. Inde intus in animo ebrietas
illa desidiorum, et fornax quedam ambitionis, ava-
ricie, invidie, contumacie, nequicie, et omnium de-
nique viciorum affectibus vehementer accensa.
Quot enim corpus illecebras, quot oblectamenta
mundus habere videtur, tot patitur temptationes, tri-
bulationes, tot sustinet temptamenta iustus.
Et quemadmodum ambulans quis in carne sensuum
voluptate letatur, et delicias computat esse
sub sentibus, sic omnis qui in spiritu seminare desi-
derat, spinas et tribulos quas ipsa tamen ex
maledicto utique germinat, potius eradicare
quam propagare contendit. Quippe qui convertitur in
erumpna sua, quoties spina configitur. Huic ergo
tam multipharie pesti per singula queque resi-
stere, quoniam multiplex tribulatio. A planta
pedis usque ad verticem non est in eo sanitas,
totum inficit concupiscentia. Lex peccati in mem-
bris omnibus invenitur. Undique per fenestras mors
ingredi intrare contendit. Et intus fomes totius
nequicie periculosius sevit, crudelius malignatur.
Minime tamen in hac lucta deficiendum aut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

desperatione credendum est. Licet enim abundent
tribulationes pro Christo: sed abundent et consola
tiones per ipsum. Denique audi consolationem. Peccatum
in foribus est: sed tu ipse appetitus eius non intrabit. Appe
titus in corde prurit: sed sub te est. Si non sponte
cesseris nil nocebit. Audi consolationem. Con
sensum prohibe, ne praevaleat haec: et immacu
latus eris. ut sine macula ingrediaris et
ipse ad habitandum in tabernaculo et requiescas
in monte sancto domini dei tui. Si mei non fuerint
dominati: tunc immaculatus ero et emundabor a delicto maximo. Maxi
mum plane delictum: quod exteriorem et interio
rem hominem occupat universum. Adhuc audi con
solationem. In sex inquit tribulationibus libe
raberis: et in septima non tanget te malum. al' me
Si puer hebreus es: sex annis servies: liber
egredieris in septimo. Sex sunt tribulationes contra
desidia cordis et quinque partita sensualitas
corporee voluptate. Sed in his sex liberaris
a septima: non quidem ne veniat sed ne noceat
ne tangat te malum. Veniet quidem mors:
ipsa est enim septima tribulatio: sed somnus erit
dilecto domini: et ecce hereditas eius. Erit ia
nua vite. erit initium refrigerii: erit
scala illi montis scala. et ingressus in locum tab
naculi admirabilis. quod fixit deus et non
homo. In septima inquit non tanget te malum. Ma
lum utique triplex: quod eos manet in septima.
qui in sex tribulationibus dissimulant perfecte in
terim liberari. nec in sex ydriis purificantur
ad liquidum. ut exhibeantur in nuptiis sponsi
non habentes maculam neque rugam. Manet enim
eos horror in exitu. dolor in transitu. pudor
in conspectu glorie magni dei. Unde nobis ista dis
simulatio est fratres mei: unde hec tam periculo
sa cupiditas: unde hec securitas maledicta:
Quid seducimus nosmet ipsos miseri. Forsi
tan iam divites facti sumus: forsitan iam
regnamus. Nonne hostium domus nostre horri
biles illi spiritus obsident: nonne exitum nostrum
larvales ille facies prestolantur: Quis ille
pavor erit o anima mea: cum dimissis omnibus al' iam
quorum tibi est presentia tam iocunda. tam gratus

aspectus. cohabitatio ipsa tam familiaris. sola
egredieris in incognitam penitus regionem. occur
santia vel catervatim ruere teterrima illa
monstra videbis: Quis est in die tante neces
sitatis occurrere: Quis tuebitur a rugientibus
preparatis ad escam: quis consolabitur. quis deducet:
Filioli mei memoremus hec novissima nostra:
ne peccemus. Nam et per ignem nobis transeundum est:
et uniuscuiusque opus quale sit ignis probabit.
Ibi aurum nostrum vertetur in scoriam: ibi universa
impuritas nostra revelabitur: ibi iustitia ipsa ac
cepto tempore quod nobis iterum datum contempnimus
iustitias iudicabit. Quid vero illic omnes iustitie
nostre. nisi pannus menstruate reputabuntur: Quid vero
quod nunc parvipendendo transimus. palpando tegi
mus. dissimulando negligimus. quanto illic cru
ciatu vindex flamma consumet: Utinam
magis nunc daret quis capiti meo aquas:
et oculis meis fontem lacrimarum. Forte enim
non reperiret ignis exurens: quod iterum flu
ens lacrima diluisset. Iam vero post ignem il
lum putas residuum ad inveniet in nobis: aut
tantum erit ut audeamus illud vultui maie
statis offerre. aut eius sic astare conspectui:
Quis ille pudor erit. que confusio. post benefi
cia tanta tam tepidos. tam imperfectos. tam
vacuos apparere ante faciem dei nostri. Fu
giebat adam ut absconderetur ab eo: post
unius utique pomi vetiti gustum. Quid nos
post tanta facinora. post tanta facinora
presumimus: Quis ab hac purgabitur confusio
ne cecitatis cordis. cuius nunc operam dare negli
gimus. ut irreverberata acie veri illius solis
radios valeat intueri: Sic fluit cera
a facie ignis: sic pereunt peccatores a facie dei. Ingre
diatur itaque putredo in ossibus meis et subter me scateat
ut requiescam in die tribulationis. Habacuc. et in
ea non tangat me malum. malum hoc triplex
horroris. doloris. et pudoris. Felix siquidem
anima: que fiducialiter inimicis suis loquetur
in porta. Quid hic astas cruenta bestia: ni
chil in me funeste reperies. Felicior cuius opus
non arserit: quem suppedicasse aurum argen
tum

lapides

32-8

(c) 2006 Ministerio de Cultura

lapides preciosos examen illud inuenier.
felicissimus quando sine ulla nube confusionis
reuelata perpetue facie dominum gloriam specu
lando. in eandem ymaginem transformabitur.
et filius erit illi. uidens eum sicuti est utique
super omnia benedictus et laudabilis et gloriosus
in secula. De diligendo deo. toto corde. to
Nolite diligere mundum. ta anima. tota uirtute.
neque ea que in mundo sunt. Omnia enim que in mun
do sunt: concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia uite.
et ambitio seculi. que non sunt ex patre. Quid
ergo. Sunt aliqua ex patre. quibus nobis ista recompen
sentur. Sunt utique. omnino dulciora. his et ama
biliora: sed hec non creduntur seruis. multo
minus inimicis. Quisquis uero uoluerit esse
amicus huius mundi: inimicus dei constituetur.
amicis creduntur consilium. quibus dicitur. quia omnia que
audiui a patre meo: nota feci uobis. Exponit beatus gregorius.
quia amor ipse noticia est. Est ergo triplex
amor. qui tria illa excludat que non sunt
ex patre. et propterea credo ter interrogat pe
trum: amas me. amas me. amas me. Sed
et forte hec sunt de quibus in lege precipitur.
diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. et ex
toto mente tua. et ex toto uirtute tua. id est dulciter diliges
siue affectuose. diliges prudenter. diliges
fortiter. Siquidem amor cordis: simile quoddam
habet carnalis animus. Illa affectiones proprie
cordis esse dicuntur. Anima uero: aliquanto iam superius
sonat. unde et sedes dicitur sapientie. ut me
rito illi uideatur attribuendum: pruden
ter diligere deum. Sane ad affectuosum quem
diximus cordis amorem: plurimum ualet
cogitatio incarnationis christi. sed et totius dispen
sationis quam gessit in carne. et maxime
passionis. Videns enim deus homines omnino car
nales effectos: tantam eis dulcedinem ex
hibuit in carne. ut durissimi cordis
sit quisquis eum toto affectu non diligit.
Volens siquidem nobilem creaturam hominem re
cuperare. si inquit inuitum coegero. asinum
habeo non hominem. quia quidem non libens ue
niet nec spontaneus. ut possit dicere uo

luntarie sacrificabo tibi. Numquid asinis dabo
regnum meum. aut numquid de bobus cura est
deo. Ut ergo habeam uoluntarium: terrebo eum.
si forte conuertatur et uiuat. Et comminatur que
acerbiora que excogitari possint. tene
bras exteriores eternas. uermes inmortales.
ignem inextinguibilem. Cum autem nec sic homo re
uocaretur: ait. non solum timidus sed et cupidus
est. promittam ei quod potissimum desiderabile
uideatur. Desiderant homines aurum. argentum.
et similia: sed super hec omnia uitam desiderant.
Manifestum est hoc. et ualde manifestum.
Si inquit tantopere desiderant miseram hanc
laboriosam uitam, et momentaneam: quantum
diligerent ueram. quietam. eternam. beatam. Promi
sit itaque uitam eternam. promisit que nec oculus uidit.
nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. Videns autem quod nichil
proficeret: unum inquit restat adhuc. Inest
homini non solum timor et cupiditas: sed et
amor. nec quicquam in eo uehementius ad tra
hendum. Uenit ergo in carne. et tam amabilem
se exhibuit: ut illam nobis impenderet cari
tatem. qua maiorem nemo habet. ut animam
suam daret pro nobis. Quisquis sane ne ob hoc
quidem conuerti uoluit: nonne merito audiet.
quod debui tibi facere et non feci. Et uere in
nullo sic commendat deus caritatem suam:
quam in mysterio incarnationis et passionis.
In nullo sic reuelatur eius pietas: in nullo
sic apparet eius benignitas: quam in humani
tate. apostolo teste qui ait. Apparuit benignitas et humanitas
saluatoris nostri dei. Nam potentia quidem occulta est: quia
in infirmitate uenit. Unde abacuc. Ibi
inquit est abscondita fortitudo eius. haud du
bium quin in cruce. cuius cornua in manibus eius.
Sapientia quoque abscondita est et incarnata. Placu
it enim ei per stulticiam ubi saluos facere cre
dentes. Nonne quodammodo stultum se fecerat. qui
tradidit in morte animam suam. et tulit pec
catum multorum. et quod non rapuit tunc exsolue
bat. Nonne ebrius erat uino caritatis. et
inmemor sui contra petrum consilium dicentis. propi
cius esto tibi. Itaque abscondita est fortitudo.

al' meam.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

maximeque velata et incurvata sapientia. Sed be-
nignitas non potuit amplius declarari:
non abundantius exprimi. non evidentius comen-
dari. Porro id quidem est ad affectuosum cordis
amorem divinum pertinere. Nam et videre est
homines sic affectos erga huiusmodi: ut vix si-
ne lacrimis audiant vel recolant. Hic ergo
amor contra carnis concupiscentiam est. Quid enim
dulce fit ei in carne. cui tanta est dulcedo
in passione Christi. Verum hec dulcedo falli
potest: si desit prudentia: et iam difficile cave-
ri potest in melle venenum. Necesse est ergo ad-
esse prudentiam. qua diligentes interiora my-
steria investigare possimus. ut parati simus
omni tempore reddere rationem. Hic amor prudens ex-
cludit curiositatem. Siquidem animus hic intentus:
retrahi esse non potest curiosus. dicens cum propheta.
Quomodo dilexi legem tuam domine. tota die meditatio mea est. Tercium
est ut fortiter quisque diligat: quoniam sic falli
non potest: ita nec cogi possit. paratus omnia pa-
ti propter iusticiam. Quis autem nesciat eum qui
rex celi sit. terrena regna et honores non
ambire: sed magis abicere. Porro beati qui per-
secutionem patiuntur propter iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum. Itaque de his
tribus nunc petrus interrogatur: qui prius inventus fu-
erat minus habens. Audiens enim primo de passio-
ne domini: ferre non potuit. tamquam dulciter dili-
gens. sed absit inquit a te: tamquam insipienter
amans. Unde et audire meruit. Vade re-
tro sathanas quoniam non sapis que dei sunt. Sic et
adhuc in apostolis erat: quibus dicebatur. Si diligeretis
me: gauderetis utique quia vado ad patrem. Immo vero qui dili-
gunt dolent. et diligunt et non diligunt.
diligunt dulciter: sed non sapienter. Nocte vero
ipsa qua tradendus erat dominus: et dulciter et pru-
denter diligebat petrus. cum diceret. tecum para-
tus sum et in carcerem et in mortem ire. Sed non
diligebat fortiter: quoniam qui cecidit. sta-
bilis non erat ille gradus. Nondum venerat
virtus ex alto: qua accepta non negavit.
sed libera voce usus. Vos inquit iudicate.
deo magis obtemperare an hominibus. Dicitur non incon-
grue de dilectione requiritur: qui pascendo gre-
gi preponitur. Ille enim prodesse debet aliis:

qui vino caritatis ebriatus estuat immemor
sui. ut non querat que sua sunt: sed magis que
ihesu christi. Et nota. quod requisitus petrus an dili-
gat plus his: tantum videt se diligere: non
audens affirmare quod prius se temere di-
xisse confundebatur: et fortassis propterea con-
tristatus est. Dixerat enim prius: et si omnes scandali-
zati fuerint sed non ego. ¶ De primordiis et
mediis et novissimis nostris.

Fili memorare
novissima tua: et non peccabis in eternum.
Recole primordia. attende media: recor-
dare novissima tua. Hec pudorem addu-
cunt. ista dolorem ingerunt: illa metum in-
cuciunt. Cogita unde veneris: et erubesce:
ubi sis: et ingemisce: quo vadas: et contremis-
ce. Vide ne adicias adhuc ignorare: ne
forte super te veniat illa terribilis commi-
natio qua sponsus intonat dicens. Si igno-
ras te o pulchra inter mulieres: egredere et
abi post greges sodalium tuorum. Primo siquidem
cum in honore esses o homo: non intellexisti. Iu-
mentis comparatus es insipientibus. et similis factus es illis. Iam
si nec vexatio dederit intellectum: audietur
et post greges abibis. illis videlicet mali
sentientibus: malis expositus universis. Ag-
nosce ergo primordia tua: et erubesce compa-
ratum te esse iumentis. Memorare novissima
tua: et time ne abeas et post iumenta. Eru-
besce inquam. quod pro consortio angelorum consorti-
um sortitus es pecorum: non tantum in necessitatibus corporis.
sed etiam in affectibus cordis. Cum iumentis parti-
ris cibum terre. qui panem angelicum panem fa-
stidisti celestem: non solum autem: sed et quod peius
est in recto corpore curvata est anima: et in cor-
pore manet humane anime similitudo: in anima
vero bestiali similitudine mutata est similitudo
dei. Dic non confunderis sursum caput habere. qui
sursum cor non habes: corpore rectus stare. qui
corde repis in terra. Dico non repere est in terra
carnem sapere. carnalia desiderare. carnalia
querere: veruntamen quod ad ymaginem et simili-
tudinem dei creatus es. si perdidisti similitudinem
similis factus iumentis. sed in ymagine perman-
sisti. ergo si in sublimi positus non intel-
lexisti

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quoniam homo cum esses: non intellexisti in limo profundi
ignorans quod ymago dei es: et erubesce
quod peregrinam ei superduxeris similitudinem. Me-
mor esto nobilitatis tue: pudeat te
tante deiectionis. ne ignores pulcritudinem
tuam: ut de feditate amplius confundaris.
Hec est iuxta salomonem confusio adducens gloriam:
quia a tanta gloria cecidisse confunderis. Et tamen alias
qui gloria et honore coronatus: constitutus super
opera manuum dei. incola paradisi. an-
gelorum civis. et domesticus dei sabbaoth.
Hinc deiecisti te ipsum in has interiores tene-
bras: unde ad exteriores et palpabiles tene-
bras eiciendus eris aliquando si non caves. Ab ista
magna gloria filiorum dei deposuisti temet
ipsum. a felici illa et dulcissima patria.
ab orto voluptatis exulem te fecisti. Vide
unde venisti. vis nosse quo devenisti:
in locum utique afflictionis. Si quidem vita tua
inferno appropinquavit. Quid dicis? hic non labor et
dolor et afflictio spiritus: sed nunc ita contingit
tibi: ac si puer in carcere natus sit. et in carcere
sit nutritus. et quia numquam vidit lucem: mi-
ratur super tristicia et anxietate matris sue.
Illa enim scit unde doleat: et quia novit bona
que amisit: sentit ei mala. Tu pre maioribus compe-
dibus quibus assuetus es: minores anulos re-
quiem putas. Comedere appetis: quia fames
te cruciat. Utrumque labor est. sed quia fames
gravior est: comedere nescis esse laborem. Denique
postquam fames depulsa fuerit: vide si non
gravius ducis comedere quam esurire. Sic se ha-
bet universa sub sole. ut nichil sit in eis
iocundum vere: sed ab uno semper transire velit
homo ad aliud. solaque vicissitudine relevetur.
ac si prosiliat ab aqua in ignem: et inde profusus
in aquam resiliat: utpote qui neutrum ferre
possit. Omne siquidem laboris remedium: alterius
laboris initium est. Nemo in seculo nequam quod
vult habere potest. Siquidem nec iustus iusticia
saciatur: nec voluptuosus voluptate. nec cu-
riositate curiosus: nec ambiciosus inani
gloria. Vide unde doleas. quod in exilio positus es.
in deserto moraris. in tenebris ambulas

et in lubrico. et in sudore vultus tui vesceris
pane tuo. An non in amaritudine moratur
oculus tuus. Quis ista consideret: et deploret pa-
riter cum propheta. heu mihi quia incolatus meus prolon-
gatus est. Habes iam primordia. et media.
Sed novissima que sunt? Nam de eis dicitur: quod
eorum memor non peccabis. Ipsa sunt mors. iu-
dicium. gehenna. Quid horribilius morte. quid
iudicio terribilius? Nam gehenna nichil
potest intolerabilius cogitari. Quid metuet.
si quis ad ista non trepidat. non expavescit.
non timore concutitur? O homo si pudorem perdi-
deras ad nobiles pertinentem: si dolorem non
sentiebas affectionis quod est carnalium: vel
timorem non omittas. quem ille est iumen-
torum. honeramus asinum et fatigamus in labo-
ribus plurimis: et non curat. quia asinus est.
At si in ignem impellere. in foveam precipitare
velis: cavet quantum potest. quia mortem timet.
At non est quod iustum videtur. ut qui in iumentis
insensibilior fuerit. post iumenta compellatur
abire. et in tormentis positus locum teneat
posteriorem. Time ergo homo o homo: quod in morte
separandus es a bonis omnibus huius corporis. et tam
dulce carnis et anime vinculum: amarissimo
secandum divortio est. Time quod in iudicio ei
presentandus es: in cuius manu horrendum est inci-
dere. et eo examinante quem nichil latet si
quidem iniusta fuerint in te inventa: alienandus ab
universitate gentis et glorie. et segregandus a
numero beatorum. Time quod in gehenna eternis cru-
ciatibus et tormentis exponendus es: in sorte
diaboli et angelorum eius. in igne eterno qui preparatus
est eis. Hic ergo timor initium dicitur sapientie. non
pudor. non dolor: quia neuter illorum se initiat
ad sapientiam. neuter tantam habet efficaciam.
Unde est quod non dicitur memorare primordia aut
media. sed novissima: et non peccabis. Va-
lidior enim est et vehementior spiritus timoris
ad resistendum peccato: quam pudor et dolor.
quia et pudor de multitudine et dolor de
quacumque huius mundi consolatione capit solatium.
Timor enim non invenit unde consoletur. Nam
in morte non magnum non parvum quod de bonis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

h9 mūdi/ tecū es delatur'. in iudicio nec fal
lere/ n̄ resistere/ possibile erit. in gehē
na/ nulla penit9 ɔsolatio. s; ꝑpetuū ue.
ululat9 ⁊ flet9 ⁊ stridor dentiū. De tri
plici mīa: ⁊ .iiij. miseratōibus.

Miserere mei ds̄. s̄. mag. m. t. Sicut sunt
pc̄a minima: sunt mediocria. sunt ⁊ ma
gna. Magn9 ḡ pc̄or: magna mīa op9
ħt. ut ubi abūdauit delictū: supabū
det ⁊ grā. Paruā mīā dico expectatio
nē: qua nō stati punit peccātē. s; expec
tat ad penitā. paruā at nō in se/ s; ad
cōpatōnē aliaꝝ. Alioqn/ magna plane.
magna oīo mīa/ expectatō dni ē. Nā
peccātē angelū/ oīo nō expectauit. s; pei
pitauit. hoīē q̄z peccātē/ nō distulit. s;
ꝑtin9 expulit de padiso. Nūc iā expectat.
dissimulat. sustinet. x. ānis. xx. usq;
ad senectutē ⁊ senium. Et si ɔsiderem9 qn
ta ⁊ q̄mplurima pc̄a cotidie fiūt: nō
ne leuia reputabim9 illa. q̄ tn̄ ɔtinuo
dāpnatōīs excepere sentēciā: Nich ꝑin
de mirū. si ipi q̄z ꝑphe pene moti s̄
pedes. pene ɔressus effusi. qm̄ zelabat
sr̄ iniq̄s. pa. pec. uI. si pc̄ores ipi dicūt
q̄m sciat ds̄. ⁊ si ē scīa i. ex. Sed hec ē grā
crucis ⁊ uirt9. Viuo ego dic dn̄s. Nolo
mortē pc̄oris: s; u. ma. gū. ⁊ ui. Qui uātū
in uidet: uox xp̄i resurgētis ista est.
desi dicat. uelit nolit iude9: uiuo ego.
Nolo mortē pc̄oris. q̄ mori uolui ꝑ pc̄o
rib9. uolo ut fructuosa sit mors mea.
⁊ copiosa sit i mea redēptio. hāc ḡ mi
nimā dni. qua tardat ferire. parat9
ignoscere: paruā nō q̄dē in se ipa/ s;
aliaꝝ cōpatōne/ nominaui. qd̄ hec siq̄dē
sola fiūt: nullatn9 sufficit ad salutē.
imo u̇ iudiciū dāpnatōīs accumulat.
ut dicat9. hec fecisti ⁊ tacui. Apim ꝑin
de audiam9. more suo terribilē intonātē.
An diuitias inq̄t lōgāimitatis boni
tatis ei9 haud dubiū qn̄ dei. ⁊ lōgāi
mitatis ɔtēpnis. Ignoras qm̄ patiā
dei. ad. pe. te. adu. Tu at s. t. du. c.
⁊ cor ipenitens. the. t. ira i die ire.
Thesaurizas t. inq̄t t. thesauros ire.
ꝑ ꝑrerogatis thesauris mīe q̄s ɔtē
pnis. ⁊ euacuas i te mīā dei. s; qd̄ sedm̄.
sedm̄ duriciā tuā ait. ⁊ cor ipenitens.
a quo ē oē datū obtimū. hec est
scd̄a mīa/ oīo maior p̄ime. que fa
cit ne īfructuosa sit/ ⁊ ɔūtat i dāp
natōnē mitis. dado. s. ⁊ penitā. sine
qua expectatio nō m̄ nō ꝑdest/ s;
obest plurimū. Et hec q̄dē in leuib;
pc̄is pot̄ sufficē: qm̄ in his a q̄b9 ab
stinē oīo nō possum9 dū gestam9 corp9
pc̄ci: ad salutē sufficē pot̄ penitā co
tidiana. At i grauiorib9 q̄dē ⁊ que pc̄a
ad mortē sunt: op9 ē nō m̄ penitā. ueru
⁊ ɔtinētia. Difficilis ꝑrs9 res ⁊ soli diui
ne uirtuti possibilis: susceptū semel
pc̄ci iugū a ceruicib9 excutē: qm̄ qui
facit pc̄m/ seru9 ē pc̄i. nec ē iam libe
rari/ n̄ i manu forti. hec ē magna mi
mīa: magnis nc̄ca pc̄orib9. de q̄ dr̄.
Miserere mei ds̄. s. m. m. t. Et sedm̄ multi
tudinē miseratōū tuaꝝ. de. iiij. filiab9
magne mīe dictū ē. que s̄ imissio
amaritudinis. subtractio oportunitat9.
uirt9 resistēdi. ⁊ sanitas affectōis. Nūq̄
eiū ei q̄ pc̄o quouis obligat9 tenetur.
pie immittit dn̄s amaritudines q̄sdam.
q̄ mētē occupāt hoīs. ⁊ expellūt ꝑnicio
sam delectatōnē pc̄i. Qn̄; subtrahit
īfirmitatē: oportunitatē. nec tēptari
patit9 īfirmitatē. Qn̄; uirtutē donat
resistendi. qd̄ mai9 ē: ut. s. tēptatōne
sētiens uirilit9 agat/ ⁊ nō ɔsentiat.
Nūq; et affectionē sanat. qd̄ ꝑfectissi
mū ē: ⁊ in q̄ ꝑrs9 tēptatio tollit9. ut
nō solū nō ɔsentiat ei. s; nec sentiat9
quidem.

Nusquā ē securitas
fr̄es mei. neq; i celo. nec in paradiso:
multo min9 i mūdo. In celo. n. cecidit
angls. sub p̄sentia diuinitatis. adam
i padiso de loco uoluptatis. Iudas in

vl' fr̄ pc̄ores

n

(c) 2006 Ministerio de Cultura

mūdo de scola saluatoris. hec ideo dixe
ri: neq̃s s' de loco isto blandiat᷑. q: dicit᷑
loc' iste s̄cs ē. q: nō loc' hōies. s; hōies
locū sc̄ificant. Sūt .ii. etiā nūc nos tria
genā hōiū: ipsaq: satis īcongrua ⁊ or
diū. ⁊ hōi qui hāc uiā īgressus sit.
Sūt .ii. q̄ bn̄ īcepert̄ s; defecert̄ statim.
⁊ sūt q̄ nūq̄ incepert̄. s; ī sua mollicie
⁊ pmāsert̄ ⁊ pmanēt. ⁊ sūt q̄ rapiant᷑
spu leuitatis. tardi ad audiēdū. ueloces
ad loq̄ndū. parātissimi cursim enuāre
qđ faciūt / siq̄d faciūt tn̄. Sunq̄d ut isto
repellet ds̄. qn̄. si in fūdamēto pmanse
rint: salui erūt sic tn̄ q̄i p ignē. p q̄m
ignē: dicat aplc̄. fundamētū aliđ nemo
pot ponere p̄t qđ positū ē. qđ ē xp̄c ih̄c.
Siq̄s edificauit sup fūdamētū hoc lig
na. fenū. stipulā: detrimētū patiet᷑. ip̄e aūt
sal. e. s. t. q̄i. p. ig. Fūdamētū xp̄c ē. lig
nū fragile ē. fenū molle. stipula leuis.
Lignū s̄: q̄ fortes īcepert̄. s; fracti non
reuocant᷑. Fenū s̄: qui fugienda molli
cie pauefacti. nec firmitate digiti ut
dr̄ labores arduos attingere uolunt.
Stipula s̄: q̄ leuitatis motib' exsufflati
nūq̄ ī eodē statu pmanēt. ⁊ qmēdū q̄de
de istis. s; nō desꝑandū. q: si ī fūdamē
to xp̄m habuerit. hoc ē si in hac uia ui
tā finierit. salui erūt. s. t. q. p. ig. Ignis
tria h̄t. fumū. lucē. ardorē. fum' lacri
mas excitat. lux uisiua illuminat. ardor
adurit. Ita ⁊ q̄ h'modi ē: fumū. i. amari
tudinē ī mēte h̄re debet. q: tepid' ē. q:
remissus ē. q: leuis ē. q: ordinē cōītū ī
se ē subruit ⁊ pturbat. Sed et lucem
h̄re debet in ore: ut qualis ē ī mēte:
talē se ī ɔfessione ⁊ dicat ⁊ plangat.
ut ⁊ liguā acuat ɔ̄ sꝫ: ⁊ ɔsciam ar
guat ligua. Necēē ē: q: ut ardorē sen
tiat ī corpe. i. penīe tribulatōnē. ⁊ si
nō multimodā. aliq̄ tn̄. Putas q: sic cō
punctos corde. ore confessos. corpe fatiga
tos abiciet. q̄ oēs hōies saluos fieri. et
neminē uult pire. Sūt ⁊ alii qui edi

ficāt sup fūdamētū hoc argētū ⁊ aurū.
lapides p̄ciosos. q̄ uehemēt᷑ īcipiūt. pfi
ciūt uehemēti'. uehemētissime pficiūt.
nō attēdētes qđ caro possit. s; qđ sp̄s uelit.
Uera seīna oīo fiēs mei:
qm̄ tēptatio ē uita hōīs
sup t̄rā. Siq̄dē fallax ē: nec simpliciter
fallere ɔsueuit. Ut .ii. multiplicit᷑ illudat
hōib': mutat faciē. mutat uocē. nū att
nū negat. nec erubescit. De ipa q̄ntitate
sua diuisis diuisa loq̄t᷑: īmo ⁊ eidē di
uso tp̄re q̄ ɔtraria suggerit ⁊ aduīsa.
Modo eni breuē se ēē causat᷑: nū simu
lat lōgiorē. dū peccare delectat. adhuc
genit alii p breuitate sua: nec breui
tas falsa: s; genit' fallax. qđ id memo
ret cū merore / unđ magis optuerat gra
tulari. Siq̄dē bonū ē ei si sic agere pse
uerat: ut flagiciis ei' q̄b' uolūtas modū
nō ponit: uel nēcitas finē ponat. Bonū
ipa deniq: uite memoria breuioris. ut
cui' corpe moriat᷑: magis at bonū erat
ei: si nat' nō fuisset hō ille. ⁊ ipa deniq:
uite memoria breuioris: remediū magis
q̄m īcentiuū debuat ēē pcc̄i. sic sc̄pūē.
Memorare. no. t. ⁊. n. pec. ī etnū. Qđ si
usq: adeo regnat ī te pccm̄: īmo usq: adeo
te delectat seruire pcc̄o. ut doleas t̄ modi
cū tp̄s ēē quo seruias ei: si usq: eo latā
diligis uiā ut oīmodis obtes si possis ⁊
lōgā facē eam: uelis nolis nō lōge ē finis
ei'. S; tu fateor lōge es a regno dei. ⁊ fir
missimū pepigisse uideris cū morte fed'.
pactū cū īferno. Trāuert̄ mc̄t ī solitu
dine. ī magso: u. ei. ha. n. iue. Solitudo
hec supbor ē: q: solos sese reputāt. solos
appetūt reputari. Litat' ē: odit sociū.
astut' ī negociis sclarib': neminē uellet
similē fuerim. Pecuniosc̄ ē: si ditescere
uiderit alterū cruciat᷑. Fortis aut formoc̄:
da ei parē ⁊ ɔtabescit. Solitari' ē ⁊ erro
nē: errat ī solitudine sua. nō .ii. sol' ha
bitare potit sup t̄rā. Nec mirū q: solitu
dini huic inaq̄osū adđit᷑ ut dicatur.
ī solitudīe. ī inaq̄so.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sic .ii. In solitudinibus aqua deesse solet. et lo-
ca deserta sterilia quoque et arida esse consueue-
runt: sic superbia impenitentia comitatur.
Platum .iii. cor.: durum et expers est pietatis.
ignarum compunctionis. siccum ab omni rore gratie
spiritalis. quia resistit superbis deus: humilibus
autem dat gratiam. Qui emittis fontes in conuallibus:
inter medium montium autem propheta pertransibunt
aque. Hic est quod de se ipso miserabiliter con-
querens ait. Anima mea sicut terra sine aqua tibi.
Siquidem aque inopia: non modo arsidum sed et
sordidum facit. Dum non est quo laueris. Et hu-
manum cor lacrimas nesciens: non modo durum
sed et impurum necesse est esse. Lauabo autem per
singulas noctes lectum meum: ut consciencie ma-
culas deleam. et lacrimis meis stratum meum rigabo. ne in me
fiat quod scriptum est. de semine quod cecidit super
petram. et natum aruit quia non habebat hu-
morem. Errauerunt in soli. in ia. u. ci. ha. n. iue.
Errauerunt plane in inuio. et non in uia.
Neque enim uia est lata uia. Rectitudo quippe
ad uiam: latitudo pertinet ad planiciem quam
ad uiam. Solitudo inuia est lata uia. et ubi
nulla est uia: totum est uia. Sic est uita exposi-
ta uiciis: latissimos habens hinc inde ter-
minos. quia nullos certos habens. Nec uita sane
dicenda est. quia nimirum soli uiuit morti.
apostolo teste qui ait. quia si secundum carnem uixe-
ritis moriemini. Sic nec certus est uia. et tamen
uia est impiorum. sicut scriptum est. In circuitu impii
ambulant. Ipsa est spaciosa uia. cuius latitudi-
nis spacium nullis clauditur metis. Ubi nec
lex est: nec preuaricatio. Huiusmodi quoque filiis
diffidentie. qui totos sese corporeis uolup-
tatibus et propriis uoluntatibus tradiderint. fidu-
cialiter fallax uita breuem se esse fatetur.
ut carnaliter doleat quod instar principis
sui modicum tempus se habere cognoscat. atque
eo uehemencius ad omne flagitium inardescat.
Nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria
nostra: nullus nostrum sit expers luxurie nostre. et
ubique relinquamus signa leticie. quoniam hec est
pars et hec est sors nostra. Et mane festini mandu-
cemus et bibamus. cras enim moriemur. Uerum id

quidem respondebit ei cras iniusticia sua.
Nec manentem hic ciuitatem habent ut ipsi
qui inquam ciuitatis habitaculum non inuenerunt. sed quod
eo magis peccare festinant: properant insanum.
Sane eisdem ipsis siquando imminentis sermone forte mi-
tis ceperint horrere memoriam. et terribilem
expectationem iudicii contremiscere: continuo
iuste habent fallacia longam se esse mentiuntur. ut
quod paulo ante dolebant breuem esse pro uita.
nunc eandem inuenerit usque adeo prolongatam. ut
securum se posse putet non modicam adhuc
partem consumere in peccatis. quod reliqua longa sit et
sufficiat ad agendam pro peccatis penitentiam. Ceterum
sic prioribus non resipuerit timor eueniet
quem timet: immo et grauius quam quod uerentur
accidet eis: ut non in flagiciorum tempus uelo-
citer transeat. sed et succedat tempus aut magis
eternitas suppliciorum. Ita et hic cum dixerint
pax et securitas: repentinus superueniet interitus.
ut non possint nec dimidiare dies. quibus
sese sopiunt adhuc esse in iuuentute: non illam
quam sibi interim pollicentur dimidiationem ex-
plere dierum. Uos autem fratres nec ab amari tri-
sticia uite breuitatis. nec a fallaci consolatione
simulate longitudinis timeo. quod certissime
ceptis ire in ciuitate habitationis. nec ambule-
tis in inuio sed in uia. Uereor autem ne uobis quod
si aliter uita ipsa simulatam longitudinis illu-
dere uelit: non consolationem hic afferens. sed ma-
gis inferens desolationem. Uereor inquam ne lon-
giorem sibi uitam superesse quis reputans. ne grandem
sibi restare autumans uiam: obruatur a pusilla-
nimitate spiritus. et labores tantos et tam diutinos
sustinere posse desperet. Quis uero non secundum mul-
titudinem dolorum suorum in corde suo consolationes
diuine letificent animas electorum. Et nunc secundum
multitudinem dolorum: dum adhuc qui ad mensuram
dantur. Ceterum post has delectationes non iam consola-
tiones. in dextera eius usque in finem. Concupiscamus
illam dexteram fratres: que totos amplexabitur
nos. Suspiremus ad dextere delectationes illas. ut
sic uere est omne tempus breue est omne tempus. et pauci
uideantur nobis dies pre amoris magnitudi-
ne. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam
que reuelabitur in nobis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Iocunda perfruitio. et uotis omnibus amplectenda. Non enim astabimus quasi inanes et uacui spectatores. nec gloria illa quasi extrinsecus reuelabitur nobis. sed in nobis. Videbimus enim deum facie ad faciem. sed non extra nos. quia in nobis erit. utique omnia in omnibus. Siquidem plena erit gloria illa et omnis tunc. quanto magis anima ipsa replebitur. Replebimur inquit in bonis domus tue. Et quod dico. quod non aderit nobis gloria sed inerit. Nunc quidem in nobis est sed tunc reuelabitur. Nunc enim filii dei sumus. sed nondum apparuit quid erimus. Fratres mei. si non accepimus spiritum huius mundi. sed spiritum qui ex deo est. sciamus que a deo donata sunt nobis. Ego enim dico. quoniam omnia. et si michi non creditis. apostolo credite. Qui proprio ait filio non pepercit. sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quomodo non omnia et cum illo nobis donauit. Hec nempe potestas filiorum dei. quam dedit his qui receperunt eum. Hec gloria cuique fideli. gloria quasi adoptati a patre. per eum utique cuius gloriam uidimus gloriam quasi unigeniti a patre. Audi denique potestatem.

Omnia inquit possibilia sunt credenti. Sed adhuc multa inquies, sunt inquietantia. multa eundem aduersantur. Et maiora quam omnia data memores. quibus nulla fere famulantur ad uotum. Seruire nobis uidentur aliqua. sed cum labore nostro. et nisi prius seruierimus eis. Iumenta ipsa non fuerint a nobis nutrita. non domita. non fuerint pabulo sustentata. non adiuuant. Terra ipsa que debuerat nobis esse germanior. non sine sudore uultus nostri panem nobis ministrat. Imo et cum coluerimus eam. spinas et tribulos germinat nobis. Et certa omnia denique si diligenter consideremus. seruitium a nobis exigunt. quam exhibent nobis. ut tamen ea sileam que sunt parata nocere. ut est ignis ad exurendum. aqua ad submergendum. fera ad lacerandum. Et hec quidem ita se habent. sed tamen non est mentitus apostolus. et alio loco manifeste asseuerans scire se. quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. his qui secundum propositum uocati sunt sancti. Verumtamen sollerter attende. quod non ad libitum famulari. sed cooperari dicat ad bonum. Neque enim ad uoluptatem seruiunt. sed ad utilitatem. non ad uoluptatem sed ad salutem. non ad uotum sed ad commodum nostrum. Usque adeo siquidem in hunc modum omnia nobis cooperantur in bonum. ut inter hec omnia et ea que nichil sunt inter omnia numerentur. ut molestia. morbus. et ipsa mors. et et peccatum. que quidem constat non naturas esse. sed nature corruptiones. dum uel ei peccata ipsa non cooperantur in bonum. qui ex eis humilior. feruentior. sollicitior. et timoratior. et cautior fuerit. Hec sunt ergo primitie spiritus. hec primitie regni. hec glorie probationis. hoc potius initium et arra quedam paterne hereditatis. Ceterum cum uenerit quod perfectum est. euacuabitur quod est ex parte. ut ad uotum deinceps omnia disponatur. quod indissolubili uinculo sunt copulata sibi utile et iocundum. separari ulterius non possit. Hoc nempe erit illud eterne glorie pondus. de quo identidem apostolus ait. Momentaneum inquit hoc et leue tribulationis nostre. supra modum in sublimitate eternum glorie pondus operatur in nobis. Perge ergo mirare et dic. Longum est. graue est. non possunt tam innania et tam diuturna portari. Apostolus momentaneum et leue perhibet esse quod tolerat. Et certe nedum a iudeis quinquies quadragenas una minus accepit. nedum nocte ac die in profundum maris fuisset. nedum plus omnibus laborauit. postremo nedum usque ad sanguinem restitit. Vide ergo quoniam non sunt condigne ad gloriam passiones. Quod tribulationis est. momentaneum est et leue. quod glorie est. eternum est et pondus. et supra modum in sublimitate. Quod in incertum tamen dies et annos nostras. Transit hora. transit et pena. nec accedunt sibi sed cedunt potius et succedunt. Non sic gloria. non sic remuneratio. non sic merces ipsa laboris. nescit uicissitudinem. nescit finem. manet tota simul. manet in eternum. Cum dederit dilec. suis soporem ec. hed. din. Sufficit enim nunc cuique diei malicia sua. nec laborem suum potest reseruare sequenti. sed omnium merces laborum in una illa die reddetur. cui altera non succedit. Reposita est michi corona iustitie ait apostolus. quam reddet michi. non in illis. sed in illa die iustus iudex. Melior est enim dies una in atriis tuis super milia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Guttatim pena bibit̃. liq̃ndo sumit̃: p mi
nutias infũt. Illa ĩ remunaciõe torrens ẽ
uoluptatis. ⁊ fluminis impet̃: torrens in
undans leticie. flumen glie. flumẽ pacis.
Flumẽ plane ẽ: s; qd̃ affluat. nõ qd̃ fluat
uł effluat: flumẽ uocat̃: nõ qd̃ transeat uel
pt̃ranseat. s; qd̃ abundet. Eternũ iugit̃ glie
pond̃. Non .n. gtiosa nob uestis. nõ gtiosa
gemma. nõ gtiosa dom': s; glia ipa pnit
tet̃. Siquid ũ illoꝝ aut silũ dr̃. aliqñ
figa ẽ. Nam ĩ uitate iustoꝝ expectatio
nõ ad letũ: s; ipa leticia ẽ. Gaudet ĩ cibis.
gaudet ĩ pompis. gaudet ĩ diuiciis hoĩes:
s; luct' extrema occupat eiusmodi gaudioꝝ:
qd̃ gaudiũ ĩ materia gutibilẽ mutari ne
cesse sit re mutata. Accendit̃ certe: nõ
purũ lumen ẽ. s; lucẽna. Siqdẽ ignis ipse
ꝓpa fomẽta ꝯsumit: nec ĩ ipa ꝓpa ꝯsũp
tõe fouet̃. Porro deficiẽte materia ⁊ ipse
deficiet: ⁊ ubi illã uideris ꝓc exultãm.
hũc qq; nichilominũ extinctũ ẽẽ reperies.
Sic ḡ flãme illi' nouissima fumꝰ occu
pat ⁊ caligo: sic leticia lete rei ĩ tristiciã
cõmutat̃. Nob at̃ nõ fauũ mellis. s; pu
rissimũ ⁊ liq̃dissimũ mel reposuit ds̃:
ipam plane leticiã. uitã. gliã. pacẽ. uo
luptatẽ. amenitatẽ. felicitatẽ. iocũdita
tẽ ⁊ exultatõnẽ thesaurizauit nob dñs
ds̃ nr̃. Et hec oĩa unũ sunt: ut sit participa
tio ilẽsũ ĩ id ipm: ⁊ hoc unũ ⁊ id ipm
nõ ĩ ipe. sic sup meminimꝰ dicẽte aplõ.
qm̃ erit ds̃ oĩa ĩ oĩb'. hec merces nrã. hec
corona nrã. hec brauiũ nrm. ad qd̃ uei
nã sic currimꝰ: ut cõprehendamꝰ. Frẽs nuq̃
peudẽ agricola seminãdi optimitatẽ re
putat logiorẽ: qd̃ fructũ messis desiderat
ubertatẽ. Vrĩ at̃ dies nõ minꝰ uiuq; qm
capilli õs nũati s̃: ⁊ sic pilꝰ de corpore.
sic momẽtũ de tp̃re nõ ꝑibit. habẽtes
ḡ talẽ ꝓmissionẽ kmi. nõ deficiamꝰ aut
fatigemꝰ aliqñ: nec grẽue causemꝰ honꝰ xp̃i.
qd̃ teste ipo leue. uł iugũ qd̃ reuera sua
ue ẽ: s; ad omẽ qd̃ uidemꝰ portare pond̃
diei. etnũ pond̃ cogitemꝰ glie. ad quam
nos sua misericõe ꝑducat uiuentiũ dñs
⁊ rex glie. cui iuterĩ deuota humilitate cla
mꝰ. nõ nob dñe nõ nob: s; nõi. t. da gliã.

Sapientia uincit ❡ De .vij. donis: con
malicia: dũ sathanan tra .vij. uicia.
gterit dei uirt' ⁊ dei sapia xp̃s.
Attingit ḡ a fine us; ad finẽ fortit̃. in
celo q̃dẽ deiciẽdo supbũ. ĩ mũdo supando
malignũ. in ĩferno spoliando auarũ. et
disponit oĩa suauit̃: in celo stãtes ange
los ꝯfirmãdo. ĩ mũdo uenũdatos redimẽdo.
ĩ inferno captiuos liberãdo. Aut si melꝰ
placet: accipiamꝰ hoc ita. Ordinata ꝓcedit
acie adũs .vij. pc̃ti gradꝰ sp̃s septiformis.
Et p'mꝰ cẽ negligentiã timor excitat. Mi
nimũ ipe ẽ quo ꝯuertit aĩa. discutit ꝯscia.
excutit sopor letalis. incutit sollicitudo.
Denique q̃ timet deũ: nich negligit. s; ue
ret̃ oĩa opa sua. Ceteꝝ ut grauior sit con
flict': squãma squãme iungit̃. ⁊ cõcomi
tantia ẽ ĩ hũano corde negligentia sue et
curiositas cetoꝝ. Triplex .n. ut ait sapiẽs
ĩcõmodũ: de domo eicit habitantẽ. fumꝰ.
stillicidiũ. mala uxor. Qñ ũ hec deerũt
negligenti: ꝓpa negligit. fumũ nõ abigit.
uxorẽ nõ corrigit. tectũ nõ reficit. Fumat
pc̃ca: nullo in eis studio. nullis lacrimaꝝ
undis extincta. Et fumꝰ ille teterrimꝰ et
ĩtolerabilis. malignat̃ uoluntas ipo ne
glectui cotidie deterior semet ipo. stillat
super iudicis indignatio ex defectu uiuq;
caritatis. que sola opit multitudinẽ pec
catoꝝ. Egrediat̃ utiq; foras necc̃e ẽ. et
ꝯsideret curiositas exteriora: qui sic interna
despiciat. p̃tita nõ respicit. p̃sẽtia nõ in
spicit. futura nõ ꝓspicit. Eius deniq; pnid cu
riositati pietas aduersat̃: ⁊ quẽ illa a cor
de euocat. ista reuocat. Nimirũ pietas ipa
ẽ cult' dei. ⁊ ĩ corde colit̃. q ĩ corde aggios
cit̃ habitare. Parit at̃ curiositas expientiã
mali. ut facile q ꝑ multa uagat̃ offendat.
facile cadat ĩ laqueũ. facile inueniat qd̃
piculose delectet. Confligit sane aduꝰ
hac scĩe sp̃s: docẽs elige bonũ. reprobare
malum.

de efficacia timoris.
de curiositate.
de pietate. spũ
de spũ pietatis.
de spũ scientie.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

docens quod periculosum sit, quid ve expediat experiri. Verum si intus iam in concupiscentiam experientia transire videtur. Hos gradus in Dyna filia Iacob. quam nimirum ad videndas alienigenas mulieres egressam. Emor filius Sichem rapuisse. corripuisse. ac deinde eisdem blandiciis delinisse legitur. ita ut illius anima anime eius adheserit. Dico autem in concupiscentiam. et ut ipsa meminit. in affectum cordis transisse hominem. qui legem spiritus honestatem abiecit. vale facit pudori. timorem autem dei penitus transilit. soloque vel hic appetitu. sequitur concupiscentia sola. sola trahit voluptate. et est apud eum pro ratione voluntas. Contra hanc ergo concupiscentiam maxime dimicat fortitudo. Neque enim illa iam nisi in manu forti liberatio est. Indicat sibi homo ieiunia. corpus castigat et subiciat servituti. ne forte iam de radice colubri egrediatur regulus de concupiscentia consuetudo. Quemadmodum enim misera nimium et miserabilis humana fragilitas sine prurito concupiscentie, aut spiritu desidie, ipsa consuetudine ad illicita trahatur. utinam omnibus liceat ignorare. Nimirum peccatum faciens servus fit peccati. servus plane dictus. ad prava queque per trahitur sequens. a quo nimirum captivus tenetur ad ipsius voluntatem. Est autem consuetudo hec gravis quedam et preciosa cathena. solvenda utique facilius quam rumpenda. ut hic maxime vulgare illud proverbium oporteat usurpari. Industria violentia potiorem. ut quemadmodum vis repellitur. et fervore spiritus fervor exigui et desidiosi. sic malignam arte arte deludas. et consuetudini consilium opponatur. aliquin si forte violentia paras et castigatione corporis spas consuetudinem prevalere. timendum omnino est. ne preciosus labor et presidia ipsa deficiat. quam inolita concupiscentia. presertim quod alia quedam nata sit ipsa consuetudo. Necessarium itaque consilium est. ut ab ipso magni consilii ministratum. ut ab homine aliquo spirituali qui cogitationes sathane spiritaliaque remedia non ignoret. Subtrahenda

occasio est et opportunitas fugienda peccati. Legimus fratrem in heremo fornicationis spiritu graviter impugnatum. laudabili patris industria a patre curatum. Adhuc enim senior fratrem alterum secreto iussit ut eundem lacesseret iniuriis. et post ipse qui accepta ab eo iniuria quereretur. Invehebat ille. et confusus vehementer sic oblitus est in brevi pristine temptationis. ut querenti de ea non sine admiratione plurima responderet. Pape. vivere non licet. et fornicari libet. Sed forte necdum venit cui reposita victoria est. quam triumphus manet. cui corona debetur. et crescit ex consuetudine perdit. ut tanto liberius quanto desperatius peccans. totas iam concupiscentie laxet habenas. toto impetu feratur in preceps. sic scriptum est. Peccator cum venerit in profundum malorum contempnit. Hunc ergo contemptum necesse est ut spiritus intellectus impugnet. illuminans tenebras cordis. et lucem divine notitie et copiose miserationis infundens. Intelligentia namque divinis et altissimis rebus attribuenda est. quas quidem ratio humana nullatenus difficile autem ut ipsa fides comprehendere possit. ut est illud. Ubi abundavit delictum. superabundavit et gratia. Iam si contemptus prestiterit. accedere necesse est et malicia. ut quam per consolationem desperatio miser amittat. et cum non est pars in bonis. vel in malis letetur cum male fecerit. et exultet in rebus pessimis exultet. Ad hoc ergo solum hoc remedium est. ut ipsa adhuc malicia sapientia aggrediatur. Propterea dicta prophete. que succumbere omnino non novit. Quando enim liberetur. que in babilone descendit. nisi provenit in benedictionibus dulcedinis superne. ut clavum clavus expellat. et pestiferam dulcedinem viciorum iocunditas spiritalis unctionis excludat. Attingit ergo a fine usque ad finem fortiter sapientia. vitia eradicando singula vicia. singulasque inserendo virtutes. Excludit siquidem negligentia. ut timoris spiritus repleat mentem. abicit curiositas. ut succedat pietas. Ex sapientia mali fugitur. apponitur scientia. Sic et concupiscentie prevalet fortitudo.

Bonum est. — vel lacessere — de spiritu fortitudinis — de spiritu consilii — de spiritu intellectus — de spiritu sapientie

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et consilium consuetudinem amputat. et intellectus ingens contemptum amovet. et dispereunte omnino malicia: sapientia regnat. Vera quidem triumphante: de cetero misera illa anima quam preciose negligentia soporaverat. prius excitaverat curiositas. attraxerat experientia. tenuerat concupiscentia. ligaverat consuetudo. contemptus in carcerem truserat. malicia jugulaverat: timor suscitat. pietas blande demulcet. scientia quod actum sit judicans dolorem apponit. quod suum est fortitudo exigit. consilium solvit. intellectus educit de carcere: sapientia mensam ponit. refocillat esurientem. et salutaribus reparat alimentis. ¶ De eo quod scriptum est: Beatus homo qui invenit sapientiam. et qui affluit prudentia.

Quid in hoc mundo facimus fratres. aut quid facimus de hoc mundo. Si salvari credimus a presenti seculo nequam: quid adhuc de hoc mundo discernimus. Si exire volumus. quid compedes nostros nobiscum trahere laboramus. Ponamus aureos etc. Non estimemus preciosum: sed impedimentum consideremus. ne forte ipsam que dura satis reputanda est conditionis nostre necessitatem: et cupiditatis visco inherentes his incipiamus et majoris sollicitudinis nexibus irretiri. Quod et si in compedibus faciat quis. preconiari forte minus congruum judicetur. quod videlicet ad patiendum magis quam ad faciendum soleant homines compediri. et actionis impedimenta compedes sunt. adminicula passionis. Agendum nobis tamen aliquid in hoc mundo. agenda utique penitentia: sed ad passionem hoc quam ad actionem videbitur pertinere. Nichilominus tamen agendum hic nobis aliquid: non quidem de hoc mundo. sed in hoc mundo. Cum enim legatur adam in loco voluptatis ab initio positus. ut operaretur: quis sanum sapiens. filios eius in loco afflictionis ad feriandum positos arbitretur. Operemur ergo: sed cibum qui non perit. operemur opus salutis nostre. operemur in vinea domini ut denarium diurnum mereamur. Operemur in sapientia que dicit. Qui operantur in me: non peccabunt. Ager est mundus. aut veritas. fodiamus in eo. thesaurus latet absconditus: effodiamus eum. Ipsa est enim sapientia: que trahitur de occultis. Omnes eam querimus: omnes concupiscimus eam. Sed frustra querit: qui in lectulo suo querit. neque enim in terra suaviter viventium invenitur. Lectulus est. et ibi gigantem queris: tutus est. et nimbi invenire speras eum. qui divisoria semper ignorat. Si queritis inquit querite: convertimini et venite. Queris unde: a lectulo tuo. Queris unde converteris: a voluntatibus inquit tuis avertere. Et si in voluntatibus meis non invenio. ubi inquis inveniero sapientiam: vehementer enim eam desiderat anima mea: nec invenisse sufficiet. Si contigit inveniri: non nisi mensuram bonam et confertam et coagitatam et supereffluentem ponam in sinum meum. Merito quidem. Beatus enim homo qui invenit sapientiam: et qui affluit prudentia. Quere ergo dum inveniri potest: et dum prope est invoca illam. Vis audire quam prope sit? Prope est verbum in corde tuo et in ore tuo. tamen recto illud si queris corde. Erige cor. surge de lectulo tuo: ut non frustra audias admonentem: sursum habe cor. Sic enim corde invenies sapientiam: ore affluens prudentia. Sed affluere: non effluere vel evomere cura. Numquid mel invenisti. si invenisti sapientiam: tamen ne nimium comedas. ne satiatus evomas illud. Sic comede ut semper esurias: nam et ipsa dicit. Qui edunt me: adhuc esurient. Noli multum reputare quod habes: noli satiari: ne evomas. et hoc ipsum quod videris habere auferatur a te: quippe qui ante tempus querere destitisti. Neque enim dum potest inveniri. dum prope est. est ab inquisitione vel invocatione cessandum. Alioquin sicut ait idem salomon/ qui comedit mel multum non est ei bonum: ita qui scrutator est majestatis opprimetur a gloria. Quod tu pilate seorsum interrogas dominum. ut tibi susurret in aure. quid sit veritas. Multum est ad te. non dabitur sanctum canibus: nec margarita porco. Quere potius gustum: satietatem intelligentie interim ne requiras. Merito fratres reverberata acie/ pilatus resiliit: et responsum non sustinens egressus est ad judeos: qui ambulare ceperat in magnis et mirabilibus super se: quod esset veritas percontatur. Vera quam nos sapientiam in corde. et sapientia que ex fide est: quemadmodum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

apostolus ait: non plus sapere quam oportet sapere. sed sapere ad so-
briam. sobria siquidem sapientia est: in plenitudine pec-
catorum petitor. in contemptu presentium commodorum. in
desiderio futurorum promptior. Inuenisti plane
sapientiam. si preteritis uite peccata defleas. si huius
seculi desiderabilia paruipendas. si eternam bea-
titudinem toto desiderio concupiscas. Inuenisti
sapientiam. si tibi horum singula sapiunt prout sunt.
ut hec quidem amara et omnino fugienda. ista quoque
uelut caduca et transitoria contempnenda. illa
sic ut perfecta bona totis appetenda deside-
riis. Inmo quodam animi sapore diiudices
et discernas. atque hec quidem sobria est sapientia.
et nominum nescit. ubi et timoris frigus
ex recordatione peccatorum. et caritatis feruor
ex appetitu diuinarum promissionum. tepidi-
tatem amouet earum que nunc sunt pessimarum
occupationum. ut nec euomas sapientiam. nec
euomaris ab ea. Sic ergo. beatus homo qui inuenit
sapientiam. sic et beatus uir ubi beatior est. qui mo-
ratur in sapientia. forte ergo hoc ad effluentiam
spectat. Sane in his tribus ore affluis sa-
pientia uel prudentia. si sit in ore confessio pro-
priae iniquitatis. sit gratiarum actio et uox laudis.
sit et sermo edificationis. Nimirum corde
creditur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutem. atque in prin-
cipio quidem sermonis iustus accusator est
sui. Nam in medio magnificare dominum. in
tercio quoque si eatenus affluit sapientia edificare
proximum debet. At si et in opere affluendum est
sapientia. et maxime. Querimus igitur et in opere tri-
plicem affluentiam. Nam et olim dictum est a sapi-
ente quodam. quod sapientia tripliciter scriberetur. Ita
quoque si uos non meis habetis. puto ego quod
ad opus satis pertinet copiose satis affluere
sapientiam. Quecumque inter nos contingunt. pariter
et obedienter curisatum. tamen ut fidelis obedientia
propria mortificet uoluntatem. humilis continentia
carnalem partem et sedare amputet uolup-
tatem. hylaris patientia utramque similiter
corporalem scilicet et mundialem uiriliter sustineat
aduersitatem. De triplici genere bonorum.

Et propensius studium et cura uigilantior nostris
esset cogitationibus adhibenda. fratres mei. no-
stris inquam. quibus tanta semper meditationum
assidue materia ministratur. Nocte enim et
die nobis prophetice et euangelice. sed et apostolice uo-
ces canuntur et leguntur. que et penam minantur
inferni. et regni gloriam pollicentur. Unde ergo nobis
tam uane. tam noxie. tam obscene cogitationes.
que nunc inuidiam et elationem. nunc superbiam
et elationem. ambitionem. ceterasque passionibus contor-
quent nos. ut uix aliquando in serenitate sancta
cogitationum respiremus. Ve nobis a torpore et
tepore cordis nostri. qui permittimus nos his ua-
nitatibus occupari. nec ex istis transilimus in
bona diuina. siue in naturalia. siue in spiritualia.
seu etiam in eterna. Et quidem naturalia bona magna.
spiritualia maiora. sed maxima sunt eterna. In pri-
mis reparamur. in secundis exercitamur. exten-
dimur et beatificamur in tertiis. Si non potes oculum
meditationis in illam sublimitatem eternalium bo-
norum infigere. quia stantia sunt. et omnem sensum
exsuperant. in bonis gratie que sunt in exercitio
uirtutum uisum reflecte. ut uideas quam pu-
re conscientie. quam libere frontis sit. uersari et gu-
stari in castitate et caritate. in patientia ceterisque
uirtutibus. que amabilem deo. et placabilem et imi-
tabilem hominibus reddunt. Quod si et hec nimis sub-
limia sunt. et transgredientia infirmitatem tuam.
demitte oculos in bona nature. que et tam famili-
aria esse debent. quam tu familiaris es tibi.
Nec sic dicimus bona nature. quasi gratie non sint.
sed ideo. quod ipsi nature quedam ingenita et
complantata fuerint antequam fieret peccatum illud.
quod non solum personam infecit personam sed et na-
turam. Verumne non ita nobis ad manum peruenisse
monstrantur. propter uulnus inflictum. cum tamen nos illa
in nobis et circa nos esse. tam omnibus quam affectibus
plerumque sentiamus. Et quia nos ex corpore et anima
constitimus. iuxta uocem apostoli ab animali parte. id est
a bonis corporis incipiamus. ut non sit prius quod
spiritale est. sed quod animale. Sunt autem nostra bona corporis
omnia et que ei solum debeamus sanitas. Ni-
chil autem ultra ei uel dandum est. uel querendum.
sed hoc tamen moderate ligandum et frenandum est. cum
fructus eius nullus sit. et mors sit finis illius.
Sed hic fouea est que nolo uos lateat. uos

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Insidiatur .n. uoluptas sanitati. et tam subtili
malignitate perficitur: ut ipse eam uix possit
cauere uix nouerit. Quod si uoluptati seruiat
non sanitati: hoc iam de natura non est. sed sub
natura: que morti manus dat: cum magistram
constituit uoluptatem. Inde est et quod multi ad
tam bestiales impetus descenderint: uel ut dicam
uerius ceciderint: ut uoluptatem preferant sani
tati. et illis ipsis sepissime uolutentur: que
sequuntur difficiles et acutissimas subsequi pas
siones. Sicut autem corporis natura est sanitas: ita
cordis natura est puritas. quia turbato oculo
non uidebitur deus. et cor humanum ad hoc fac
tum est ut suum uideat creatorem. Si ergo sanita
ti corporis sollicita est et prudenda custodia: pu
ritati cordis tanto est sollicitior impendenda.
quanto pars ista dignior illa esse cognoscitur.
Hic tamen simpliciter accipimus puritatem: ut uidelicet
omnia que agimus pure et humiliter confiteamur domino
in oratione. homini in confessione. et dicamus. Dixi con
fitebor adversum me iniustitiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei.
Et quia sociale animal sumus: ex his que in nobis sunt
ad hec que circa nos sunt tendamus. ut si fieri
potest quod ex nobis est pacem habeamus cum omnibus
hominibus. Hec .n. lex naturalis societatis: ut
omnia quecumque nobis fieri uolumus aliis studeamus
impendere. Sic .n. debemus sanitatem corporis. pu
ritatem cordis: sic fratri pacem. Iam hinc transe
undum est ad sanctorum animas: que de huius mortalitatis
carcere ad celorum gaudia uolauerunt. His perfec
to debemus imitationem: quia similes nobis fue
re passibiles. et notas nobis fecerunt uias. quas
tam irrefragabiliter quam inrmminabiliter te
nuerunt. Sed et illis qui non in tanta securitate
seu non pacta penitentia exierunt: compassionem de
bemus et orationem. ut pius pater auferat scoriam
eorum. et in beneficia flagella commutet. et sic
tandem reconsignet ad beata gaudia ciuitatis.
Sic ergo sanctis animabus imitationem: sic minus sanctis
debemus compassionem. illis exemplum: his ge
mitum haurientes. A sanctis uero angelis auxilium
querendum est: et occultis suspiriis et frequen
tia lacrimarum: ut illi supereminenti maiesta
ti preces nostras offerant. referant gratiam. quia ad

Contra eos qui ea que est noxia sequuntur commendant. uel intimant.

ministratorii spiritus sunt missi propter nos. ut he
reditatem capiamus salutis. Ab illo autem rerum
omnium domino pietas querenda est: ut ille cuius na
tura bonitas. cuius proprium est misereri semper et par
cere. non respiciat multitudinem iniquitatum
nostrarum: sed secundum multitudinem miserationum
suarum misereatur nostri. Ipsi .n. nos et amorem
debemus: et subiectionem. debemus cum omni reueren
tia et humilitate. amorem quia fecit et benefecit
nobis: subiectionem quia super nos est. et hoc perpe
tuo terribilis in consiliis super filios hominum omnis.
Itaque ergo sanitatem corporis. puritatem cordis. pacem
fratri. imitationem sanctis. compassionem mor
tuis. auxilium ab angelo. pietatem a deo. ex
archa naturalium bonorum huiusmodi debemus ex
quirere: ut sciamus quia cum hec omnia que mandata
sunt et data nature fecimus. serui inutiles
sumus. quod debuimus facere fecimus. Aut uix
.n. aut numquam inuenitur aliquod preceptum da
tum hominibus: quod transeat terminos possibilita
tis nature. In his autem bonis sicut perdimus
reparamus. et cum quodammodo restituimur in antiquum:
et ad ingenitam nature suauitatem reuertimur:
dum nobis et his que circa nos sunt. et eis que super nos
sunt. debitum rerum ordinem exhibemus. et hec
quidem pro bonis naturalibus. Spiritualia autem bona
in quibus exercemur ut ad eterna tendamus. ipsa
eadem sunt. sed alia: quia alio intuitu considerata
cum plurimis tamen aliis que longum est enumerare.
Illa .n. iure naturam: hec supra naturam esse
noscuntur. Nam in spirituali exercitio non
sanitatem debemus corporis: sed seruitutem. sed
afflictionem. sed laborem. iuxta uocem illius spiri
tualis et summe spiritualis hominis qui dicebat:
Castigo corpus meum et in seruitutem redigo. Nec tantum
solam cordi puritatem debemus. ut pure et humi
liter confiteamur peccata nostra: sed ut intentione co
gitationis et opere hanc circumspectionem exhibea
mus. ut et uita nostra sit fructuosa. et fama
gloriosa. non que fructificet sibi sed deo. non
que glorificet se sed patrem suum qui est in celis.
Pacem ergo non solum fratribus exhibendam dicimus
in uia ista: sed cum his qui oderunt pacem esse pa
cificos. portare omnes et a nemine uelle
portari.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cōfitem̃ ⁊ nō in cōpassione mortis
s; in spe ⁊ ꝯgratulatōne adhibendā.
q̄r ⁊ si ꝯtristādū ē qđ ī locis purgato
riis patiunt᷑. mito apli collitandū est.
q̄r ꝓpe ē ut abstigat ds. o. lac. ab. o. eoꝝ.
⁊ iam nō sit neq; luc. ꝯ. cla. s; n. ul. do.
que ꝑma abierī. Sc̄is ū aīab; nō iam
imitatōne. nec a scīs anglis tm̄m ꝯre
re debem̄ auxiliū. s; ardent̄ cōspectū
eoꝝ desiderare. ⁊ uidere que sit colūp
ne celi q̄ sustinēt orbē t̄re. in quib;
rutilat ⁊ relucet tātū ⁊ tā excellens
dignitatis insigne. In dn̄o aūt deo nō so
lū pietas q̄renda ē. s; ⁊ tota ī eū affectio
dirigēda. ut diligam̄ nos ꝓpt̄ ipm. ⁊ sus
piciam̄ que sit illa maiestas que cūcta fa
ciat. cūcta ꝯtineat. ⁊ in quā desiderant rōa
les creatē. He s̄ semꝑ spūales exercitii.
in q̄b; gl̄iosa mens ⁊ dilatat̄ ⁊ delectat̄.
eoꝝ q̄ retro s̄ oblita. ⁊ ad inīora s. ad ēt
na bona se extēdens. seq̄t᷑ palmā sup̄ne
uocatōis. Nunq̄d nō sup̄ naturā hēs iste
andreas apl̄s cui᷒ sollēpnitas ꝑ manib;
ē īsilierat. q̄ dicebat. o bona crux diu
desidata. ⁊ iā ꝯcu. aīo ꝑpa. se. ⁊ gau. ue. ad te.
Alterati hōis ē ista uox. ⁊ qui de bonis na
ture ad gr̄e bona surrexerat. ut nō solum
gl̄iaret᷑ in spe. s; ⁊ ī tribulatōib;. ⁊ gau
dens iret a ꝯspectu ꝯcilii. qđ dign᷒ ēēt ꝓ
nōie ihu xp̄i ꝯtumeliā pati. Non. n. pa
tient̄. s; et libent̄. uerū ardent̄. ad toꝛ
mēta sic ad ornamēta. ad penas tanq̄
ad delicias ꝓperabat. Porro ēt̄na bona illa
bona s̄. que n. oc̄ls. n. n. au. aud. n. ī. coꝛ
ho. ascēderūt. ⁊ que nūq̄ exeūt ab illa pa
tria que nescit n. gaudiū ⁊ iubilatōne.
Ibi nich deest. Ecce abūdātia. qua impleat̄
hūana cupiditas. Que ē ista copia. ubi ni
chil qđ nolis sit. totū sit qđ uelis. Fiat
aūt ꝓpha ad ih'l'm. pax ī. u. t. ⁊ abū. in
t. t. In illis magn̄ turrib;. que iux̄ ꝓphā
aliū gēmis edificabunt᷑. ubi adipe fru
mēti. nō cortice sacmēti nos satiabit
ds. Qđ si nich deerit nob. aliq̄d aūt nos
latuerit. nuq̄d erit gl̄ia ꝯformata. Nō
nich latebit nos. ⁊ ecce sapia qua curio
sitas hōis satiet᷑. O sapia qua tc oīa que
ī celo ⁊ q̄ ī t̄ra s̄ cognoscem̄. in ipo fonte
sapīe uez oīū cognitione bibētes. Nō me
tuā suspitiones. nō timebo ꝯsilia. q̄r cuncti
illa pure iohem purissimo uitro sitis erit.
ut sic ꝑ uitrū lucidissime cernim̄. sic ali
oꝝ ꝯscias lucide clarissime uideam̄. Quid
si et nich desiit. ⁊ nich latuit. maneat
aūt timoꝛ ⁊ anxietas amittēdi. Nō nichil
t̄iret. Ecce potēcia. qua hūana īfirmitas
roboret᷑. Q. posuit inq̄t. fines tuos pacē.
⁊ ꝯfortauit seras portaꝝ tuaꝝ. ita ut nulls
inimic᷒ intret. nulls exire possit amicus.
Ubi g° sūma abūdātia. sūma sapia. sūma
potētia ē. puto qđ nich desit plenitudini
beatitudinis. q̄ntū spectat ad sūmā felici
tatis hūane. hec cogitem̄. hec rumine̅m̄
fr̄es. ⁊ iux̄ legis ꝑceptū reuocem̄ rumi
natōne. q̄r sic uiuit̄ ⁊ ī talib; uita sp̄s
mei. Sic. n. cogitatio scā seruabit nos.
ut dicam̄ cū scō. meditatō cordis mei in
ꝯspcū tuo sēp. dn̄e adiutoꝛ me᷒ ⁊ redēptoꝛ
meus.

Quis ascendet ī mōtē
dn̄i. au. q̄s. st. ī. lo. s. e.
Verbū exhortatōis ē fr̄es mei. ut q̄nq̄dē
os ascende nitim̄. os tendim̄ ī sublime.
sursū aspiram̄ os. os conam̄ ī altū. illuc
studeam̄ ascende ubi bonū sit nos esse.
ubi securū sit nos ēē. ubi cadere nō opoꝛ
teat. ubi stare possim̄. Nec tn̄ ut deside
riū ꝓuocet ascensorē mōtis h᷒ ꝓpha re
q̄rit. uerū ⁊ ut ascende cupiēti modū
doceat ascendēdi. Felix q̄ h᷒ mōtis ascensio
nes ī corde suo disposuit. ꝯcupiscens et
deficiens ī atria dn̄i. Siq̄dē mons iste. mōs
uber. bonoꝝ oīū cumul᷒. bonoꝝ mons uo
luptatis ēt̄ne. dom᷒ dei ē. Ecce bt̄i q̄ habitāt
ī. do. t. dn̄e. ī. s. s. lau. te. dudi teste fidele.
q̄r mons iste, dom᷒ dn̄i ē. O isrl̄ q̄m mag
na dom᷒ dn̄i. ⁊ ingens loc᷒ possessionis ei᷒.
magn᷒ ⁊ nō hn̄s ꝯsūmatōne. excelsus
⁊ imensus.

vl' ꝯfirmata. ꝯ.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Imo ū nō solū mons ē: sȝ et mons mon
tiū. & mlte ī eo mansiones. mlti mōtes.
Denique & fūdamēta ei ī mōtib' scīs. &
nec hoc qdē scē tacuit ysaias. Erit nouissi
mis dieb' mons domus dni. pparatus ī uertice montiū:
& eleuabit' sup colles. Quippe montiū
mons fundat' exultatiōe uniūse t're. ubi
ita multiplex oīū delectabiliū copia. ubi
una copiaꝝ oīū plenitudo erit. Erit
.n. mons pacis. mons gaudii. mons uite.
mons glie: & hi oēs mōtes/ un' mons cōsū
mate felicitatis. An nō mons pacis. pax
sup pacē. pax q̄ exsupat omē sensum:
Plane mons magn'/ pax ī corde. pax in
carne: pax ab iniq̄s hoīb'. pax cū oīb'
ꝓximis: pax ab ipis demonib'. pax cū
deo: & pacis nō erit finis. Erit gaudiū:
sȝ quale dns ait. Gaudiū plenū: gaudi
ū securū: gaudiū qd nemo tollet a uob.
Sȝ et iniq̄ā habiti sunt: & abūdant'
habiti: qd nō possit leshicar ēē tant'
pastoris aduēt': q ad hoc ipm uenit ad
oues sic ipe testat'/ ut uitā hānt & ab
undanti' hānt. Aliqd nō & mons ē ui
dere/ etnū glie pond' sup modū ī subli
mitate. Porro ex his oib; & siq̄ possint
desidabilia sibi' cogitari: una ē bētitu
dinis mēsura. bona. cōferta. coagitata.
supeffluens: ac si plures mōtes pluriosī.
aliū qdē aureū. aliū argenteū. aliū ex
iacinctis & smaragdis atq; oīū gemaꝝ
glia. aliū q̄; ex iacincto & purpa cete
risq; ei' modi opib'. parit' coaceruans
ī unū redigas montē. Oīa .n. uob mlti
plicata reddent'. Et q̄ aurū. argentū. la
pides pciosq; supedificauit fundamēto:
edificiū huiꝰ in īmēsos mōtes excre
uisse mirabit': & ex modico semine ma
gnos metet nō tā maniplos q̄ aceruos
manipuloꝝ. Quis asc. ī m. dni. aū q̄s sta.
ī lo. s. e.: Innocens manib' & mūdo corde.
bt's ille: sic' tn ille ē. Sȝ q̄s gliabit' ino
cētes man' aut castū se hre coꝝ: Nemo
mūd' a sorde: nec infans cui' ē uni' di

dies uita sr t'ra. Vn' tn ē int' noxios ino
cens. mūd' int' impuros. int' mtuos liber:
un' ē & nō estimabit' ali' absq; eo. Ipse
de q̄ legisti. Nemo ascēdit ī ce. n. q. des.
de ce. fi. ho. q ē ī ce. Erat .n. inocēs ma
nib'. q pctm nō fecit: sȝ multa bona ope
rat'. iudeis libere aiebat. Quis ex uob ar
guet me de pctō: An ū mūdissimū corde
fuisse q̄s dubitat. uniꝰ iam psonaliter
sapie. in q̄m nec ꝑ ignatū incurrit. at
tigit aūt ubiq; ꝓpt' suā mūdiciā: Sed
nō ī uano accepit aīam suā: q sol' po
testatē hūit ponēdi aīam. & itm resu
mēdi. Non ī uano accepit nascēs: non
ī uano posuit moriēs: nō ī uano rece
pit resurgēs. At q̄m nō ī dolo iurauit
ꝓximo suo. q̄m nō ī uano accepit aīā.
q̄m nō ī uano oīa illa pfecit: si hic sol'
accipiat bndictōnē: Ita ne optebat
xp̄m pati. resurge. & sic intrare ī gliā
suā: Sua erat. Que utilitas ī sangne
ei': dū oēs descendim' ī corruptionem:
Que uitas ī pmissione: si ut sup me
minimi/ nemo asc. ī ce. n. q. des. de celo:
Esto. hic accipiat bndictōnē. inciam
· At nō sol' hic accipiet: aut
certe nō magis sibi soli accipiet. si adū
tas. Pdc. n. p sac' uba ꝓphica: iet uide
quonā in uelut oculte/ mltitudinē sub
inducit. Loquebat' de uno: & dicebat: hic
accipiet. Sȝ ꝯtinuo hūc transfudit in
hanc genatōnē: & ait. hec ē genatio que
rentiū dnm: ut in uno nō psone singu
laritatē itelligas. sȝ sps unitatē. Alio
rū hic spons' & hec sponsa ē: & scimus
q̄s dixit. iā nō s̄ duo/ sȝ una caro. Ita
g hic ascēdet. hic accipiet bndictōnē:
sȝ ascēdēt & cū eo uł magis ī eo. q̄m
ab eo accipiet bndictōnē. Audi hoc a
ꝓpha. Etenim bndictōnē dabit legislator:
.i. de. u. ī. u. Atq; hoc ē ꝓpt' qd optebat
xp̄m pati. & resurge a mortuis. ut pdi
cet' ī noīe ei' penia & remissio pctoꝝ:
& penia ad inocētiā: remissio ad mūdi
ciā deputet'.

al' ēt

p̄ci

qua re

(c) 2006 Ministerio de Cultura

bit. n. in quo nō inuenit. s; cui nō iputa
bit dns pctm. Inueni ait dns hoīe sedm
cor meū. nūqd ut gliam posset castū se
hīt cor. Non ē. q2 stelle nō s̄ mūde ī con
spectu ei9. s; cor 9tritū 7 hūiliatū ds̄ nō de
spiciet. Cor 9trituū. pximū est cordi mūdo.
7 hoc ē ēē iux̄ cor dei. Siqde xp̄e ē dns hus
q tribulato s̄ corde. Samaritan9 ē pxim9 ei
qui icidit ī latrones. Non iurauit in dolo
huic pximo. s. s; faciet qd pmisit. dm
dico uob. sedebitis 7 uos iudicātes. Sim9
g̃ 7 nos dilectissimi p nrō qde modulo
7 manuū inocētie 7 cordis mūdicie sec
tatores. āte oīa qde sollicīti. 7 si penit9 ca
uere p hūana fragilitate nō pualem9.
qntū possim9 declinare a malo. nō in ac
tionis s; et cogitatōis. De ceto q; ne ī ua
no accepim9 aīas nras rōales. exceamur nos
ī opib; bonis. 7 9silio rōnis utam. Q̄ ñ. n.
nō fruct9 accipiet hō aīam hūanā. qui
tanq̃ unū ex irronabilib9 aīantib9 incu
bans corporeis uoluptatib9. solū seqt car
nis appetitū. Addit g̃ pp̄ha. Nec iurauit
ī dolo pxio suo. Sic. n. mūdiciā erga nos
erga pximū inocētiā queuit 9seruari.
sic 7 ī nob 7 erga pximū excerda ūtutis
opa. opa pietatis. No g̃ sim9 nob inutiles.
ne ī uano accepim9 aīas nras. nō sim9 in
utiles pximo nrō. ne ī uano ei iurasse
pbem. Nouit figmētū nrm sps q loq
bat9 p pp̄ha. nec de utilitate pximi sim
plicit nos uoluit comonere. de iurame
to nō conuenit. ut pmissam fide irrita
facie uereamr. Omis. n. pximis iurati sum9.
cū quib9 in eccl̄ie uenim9 unitate. 7 hec
pfessio fidei xp̄iane. ut q uiuit iam nō
sibi uiuat. s; ei q p oīb9 mortu9 ē. Nec in
dicat qs. ei uiuā. s; tibi nō. quīqde ille
nō solū p oīb9 uixit. s; et p oīb9 mortu9 ē.
Q̄ ñ. n. ei uiuit. q negligit sic ab eo dile
ctos. Q̄ ñ ei uiuit. q legē ei9 nō implet.
q mādatū ei9 nō seruat. Quer9 legē. qris
mādatū. hoc ē mādatū meū. ut
dili. īui. sic dilexi uos. V apls. alt9 alt9
hora porat sic adi. le. xp̄i. Noli g̃ putare
gratuitū bonū qd exhibes pxio. ut non
liceat 7 dissimulare si uelis. debitor es
sacmēti cautōne. 7 ppa pfessione, teneris.
hic g̃ accipiet bndic. a. d. 7. m. a. do. sa. s.
hic. q2 un9 accipit bratiū. Sed ne unū
hoīem putes. hec ē gnatio qrētiū dnm.
hic acci. bnd. a. d. q2 capt 7 corp9 un9 ē xp̄c.
Sed hec ē gnatio. q2 ī mēsura etatis ple
nitudinis xp̄i oēs parit occrem9. Et forte
idē ipe dns mons dni ē. de q dr. Q̄s ascē
det ī. mō. d. au. qs. st. ī. lo. s. ē. Nimirū ipe
ē absciss9 sine manib9 lapis. q ī mōtē cre
uit imensū. ipe q exaltat9 a tra oīa tra
hit ad se. Mons coagulat9. mōs pinguis. ut
qd uos iudei. ut qd suspicamini mōtes coa
gulatos. Montē in q bnplacitū ē dō hita
re ī eo. In beelzebub pnquint pncipe de al' magr
moniorū eicit demonia. Execrāda suspitio.
7 blasphemia reprehensibilis. Pnceps ē al' irrephēsibilis.
xp̄s. 7 magn9 ē pnceps. cui9 ne ipi qde
demones possint effugere pncipatū. dr illorū
regnū ī se ipm diuisū desolabit. hui9 aūt
regnū integrū atq; pfectū. 7 regni ei9 nō
erit finis. Distat g̃ int pncipē 7 pncipes.
nec ulla ē cōparatio int mōtē coagulatum
7 pinguē 7 mōtes tm coagulatos. Videt9
iste beelzebub mons coagulat9. s; nō pi
guis. magis aūt sterilitate ppetua maledict9.
Mons q2 elat9 ē. coagulat9 q2 squāma
squāme iūgit. 7 coagulatū ē sic lac cor
corū. Xp̄c dns mons ē. mōs coagulat9. 7
mōs pinguis. Mons ē sublimitate. coagu
lat9 mītorū congerie. pinguis caritate.
V nūc uide qm ad se trahat oīa. qm 7
oīa uniant9 unitate substātiali. psonali.
spiritali. sacmētali. hīt in se patrē. cū q
ē una subia. hīt assūptū hoīe. cū quo ē
una psona. hīt adherētē s̄ fidelē aīam.
cū qua ē sps un9. hīt sponsam ecc̄iam
unā oīū electorū. cū qua ē caro una. V for
te carnalis hec unio dicenda uideb̄t. s;
sacmentalē dicē malui. dignis hoc uoca
bulū arbitrat9. pserti occōne dante aplo.

q̄ ait. Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico
in xp̄o et ecclesia. Pinguissimus plane et uberri
mus mons: in quo beneplacitum est deo habitare
in eo. Siquidem preterea unxit eum oleo leticie pre
participibus suis. Mons celestium aromatum:
mons karismatum spiritalium. non ad mensu
ram accipiens spiritum. sed omnimodam obtinens pleni
tudinem gratiarum. Magnus mons: in quo omnes the
sauri sapientie et scientie absconditi sunt: in quo tota
humanitatis ueritas. tota diuinitatis in
habitat plenitudo. Excelsus et eminens: in
quo omnia instaurantur que in celis et que super terram:
ut sit deus omnia in omnibus. Venite ascendamus in
hunc montem fratres: et si uia nobis uidetur ardua
exhonereremus nos: si arcta et exinaniremus
nos non parcamus: si longa certo magis fe
stinemus: si laboriosa clamemus ei. trahe
nos post te. in odorem unguentorum tuorum. Felix qui sic cucur
rerit ut comprehendat: immo ut ipse comprehen
datur. et in illa amplitudinis montis et pleni
tudinis corporis xp̄i meatur adiungi. Felix
qui in illum beneficum montem tam desiderant et
perseuerant ascendit: ut in loco sancto locum
accipiens stationis. deo patri in sancto eius appare
at. simul et uideat uirtutem eius et gloriam. haud
aliam sane: quam eundem ipsum montem montium.
montem coagulatum et pinguem. xp̄m ihesum dominum nostrum
in quo nimirum predestinationem ab eterno
apparuimus ei qui dilexit nos et gratificauit
in dilecto filio suo. in quo et elegit nos
ante mundi constitutionem. Sed iam te cognosce
mus sicut et cogniti sumus: cum plenus et perfectus
exaltatus altissimus et uberrimus ille mons
omnia trahet ad se. qui est super omnia benedictus in secula seculorum amen.

Beata illa et sempiterna
trinitas pater et filius et spiritus sanctus.
unus deus. scilicet summa potentia. summa
sapientia. summa benignitas: quandam creauit
ad ymaginem et similitudinem suam creaturam.
animam uidelicet rationalem: que in eo preferret
uestigium quoddam illius summe trinitatis: quod ex
memoria. ratione. uoluntate consistit. Creauit
autem eam hoc modo: ut manens in illo parti
cipatione eius esset beata: auersa ab illo quo

cumque se conferret remaneret misera. Sed hec
trinitas creata: elegit potius per motum proprie
uoluntatis cadere. quam ex gratia conditoris per
arbitrium stare. Cecidit igitur per suggestionem.
delectationem. consensum: ab illa summa et pul
chra trinitate. scilicet potentia. sapientia. puritate:
in quandam contrariam et fedam trinitatem. scilicet infirmi
tatem. cecitatem. immunditiam. Memoria namque
facta est impotens et infirma. ratio imprudens
et tenebrosa: uoluntas impura. Porro me
moria que simplicis diuinitatis poten
tia stans cogitabat: ab illa cadens et ue
lut super saxa corruens in tres partes con
fracta dissiliit. scilicet in cogitationes honerosas.
affectuosas. ociosas. Affectuosas uoco illas:
in quibus ipsa afficitur: ut in curis rerum necessariarum.
edendi. bibendi. ceterorumque similium. Honerosas:
in exterioribus administrationibus et occupationibus
diuersis. Ociosas: quibus nec afficitur nec hone
ratur. et tamen ab eternorum contemplatione per illas
distenditur: ut cogitet ubi gratia exempli cur
rentem aut uolantem. Rationis quoque triplex casus est.
Siquidem eius discretione erat inter bonum et malum.
uerum et falsum. commodum et incommodum. In quibus
discernendis tanta modo caligine cecatur: ut
sepe in contrarium ducat iudicium. recipiens ma
lum pro bono. falsum pro uero. noxium pro commodo.
et e contrario. Numquam ei in his falleretur: si numquam
lumine a quo creata est priuaretur. Sed quia et
ipsa inde cecidit: procul dubio nichil aliud quam
tenebras sue cecitatis inuenit. Unde factum
est: ut tamquam instrumentum perderet. scilicet illud trinum
sapientie. ethicam. logicam. phisicam: quas nos pos
sumus aliis uocare nominibus. moralem. inspec
tiuam. et naturalem scientiam. Siquidem per ethicam
eligitur bonum. reprobatur malum. per logicam co
gnoscitur uerum et falsum: per phisicam commo
dum et incommodum. id est quod in usum assumendum
sit. quod respuendum. Sequitur uoluntas: cuius ru
ina similiter tripartita est. Cum enim summe beni
gnitati et puritati inherere. et eam solam
diligere debuisset: per propriam iniquitatem a supernis
in hec infirma lapsa. per concupiscentiam
carnis. et concupiscentiam oculorum. et ambitio
nem seculi

ne

(c) 2006 Ministerio de Cultura

terrena dilexit. Quid hoc infelicius casu potest estimari. ubi periuit memoria. inde uoluntate. tota anime subiacet promissus. uerum tamen huc tam graue. tam tenebrosum. tam sordidum lapsum nostre nature. reparauit illa beata trinitas. memor misericordie sue. inmemor culpe nostre. Venit ergo a patre missus dei filius. et dedit fidem. post filium missus est spiritus sanctus. et dedit caritatem. Per hec duo .i. caritatem et fidem. facta est spes redeundi ad patrem. Et hec est trinitas .s. fides. spes. et caritas. per quam uoluit per trinitatem reducere de hoc profundo. ad amissam beatitudinem. illa incommutabilis et beata trinitas. mutabilem lapsam et miseram trinitatem. Et fides quidem illuminauit rationem. spes erexit memoriam. caritas uero purgauit uoluntatem. Cum ergo uenit ut dictum est dei filius. factus est homo quod erat deus. tamquam mediator bonus dedit precepta. quibus obseruatis reformaret salutem amissam. Ut uero preceptis faceret fidem. exhibuit signa. Ut corde preceptorum persuaderet utilitatem. promisit beatitudinem.

de fide. Est ergo fides alia preceptorum. alia signorum. alia promissorum .i. qua credimus in deum. et qua credimus deum. et qua credimus deo. Per fidem preceptorum credimus in deum. Credere autem in deum est sperare in eum et diligere. Per fidem signorum credimus deum. qui talia potest. et omnia potest. Per fidem promissorum credimus deo. qui quicquid promittit. uacue compleat.

de spe. Sicut ergo spes impletur. et procedit de predicta triplici fide. Nam de fide preceptorum oritur spes uenie. de fide signorum spes gratie. de fide promissorum spes glorie.

de caritate. Caritas inde in ternario colligitur. de corde puro. et conscientia bona. et fide non ficta. Puritatem debemus proximo. conscientiam nobis. fidem deo. Puritas autem est. ut quicquid agit aut ad utilitatem proximi. aut ad honorem fiat dei. Maxime tamen exhibenda est proximo. quia deo manifesti sumus. proximo autem non possumus nisi in quantum nos illi cor nostrum aperimus. Conscientiam bonam facit in nobis duo. penitentia et continentia. quia .s. per penitentiam peccata commissa punimus. et per continentiam deinceps puniendo non committimus. et hanc debemus nobis. Post hec superest fides non ficta. que deo uigilanter exhibenda est. ut nec propter proximum cui nos impendimus offendamus deum. nec propter conscientiam quam per penitentiam et continentiam custodire uolumus. minus exequamur mandatorum dei obedientiam. et hec est fides non ficta. Non ficta autem ponitur ad differentiam mortue fidei et ficte. Mortua fides est. que sine operibus est. ficta. que ad tempus credit. et in tempore temptationis recedit. Unde et ficta .i. fragilis dicitur. hec omnia breuius possumus colligere. ut facilius commendet memorie. Dicamus ergo. Est trinitas creatrix pater et filius et spiritus sanctus. ex qua cecidit creata trinitas memoria. ratio. et uoluntas. et est trinitas per quam cecidit. uidelicet per suggestionem. delectationem. et consensum. Est trinitas in quam cecidit. impotentia. cecitas. immunditia. Rursus trinitas que cecidit .i. memoria. ratio. uoluntas. singule cuique tripliciter exciderunt. Memoria cecidit in tres species cogitationum. affectuosas. honerosas. ociosas. Ratio in triplicem ignorantiam. boni et mali. ueri et falsi. commodi et incommodi. Voluntas in concupiscentiam carnis. concupiscentiam oculorum. ambitionem seculi. Est trinitas per quam resurgit .s. fides. spes. caritas. que trimembres habent subdiuisiones. Est enim fides preceptorum. signorum. promissorum. Est et spes uenie. gratie. et glorie. Et est caritas de corde puro. et conscientia bona. et fide non ficta.

Aue maria gratia plena.

Non in sola uirginitate cogitare potest gratie plenitudo. Neque enim omnibus est de ea accipere. Felices qui non inquinauerunt uestimenta sua. et cum regina nostra uirginitatis priuilegio gloriantur. Sed tamen unam tamen benedictionem habes domina. Et in obsecro ut benedicas. Puto uirum illam a me. non est iam uel aspirare ad illam. Computrui in stercore meo. ut iumentum factus sum. Numquid non erit in me aliquid apud te. Non erit ubi possim esse tecum. quia tamen non sequi ualeo quocumque ieris. Querit angelus puellam. quam preparauit dominus filio domini sui. bibit ipse de ydria tua. cognata sibi uirtute delectatus. ·s· uirginitate ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sed nuqd no 7 iumentis potu tribues.
bibit angls qd uiru no cognoscis: bibat
iumenta qd de humilitate singlarit gloriaris.
Respexit inquis dns humilitate ancille sue.
Nam uirginitas sine humilitate ht fortasse
gliam: s; no apd deu. humilia sep excels re-
spicit. 7 al. alio. eccs. humilib dat gram: sup-
bis resistit. Sed forte ne in his duab me-
ritis plena e ydria tua. capax e 7 tcie.
ut no in angls 7 iumenta. s; ipe ia bibat
architriclin. Hoc e. uinu bonu qd serua-
uisti usq; adhuc. Ministat angls haurit: s;
ut ferat architriclino. patre loq qui p
principiu trinitatis architriclin iure
uocat. At sane angls fecunditate marie
comedans: que tcia e meretra: qd ex te nas-
cet scm uocabit fili dei. ac si dicat. cum
eo solo t e genato ista couis. Aue maria
gra plena. [l. bene] Reuera plena: qr deo. anglis.
7 hoib grata. hoib p fecunditate. angelis
p uirginitate. deo p humilitate. In hoc solo
se respecta a dno testat: q humilia res. 7
al. alio. eccs. Sic e. oculi sathane ome subli-
me uidet: ita oculi dni ome humilem intu- [l. ome humile]
entur. Vnde ait i cantico canticor. Reuertere re-
uertere sunamitis: reu re. u. itu re. Quat dicit re-
uertere: ppt quadruplice supbia. p qua aiar
a dno aia uidebatur. Non. Est e. supbia [al. no]
cordis. supbia oris. supbia opis. supbia
habit. Supbia cordis e. qn ho in oculis
suis magni e. Cotra qm sapies orat dicens.
Extollentia oculor meor ne dedis m. Et alibi
dr. Ve q sapientes estis i oculis uris. Sup-
bia oris ut lingue que 7 iactantia dr est.
qn ho no solu magna de se sentit, s; 7
loqt. Vn psalmista. Disppdat dns uniu la-
bia 7 lingua magniloqm. Supbia opis e. qn
ho extiori quada supbia agit ut magn
appareat. De q ide psalmista ait. Non habitabit
i medio domi mee. q facit supbia. Supbia
habitus e. qn ho ut glios uideat preciosis
se ornat uestib. Cotra qd dr. Non i ueste
preciosa. Et dns. Qui mollib uestiunt. in do.
re. s. ubi abundat supbia. Sut at. v. que

ad remediu ta mortifere pestis a dno ro-
nali aie s posita. loc. corp. teptatio. pdi-
catio xpi. 7 ei gustatio. loc. qr exilium:
corp. qr honerosu. teptatio: qr inquietat.
Xpi pdicatio: qr edificat. 7 ei gustatio. que
informat. hic qi. v. sensib ds humilitate
opat in aia. Sic e. aia uita e corpis. ita
deus uita e aie. 7 sic corp mortuu e qd
p. v. sens ab aia no uegetat: ita aia mor-
tua e que p hec a dno no humiliat.
Intrauit ihc i quodam
castellum. 7 mulier quada marcha noie
excep. il. i. do. s. Castellu ubi xpe intrauit. uo-
luntaria e paupertas. que habitatores suos a
gemina ipugnatione qua h. mudi amato-
res expugnant redit securos. s. a ppria iu-
dicia 7 aliena. Paupas e. du putat misera
aliena cauet iudicia. 7 qr e uoluntaria ne-
minj quidq inuidet. Due iste sorores dua-
uitas amatorum paupertatis figurat. Quidam
cu marcha sollicitu: dno ihu duo pulmeta
pparat. s. correptione opis cu salsamento co-
tritionis. 7 op pietatis cu condimeto deuo-
tionis. hi u q cu maria soli do uacant. csidera-
tones qd sit ds i mudo. qd i hoib. qd in [qd in se ipso.]
angelis. qd in reprobis. ctemplant. qr ds e
mudi rector ac gubnator. hoim liberator
7 adiutor. angelor sapor 7 decor. i se ipo
pncipiu 7 finis. reprobor terror 7 horror.
In creaturis mirabilis. in hoib amabilis.
i anglis desiderabilis. in se ipo incoprehen-
bilis. in reprobis itolerabilis.
Dies diei eructat ubu.
Dies diei: angls uirgini. Dies angls ppt
beatitudine. Virgo dies ppt integritatis uir-
tute. Et nox nocti indicat sciam. Serpens
nox ppt malicia: mulier nox ppt ignora-
tia. Dies diei eruc. u. deitas uirginitati de-
uto patne maiestatis: i uto matne integri-
tatis. Alit. dies diei eruc. u. ds pat aie rona-
li p fide illuminate. Et nox nocti indi. scia.
creata irronali aie rona nodu p fide illu-
minate. Vn apls. Inuisibilia dei p ea que
facta s. cspiciunt. intellecta a creatura mudi.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

vnde nos dicamus: verbum incarnatum. verbum
inspiratum. verbum eructuatum. Primum fecit
cognitionem. secundum conversionem. tertium iustifi
cationem. Primum obfuit. secundum non profuit. ter
tium iuvit. Primum obfuit: quia cum cognovis
sent deum non sicut deum glorificaverunt aut gratias
egerunt: sed evanuerunt in cogitationibus suis et obscura
tum est insipiens cor eorum. Secundum non profuit: quia
non data est lex que posset iustificare. Ter
tium iuvit: quia per carnem redemit. Primum to
tum defors. secundum foris et intus: tertium totum
intus. Et nota. quia quod eructuatur: de pleni
tudine eructuatur cum quodam impetu subite sa
poris profertur. Et ideo sapientia incarnata dicitur:
habens in se omnem plenitudinem. In miraculis
cognitionem. in doctrina conversionem. in passione
iustificationem. Vnde ait propheta. Venite et re
vertamur ad dominum. quia ipse cepit et sanabit nos:
percutiet et curabit nos. Vivificabit nos post dies
duos. scilicet cognitionis et conversionis. In die tertia
suscitabit nos: vocem verbi incarnati per pri
mam suam resurrectionem. et vivemus in con
spectu eius: iustificati per passionem. Sciemus:
illuminati per miraculorum cognitionem. Sequemur
que ut cognoscamus dominum: instructi
per doctrine conversionem.

Egredimini filie syon:
et videte regem salomonem. Syon dicit
ecclesiasten aut ydidam. Nam et his
nominibus appellatus est rex iste. et significat ihesum
christum verum salomonem. qui est salomon
id est pacificus in exilio. ecclesiastes id est conciona
tor in iudicio. ydida id est dilectus domini in reg
no. ubique rex. In exilio rector morum:
In iudicio discretor meritorum. In regno
distributor premiorum. In exilio mansuetus.
in iudicio iustus: in regno gloriosus. In exilio
amabilis. in iudicio terribilis. in regno
dei admirabilis. In diademate quo co
ronavit eum mater sua. Est autem hec corona
miserie: et in hoc imitabilis. Coronavit
eum et noverca sua: et in hoc corona mise
rie: et in hoc compatibilis. Synagogam loquitur:
que se ei matrem non exhibuit: sed nover
cam.

Coronabit eum familia sua corona iusticie:
et in hac terribilis. Coronat eum pater corona
glorie: et in hac desiderabilis. Videant ergo eum
peccatores in corona miserie id est spinea: et com
pungantur. Videant eum filie syon anime affectu
ose. in corona miserie: et imitentur. Videbunt
eum impii in corona iusticie: et peribunt. Vide
bunt eum sancti in corona glorie: et perpetualiter gau
debunt. Egredimini filie syon anime delicate:
de sensu carnis ad intellectum mentis. de ser
vitute carnalis concupiscentie: ad libertatem
spiritualis intelligentie. Et videte regem salo. in
diademate quo coronavit eum mater sua. Coronantur quidem et alii imi
tatores ipsius: sed hoc ex industria adiuti per
gratiam. Solus iste a matre coronatus est: quia
solus cum ordinatis affectionibus tanquam sponsus a
thalamo processit ex utero matris. Sunt autem
affectiones iste .iiii. notissime: amor et leti
cia. timor et tristicia. Absque his non subsistit
humana anima. Sed quibusdam sunt in corona: quibusdam
in confusione. Purgate enim et ordinate: gloriosam
in virtutum corona reddunt animam. Inordinate:
per confusionem deiectam et ignominiosam. Pur
gantur autem sic. Si amantur que amanda sunt. si ma
gis amantur que magis amanda sunt. si non aman
tur que amanda non sunt: amor purgatus erit.
Sic et de ceteris. Ordinantur autem sic. In initio
timor. deinde leticia. post tristicia: in con
summatione amor. Compositio quarum talis est.
De timore et leticia nascitur prudentia: et est
timor causa prudentie: leticia fructus. De leti
cia et tristicia nascitur temperantia: cuius est
tristicia causa. leticia fructus. De tristicia et
amore nascitur fortitudo: et est tristicia causa
fortitudinis. amor fructus. Claudit circulus
corone. de amore et timore nascitur iusti
cia: et est timor causa iusticie. amor fructus.
Considera ergo quomodo iste affectiones ordinate
virtutes sunt: inordinate perturbationes.
Si timorem sequitur tristicia: desperationem ge
nerat. Si amorem leticia: dissolutionem. Sequitur
ergo timorem leticia: quia timor futura cavet. le
ticia de presenti gaudet. Prudentis cautele
finem leticia possidet. Probat ergo timorem
leticia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

probatur timor: nichil aliud quam prudentia est. Conuertitur leticiam tristicia: cum moderate letam amplectitur qui tristia reminiscitur. Temperat ergo tristicia leticiam: temperata leticia nichil aliud quam temperantia est. Iungitur amor tristicie: cum fortiter sustinet tristia qui pro amore que sunt amanda desiderat. Confortat ergo amor tristiciam. confortata uero tristicia: nichil aliud est quam fortitudo. Iungitur amor timori: cum ordinare amandis inheret qui timenda non negligit. Ordinat ergo amor timorem. Ordinatus timor: nichil aliud quam iusticia est. Due affectiones leticia et tristicia: non se extendunt ad alia. In nobis enim letamur: et in nobis tristamur. Amor et timor ad alia se extendunt. Timor enim affectio est naturalis: que nos subiungit superiori pro inferiore parte: et habet se ad solum deum. Amor affectio est: que nos coniungit superiori. inferiori et equali: et habet se ad deum et proximum. In his autem duobus perfecta consistit iusticia: ut timeamus dominum propter potentiam. amemus propter bonitatem. et proximum propter nature societatem.

Quid est quod dicimus beatam mariam purificari: Quid uero quod ... ipsum ihesum dicimus circumcidi: Cum uero tamen non indigerent illa purificatione: quam nec ille circumcisione. Nobis ergo et hic circumciditur: et illa purificatur: presentes ex penitentibus: ut a uiciis continentes primum per ipsam continentiam circumcidamur. deinde a commissis per penitentiam purificemur.

Quid est autem quod maria portat ihesum in utero. ioseph in humero. in egiptum scilicet iens et rediens. symeon portat in brachiis: Significant isti tres: tres electorum ordines. Maria predicatores. ioseph penitentes. symeon bonos operatores. Qui enim aliis euangelizat: quasi ihesum in utero portat: ut eum aliis uel per alios ei pariat. De talibus erat beatus paulus qui dicebat. Filioli mei quos iterum parturio donec christus formetur in uobis. Qui uero pro christo laboribus fatigantur. qui persecutiones patiuntur. qui nulli mala inferunt, sed ab aliis illata patienter ferunt: iusto isti portare eum in humeris dicuntur: quibus et nobis ab ipsa ueritate dicitur: Qui uult uenire post me et cetera. Siquis autem est qui porrigit panem esurienti. potum sitienti. ceteraque misericordie opera sollicite impendat egenti: nonne iste recte uidetur eum portare in brachiis: huiusmodi enim dicturus est in iudicio dominus. Quamdiu fecistis uni ex minimis meis: michi fecistis.

Sapientia edificauit sibi domum et cetera.

Cum multis modis sapientia intelligatur: querendum est que sapientia edificauit sibi domum. Dicitur enim sapientia carnis: que inimica est deo: et sapientia huius mundi: que stulticia est apud deum. Utraque istarum secundum iacobum apostolum terrena est. animalis. diabolica. Secundum hanc sapientiam dicuntur dicitur. Sapientes sunt ut faciant mala: bene autem facere nesciunt. Sed in ipsa sua sapientia arguuntur et perduntur: sicut scriptum est. Comprehendam sapientes in astucia eorum: et perdam sapientiam sapientium: et prudentiam prudentium reprobabo. Sed utique talibus sapientibus uidetur michi digne et competenter dictum salomonis aptari: qui ait. Est malicia quam uidi sub sole: uirum qui uidetur apud se sapiens esse. Nulla talis sapientia siue carnis siue mundi edificat: immo destruit quamcumque domum inhabitat. Est ergo alia sapientia: que desursum est. primum quidem pudica: deinde pacifica. Hic est christus dei uirtus et dei sapientia. de quo apostolus. Qui factus est nobis sapientia a deo et iusticia et sanctificatio et redemptio. Hec itaque sapientia que dei erat et deus erat: de sinu patris ad nos ueniens: edificauit sibi domum. ipsam scilicet matrem suam uirginem mariam. In qua .vii. columpnas excidere. quod est: in ipsam dignum sibi habitaculum fide et operibus preparare. Septenarium ternarius numerus ad fidem propter sanctam trinitatem: quaternarius pertinet ad mores propter .iiii. principales uirtutes. Quod autem in beata maria sancta trinitas fuit. fuerit dico per presentiam maiestatis: ubi solus filius erat

pro susceptione

22-10

(c) 2006 Ministerio de Cultura

pro susceptione humanitatis. testatur nuncius
celestis. qui ei archana misteria reserans ait.
Aue gratia plena. dominus tecum. Et post pauca.
Spiritus sanctus superueniet in te. et uirtus altissimi obumbrabit
tibi. Ecce habes dominum. habes uirtutem altissimi. et habes
spiritum sanctum. habes patrem et filium et spiritum sanctum.
Neque enim potest esse aut pater sine filio. aut
sine patre filius. aut sine utroque procedens
ab utroque spiritus sanctus. ex ipso filio docente.
Ego in patre. et pater in me est. Et iterum. Pater
autem in me manens. ipse facit opera. Manife-
stum est fuisse in corde uirginis fidem sancte tri-
nitatis. Uerum autem et iiii. principales uirtutes
tamquam iiii. columpnas possederit. inquisitione
dignum uidetur. Primum ergo uideamus an fortitu-
dinem habuerit. Que nimirum uirtus quomodo illi
abesse potuit. que abiectis secularibus pompis.
spretisque uoluptatibus carnis. soli deo in uir-
ginitate uiuere proposuit. Nisi fallor hec
uirgo est. que apud salomonem legitur. mulierem
fortem quis inueniet. procul et de ultimis fini-
bus pretium eius. Que adeo fortis fuit. ut illius
serpentis caput contereret. cui a domino dictum est.
Inimicicias ponam inter te et mulierem. et inter
semen tuum et semen illius. Illa conteret caput tuum.
Porro quod temperans. prudens. et iusta fuerit.
ex angeli collocutione. et sui ipsius responsione
luce clarius comprobamus. Salutata quippe tam uenera-
biliter ab angelo. Aue maria. gratia plena dominus tecum. non se
extulit. quippe que ex singulari gratie priuilegio
benediceretur. sed siluit. et qualis esset insolita
salutatio. secum cogitauit. Ecce in re quod nisi
temperans fuit. Deinde uero cum de celestibus misteriis
ab eodem angelo doceretur. diligenter quesiuit. quomodo
conciperet ac pareret. que uirum unquam non cogno-
sceret. et in hoc sine dubio prudens extitit.
Iusticie autem prefert insigne. ubi se ancillam
domini confitetur. Nam quod iustorum confessio sit. te-
statur ille qui ait. Uerumtamen iusti confitebuntur
nomini tuo. et habitabunt recti cum uultu tuo. Et alibi iustis dicitur. Dice-
tis in confessione. Opera domini uniuersa bona ualde. Fuit
ergo beata uirgo. fortis in proposito. temperans in si-
lentio. prudens in interrogatione. iusta in confessione.

His itaque iiii. morum columpnis. et tribus fidei
predictis. extruxit in ea sibi domum sapientia celestis.
que adeo mentem eius repleuit. ut de plenitudine
mentis fecundaretur et caro. ac uirgo singulari
gratia eandem ipsam sapientiam carne tectam pare-
ret. quam prius mente conceperat pura. Nosque si eius
dei sapientie fieri domus uolumus. necesse est ut
eisdem vii. columpnis extruamur. id est ut fide et
moribus ei preparemur. Et in moribus quidem solam puto
sufficere iusticiam. ceteris tamen uirtutibus ceu fultam.
Itaque ne errore fallatur ignorantie. sit ei
preuia prudentia. sit hinc inde temperantia
atque fortitudo. ne forte labatur uel in sini-
strum uel in dexteram partem declinando.

Et uocabitur nomen eius. Admi-
rabilis. consiliarius. deus. fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. Admirabilis
in natiuitate. consiliarius in predicatione. deus in opera-
tione. fortis in passione. pater futuri seculi in re-
surrectione. princeps pacis in perpetua beati-
tudine. Hec sunt nomina posita ei congrue assigna-
ta in opere nostre salutis. Nam primo dicitur admi-
rabilis in conuersione nostre uoluntatis. que mu-
tatio est solius dextere excelsi. Postmodum dicitur con-
siliarius in reuelatione sue uoluntatis. quam reue-
lat quod secundum sit iam conuersis. Unde paulus
conuersus dicebat. Domine quid me uis facere. Consili-
autem necesse est compungantur pro preteritis delictis. in
quorum remissione dicitur deus. cuius tantum est peccata re-
mittere. Hinc est quod saluatorem nostrum in terra remit-
tentem peccata. iudei dicunt eum blasphemare. quia
quasi assumeret sibi quod erat solius dei. Quarto dicitur
fortis. Iuxta sententiam enim apostoli necesse est. ut omnes
qui pie uolunt uiuere in christo. persecutionem patiantur. Sed quis susti-
neret. nisi ille adiuuaret. Unde dauid. Nisi quia
dominus adiuuit me. paulominus habitasset in inferno anima mea.
Cum ergo in tribulatione nos protegit. cum ipsas ae-
rias potestates arcet a nobis ac repellit. quid
aliud in hoc opere dicitur nisi fortis. Unde dictum est.
Dominus fortis et potens. dominus potens in prelio. Et quoniam ipsa conuer-
sio et uita nostra in christo agenda est. non intui-
tu temporalium rerum. sed spe futurorum bonorum. ideo
quinto loco ponitur pater futuri seculi. pater scilicet in rege-
neratione nostrorum corporum. Que autem non est quidem resur-
gemus

sed non omnes immutabimur. ut discernat immutatione iustorum ab iniquorum resurrectione. Ponitur vi. loco princeps pacis. Qua obtenta tota perfectio completur. nec iam ultra aliud quicquam appetendum relinquitur. Ipsa est enim in cuius exultatione gemit psalmista dicens. Lauda ierusalem dominum. lauda deum tuum syon. quoniam confortavit seras portarum tuarum. benedixit filiis tuis in te. qui posuit fines tuos pacem. Horum sex nominum consequentiam et virtutem breviter atque eleganter comprehendit uno nomine angelus loquens ad ioseph. Et vocabis inquit nomen eius ihesum. Cuius vocabuli nominis exponens rationem. ipse enim ait salvum faciet populum suum a peccatis eorum.

Filius enim dei apparuit. ut nos adiuvaret et nos erudiret. quod potest. quia est virtus et sapientia patris. Virtus adiuvat. sapientia erudit et informat. Infirmitas auxilium necessarium est. cecitas eruditione indiget et doctrina. Erudivit sane. faciens abnegare impietatem et secularia desideria. ut sobrie et iuste et pie vivamus. Impietas erat incredulitas. quia deum non credebamus nec colebamus. Deum enim sicut pium est colere. sic impium est abnegare. Secularia desideria sunt. concupiscentia carnis. concupiscentia oculorum. superbia vite. que trahunt et inclinant nos ad amorem seculi. Istis abnegatis. vivit homo sobrie. refrenans concupiscentias carnis. concupiscentias oculorum. superbiam vite. Postquam vero incipit esse sobrius. esse duplicem ebrietatem. duplicem ponit sobrietatem. Ebrietas exterior. voluptatum effusio. Ebrietas interior. Sobrietas exterior. Interior. curiositatum exclusio. Ita vivit homo sobrie. quantum ad se ipsum. Iuste. quantum ad proximum. cui exhibet quod est iustum. Iusticia est in duobus. in innocentia et in beneficentia. Innocentia iusticiam inchoat. beneficentia confirmat. Pie quantum ad deum. Pietas est in duobus. ut de nobis non presumamus. sed in deo perfecte confidamus. ut per eum omnia impedimenta mundi [illegible]camus. Ideo non est diffidendum. [illegible] secure et fiducialiter est agendum. Ipse tamquam pius et laudabilis medicus. prius bibit potionem. quam parabat suis. id est passionem et mortem sustinuit. et sic sanitatem immortalitatis accepit et impassibilitatis. docens suos ut confidenter potionem biberent. que generat sanitatem et vitam. Et quia post passionem vitam eternam vivit. spem dat nobis. ut idem speremus ab eo securi.

Erant ibi posite lapidee sex ydrie secundum purificationem iudeorum. Intelligamus has sex ydrias positas esse. sex observantias servis dei propositas. in quibus tamquam iudei purificari debeant. Sunt autem iste. silentium. psalmodia. vigilie. ieiunium. opus manuum. carnis munditia. In ydria silentii purificamur a peccatis que verbositate contraximus. cuius vicii octo sunt species. Est enim verbum stultum. vanum. mendax. ociosum. dolosum. maledicum. impudicum. excusatorium. Que nimirum pestis de loquacitate nascitur. et per silentium extinguitur aut evertitur funditus. aut certe ne multum noceat reprimitur. In psalmodia fit duplex confessio. ubi et peccator de culpis compungitur. et deo laudes secundum iudicia iusticie sue dicuntur. In hac secunda ydria iudeus quisque id est confitens purificatur ab immundo spiritu blasphemie. cui ante conversionem subiacebat. Dum enim se laudaret. ac deum accusaret. quid aliud quam blasphemus erat. An non sunt blasphemi. qui dicunt non est equa via domini. An non insipiens ille blasphemus. qui dixit in corde suo. non est deus. Iam vero conversus et confessus canticisque divinis instructus. correpta vita corrigit et vivat. seque ipsum accusans mala sua sibi imputat. deum autem laudans bonum quod in se videt non sibi sed applicat illi. Et hoc totum agitur in psalmodia. Per psalmodiam accipe quicquid deo agitur cum metris melodia. sive sit psalmus. sive hymnus. sive quecumque cantica. Tertiam ydriam posui supra vigilias. Has semper debet comitari orationum instantia. Unde et dominus in evangelio legitur in oratione pernoctasse. et discipulos suos exhortans utrumque simul coniunxit dicens. Vigilate et orate. ut non intretis in temptationem. Tales vigilie abluunt nos a sordibus. quas contraximus per somnolentiam resoluti. Dum oblivione quadam a via salutis intepuimus ac torpuimus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quarta est ydria ieiunium. de qua quis dubitet
an et ipsum purificet? Vera est illa sententia.
contraria contrariis curantur. Si ergo peccavimus per gulam
et ingluviem. quid restat nisi ut per abstinentiam
reparemur? Nec solum huiusmodi vitiis fit purificatio per
ieiunium. insuper et virtus ad expellendos de-
mones comparatur. dicente domino. hoc genus in nullo
potest exire nisi in oratione et ieiunio. Sequitur quinta
ydria que dicitur opus manuum. In loco si queratur
an sit aliqua purificatio: facile potest inveniri
per multa. Nam ut plurima preteream. hoc so-
lum commemorandum sit premissis. quantum gratie quis digne
estimet. suo se quemque labore sustinere. ac
nullius aliquid desiderare. Ac ne me quisquam
putet hec magis declamatorie quam ex
veritate proferre: audiat ipsum doctorem nostrum
in fide et veritate apostolum paulum scribentem
ad thessalonicenses. hec ipsa docentem et pre-
cipientem. Rogamus inquit vos fratres ut abun-
detis magis. operam detis ut quieti sitis. et
ut negocium agatis. et operemini manibus
vestris. sicut precepimus vobis. et ut honeste ambu-
letis ad eos qui foris sunt. et nullius aliquid desideretis.
Audiat et eundem facientem que docebat. Ipsi enim
scitis inquit quemadmodum oporteat vos imitari
nos: quoniam non inquieti fuimus inter vos. neque
panem gratis manducavimus ab aliquo: sed in
labore et in fatigatione nocte et die operan-
tes. ne quem vestrum gravaremus. Item audiat
docentem que faciebat. Cum essemus apud vos:
hoc denuntiabamus vobis. quoniam siquis non vult ope-
rari: nec manducet. Vides quam sollicite
precipit conservandum doctor gentium opus manu-
um. Cur hec tantopere commonet nisi quia sicut bo-
nus et diligens pastor hoc ovium saluti plu-
rimum expedire providit. Restat ultima
ydria carnis mundicia. In hac fit purifica-
tio ab illa concupiscentia corporis illecebrarum visus.
auditus. odoratus. gustus et tactus. Et cetera quidem pre-
dicta. i. silentium. psalmodia. vigilie. ieiu-
nium. opus manuum. exerceri sine ista pos-
sunt. sed si lumbi precincti non sint. i. si desit
carnis mundicia. lucerne ardentes quid proderunt?
Hinc ergo colligendum est quam sit necessaria huius

sexte ydrie purificatio: que sola omnibus superdic-
tis equipollentem obtinet vim salutis. Et nota.
quod in his omnibus observantiis .iiii. personas de-
bemus nobis. quintam proximo: sextam deo. Nam
silentium. psalmodiam. vigilias. ieiunium debet
quisque exercere propter se ipsum. hoc est propter suam
disciplinam. opus manuum propter proximum. ne
quem gravet. sed magis habeat unde tribuat
necessitatem patienti. carnis mundiciam propter
deum: ut illi placeat. et eius voluntatem faciat.
Unde scriptum est. hec est enim voluntas dei sanctifica-
tio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione.
ut sciat unusquisque vas suum possidere in sanctifica-
tione et honore. Quod autem ille ydrie lapidee di-
cuntur: significat quod sine aliqua difficultate ob-
servari non possunt. et quod dura et aspera est via
que ducit ad vitam. Vel certe lapidee dicuntur
propter fortitudinem. ne facile frangantur aut
dissolvantur. et effundatur liquor gratie qui in eis
continetur. quod utique cito contingere posset: si
vel fictiles essent vel lignee. seu cuiuslibet
alterius fragilis materie. Vel etiam lapidee. i. christi-
ane a lapide christo. ut s. in fide christi fiant.
Capientes singule metretas binas vel ternas.
Hic primum sciendum est: quod huiusmodi ydrie aliquando sunt
vacue. aliquando plene. Plene autem sunt aliquando ve-
neno. aliquando aqua. interdum et vino. Vacue quippe
et inanes sunt: cum per inanem gloriam vel aliquo tempora-
li emolumento fiunt. Plene veneno sunt: si cum
murmure cum rancore geruntur. Aqua plene dicuntur:
cum ex timore dei observantur. Siquidem per aquam ti-
mor intelligitur. Ut enim apud salomonem legitur:
timor domini fons vite. Vino autem plene fiunt:
cum timor vertitur in amorem. cum caritas exclu-
dit timorem. cum ea que prius observantur timore
pene: iam exercentur dulcore et amore iusti-
cie. Ut vacue vel veneno infecte sint: non
vult dominus. Ut impleantur aqua: iubet dominus.
Ut autem convertatur in vinum aqua: hoc facit dominus.
Sed quibus implere ydrias aqua imperat dominus?
Ministris utique quos constituit super familiam suam. ut det
illis in tempore tritici mensuram. Quibus tamen maria
suggessit primum dicens. Quecumque dixerit vobis
facite. Quo exemplo innuitur. quod officium predicatoris

non debet usurpare sibi. nisi quis maria .i.
mater gratie prius instruxerit. Alioquin dicetur eis.
Regnaverunt et non ex me. principes exti
terunt et ego ignoravi. Implent ergo mini
stri ydrias aque: predicando minas de dulce
dine regni. cum interpretantur horrenda de
terrore suppliciis. Sit summa auditoribus de
utroque timor: ne vel illo fraudentur. vel
isto plectantur. et ita capiunt ydrie me
tretas binas. Quod est autem vel ternas. adda
tur autem illis duobus tertius timor: et capiunt
ydrie metretas ternas. Et illi quidem duo ti
mores de futuro: sunt valde utiles. Sed
alius timor de presenti multo probabilior:
quo timet homo et semper est pavidus ne internam
gratiam deserat. Quisquis ergo hoc timore re
pletus fuerit: profecto huius metretis ternas
addidit. Notandum autem quod cum ydrie plene
facte sunt usque ad summum: tunc aqua versa est
in vinum bonum. Quia nimirum ordo temporis est.
ut si timor est initium caritatis profecto
perfectum sequitur plenitudo dilectionis.
Unde et architriclinus dicit ad sponsum.
Omnis homo primum bonum vinum ponit. et cum
inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem servasti vi
num bonum usque adhuc. Consuetudo est secularium
hominum. ut cum aliquem honorem concupiscentes
adipisci desiderant: ceteros sibi per amorem ad
quirunt. Cum vero adepti fuerint: elati pote
state eos ipsos per timorem sibi postmodum
subiciunt. quibus prius preservati non terrorem
sed amorem exhibuerant. Isti ponunt prius
bonum vinum .i. amorem. et cum inebriati
fuerint tunc id quod deterius est .i. timorem.
Econtrario facit sponsus noster. Semper vero servat
ad ultimum bonum vinum. Quod vero in eius com
paratione deterius est: ante propinat dicens.
Fili accedens ad servitutem dei: sta in ti
more. Si ex timore te feceris ipsius servum:
faciet te ex caritate amicum suum. et sic
aqua timoris commutabitur in vinum dilectio
nis. Ad hoc vero purificaris in illis sex
ydriis aque timoris. Ad hoc in timore
accedas ad ipsum. tamquam servus ad dominum: ut
de servo proficias in filium.

Ecce vicit leo de tribu iuda.
Radix david. aperire librum et solvere septem signa
cula eius. Septem signacula sunt: temporalis nati
vitas. legalis circumcisio. matris purificatio.
fuga in egiptum. carnalis necessitudo. bap
tismus. passio. Hec quidem sunt vere quedam humani
tatis insignia. quibus se teneri ac ligari
voluit incarnata dei sapientia. Ipsa quippe
est tertia in trinitate persona. Et licet incar
nationem eandem fecerint pater et filius et spiritus
sanctus: non tamen incarnatus est pater aut spiritus sanctus. sed
solus filius. Impleverunt quidem et pater et filius et spiritus
sanctus carnem filii. a qua neuter eorum potuit se
parari. sed implevit maiestate: non suscepta
persone. Ideoque filius ostendit in carne pote
ntiam patris per opera. exhibuit bonitatem spiritus
sancti: remittendo peccata. et quod ipsa erat .i.
sapientia: occultavit. per illa predicta signacula.
Facta est ergo res mira et obstupenda. Infir
mata est virtus summa. et ut ita dicam si di
ci liceat quod tamen reverenter dico: quasi infatua
ta est sapientia. Nec erubesco dicere. quod non
erubuit doctor gentium docere. Sic nempe
erudiit. sic docuit. sic scriptum reliquit.
Nos inquit predicamus Christum crucifixum. iu
deis quidem scandalum: gentibus autem stultitiam.
Ipsis autem vocatis iudeis atque grecis. Christum
dei virtutem et dei sapientiam. quia quod stultum est dei:
sapientius est hominibus. et quod infirmum est dei: for
tius est hominibus. Verumtamen hec virtus abscondenda
erat et humilitate perficienda: ut omnium
impleretur oracula prophetarum. Passus est ergo in
cruce impassibilis deus. et in carne terra nostra mortali
mortuus ac sepultus: immortalis dei filius.
Sed ecce tertia die resurrexit a mortuis.
et qui agnus extitit in passione. leo factus
est in resurrectione. Surrexit et vicit leo
de tribu iuda: quia mortem quam ex infir
mitate nostra pertulerat. ex virtute sua re
surgendo calcavit. Resurgens vero a mor
tuis. iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur.
Resurgendo autem et celum ascendendo: librum
aperuit. quia nimirum ex auctoritate sacre
scripture quod deus esset innotuit. Unde scriptum est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Exaltare sr̃ celos d̃s. ⁊ .s̃r. o. ⁊. g. t. Septe
q̃ eiusdẽ libri signacula soluit. qui elo
quia sac̃ fidelium mentib9 reserauit. ⁊ q̃c
q̃d de mysticis suis lex ⁊ pph̃e sub allego
riis p̃dixeunt. de his .s. que p hoĩe t̃pa
lit̃ gessit. de se p̃dicta ac p se cõpleta
luce clari9 indicauit.

Quid ẽ aũt. q̃d post mortẽ ei9 tres ille s̃cẽ
mulieres emert aromata. ut ĩ monu
mento positũ ungeret eũ. Q̃d in sua ac
tiõne nob reliquert imitãdũ. Res .n̄. ge
sta ut ait b̃tꝰ ggꝰ. aliq̃d ĩ s̃cã ecclia ge
rendũ. Et nos ḡ si xp̃m mortuũ .i. fidem
xp̃i mortuã in corde cuiꝰpiã frĩs senciim9.
danda nob opa ẽ. ut ad ungendũ mor
tuũ accedam9 emptis aromatib9. Significant
aũt ille tres mulieres. tres ĩ nob efficien
tias. que s̃ cõgrua cõpantur aromata.
Que sunt ille. mens. man9. ⁊ ligua. Oĩs
.n̄. q̃ emit. dat ⁊ accipit aliq̃d. ⁊ q̃d
dat p̃dit. ut possideat q̃d accipit. Dat
ḡ mens minimũ p̃p̃e uoluntatis. ⁊ cõpa
rat affectũ cõpassionis. zelũ iusticie. dis
cretiõnẽ cõsilii. Dat man9 obedientiam. ⁊
emit ĩ tribulatiõe patiam. ĩ ope pseue
rantiã. ĩ carne cõtinentiã. Dat lingua mu
nus cõfessionis. ⁊ accipit modũ ĩ corre
ptiõne. copiã ĩ cogitatiõe. efficaciã ĩ p
suasione. Talib9 unguentis cõpositis. dũ
ad monumentũ uenerint simul. colloqn
tur adinuicẽ. ⁊ dicent. Q̃s reuoluet nob
lapidẽ. ab .ho. mo. Lapis iste ẽ ul inima
tiicia. ul pigricia. ul duricia. q̃ dũ cor
dis aditũ obstruit. frust̃ ad ungẽdũ
mortuũ mens. ul man9. ul ligua cum
q̃b; liber aromatib9 uenit. S; cum sẽptũ
ẽ. sparatiõne cordis ei9 audiuit auris .t.
uidet lapidẽ reuolutũ. Intreunt ĩ monu
mentũ. ⁊ quẽ ungere uolebant mortuũ.
audiunt suscitatũ. Q̃ hoc indicat. q̃s
hoc p̃dicat. angls utiq; testis resurrec
tiõis uidet. s. hui9 in q̃ xp̃c resurrexit
uult9 letior. aspect9 uenustior. sermo
purior. incessus modestior. ⁊ ad omẽ op9

bonũ sp̃s p̃mptior. Que oĩa q̃d s̃ aliud
q̃m q̃dã interne resurrectiõis hylaris
tuic͡g. Certa q̃ que ĩ xp̃i resurrectiõe ut
gesta ul dicta s̃. ut porte de iuuentũ su
dario. ac de ip̃o dño ĩ galileã uidẽdo. que
euãglica cõtinet hystoria. possunt nimirũ
pue tropologiã interpretari. ut q̃d hy
storialit̃ p̃cessit ĩ capite. cõsequit̃ ⁊ credat̃
fieri moralit̃ in ei9 corpe.

Tres s̃ qui testiõnũ dãt in celo. p̃r ⁊ fili9
⁊ sp̃c s̃cẽ. Tres in t̃ra. sp̃c. aq̃. ⁊ sanguis.
Sint̃ in ĩferno. ut ĩ ysaia legim9. ver
mis eor nõ morieẽ. ⁊ ignis eor nõ exti
guet̃. Duo mala s̃ uermis ⁊ ignis. alt̃o
rodit̃ cõsciã. alt̃o cremant̃ corpa. Terciũ
addit̃ despatio. que ĩ eo utiq; intellr q̃d
dr̃. nõ morieẽ. nõ extiguet̃. hiis q̃ ĩ celo
s̃. dat̃ testiõnũ b̃titudinis. hiis q̃ ĩ t̃ra.
iustificatiõis. hiis q̃ in ĩferno. dãpnatiõis.

Primũ testiõnũ ẽ glie. s̃cdm gr̃e. terciũ ue.
Veniens ad nos de uia iur amic9
.i. quilibet g̃ũsis p̃ximi9. trib9 panib9
reficiend9 ẽ. P̃m9 panis ẽ cõtinentia. qua
restringit̃ corp9. ne deinceps p illicitas
uoluptates defluat. Scd̃s ẽ humilitas. qua
instruit̃ aĩa. ne de t̃pa sua cõtinentia su
pbiat. Terci9 ẽ feruor caritatis. quo ac
cendit̃ sp̃c. ut utrũq; .i. corp9 ⁊ aĩa in
castitate ⁊ humilitate pseuerantes custo
diat̃. His trib9 uirtutib9 .i. castitatis. humi
litatis. caritatis. tãq̃ panib9 trib9 refi
cit̃ homo dei ⁊ roborat̃. ut s̃cdm ap̃lm
ĩ die aduent9 dñi sit integer sp̃s. aĩa. ⁊
corp9. Spiritũ aũt uoco gr̃am. que iuxta
eundẽ ap̃lm adiuuat ĩfirmitatẽ nr̃ã.
ne deficiam9. Donũ suo t̃p̃e metam9 q̃d
seminauim9. Vocat̃ p̃m9 panis carnalis
ul corpalis. s̃cd̃s r̃oalis. terci9 sp̃ualis. ⁊
hii panes q̃tiẽs desunt. a deo requirẽdi s̃.
Merito aũt q̃runt̃. q̃ tres reficiendi ue
niunt. aĩa q̃ iur. caro q̃ cõiux. sp̃s ue
lut utriq; uernacul9. Et nõ. q̃d nõ au
da s; cõmoda m tres panes. q̃ redditu
r9. q̃ sac̃dos peccõr cõuersioñ debet q̃dẽ
gr̃am ĩpetrare. cõiungit̃. fructũ u eiusdem
gr̃e. nõ s̃ debet s; deo referre.

ad custodiat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo. Dominus et salvator noster ihesus christus volens nos docere quomodo in celum ascenderemus: fecit ipse quod docuit: ascendit in celum. Et quoniam ascendere non poterat nisi prius descenderet: descendere autem eum ut ascenderet non patiebatur divinitatis sue simplicitas, quippe que nec minui potest nec augeri nec aliquo modo variari: assumpsit in unitate sue persone naturam nostram id est humanam, in qua descenderet et ascenderet: viamque nobis qua et nos ascenderemus ostenderet. Quod totum iudicant sancti evangelii verba proposita. In eo enim quod dictum est nemo ascendit in celum nisi qui descendit: assumptio humane nature exprimitur. In eo autem quod infertur qui est in celo: divinitatis sue incommutabilitas ostenditur. In quibus verbis et illud innuitur quod ipse sit via per quam ascendamus, ipse patria ubi maneamus: via scilicet tendentibus, patria pervenientibus. Manens itaque quod erat in natura sua: descendit et ascendit propter nos in nostra. Attingens nimirum a fine usque ad finem fortiter et disponens omnia suaviter. Descendit siquidem quo inferius non decuit, ascendit quo celsius non potuit. Ipsumque ascensum egit fortiter quia virtus erat, ascensum disposuit suaviter quia sapientia erat. Descendit ut dictum est non cecidit: quia qui cadit sine gradu ruit, qui autem descendit gradatim pedem ponit. Sunt ergo gradus in descendendo, gradus in ascendendo. In descendendo quidem primus gradus est a summo celo usque ad carnem, secundus usque ad crucem, tertius ad mortem. Ecce quousque descendit. Numquid amplius potuit descendere? Poterat iam certe rex iste dicere et quasi quodam operis affectu clamare: Quid ultra debui facere et non feci? Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat pro amicis suis. Vidimus descensum, videamus et ascensum. Sed et ille quidem triplex est. Et eius primus gradus gloria resurrectionis, secundus potestas iudicii, tertius consessus ad dexteram patris. Et de morte quidem meruit resurrectionem, de cruce iudicii potestatem: ut qui in illa iniuste iudicatus est, de illa iustam obtineret iudicii censuram: ipso post resurrectionem dicente: Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Ipsam vero servi formam id est carnem in qua passus est et mortuus est resuscitatam evexit super omnes celos et super omnes angelorum choros usque ad dexteram patris. Quod hac dispositione fuit usus: ut mors absorberetur in victoria, ubi ignominia crucis verteretur in gloriam, ut de illa diceret sanctus: Absit mihi gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi: ubi et ipsa carnis humilitas ex mundo transiit ad patrem. Hac ascensione nichil sublimius, hoc honore nichil gloriosius dici potuit aut cogitari. Sic per incarnationis sue mysterium descendit et ascendit dominus: relinquens nobis exemplum ut sequamur vestigia eius. Sumamus et nos de mysterio eius moribus nostris exemplum. Qui enim dicit se in christo manere, debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare. Descendamus per viam humilitatis. Sunt autem nobis primus eius gradus id est primus profectus nolle dominari, secundus velle subici, tertius in ipsa subiectione quaslibet contumelias et iniurias illatas equanimiter pati. Primo gradu caruit in celo lucifer: ille qui dixit in corde suo: In celum ascendam, super astra exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo. Hec dicens irreparabiliter cecidit de celo, et hoc ideo forte quia omnino intolerabilis est superbia velle dominari. Secundo gradu caruerunt primi homines in paradiso: qui licet malunt sua voluntate abuti quam creatori subici, non tamen presumpserunt celsis sue sortis dominari. Ideoque culpa eorum et pena longe extitit dissimilis superbie atque ruine diaboli et divina clementia quam meruerunt reparari. Tertium gradum non habent qui ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt. Hec diximus ut sciamus a quorum imitatione declinare debeamus. Nam diabolus et homo voluit uterque ascendere prepostere: hic ad scientiam, ille ad potentiam: ambo ad superbiam. Non sic ascendere volumus: quin potius audiamus prophetam querentem quomodo ascendendum sit. Quis inquit ascendet in montem domini aut quis stabit in loco sancto eius? Innocens manibus et mundo corde et cetera.

al' in viam.

vel iusta.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ubi notandum quod triplicem graduum ascendendi constituit. Primus gradus est innocentia operis. Secundus mundicia cordis. Tercius fructus deuotionis. Quos gradus inuenio in Iuuenum in superioribus gradibus descensionis. Ibi quippe tercius gradus est tolerantia iniuriarum. Ipsa est que probat huius primum, id est innocentiam operis. Ibi secundus fuit patientia subiectionis, et ipsa operatur mundiciam cordis, que est secundus gradus ascensionis. Ad hoc scilicet prelatos doctores hominis: ut corde mundemini, dicente Domino: Iam uos mundi estis propter sermonem quem locutus sum uobis. Ibi et primus gradus fuit fuerat contemptus dominationis. Hic tercius est fructus deuotionis. Quisquis autem dominari non appetit, is profecto fructuose preest ceteris instruendis.

Quis ascendet in montem Domini? Ascendit quidem semel corporaliter super altitudinem celorum. Sed et nunc ascendit cotidie in cordibus electorum spiritualiter. Si ergo et nos cum eo ascendere uolumus, ascendendum nobis est in montes uirtutum de uallibus uiciorum. Est et gemina species ipsorum uiciorum. Alia scilicet sunt que nocent nobis, alia que comprimimus. Illa flagitia, ista uocantur facinora. Et hec omnia dicuntur uallis lacrimarum, quia omni fletus fluuio plangenda est uita peccatorum. De ualle uiciorum ascenditur ad montem castitatis. Triplici continentia: membrorum, cogitationum, sensuum. In prima continentia cohibetur actus. In secunda uitatur aspectus. In tercia resecatur affectus. Item de ualle uiciorum ascenditur in montem innocentie. Hic erigitur scala: Quod tibi non uis fieri, alii ne facias. Et ponitur in ea triplex gradus timoris: uel eius scilicet qui patitur ne reddat talionem, uel superioris potestatis ne deferat ultionem, uel interni iudicis qui reddit unicuique secundum opera sua. Cum ad hunc montem ascenderint, iam iusti sunt et ex fide uiuunt. Sed necesse est eos secundum apostolum persecutionem pati. Itaque confugiendum est eis de monte innocentie ad montem patientie. Et hic quoque erigitur scala triplicis gradus. Primus est Domini passio. Secundus martirum fortitudo. Tercius premii magnitudo. Possunt sane gradus isti dici gradus pudoris, sicut in innocentia fuerunt gradus timoris. Et nota quod mons iste patientie secundum gradus hos arduus est et spinosus. Arduus: arduus propter difficultatem imitandi passionem Domini. Spinosus propter aculeos temptationum, que multiplices sunt: dampno scilicet rerum, contumeliis uerborum, cruciatibus corporum, in quibus sancti martires examinantur. Arduus propter tribulationem uel dilationem premiorum, que non in hoc seculo sperantur sed in futuro. Post hunc montem restat eis uel ei alius mons ascendendus, mons scilicet montium, ad quem cum peruenerit, iam in eo deus requiescit. Unde scriptum est: Factus est in pace locus eius. Sed in hoc monte pacis erigitur scala caritatis. Unde Dominus dicit: Omnia que uultis ut faciant uobis homines, et uos facite illis. Volumus siquidem retribui nobis. Volumus ignosci. Volumus gratis dari.

De Spiritu Sancto testatur scriptura quod procedit, spirat, inhabitat, replet, glorificat. Procedere dicitur duobus modis: unde et quo. Unde: a patre et filio. Quo: ad creaturam. Procedendo predestinat. Spirando uocat quos predestinauit. Inhabitando iustificat quos uocauit. Replendo accumulat meritis quos iustificauit. Glorificando ditat premiis quos accumulauit meritis.

Spiritus Sanctus arguit mundum de peccato quod dissimulat, de iusticia quam non ordinat, dum sibi non eam deus dat, de iudicio quod usurpat, dum tam de se quam de aliis temere iudicat.

Qui mihi ministrat, me sequatur. Quidam sunt qui non sequuntur Christum sed fugiunt. Alii non sequuntur sed preeunt. Nonnulli sequuntur sed non assequuntur. Alii uero sequuntur et consequuntur. Non sequuntur sed fugiunt qui nedum peccare desistunt, de quibus scriptum est: Omnis qui male agit odit lucem. Et propheta: Ecce isti qui elongant se a te peribunt. Non sequuntur sed preeunt qui magistrorum sententias suas preferunt. Quorum ymaginem tenebat Petrus, cum pro salute nostra uolentem pati Dominum increparet dicens: Absit a te hoc Domine, non erit hoc tibi. Sequuntur sed non assequuntur qui segniter accepisse aguntur, ut usque ad finem non perseuerantes de medio itinere reuertuntur. Talibus dicit apostolus: Remissas manus et dissolutas genua erigite, et gressus rectos facite pedibus uestris, ut non claudicans quis erret, magis autem sanetur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sequuntur et consequuntur qui viam humilitatis eius devoto mentis affectu perseverant imitantur. Hinc venit sequuntur dominum. Qui mihi ministrat me sequatur, id est me imitetur. Quo fructu? ut ubi ego sum in merito ibi sit minister meus. Fructus itaque imitatoris mansio est eterne beatitudinis.

Qui vult venire post me. per me. ad me. Post me quia veritas sum. Per me quia via sum. Ad me quia vita sum. Qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Tria proposuit Christus dei virtus et dei sapientia angelus magni consilii anime rationali ad ymaginem trinitatis facte, scilicet servitutem, vilitatem, asperitatem. In abnegatione sui servitus, in toleratione crucis vilitas, in imitatione Christi designatur asperitas. Ut que per inobedientiam de statu eterne felicitatis ceciderat, humiliata afflictione terrene miserie per obedientiam resurgat. Ceciderat enim a se ipsa, a societate angelorum, a visione dei, id est a libertate, a dignitate, a beatitudine. Audiat ergo consilium, ut abnegando se ipsum, id est propriam voluntatem, recuperet libertatem; tollendo crucem suam, id est carnem suam cum viciis et concupiscentiis crucifigendo, per contemnere bonum recuperet societatem angelorum; sequendo Christum et eius passionem imitando, recuperet claritatis eius visionem, quia si compatimur et conregnabimus.

Preciosam in conspectu domini mortem sanctorum eius facit aliquando vita, aliquando causa, aliquando vita simul cum causa. In confessoribus qui in domino moriuntur facit preciosam vita. In martyribus qui pro domino moriuntur facit eam preciosam aliquando sola causa, aliquando causa pariter et vita. Ex illa quidem mors preciosa est quando commendat vita; preciosior quando causa; preciosissima nec quando prevenit vita simul cum causa.

Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. Tria sunt que sanctum faciunt hominem: victus sobrius, actus iustus, sensus pius. Victus sobrius erit si continens, si obediens, si socialis, id est si caste caritatique humilitati inserviens. Per continentiam castitas, per socialitatem caritas, per obedientiam humilitas acquiritur. Et hec est virtus que animam perfecte deo subditam sub umbra alarum ipsius secure facit vivere. Actus iustus erit si fuerit rectus, discretus, fructuosus. Rectus per bonam intentionem, discretus per mensuram possibilitatis, fructuosus per utilitatem proximorum. Sensus pius erit si fides nostra deum senserit summe potentem, summe sapientem, summe bonum, ut per eius potentiam nostram adiuvari credamus infirmitatem, per eius sapientiam nostram credamus corrigi ignorantiam, per eius bonitatem nostram credamus deleri iniquitatem. Tria sunt que mortem sanctorum faciunt preciosam: quies a labore, gaudium de novitate, securitas de eternitate.

Triplicem nobis commendat gradum triplex parabola lectionis huius. Ager est corpus. huius dum adhuc dominantur passiones desideriorum iacet incultus et obnoxius maledicto, spinas et tribulos germinat. Quod intus lateat ignorat. Quis enim eo tempore idoneum reputet ferre dignos penitentie fructus? Quid tam insipienter exponis animam corporis tui? Nescit quod absconditum est in eo. Quid? Regnum celorum. Invenire est in eo salutis opera quibus regnum celorum poteris adipisci. Eme ergo agrum et a concupiscentiis tuis vendica corpus tuum. Dato nimirum precio fomentis et occasionibus ipsarum concupiscentiarum, ubi vero thesaurum effoderis, esto iam negociator et preciosas margaritas quere. Si preciosissimam unam inveneris, etiam nunc vende quecumque habes et eme eam. Que est una tam preciosa? Nescio. Enim mirum si pro thesauro vendidit quecumque habebat, id est pro divitiis salutis et peccata et peccati fomenta deseruit. Hec quippe sola prius habebat. Nunc autem ut thesaurum hunc reperit, quando querit bonas margaritas et pro una omnia vendat. Ego unam hanc nichil aliud quam unitatem arbitror esse. Querit autem bonas margaritas qui in opere sue salutis non est contentus inferioribus bonis, sed summa queque et excellentiora perquirit. Nichil ergo preciosius inveniens unitate, non parcat ceteris omnibus propter eam: ieiuniis, vigiliis, orationibus audacter preferat unitatem. Volo autem ut in ea quis sic maneat non quasi unus ex omnibus, sed quasi cum omnibus unus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

latus expandat suū. ex oī genere affecto
nū claudat jnter ł intra uiscera sua. omib; oīa
fiat. ⁊ congaude paratus ⁊ cōpati. gaude
cū gaudentib;. flere cū flentib;. Et ita. ii. cū
cū ad litus malos pisces sagena caritatis
excludet: ⁊ quicquid molestū ē foras mittet.

Eodem in quo processit ł creuit culpa:
subsecuta ē culpe medicina. Primū pccm
factū ē in celo; sr̄bia preuaricatoris angli.
q̄ dixit ī corde suo. ī celū ascēdā. sr̄ astra
celi. exal. so. m. sedebo ī mōte testi. ī la. aq.
ascē. sr̄. alti. nu. ero similis altissimo. In se
ipso tumuit. ⁊ de sorte btōꝝ spirituū eiect
celoꝝ regnū amisit. Contra hoc pccm dic
tū ē. bti paupes spu: qm ip. ē. r. ce. Scdm
Scdm pccm cōmissū ē p inobedientiā mulie
ris ī padiso. Ex hoc pcco facta ē caro re
bellis spui: ut qm sps ei nō fuit subie
ctus spui creatori: nec caro sit subiecta spi
ritui. Contra hoc ē dictū. Bti mites: qm
ipi possidebunt trā. Hoꝝ duoꝝ pccoꝝ cōpre
hendit medicinā dn̄s dicēs. Discite a me
qr mit. sū. ⁊ hu. c. Tertiū pccm fuit: qd
ipa mulier uirū q̄ secū ī culpā traxit.
debuit illa quidē pccm suū deflere: nec
addere pccm pcco: sed in hoc putauit se
hr̄e cōsolatōne: si uirū faceret pcci sui p
participē. Quodam. ii. naturale ē: unū
quēq; uelle siue ī uiciis. siue ī uirtutib;
associari sibi cōsorte. Contra hoc pccm ē illd
remediū. bti q̄ lugēt: qm ipi cōsolabunt.
Quartū pccm cōmisit adam q̄ cōsensit.
adam. ii. sic ait apls. nō ē seduct: mulr
aūt seducta in preuaricatōe fuit. Illa p ig
norātiā: iste peccauit p infirmitatē. pec
cauit aūt nimis diligendo uxorē. nō qr
eius uoluntatē fecit: sed qr eām uoluntati pre
tulit diuine. Vn̄ ⁊ a dn̄o ei dictū ē. Pro eo
qd obedisti uoci uxoris tue plusq̄ mee:
maledicta tra ī ope tuo. Iustū quippe erat
ut illi magis uoluntatē faceret: cui plus de
bebat. Q s. ii. ambigat plus eū debere
cōditori q̄m uxori. Siquidē uxori erat affect
tm p amorē. deo aūt p timorē simul ⁊ amo
rem.
plus g̃ debuerat ualere duo uincla ad te
nendū eū erga dei preceptū: q̄m unū tm
cōiugis affectū. Contra hoc quartū pccm adhi
bitū ē remediū. bti q̄ esuriūt ⁊ si. i. q. ipi
saturabunt. Habuit quidē adā iusticiā: a iusto
deo creatus iustus: sed qr nō eam ex libero arbi
trio dilexit: facile ab ea p idē liberū arbi
triū defluxit. Quo cōtra dr̄ p psalmistā de xp̄o.
Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniq. Quintū eque
pccm cōmisit: q̄ suā culpā retorsit ī uxorē.
cū ait. Mulier q̄m dedisti m̄ sociā: dedit
m̄ de ligno ⁊ comedi. Prius quidē fuit cru
delis ī se q̄ pccm suū excusauit. secūdo in
uxorē q̄m accusauit. Et utiq; satis supra
ē digna de pcco uindicta: qui eā accusauit
cuius amore peccauit. Cōtra hoc pccm dictū ē.
bti misericordes: q. ip. mi. cōse. Sextū pccm fe
cit eua. que cū increparet a dn̄o cur hoc
fecisset: respōdit ei. Serpēs decepit me
⁊ comedi. Sic declinauit ⁊ ipa in uerba
malicie: ad excu. ex. ī. p. refūdēs culpā
ī serpēte. q̄ī inmunis fuisset a crimine: cū
nil obfuisset suggestio serpentis: si illa
negasset assensū ppe uoluntatis. Et forte
processit ī ea aliquis mot supbie: unde sedu
ci meruit a serpēte. Cōtra hoc dictū ē. bti
mūdo corde: q. ipi. dm̄. ui. Septimū pccm fac
tū ē extra padisū. qn̄ cayn cōsurrexit adūs
frēm suū ⁊ interfecit eū. Ex eo iā tpre inue
teratū ē. ut mali resurgāt ī bonos: et
opprimāt eos. Huius pcci remediū ē illud.
bti pacifici: q. filii dei uocabunt. Quod si
ab infestatōe cessare noluerint iniqui: patient
tolerēt iusti. audientes cōsolatōnē que seq
⁊ dicit. Bti q̄ psē. pa. ppt. i. q. ipoꝝ ē regnū
celoꝝ. Ecce q̄m necius fuit aduentus xp̄i: q̄ car
nē subiceret spui. hoīem pacificaret sibi ipi.
deūq; recōciliaret hoī.

Lex p moysen data ē. grā ⁊ ūitas p ihm xp̄m
facta ē. Duplex in lege ueteri preceptoꝝ gen
inuenio. Sunt. ii. moralia quedā. ut est non
concupisces. nō adulterabis. honora patrē tuū.
⁊ his silia. Sunt et figuratiua. ⁊ umbratilia
quedā. ut ē tauroꝝ inmolatio. ⁊ sanguis hircoꝝ.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

verumtamen ille carnalis populus nec illa implere poterat: nec in his obtinere salutem. Unde et salvator in evangelio legis precepta improperat iudeis: quod propter traditiones suas irrita facerent dei mandata. illa sine dubio in quibus erat edificatio morum. Nam de ceteris ipse loquitur per prophetam. Dedi eis mandata non bona. Ipsa plane in quibus erat umbra futurorum. Mox enim consequentia rationis ut homine peccante aries mactaretur et diceret cum propheta: que non rapui tunc exsolvebam. Merito sane non bona precepta populus non bonus accepit: dicente propheta. Cum sancto sanctus eris et cum perverso perverteris. Novatur enim iudeorum carnalia: unde et carnalia eis tradidit sacramenta que non possent iuxta conscientiam perfectum facere servientem in iusticiis carnis. Venit propterea plenus gratia et veritate Christus dominus noster: ut ex hoc iam moralia quidem impleantur per gratiam: que non umbratilia et mystica fuerant: revelata veritate deinceps non ad litteram observentur: sed secundum spiritum spiritualiter intelligantur. Propterea iam non aves vel taurus homine peccante mactantur: sed viva corporis hostia rationale et acceptabile sacrificium in ieiuniis et laboribus veniam parit meretur et gratiam.

Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores misteriorum dei. Minister Christi sic debet conversari: ut non ex moribus exterioris hominis quem videt existimetur compositio interioris anime quem non videt. ne vel ab alio vel a se ipso possit iudicari: sed dicat cum eodem apostolo. Michi pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die. sed neque me ipsum iudico. Qui autem iudicat me: dominus est. In quibus verbis notanda sunt tria iudicia. humanum. suum cuiusque proprium. et divinum. Humanum quidem quod potest iudicare de rebus exterioribus que sensibus corporis percipiuntur. de interioribus vero non potest. hic enim scriptum est. Quis enim scit hominum que sunt hominis. nisi spiritus hominis qui in eo est. Proprium de his que sunt in homine potest iudicare spiritus hominis qui in ipso est. Longe vero prestantius de his ipsis iudicat deus: cuius necdum se fatetur apostolus evasisse iudicium: qui tamen iam et humanum

vt ex morib.

al' ab illo.

et proprium. Porro humanum contempnebat: cum diceret: Michi autem pro minimo est ut a vobis iudicer. aut ab humano die. Proprium timebat cum diceret. sed neque me ipsum iudico. Nichil enim michi conscius sum. Solum ergo restabat divinum: de quo ait. Qui autem iudicat me: dominus est. Debet tamen quisque christianus potius et irreprehensibilem se exhibere. primum quidem coram deo. sed deinde coram hominibus. Hoc nempe est quod alibi loquitur dicens idem apostolus. Providentes bona non tantum coram deo: sed et coram hominibus. Et nota quod tribus modis providentur bona coram hominibus. id est habitu. actione. sermone. Habitu: ne sit notabilis. actione: ne sit reprehensibilis. Sermone: ne sit contemptibilis. Tribus etiam modis coram deo. cogitatione. affectione. intentione. Nam et cogitatio debet esse sancta. unde scriptum est. Cogitatio sancta servabit te. Et affectio pura. et intentio recta. Sunt autem ista tria. id est cogitatio. affectio. et intentio: in anima. sed in ea quoque propriis singula locis distincta videntur. Nam cogitatio in memoria. affectio in voluntate: intentio in ratione consistit. Atque ut eorum usum ac differentiam clarius videamus: sumamus nobis exemplum de rebus exterioribus. In corporibus si quislibet deformis color cutem tantum inficiat: corpus quidem turpius redditur. sed nichil ei de sanitate sua ex hoc adimitur. Si vero carni putredo aliqua vel livoris tumor insederit: iam non solum ei feditas ingeritur. sed eius quoque turbatur salus. Quod si langor invaluerit: et cum ipsa quoque carne ossa quoque medullitus occupaverit: tunc de vita non inmerito poterit desperari. Eodem modo in anima. si peccatum suggeritur per cogitationem: voluntas vero nullum prebet ei delectationis affectum. nec ratio consensum: fit quidem per solam peccati memoriam deformior. sed nullum sue salutis incurrit detrimentum. Quod si voluntas quoque ipsa iam sensu delectationis afficitur: resistit tamen adhuc rationis deliberatio: infirma est quidem. sed necdum moritur anima. clamet tamen necesse est: sana me domine et sanabor. Tunc enim moritur: cum et ipsa ratio ad peccatum per intentionem curvatur. Hoc nempe est peccatum de quo dicitur: anima que peccaverit: ipsa morietur. Huic tri-

plici gradui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

deplorat dauid ex psona peccatoris dicens dño.
expellen de paradiso in latã h' scti euan
gelationẽ. cõfirmasti sr me manũ .t. Et qm
carnalia desidia sunt pena pcti: nõ ẽ sanitas
in carne.m.a.fa.i.t. Jam u ubi robur deest
tionis: nõ ẽ pax ossib' meis.a.fa.p.m. Qui
rursũ eosdẽ grad' ex psona iusti decantat
dicens. Memor fui dei. 7 delectat' sũ. 7 exa
tat' sũ. Delectat'. s. dicit p uoluntatẽ. exer
citat' sũ p ratione. Ille g a memoria expellat
deũ irruens turba plurimarũ cogitationũ:
que solet affluere tamqm uilis plebs in atriũ:
ponat' ad ei' portã janitor. cui' nom ẽ re
cordatio ppe pfessionis. ut cũ turpib' cogi
tationib' senserit aiũ pgrauari: increpet
se 7 dicat s. Tu ne hec debes cogitare. q
sacerdos es. q cleric' es. q monach' es. Cultor
debet in se iusticie. hui' qcqm admittere.
decet seruũ xpi amatorẽ dei tale aliqd
uł ad modicũ meditari. Hec dicendo ex
cludet fluxũ illicite cogitationis. p recorda
tionẽ ppie pfessionis. Sitr ad portã uo
al' manere luntatis in qua solet manare carnalia
desidia tamqm in domo domestica familia
statuat' hostiari' q uocat' recordatio ce
lestis patrie. hic. s. post prauũ desideriũ
qui cuncte cuneũ expellere. 7 ipm q ar
cere sto ad hostiũ 7 pulso sine cunctatione
recipe. Jam u ad thalamũ rationis talis et
tã ferox adhibend' ẽ custos qui neminem
pareat: s; quisq; hostis siue clam siue
palã ingredi psũpserit. pcul eũ arceat.
7 hic sit recordatio gehene. Et ceteris siqdẽ
.i. memoria 7 uoluntate. nõ ẽ ita est into
lerabile si uel memoria recipiat qnq; ua
gã cogitationẽ. uł impurã affectionẽ uolũ
tas. hoc u grauissimũ ẽ 7 oio dãpnosum.
Si unqm ratio pdiderit intentionis rectitu

Sicut portauimus ymaginẽ terreni hois: portem' 7 ymaginẽ cele
stis. Duo hoies: uetus 7 nou'. Xpc nou'.
Adã uet'. Ille terren': iste celestis. Illi' yma
go uetustas. isti' ymago nouitas. Est aũt
triplex uetustas. 7 contrario triplex noui
tas.

Est etenĩ uetustas in corde. in ore. in opere. in corpe.
in qb' trib' modis peccam'. cogitatione. locutione. et
ope. In corde sunt desidia carnalia 7 secularia. i. amor
carnis 7 amor sclĩ. Sitr in ore ẽ gemina ue
tustas. in corde arrogantia 7 derogatio. Itẽ gemi
na in corpe. flagicia 7 facinora. hec oĩa sunt yma
go ueteris hoĩs. 7 hec oĩa renouanda in nob. Si nõ
eẽt uetustas in corde: nõ diceret apls. Renouami
ni spũ mentis urẽ. 7 induite no. ho. q. s. d. cre. ẽ
i. i. 7 sci. ueritatis. Itẽ si nõ eẽt uetustas in ore:
nõ diceret scriptura. Recedant ueta de ore u. 7 apls
dicit. Ois sermo mal' nõ pcedat de ore urõ.
s; siqs bon' ẽ ad edificationẽ fidei. ut det
grãm audientib'. Sed et de uetustate corpis
mentionẽ facit cũ dicit. Sic exhibuistis me
bra ura seruire inmundicie. De cui' 7 renoua
tione subiungit. Ita nũc exhibete mẽbra ura ser
uire iusticie in scificatione. Renouet' g nr̃m
a carnalib' 7 secularib' desideriis: ut exclusis illis
introducat' amor dei 7 amor patrie celestis. Re
cedat ab ore nr̃o arrogantia 7 derogatio. et
succedat p his ũa peccatorũ nr̃orũ confessio. 7 bo
na de pximis estimatio. P flagitiis 7 faci
norib' que uetustas ẽ corpis: assumat' con
tinentia 7 innocentia: ut. s. contrariis uirtutibus
contraria uicia depellant'. Hãc supdictã reno
uationẽ facit xpc habitans in nob p fidẽ. sic ipe
ait. Ecce noua facio oĩa. Vñ 7 ad sponsam
loq' in canticis. Pone me ut signaculum supra
cor tuũ. ut signaculum sup brachiũ tuũm.
habitans g in corde ẽ sapia. habitans in ore
ueritas. habitans in corpe iusticia.

Spectaculum facti sum' mũdo. 7 angelis. 7
hoib'. Ita plane 7 malis 7 bonis pariter.
Illos. s. sollicitat inuidie passio: istos cõpa
ssio misericordie: ut in nos incessanter intendant: illi
qdẽ defectũ nr̃m: isti pfectũ desiderantes.
Siquidem in pbatione sum' int' paradisũ 7 infer
nũ. ponimur in medio uelut int' claustrum et
sclm constituti. Diligent' considerant' utriq; qd
agim'. utriq; dr o si ad nos transeat. int'
tione qdẽ dissimili: s; nõ dispari uoluntate.
Qd si ita oĩũ oculi in nos: uiri q abierit. aut
qre ipi recesserit a nob. a dextris qdẽ 7 a sini
stris

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tanto studio circumspecti: soli dissimulamus inspicere uitam nostram. soli nosmet ipsos negligimus intueri. nec uetetes deceptorios: nec administratorios salutis spiritus reuerentes. Me expectant iusti: donec retribuat mihi. Et in textu. Me expectauerunt peccatores ut perderent me. Hic in gehenna. inde corona paratur. Inter hanc atque illam medium nugari liber. oscitari delectatur. Usque adeo non torpor desidio. si pleto terreor: nec cupidus plane. si pauidus. in quibus magis fuat necessarium precio sissime insensibilis, ad utrumque. Exurgamus aliquando fratres. nec in uano accipiamus animas nostras. pro quibus alii tanto zelo. ut in bonum uigilant ut in malum. Non est res parua. quia sic insectantur hostes: quos sic postolant.

al' oscitare

Usque hodie in cuius babilonis aque effusio .i. effusio cogitationum. terram facit inanem et uacuam. Dum enim fluitat eius carnis cogitatio iniusta: nullum ex ea sperare est fructum salutis. Dividant ergo aque ab aquis. quatenus anima eque ut dignum est. partem sibi uendicet sollicitudinis et meditationis. Sane inferiores aque certis limitibus contineantur. certis coerceantur alueis. necessitatis terminos non excedunt. ut proinde superiores copiosius dilatentur. Ex hoc sane dominus dat benedictionem: et terra nostra dabit fructum suum.

v cuius l' finibus c. v
vel effluctio c.

C

Cum in populo dei carnales alii sint. alii spirituales. nec illi in eternum. nec illi careant omnimodis temporalium desiderio. in eo sane distant quod plus alia appetunt alii. et secundum ea que preferunt: aut spirituales aut carnales iudicantur. hic est quod in benedictionibus iacob et esau. et rore celi et terre pinguedo notatur. sed non in eodem ordine. In utroque. det tibi deus de rore celi et de pinguedine terre abundantiam. ait ysaac ad iacob. ad esau uero in pinguedine terre inquit. et in rore celi desuper erit benedictio tua. Quod ait singulis preferunt a studiis eorum et sollicitudinibus innotescat.

Integra et perfecta moralitas: in duobus precipue consistit. in euitandis uiciis et uirtutibus appetendis. quia non sufficit a malo abstinere: si non et bonum faciamus. Unde psalmista. Declina a malo. et fac bonum. Fugiamus ergo uicia. amplectamur uirtutes. historias ergo summatim delibantes. Inalitatis fructus decerpamus. Fames coegit israel intrare in egyptum. statim repperit ibi nouum dominum. et de libero seruus efficitur. ut ex illius regionis habitatore redigatur sub potestate pharaonis. qui masculos precepit interfici: feminas reseruari. Israel operibus luti et lateris durius affligitur. pharao paleas ministrat laborantibus. Fames coegit: non fames panis. neque sitis aque. sed audiendi uerbum dei. compellit nos intrare egyptum. Hoc uerbum dei est lux uera. que illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. Psalmista. Preceptum domini lucidum illuminans oculos. Qui hanc lucem sequitur non ambulat in tenebris sed habebit lumen uite. De luce preceptorum transit ad lutum peccatorum. Qui huius diuini uerbi patitur egestatem: cogitur intrare egyptum et tenebras. Inuoluitur enim tenebris ignorantie. et subiacet dominio pharaonis. i. diaboli. qui princeps est egypti. i. tenebrarum. hoc est iuxta illud apostoli. Non est nobis colluctatio et cetera. Sub iugo pharaonis sunt lutea opera. i. dissoluta et sordida. ab ipso dantur palee. i. leues cogitationes. Palearum est leuiter accendi: et in momento consumi. Sic et male cogitationes a diabolo immisse. cito in membris nostris accenduntur. carnis mollicie consentiente. sed si uiriliter studeamus resistere. deo iuuante penitus extinguuntur. Paleis accensis coquebatur lutum et solidabatur in lateres. Ex praue cogitationes que sunt lutum: paleis delectationis accenduntur. que cum transeunt in actum: tunc decoquuntur. cum uero ducuntur in consuetudinem: tunc solidantur.

B

Beatus uir qui non abiit in consilio impiorum. Pii sunt qui in deum credunt et ipsum colunt. Pietas enim. pietas cultus dei. hic autem cultus in tribus consistit. fide. spe. et caritate. que sunt inuisibilia. his tribus carent impii. qui deum non colunt. et contra consilium est uisibilia inuisibilibus terrena celestibus preponere. horum caput et princeps est diabolus. qui primum a pietate recessit. et impius factus et homines in paradiso positos ab eadem pietate fraude sua deiecit. uolens eos socios habere sui erroris et participes iniquitatis. Ille enim euam seduxit. et illa sibi uirum subdidit.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sic adhuc demon suggerit carni. caro spiritui. et fit consilium impiorum. Dicunt enim sibi invicem. Omnium nostrum sit unum marsupium. Ponitur enim in memoria quod in marsupio quisque obolum suum. demon .s. suggestionem. caro delectationem. spiritus consensum. Inde tamquam de symbolo comparant sibi victum competentem. caro quidem combustionem ignis .s. qui non extinguitur. spiritus malam conscientiam .i. vermem qui non moritur. demon autem emit utrumque sanguine. Ad hoc consilium impiorum venitur .iiii. modis. Quidam enim trahuntur inviti. alii attrahuntur illecti. alii seducuntur ignari. alii sequuntur spontanei. Istis necesse sunt .iiii. virtutes. per quas armati resistant ne in consilio eant. Invitis necessaria est fortitudo. qua resistant usque ad mortem minis. cruciatibus et dampnis. Illi qui attrahuntur illecti: indigent temperantia. que reprimit illicita desideria. nec cedit promissionibus. nec emollitur blanditiis. Illis qui seducuntur ignari: est opus prudentia. que ab futilibus utilia discernit. et docet quid tenendum. quid ne reiciendum sit. Iusticia indigent illi qui sequuntur spontanei. Iusticia est rectitudo voluntatis. que non amat peccare non peccato consentire. Iusticia et fortitudo sedem habent in voluntate. quia voluntas iusta debet esse et fortis. Est autem iusticia voluntas ordinata hoc modo .s. mala respuens: bonis meliora preponens. Hanc non videtur habuisse Adam. qui malo consentiens: quod utile erat deseruit. Prudentia et temperantia sedem habent in ratione. quia ratio prudens debet esse et temperata. Est quippe prudentia ratio docta .s. a gratia. vitare contraria iusticie propter iusticiam. Vitat quidem non solum iniusticiam aperte. sed et illa que sunt aliquando in genere iusticie: attendens non quod licet: sed magis quod expedit. Vitans convivias et quedam alia. non quia illicita: sed quia iusticie solent esse impedimenta. Sed propter consilium quidam qui ex proposito hoc faciunt. Addit propter iusticiam. Iusticia est perfectio anime rationalis. Alie virtutes sunt ad eius adquisitionem vel conservationem. Fortitudo. temperantia. prudentia. iusticiam conservant. ne amittatur aut minuatur. Postquam vero perfecta est iusticia et transit in affectum cordis: idem est quod illa tria. quia fortis est. prudens. et temperata.

de .iiii. virtutibus

Qui non abiit. Abire pertinet ad illos qui sunt instabiles. et leviter possunt impelli. quod quidam nolentes evitare: fiunt obstinati. nulli consilio adquiescentes. propositum suum immobiliter tenentes. et ideo adiunctum est et non stetit. s. ut nec levis sit. nec obstinatus. Via peccatorum est mundus. vel ipsa voluntas que est superbia. ex qua omnia mala. Sic ex communi voluntate fiunt bona. et In cathedra pestilentie non sedit. In hac sedet qui docet exemplo suo alios peccare. Cathedra est hec. et .iiii. pedibus subsistit. Primus pes est malicia. secundus contemptus dei. tertius irreverentia. quartus astucia. Malicia est amare malum. et sapore mali frui. et malum quia malum est diligens. sic facit diabolus. et nonnulli iniqui. Sed quia fit aliquando ut tales timeant deum non timore bono sed ne incidant vel dampnum rerum vel corporis cruciatum: ut apostolus sit mali. contempnunt et ipsum deum. et fit secundus pes contemptus dei. Item posset fieri ut malum amarent. deum contempnerent: sed inhiberet eos pudor bonorum cum quibus habitant: ideo ad augmentum mali sequitur tertius pes irreverentia. ut nec deum timeant. nec homines vereantur. Ad consummationem vero totius malicie: adest quartus pes astucia. ut sciant uti tribus predictis. miscentes oleo venenum. et melli acetum. Eminens pars cathedre cui sedens inheret: est potentia. Si enim potens est qui predicta habet: tunc plurimum nocet. ut si potentem sibi allicere potest: quem consilio suo seducat. et ad malum impellat. Deinde apponitur pulvinar: ut suaviter sedeat. Pulvinar fit de levibus pennis avium. significans vanam gloriam et favorem popularem. quibus homines delectati extolluntur. Scabellum pedibus supponitur: ne tangat terram. Tales enim nonnulli terrenas actiones non faciunt: sed spirituales se simulant. ut magis decipiant. Horum doctrina est que pestilentia multa loca occupans et vastans. Sed in lege domini voluntas eius. Superius vero dictum est quod sit respuendum. In hoc autem dicitur quod sit appetendum. In illo dictum est tamquam declina a malo. In hoc autem et fac bonum. Quod utrumque est ambulare in lege. Sed quoniam hec via agitur

de cathedra pestilentie et .iiii. pedibus eius.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nō gressu corpis. s; affectu mētis. idō dictū
ē. ī lege dñi. uo. ei⁹. velle. ħ. teste bt̄o ggio.
mēte ire ē. p̄ hāc uiā icedit. ⁊ q̄i quedā
currū ducit. tria gn̄a hoīū. serui. m
cenarii. filii. Trahūt at̄ hūc currū duo iu
mēta. q̄r nōia s̄ cōminatio ⁊ pmissio.
Sup cōminatōne seruus sedet. sup pmissi
one mcenarii. hoȝ utrq̄ trahit currū.
alter timore. alt̄ cupiditate. ⁊ uterq̄ ppis
stimulis ipellit. Soli filii q̄ nec timore
cogūt. n̄ illiciūt cupiditate. s; spū dilectō
nis agūt. sine labore ul̄ lesione uehūt
ī curru. Quicūq; ħ. spū dei agūt. hi sūt
filii dei. habet ⁊ curr⁹ ille. iiii. rotas. illas
s. iiii. aīm affectōes notissimas. amorē
⁊ leticiā. timorē ⁊ tristiciā. Amāt. ħ. repbi
tp̄alia. ⁊ letāt cū male fecerīt. S; hūc
amorē ⁊ leticiā seqt̄ timor ⁊ tristicia sē
pt̄na. Electi ū q̄b⁹ dr̄. mūd⁹ gaudebit.
uos at̄ cōtristabimini. s; tristicia u̅r̅a uertet̄ ī gau. pomūt
pmas rotas timorē ⁊ tristiciā. posteriores
amorē ⁊ leticiā. Ipis ⁊ eni cōmutāt tri
sticiā ī karitatē. tristicia ī leticiā sēpi
ternā. Nō. at̄. q͛d hec uia legis dñi cōsū
mat. vi. dieb⁹. ⁊ pma q̄dē dieta ē gemit⁹
cordis. scd̄a cōfessio oris. t̄cia largitio p
prie possessionis. q̄rta labor corpis. q̄n
ta abnegatio ppe uolūtatis. Sexta cō
tēpt⁹ mortis. In. vii. fit q̄es ab omib⁹
pdictis. sperāt octauā resurrectōnis.
Et ī lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte. In q̄
cūq; statu sit hō posit⁹. nūq̄ recedēn
dū ē a lege dñi. s; sēp ī die bonoȝ nō
imemor sit maloȝ. ⁊ ī die maloȝ me
mor sit sēp bonoȝ. Pot̄ ⁊ p die ⁊ noc
te cōtēplatiua ⁊ actiua uita itelligi.
que ambe cōtinent̄ in lege dñi.

Dixit insipiēs ī corde suo. non ē d̄s.
Deus licet un⁹ sit ⁊ unū sit. tn̄ nō
sui uarietate. s; aīm n̄rī mutatōe. gu
statib⁹ n̄ris diūsos uidet̄ hr̄e sapores.
Sapit. ħ. timētīi iusticiā ⁊ potentiā.
sapit amātī bonitatē ⁊ misc̄dīā. Vnd̄
⁊ alibi iste d͛d ppha ait. Semel locut⁹
ē d̄s. duo hec audi. q̄r po. dei ē. ⁊ t̄ dñe mīa.
Idem q̄ppe audire ē hic q͛d gustare. q̄r uerū
q̄ sit una simplicissima mēte. Semel itaq̄
locut⁹ ē d̄s. q̄r unū genuit ūbū. Ceterū
nos p unū ūbū hec duo audim⁹. siue sa
pim⁹. q̄r potestas dei ē. ⁊ t̄ dñe mīa.
At is q̄dē penit⁹ isipiens ē. cui n̄ timore
d̄s sapit nec amore. Dicat q̄ntū uult.
ego sapiētā nō dixeri. dū nec timebit
nec diliget dñm. Quō. ħ. dixeri ī sapia
cōsūmatū. quē nidēo nec initiatū. Nam
initiū sapie timor dñi. ⁊ cōsūmatō amor.
Qm̄ dia sibi uendicat spes. Cui g̃ nec iusti
ciā sapit d̄s p timorē. nec misc̄dīā p amo
rē. is plane dicit ī corde suo. nō ē d̄s.
Deū. ħ. nō putat. quē nec iustū nec
pium reputat. Corrupti s̄ ⁊ abho. fc̄i s̄
ī stu. s. n̄. ē. q. fa. bo. n̄. ē. usq; ad unū.
Hr̄ aīa corruptōnē suā. hr̄ ⁊ corp⁹ suā.
Corruptio aīe tripartita ē. q̄dripartita cor
poris. Corp⁹ cōstat siq̄dē ex. iiii. elemētis.
aīa ū in triplici ui subsistit. Est. ħ.
roīalis. cōcupiscibilis. irascibilis. Roalis
ē. cui⁹ sanitas ē cognitio ueritatis. Corrū
pit hāc cōmūit̄ supbia. Corrupta at̄ fallit̄
duob⁹ modis. ī cognitōe sui. ⁊ ī cogni
tōne dei. Cōcupiscētiā corrūpit uana
glīa. irā inuidia. Corruptio corpis dr̄
abhoīatio. ⁊ fit. iiii. modis. scd̄m. iiii.
elemēta. ex q̄b⁹ cōstat. Quatuor. ħ. s̄
q̄ corp⁹ corrūpūt. curiositas. loq̄citas.
crudelitas. uoluptas. Sūt. ħ. iiii. partes
corpis. in q̄b⁹ singlis maxīe uigent
singl'a elemēta. Nam ī oclīs ē ignis.
ī lingua que uocē format aer. ī ma
nib; q̄rū ppie mot⁹ ē t̄ra. ī mēbris
genitalib⁹ aq̄. has. iiii. partes corrūpit
illa q̄dripartita pestis. oclos. s. curiositas.
linguā loquacitas. man⁹ crudelitas. ge
nitalia uoluptas. Sic sūt hoīes cor
rupti ⁊ abhoīabiles. corrupti. s. ī aīa.
abhoīabiles ī corpe. Corrupti corā deo.
abhoīabiles corā hoīb⁹. Nō ē q fa. bo. nō
ē usq; ad. u. Quatuor s̄ genera hoīum.
quoȝ cōsū nullū ē q͛d faciat bonū. nisi
[sit] unū.

tymor

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quidā .ii. s̄ q̄ deū nec intelligūt n̄ requirūt.
⁊ hi mortui s̄. alii intelligūt q̄dē s; non
requirūt. ⁊ hi impii s̄. alii requirūt nō aūt
intelligūt. ⁊ hi fatui s̄. alii ⁊ intelligūt
⁊ requirūt. ⁊ hi sc̄i s̄. de q̄b' solis dici pot̄.
q; ipi sūt q̄ faciūt bonū.

Multiplicate s̄ infirmitates eoꝝ. q; accela
uerūt. Quod dissimulāt hoīes agē penitām.
⁊ extrema de confessione p̄sumūt. Quo
sub uni' hore articlo reuocari posse exi
stimāt aīe mēbra. cū concupiscēnt ⁊ desi
deria p totū mūdū sparsa s̄. ⁊ ubiq; ter
raꝝ uelut q̄dā uisco tenent. Non dico
aūt dn̄s q̄uin ⁊ talium saluem aliq̄s po
tens .ii. sum i momēto oīa reuocare sed
nō congregabo cōuēticla eoꝝ de sanguinib'. i.
de his qui i sangue p̄seuerāt. donec mul
tiplicatis infirmitatib; deserant a pc̄cis.
ante q̄ deserant ea. nō magna cōuēticla
talium congregabo. Si bn̄ meminimus in toto
canone scriptuꝝ. unū latrone inuenies sic
saluatū. Noli ḡ huic tā piculose expecta
tioni credere temere ipm̄. Et q̄dē sp̄s non
m̄ ubi uult. s; et q̄n uult spirat. nec
difficile ē de subito p̄fectā dare contritioē
cordis. q̄m uix multo tp̄re alii cōsequūt. s;
unde scis q̄d tibi te subuenire uelit. q̄m
tu sic iterū repellis. Benign' q̄dē ē sp̄s
sapie. s; nō liberabit maledictū a la
biis suis. Audi q̄s sit ille maledict'. q̄ui
peccat in spe.

Preuenisti eū i bn̄dictōne dulcedinis.
Triplex nob̄ necc̄ia ē bn̄dictio. p̄ueniens.
adiuuans. ⁊ cōsumans. p̄ma inc̄ie. secda
grē. tcia glie. P̄reuenit cōusione mc̄ia.
adiuuat grā cōuersatōne. p̄ficit glia cōsū
matōne. Nisi trinā hāc benedictōne
dederit d̄s. nō pot̄ dare tēra nr̄a fruc
tū salutis. Neq; .ii. uel icohare bonū
dono a mc̄ia p̄ueniam. aut agere bonū
dono adiuuemur a grā. aut cōsumari i bonū
possimus dono glia repleamur. Verū in his
trib' dulcius sapit ea nō inmerito que nō
modo inmeritos p̄ueniunt. ut dū adhuc sumus
s; ⁊ male meritos p̄ueniūt.

filii ire ⁊ opam̄ opa mortis. ipse cogitet
sup nos cogitatōes pacis. ⁊ ne petentib' q̄dē
immo ⁊ nō petentib' ⁊ impetentib'. nō iuuā
tib'. s; p̄uocantib'. nō interpellantib' s; ⁊ repel
lentib'. sp̄m bonū. sp̄m uite. sp̄m adopto
nis largiat̄. Quid illi aīe dulce sapiat. cui
mc̄ia tanta nō sapit. Merito p̄inde bn̄dic
tio dulcedinis noīat̄. ea que p̄uenit. q̄
que adiuuat fortitudinis. que cōsumat
plenitudinis est.

Populus quē nō cognoui seruiuit michi.
Non ē magne admiratōis. si pp̄lē a deo
cognit' seruiret illi. Cū ū icognit' illi ser
uiat ⁊ i auditu auris obediat. magne
laudi ascribendū ē. Ex hoc genē cognitoꝝ
⁊ nō cognitoꝝ. ⁊ cognoscētiū ⁊ nō cognos
cētiū. sūt ut sp̄ut. .iiii. differentie. Quidā
.ii. s̄ q̄ a deo cognoscūt ⁊ deū cognoscūt.
alii nec cognoscūt n̄ cognoscūt. ⁊ alii cog
noscunt q̄dē s; ipi nō cognoscūt. alii nō co
gnoscuntur s; tn̄ cognoscūt. Cognoscere dei
ē felicē facē. Cognoscere hoīs est grās agē.
Qui ḡ cognoscūt a deo ⁊ deū cognoscunt.
sc̄i angeli s̄. q̄ ab eo felices facti. ei laudib'
sēp uacāt. ⁊ obseqiis deseruiūt. Qui nec
cognoscunt nec cognoscūt. paupes sūt ne
cessarii. q̄s nec reꝝ tp̄alium ditat copia. nec
bn̄ficat seruitus diuina. Qui aūt cognoscūt
s; nō cognoscūt. diuites s̄ h' sc̄li. q̄ accep
tis q̄dē opib' affluūt. s; carnalib; deside
riis pressi nūq̄m ad celestia cor suspēdūt.
Qui ū nō cognoscūt ⁊ cognoscūt. pau
pes s̄ uolūtarii. q̄s nec tribulatio nec an
gustia nec alia queq; picula possūt se
parare a caritate dei. ⁊ hi nimirū multi
modis p̄bant aduersis duris q; fatigant
tribulatōib'. sic sc̄ptū ē. uasa figuli p̄bat
fornax. ⁊ hoīes iustos tēptatio tribulatōis.
Ex quoꝝ psona loq' ps. D̄s d̄s m̄s respice
i me. q̄re me dereliq̄sti. Nimirū magnitu
ui derē q̄ orāt ut respiciant. ueruntam̄
licet q̄i derelicti uideant. ipi tn̄ deū co
gnoscūt. ⁊ ex psona cognoscētiū statim
i eodē p̄so subinferē. D̄s m̄s clamabo
p diē ⁊ n̄ exau. ⁊ noc. ⁊ nō ad. insi. m.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

De his ꝗ uox diuina dicit. ipse que nō exi-
ser. m. de si apte dicet anglis suis. Quid
si uos in seruitis. q̄s felices facio. quid de
illi in seruiūt. q̄s ī sua paupertate dere-
linq̄. Et qd̄ si uos in obedītis q̄ faciē meā
uidetis. cū et illi in obediāt. q̄ me tm̄
audiūt ⁊ nō uidēt. Vidēt q̄ppe angli.
⁊ audiūt hoīes. audiūt. s. ⁊ obediūt.
ut q̄n files anglis facti. mereant̄ ipi
q̄ꝫ uidere. Itaq; audit̄ ē īuītu uidendi.
uisio p̄miū audiendi. ⁊ p̄s ē audire. ui
dere posteri. sic scriptū ē. audi filia ⁊ ui
de. Quisq̄s ꝗ deū in futurō uidere desidat.
p̄fecto necē ē. ut ī p̄senti p̄⁹ deū audi
at. ⁊ ī auditu auris ei obediat.

Mors p̄ccōꝝ pessima. Mala in amissione
mūdi. q̄r nō possūt sine dolore separari
ab eo que diligūt. Peior ī dissolutiōe car-
nis. a qua euellūt̄ eoꝝ aīe a spiritib;
malignis. Pessima ī tormētis inferni.
cū corp⁹ ⁊ aīa p̄petuis ignib; addicunt̄ ig-
nib;. Egr̄io bonoꝝ mors optima. q̄m q̄de
fit ibi q̄es a labore. fit iocūditas a noui
tate. fit securitas de ētnitate.

Tria s. tabernacła. atria. domꝰ. In taber-
nacłis s̄ oēs iusti, ī carne uiuētes ⁊ la
borātes. q̄r tabernacła laborātiū sūt
⁊ militātiū. Tabernacłm ū hꝫ tectū.
s; fundamēto caret. ⁊ portabile ē. quia
iusti ī p̄sentib; nō s̄ fundati. s; ingrt
ētnitate deorsū fūdamēta habere. Fides
etiā eoꝝ que ē fūdamētū. nō ē ī ter-
ris. s; ī dn̄o. Tectū hn̄t. i. munimētū
gr̄e ⁊ p̄tectōne. Atria s̄ domꝰ uicina.
āplitudine hn̄tia. In illis s̄ aīe scōꝝ corpib;
exute. que ī latitudīe s̄ deposita car-
nis angustia. Atria hn̄t fūdamētū. s;
nō tectū. q̄r aīe q̄ ī atrīe dei s̄ nō ru
unt. Vn̄ stātes erāt pedes nr̄i ī a. t. i.
s; nō hn̄t tectū. adhuc expectātes au
gmētū. qd̄ nō erit n̄ ī resurrectōne
corpoꝝ suoꝝ. Post ip̄am sane resurrec
tōne cū anglis erūt ī domo. que hꝫ
fūdamētū ⁊ tectū. Fundamentum est
stabilitas etne beatitudinis. Tectū p̄fec-
tio ⁊ q̄summatio ip̄i.

Paratū cor meū deus. pa. c. m. Via regia
p̄fics, nec ad dexterā declinat, nec ad
ad sinistrā. Potest inueniri ē hoīe se-
mel q̄dē paratū. nō q̄dē scdō. Si dixit
ei ds. ecce ancillā ⁊ filiū ei⁹. dico ac
opa carnis. nō cunctat̄. Si dixit imola
in filiū tuū que diligis ysaac. hoc pla
ne iā patient audire nō pot̄. ut sint
ne utilitatis aut uirtutis gr̄a sp̄italis
sustinere deatur studii detri
mēta. Quidā abiciat facile seru xp̄i
q̄cq̄d ad corporeā p̄tinet uoluptatem.
at ū sp̄ualis iocunditate et̄nimit̄ frau
dari, q̄n aut obedīa cogit, aut fraterne
rō caritatis postulat. hoc plane ma
gnū ⁊ deo gratū offerre ē holocaustū.
Exemeto at̄ nō ysaac in hoc sacrificio. s;
ariete q̄tumacie iugulari.

Ecce q̄m bonū ⁊ q̄m iocūdū ha. fr̄es ī unū.
Est unitas naturalis. unitas carnalis.
unitas uirtualis. unitas moralis. unitas
sp̄ualis. unitas socialis. unitas p̄sonalis.
unitas p̄ncipalis. Unitas naturalis ē int̄
corp⁹ ⁊ aīam. unitas carnalis int̄ uirū et
mlrē. de q̄ dictū ē. Erūt duo ī carne una.
Unitas uirtualis ē q̄ hoīe sibi ip̄i q̄iugit.
ut nō p̄ diuisa effluat. s; cū p̄pha unā pe
tat a dn̄o. Unitas moralis ē q̄ nos q̄iugit
p̄ximo. Vn̄ p̄s. Qui habitare facit unius
moris ī domo. Unitas sp̄ualis ē. q̄ nos co
iūgit deo. Vn̄ ap̄ls. Qui adheret deo. un⁹
sp̄s ē. Unitas socialis ē int̄ anglos. qb;
oīmodis idē uelle ē idē nolle. Unitas
p̄sonalis ī xp̄o. Unitas p̄ncipalis que et
substātialis ē. in trinitate. Ecce q̄m bo. ⁊ q̄m io.
Sūt queda bona ⁊ iocūda. Sūt q̄dā nec
bona nec iocūda. Sūt q̄dā bona ⁊ nō io
cūda. S̄ q̄dā iocūda ⁊ nō bona. De bonis
⁊ nō iocūdis p̄ueniūt ad bona iocunda.
De iocūdis ⁊ nō bonis p̄ueniūt ad nō bo
na ⁊ nō iocūda.

24-8

bona

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Bona ⁊ nō iocūda s͡t: ↄtinētia. paciā.
disciplina. Iocūda ⁊ nō bona: uoluptas.
curiositas. uanitas. Nec bona n̄ iocūda:
īuidia. tristicia. accidia. Bona ⁊ iocūda:
· honestas. caritas. puritas. Ad hoc bonū
⁊ iocūdū obtinēdū: necc̄itas ē unitas uir
tualis. ⁊ unitas moralis. P̄mā disturbāt
pusillanimitas ⁊ leuitas. Pusillanimi
tas facit ꝓpositū relinquere. leuitas mu
tare. Alterā obstinatio. suspicio. ⁊ simu
latio disturbāt. Obstinatio nō recipit
proximū. suspicio nō credit proximo. Simu
· latio nō se iūgit proximo. Spes eternoꝝ:
expellit pusillanimitatē. humilis obediā
leuitatē. Obstinatio humilitate. suspi
tio ⁊ simulatio caritate pelluntur.
Non ē speciosa laus ī ore peccatoris.
Etiā que ē ī ore penitentis peccatoris: nō
uidetur speciosa. q̄r adhuc de pc̄ī recorda
tione ⁊ memoria ↄfusionē patitur. ⁊ fre
quentē inde cōpūgitur. S; tn̄ ī eo ē utilis ⁊
fructuosa ↄfessio: ⁊ si nō speciosa deuo
taq; laudatio. Postq̄ ū de beneficiis dei
proficiens: coheret diuine laudi. ⁊ ea assi
due delectatur. ⁊ proficit: ita ut nichil aliud
placeat ei: tc̄ in ore ei⁹ ē speciosa laus
dei. ad similitudinē agricole. q̄ dū stercο
rat agrū: tot⁹ ī luto ē ⁊ ī stercorib⁹.
⁊ nō ē pulcher labor ei⁹: etsi sit fruc
tuos⁹. Sed cū colligit manipulos sege
tis: tc̄ labor ē specios⁹ ⁊ dulcis.
Omni custodia serua cor tuū: q̄r ex ipso
uita procedit. Duob⁹ aūt modis uita a corde
procedit. aut q̄r corde creditur ad iusticiā.
⁊ iust⁹ ex fide uiuit. ⁊ fide mūdatur cor.
⁊ mūdo corde uidetur d̄s. i. agnoscitur. ⁊
hec ē uita eterna. ut cognoscāt te unū
deū ⁊ quē misisti ih̄m xp̄m: aut q̄r
xp̄c uita n̄ra. q̄ nūc p̄ fide h̄itat ī cor
dib⁹ n̄ris. erit cū apparebit ⁊ nos cū ipso
apparebim⁹ ī glīa. ⁊ q̄ nūc latet ī corde.
tūc q̄i de corde ad corp⁹ procedet. q̄n refor
mabit corp⁹ humilitatis n̄re ↄfiguratū
corpori claritatis sue. Vn̄ ali⁹ apl̄s ait: Nūc
filii dei sum⁹. ⁊ nōdū apparuit q̄d erim⁹.
· S; ↄsiderandū ē q̄m dicat omi custodia cor. ī.
serua. Solēt dicē hoīes h⁹ sc̄li. Bonū castel
lū custodit: q̄ corp⁹ suū custodit. Nos aūt
nō sic. Sed sterq̄linū uile custodit: qui
custodit corp⁹ suū. ap̄lo teste. q̄m q̄ semi
nat ī carne: de car. me. corrup. Q̄ aūt̄ ī mit
ī sp̄u: de sp̄u metet uitā eternā. Ac si dicat
colendū. custodiendū. magis ē cor castrū:
q̄m eterna ex ipso uita procedit. S; castrū istud
ī terra inimicoꝝ obsessū: undiq; īpug
natur. ⁊ ideo omi custodia. i. ex omi parte
uigilāti sollicitudine muniendū est:
īferi⁹ et supi⁹. ante ⁊ retro. a dextris ⁊ a si
· nistris. Inferi⁹ pugnat ↄcupiscētia car
nis. q̄ militat adūs aīam. q̄r caro ↄcupis
· cit adūs sp̄m. Supi⁹ īminet iudiciū dei.
horrēdū. n. ē incidere ī man⁹ dei uiuentis.
Sollicite satis hac ex p̄te cor suū custo
diebat q̄ dicebat. Semp̄. n. q̄i tumētes fl̄
· me fluct⁹: timui deū. Retro mortifera
delectatio ē. q̄ oritur ex recordatiōe pc̄coꝝ
· p̄teritoꝝ. Ante instātia temptatiōū. A sin
· stris ū angustiarū ⁊ fratrū ⁊ immanq̄ū
· īquietudo. A dextris obedientiarū feruor atq̄
deuotio. Possunt. n. hi nisi caueant: duob⁹
nocere modis. aut bonis eoꝝ actib⁹ īmi
dēdo: aut singulare gr̄m emulando.
· Vigilet ḡ adūs carnē: rigor discipline.
Cc̄ iudiciū dei: iudiciū p̄pe cōfessionis. ⁊
hoc fit duplex. Manifestū ē de manife
stis. occultū de occultis. Vn̄ ait apl̄s. Si nos
met ipsos diiudicarem⁹: nō utiq; iudi
· carem. Contra delectatiōnē q̄ procedit ex re
cordatiōe pc̄coꝝ p̄teritoꝝ: frequētia lectiōis.
· Contra instātiā temptatiōis: instātia suppli
· cis orōnis. Contra fratrū inquietudinem:
· patiā ⁊ cōpassio. Adūs obedientiā fratrū
feruorē: congratulatio ⁊ discretio. Congra
tulatio. n. expellit īuidiā: discretio ni
miā emulationem.
Mel inuenisti: noli multū comedere. ne

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ne forte saciatus euomas illud. Potest non
incongrue hoc loco mellis nomine fauor
humane laudis intelligi. meritoque non ab omni
sed ab inmoderato mellis huius edulio prohi
bemur. Est enim cum uel iuste laudes humanas
recipimus. sed ne dumtaxat intuitu caritatis.
et ad salutem eorum. quorum uobis propterea facilius adqui
escunt. hac igitur parcitate mellis huius mode
rata comestio non nocebit. Si quid uero amplius
est. a malo est. et in periculum uertitur. Inuen
to enim melle inmoderatius uescitur. quisquis
apponens omnino cor suum. fauore humane
laudis inflatur. interaneis impinguatur. a quo
se propheta sanctus custodiri deprecatur a domino. non
quidem mellis sed olei satis uicina appellatione
tamen quem prediximus fauorem exprimens ubi
ait. Oleum peccatoris non impinguet caput meum.
Vis autem nosse. quando euomat inmoderatus epulo
id est gulosus mellis edulium quisque ad satieta
tem sumens modum parcitatis excessit.
tunc sine dubio cum laudes quibus satiabatur
non aliud fructum querens. sed fauore ipso
contentus humano. tantum inquam mixta cum anxie
tate euomit. quod cum periculosa delectatione
comedit. cum alium quemlibet laudari au
diens. inuidia contabescit. Mens enim declina
uanitatis arrogantia tumens. laudem alterius
suam reputat usurpationem.

[D]uo loca sunt anime rationalis. Inferior quem re
git. et superior in quo quiescit. Inferior quem
regit est corpus. Superior in quo quiescit deus.
De utroque potest recte intelligi quod scriptum
est. Si ascenderit super te spiritus potestatem
habentis. locum tuum ne dimiseris. uel inferi
orem scilicet regendo. uel superiorem quiescendo.
Sed hoc quod postea dicitur. conuenit rudibus adhuc
et imperfectis. quibus loquitur apostolus. Humanum di
co propter infirmitatem carnis uestre. Sicut
enim exhibuistis membra uestra seruire inmunditie et
iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete membra uestra
seruire iustitie in sanctificationem. Habet quippe anima tria facere
in corpore. uiuificare. sensificare. regere.
sed siue auferatur uita. siue sensus pertur
betur. de neutro condempnatur. Si non temp

tatoris uicta succubuerit. hoc illi ad peccatum
reputatur. Dicitur ergo ei. ne ascendente super eam
spiritu locum suum deserat. hoc est ne ingruente
temptatione membra sua arma iniquitatis
peccato exhibeat. Nota autem quod dicitur. si ascenderit
super te spiritus potestatem habentis. Nichil quippe aduersum
nos malignus spiritus potest. nisi iustus ante per
miserit. Unde cum ei sit uoluntas semper mala.
numquam potestas est iniusta. Nam quidem uolun
tas mala. ex se ipso sibi inest. potestatem
uero non aliunde quam a deo habet.
quam tamen potestatem semper moderatur dominus. ne scilicet
ex nequicia uoluntatis plus puniat quam eorum
exigat iusticia quos punit. Et hec de inferio
ri loco dicta sunt. Ceterum de superiori hoc intellige.
ne quietem mentis quam in deo habet. temptante
diabolo deserat. sed undecumque ille temptauerit.
ipsa in deo fixa constanter in tranquillitate per
maneat. Hec posterior summa conuenit perfectis.
qui cum helya dicere possunt. Viuit dominus deus israel
in cuius conspectu sto. et illud de iohanne apostolo. quia sicut
ille est. et nos sumus in hoc mundo. Hec inquam
summa conuenit perfectis. qui iam in sua conuersatione
quodammodo imitantur statum eternitatis.

[S]iue ad austrum siue ad aquilonem ceciderit arbor.
ibi erit. Auster calor et lenitas. in sacra scriptura
bonum solet habere figurationem. Ab aquilone uero pan
ditur omne malum. Porro homines sic arbores ui
dit aliquis. Excidetur autem arbor in morte. et
quocumque ceciderit ibi erit. quia ibi te iudicabit
dominus. ubi inuenerit. Ibi namque erit inmuta
biliter et irretractabiliter. Videat quo casura
sit antequam cadat. quia postquam ceciderit. non adi
ciet ut resurgat. sed nec ut se uertat.
Qua uero casura sit arbor. si scire uolueris.
ramos eius attende. Unde maior copia ramorum
et ponderosior. inde casuram ne dubites.
Si tamen fuit te excisa. Rami nostri desideria
nostra sunt. quibus ad austrum extendimur. si spiritua
lia fuerint. si carnalia. ad aquilonem. Que
uero preponderent. medium corpus indicat. Carnalia namque
preponderant. que secum traxerunt corpus. Sic enim
est corpus nostrum inter spiritum cui seruire debet
et carnalia desideria a quibus inhiatur aduersus deum

siue potestates tenebrarum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ac si uacca sit inter raptorem et rusticum constituta. quid ille minetur, quid iste (uel tremefacit) intendat: sed uacca non diuertit rustice uxoris. Sic quotienscumque seuiat malignus spiritus, quotienscumque praua desideria excitet: si uas suum se uendicat anima, uicisse credenda est. ut quemadmodum ait apostolus: non regnet peccatum in nostro mortali corpore: sed sicut exhibuimus membra nostra seruire iniquitati ad iniquitatem: sic exhibeamus seruire iustitie in sanctificatione.

Boues sunt qui in opere dei strenue exercentur. qui seminant in lacrimis: sed in gaudio metent. Isti sane quecumque sunt mundi huius arbitrantur ut stercora. Piger uero cuius sabbata uiderunt hostes deridetur: dehonestatur ab hostibus in ocio suo. sicut boues strenui in laboribus suis honestantur a deo. Quare est? malignus spiritus pigrum uidet ad spiritualia exercitia: in cogitationibus eius ingerunt importune terrena. uelut de stercoribus boum massas coagulantes et pigrum sic dignum est lapidantes.

Omnia fecisti in numero. pondere. et mensura. Quod omnino ad differentiam ipsius diuine essentie dictum est. Creature autem in pondere et mensura et numero facte sunt. Solus creator his omnibus caret. Pondus in dignitate rei consideratur. In pondere ergo facta est: que rei [gap] est comparanda. aut secundum maius aut secundum minus aut secundum equale. Pondus habet: quo quanti ualeat estimari potest. Mensura uero in loco et tempore consideratur. Quod si locum solum accipimus corporalem: incorporeorum mensura in tempore erit, et non in loco. Neque enim anima in loco potest esse corporeo. nec corpus de loco. magis uidetur (uel est) locus anime esse. Quod enim corpore claudatur que sic uegetat exteriora sicut et interiora: sic est in superficie cutis sicut in uisceribus intimis. Sed ex affectione carnali et consuetudine corporum: sic errat anima ut se ipsam nesciat incorpoream cogitare. Ubi enim est thesaurus eius: ibi est et cor. et hoc sapit quod diligit. affectionibus siquidem obligata et illaqueata (cecata) terrenis: suam ipsius faciem considerare non potest. Infixa est in limo profundi. et se ipsam non uidet. sed putat formam suam esse luteam illam quam portat ymaginem. Sed omnino aliud est et aliud consideratur mensura anime secundum locum. Locus siquidem uniuscuiusque rei: finis est siue subiectum. Subiectum uero anime in ratione. in memoria. in consilio. in iudicio ceterisque similibus est. que cum fine suo quemque claudunt. In mensura ergo factus omnis spiritus preter diuinum: quia ratio eius et memoria et cetera omnia suam habent mensuram. In numero sunt omnia. uel secundum partium compositionem si sunt corporea: uel secundum uarietatem et mutabilitatem. ut sunt et incorporea. (uel ut sunt corporea.) Solus deus est in quem nec pondus nec mensura cadit omnino nec numerus. Unus deus est. non habet [gap] cui ualeat comparari. unus est et solus ipse penitus inestimabilis. eternus quoque et immensus. indiuisus. et omnino inuariabilis.

Osculetur me osculo oris sui. Tria sunt oscula. primum pedum. secundum manuum. tertium oris. Cum primo conuertimur: pedes domini osculamur. Duo autem sunt pedes domini: misericordia et ueritas. Hunc utrumque pedem deus conuersorum cordibus imprimit. et utrumque pedem peccator osculetur si uere conuertitur amplectatur. Si enim solam misericordiam sine ueritate receperit: per presumptionem cadet. Rursus si ueritatem sine misericordia receperit: nichilominus per desperationem peribit. Sed ut fiat saluus: ad utrumque pedem prouoluitur. hoc habens. ut per ueritatem peccata dampnet: et per misericordiam ueniam speret. et hoc est primum osculum. Secundum osculum fit: cum primum ad bona opera consurgimus. tunc manus dei osculamur: cum ei nostra bona opera offerimus. uel cum ab eo uirtutum dona suscipimus. Tertium autem osculum tunc fit: cum iam consumpto luctu penitentiali acceptis uirtutum donis. mens celesti inspirata desiderio ad secreta interioris cubiculi gaudia impatiens amoris introduci desiderat. cum dulcibus suspiriis uocem illam intimi pectoris pio cordis affectu decantat. Uultum tuum domine requiram. et ita ex uehementi desiderio fit ei presens sponsus. quem sic amat. quem sic affectat. cui sic suspirat. Primum itaque osculum fit in remissione peccatorum. et uocatur signum propitiatorium. Secundum fit in donis uirtutum. et uocatur [illegible]atorium. (uel [illegible]atorium.) Tertium fit in contemplatione celestium. et uocatur contemplatorium. Sciendum est autem esse duo genera

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gteplatois. Quida .n. sunt q ascendunt et ca
dunt. alii u q rapiunt et descendunt. Ascendunt
sic illi de qb scriptu e. Cu cognouissent dm
no sic deu glificauerunt aut gras egerunt.
Gras no egerut. q uirib suis et ingenio
tribuerut qd ds reuelauit illis. Ideo seq
cae eoz. Et euanuerunt i cogitatoib suis.
dicetes .n. se ee sapietes: stulti facti s.
Electi rapiuntur. sic paul et sui similes. sed
descendut: ut ea q p excessu metis ui
derut loquant paruulis. eo sane in quo
capiant ab ipis. Raptus paul cu dicit.
siue mete excedim deo. descedit cu
dicit. siue sobrii sum uob. hoc possiori
gene gteplatois rapi desidat pfecta
aia. i castissimos amplex sponsi sui
dicens. Osculet me. os. o. s. de si dicet.
Ego no uirib meis no industria. no
meritis ad gteplada gaudia dni mei
assurgere ualeo. s; ipse os. os. me. os. o. s.
i. ei gra fiat. no p doctrina. no p na
turam. s; p gram sua os. me. os. oris. s.
Modu at in gram opantis et op et mo
du elegant expssit. Cu .n. dic osculet
opantis gra mostrat. Cu at supponit
osculo. ipm op. i. gteplatio designat.
Cu u adiungit oris sui. modu opis. s.
qm fiat gteplatio eiusdet expssit.
Pos qppe uibi ichri. fit at gteplatio
ex gdescesione uibi dei ad huana na
turam. p gram et exaltatone huane na
ture. ad ipm uibu p diuinu amore.
Nec absurdu cuiq; uideri debet. si
i gteplatoe uibi dei ita distiguam.
cu eiusde q; uibi i carnatone eode
ordie facta euaglm testet. Ibi .n.
gra pmittit. cu ab angelo uigo
salutat. Aue inqt Maria. g.
p. d. t. Rem cui sit et quanta sit ipa gra
subiugit dices. Dns tecum. Op et eiusde
gre subinfert. cu dr. b. tu. i. m. et b.
f. u. t. Fruct naq; uentris tui. i carna
tio e uibi. Mod u tanti opis edocet. cu
ubi dr. Sps scs supueniet. i. t. et u. al. obu. t.

In qb opib uibi. siue his q de euagelio g
tulimus. siue his que de canticis cantico eu ex
posuimus. manifeste gstat. et illa .s. i car
natone ex sola ubertate diuine gre fac al' illa
ta ee. nec illa .i. gteplatone qui huana
uolutate. s; diuino tm munere puenire
posse. Et no. qd ipa gteplatio trib modis
p diuso statu ipuz distiguit. et pmo q de
uocat cib. scdo pot. tcio ebrietas. Vnd et
i gsequtib electi q; uoce sponsi iuitatur
dicetis. Comedite amici. bibite et i ebria
mini kmi. Pri comedunt. du i carne ad h
corruptibili degunt. Postmodu u corpore
exuti. et i celu tnslati. iam bibere dr ead
que p comederut. q; ia p specie gteplant
sine labore. que pri p fide credideriut. du
i corpe positi pegnarent a dno. et i sudo
re uult sui uescerent pane suo. sic et nos
facili sumim ea q bibim. q illa q mandim.
q; i illis nonulli labor. in illis leuis e tm.
sit. In hoc g statu positi sci. bibere q de
possut. inebriari no possut. qm a pfecti
ssima gteplatoe diuinitatis qdam retar
dant. du adhuc resurrectone sui corpis
i fine scli pstolant. Qua facta ita corpus
meu. et deo mens inherebit. ut ia dein
ceps nichil sit qd ab interna ebrietate
gteplatois reuocari possit. Pma itaq; in
uitatoe qua comedut inuitant amici.
i. cari. In scda qui bibut. cariores. In tcia
qui i ebriant. kmi.

Quia meliora s ubera tua uino. Duo s ubera
sponse. unu ggratulatois. alteru copassiois.
Vu apls his duob paruulos fouens. gau
dere at cu gaudentib. flere cu flentibus.
Vnu accipit desideriu scdare. de q scriptu e.
fel draconu. unu eoz. et ue. as. insana
fraglantia unguentis obtimis. Innuit qd
aliq s unguenta bona. aliq meliora. quib
oib; supferant hec obtima. Dicam g tria
genia ee unguetoz. Primu fit de recorda
toe peccoz. cu p ipis copungimur. et ueniam
petim. hoc unguetu bonu e. q; cor gtri
tu. ds no spnit. Effundit at ad pedes
dni.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ibiq; remuneratione accipit. s. remissione
peccatorum. cum dominus dicit. Dimittuntur ei p. mt. q.
di. multum. Secundum unguentum fit de recorda
tione beneficiorum dei. et hoc recte ad capi
te effunditur. quia inuitiones non nisi ad deum a quo
sunt referuntur. hoc autem unguentum ualde carum est. quia
de hoc scriptum est. Ut quid perditio ista unguenti
facta est. Poterat. n. uenundari plus quam ccc.
denariis. Sed hanc perditionem approbat dominus
cum dicit. Sinite eam. quid illi molesti estis.
pauperes. n. sp. ha. u. me. a. n. s. ha. Non solum
approbat. sed et remunerat. cum dicit. Amen dico
uobis. ubi predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo. dicetur
et quod hec fecit. in me. e. Tertium quoque unguen
tum componitur de preciosis aromatibus. sicut de quibus
dam sanctis mulieribus scriptum est. quod emerunt aromata.
.u. ue. un. ihm. Sed huius tertii unguenti non
fit aliqua effusio uel perditio. quia noluit dominus
illud sicut corpus suum mortuum effundi. sed ser
uari in uiuo corpore suo. i. ecclesie sancte. cuius mi
nisterium mulieres que cum unguentis uenerunt
mittuntur resurrectionem euangelizare. Primum
itaque unguentum uocatur unguentum compunctio
nis et absumitur igne caritatis. Secundum un
guentum uocatur unguentum deuotionis. et
et absumitur igne caritatis. Tertium unguen
tum uocatur unguentum pietatis. quod non absu
mitur. sed integrum conseruatur.

54 Sicut de xpo duo nobis ·uiuum in
cognitum. s. generatio diuina de qua scriptum est.
generationem eius quis enarrabit. alterum cognitum
ut generatio uel opera humana. ita et de spiritu
sancto aliud eius nostris est mentibus occultum. quo
procedat a patre et filio. cum sit equalis et coeternus
eidem patri et filio. aliud uero ipso docente mani
festum. uidelicet quibus modis operatur gratiam suam in
nobis. duplex quippe est operatio spiritus sancti. operatur
. n. in nobis aliud propter nos. aliud propter proximos.
propter nos. i. propter utilitatem nostram operatur in
nobis primo per compunctionem consumendo peccata.
Secundo deuotione ungendo et sanando uul
nera. tertio creando intellectum talem quem pane
confirmat nos et corroborat. quarto hec ipsa
multiplicet augendo et amorem infundendo

qui in uino inebriat. Cetera carismata. i. sapie
ntia consilia et huiusmodi. dantur nobis ad utilitatem aliorum.
Unde apostolus cum de distributione donorum loqueretur.
non ait simpliciter. alii datur sapientia. alii datur
scientia. sed addidit dicens. sermo scientie. sermo
sapientie. ut ostenderet quod huiusmodi dona propter alios
dantur. s. ut alii edificentur. In quibus operibus ca
uendum est duplex periculum. ne uel illa que
dantur propter nos. quibusdam proximis. uel illa
que propter proximos reseruemus nobis. Si. n. que
propter utilitatem aliorum accepimus retinemus tamen
nobis. caritatem non habemus. et dicitur nobis. Sapientia abs
condita. thesaurus inuisus. que utilitas in
utrisque. Rursus si de bonis dei uelimus in no
tescere hominibus. non deo in oculis cordis placere.
humilitatem perdimus. et in uero illa uoce increpamur.
Quid habes quod non accepisti. Sic utraque in perdi
tam. hic humilitatem. illic amittendo cari
tatem. Et quis sine humilitate et caritate potest
saluus fieri. Rectus ergo et perfectus iste ordo est.
ut illis donis. s. compunctione et ceteris studea
mus impleri primum. deinde si per gratiam spiritus
sancti cetera superuenerit. i. sapientia et scientia. cu
remus illa proximis impertiri. Ita sane obti
nebimus illud spiritus sancti donum. quod uocatur dis
cretio spirituum. si ea que nobis tantum congruunt
reseruemus nobis. et ea que ad aliorum utilita
tem conferunt nobis largiamur et proximis.

Osculetur me osculo oris sui. Os patris intelli
gitur filius. Nemo autem nouit filium nisi pater.
et nemo nouit patrem nisi filius. et cui uo
luerit filius reuelare. Uerum cuicumque fit
ista reuelatio siue patris siue filii. non
fit nisi per spiritum sanctum. hic est quod cum petrus dixis
set domino. tu es xpc filius dei uiui. ille respondit.
beatus es symon bariona. quod in te patrem filius cogni
uerit. quia caro et sanguis non reuelauit tibi. sed pater meus qui est
in celis. Et apostolus cum premisisset quod oculus non
uidit. nec aures audiuit et cetera. statim subiunxit. nobis
autem reuelauit deus per spiritum suum. Uidetur ergo
sponsa gratiam non habere spiritus sancti. per quam ag
noscat filium equalem patri. Nec dicit osculetur
me ore suo. quod solius filii est dicere. non
cuiusquam creature. quippe que nullo modo pot

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ēē equalis pat'. s; osculo oris sui. Porro osculū coue ē osculantis ⁊ osculati. Si ḡ se inuicē osculant' pr̄ ⁊ filiꝰ. q̄d est eor osculū. n̄ sps scs. Hoc itaq; flagitat sponsa osculari: osculet' me inquiens os. o. s. Hoc osculū testat' paulꝰ eam accepisse cū dic. qm̄ estis filij dei. misit ds̄ spm̄ filij sui ī corda ura clamātē abba pr̄. hoc osculum pollicebat' ⁊ ipe saluator. cū ad instātiā orōis exhortaret' discipulos suos. Si uos inq̄t cū sitis mali. nostis bona data dare filijs uris. q̄nto magis pat' ur̄ dabit spm̄ bonū petentib' se. Ex hꝰ osculi impressione suscipit aīa talis ab ipo spōso suo ūbo dei cognitōne ⁊ amorē ueritatis. que duo q̄i labia imprimit ipa dei uirt' ⁊ dei sapia. Siq̄dē sapia cognitōnē. uirt' ofert amorē. Ht ⁊ ipa aīa sibi duo labia q̄b' osculat' suū sponsū .i. rōne ⁊ uoluntate. Rōnis ē pcipe sapientiā. uoluntatis uirtutē. Si sola rō pcipit cognitōnē sapie. ⁊ uoluntas non hāt uirtutis amorē: nō est plenū osculum. Aut si sola uoluntas obtineat amorē. et rō minime pcipiat cognitōnē: nichilominꝰ ē semiplenū. Tūc ū plenū ⁊ pfectū ē: cū ⁊ sapia illustrat rōnē. ⁊ uirt' afficit uoluntatē. Osculet' me os. o. s. Tria s osculā. reconciliatoriū. [remuneratoriū] doctū. cōteplatoriū. Pmū ad pedes. Scdm ad manū. tciū ad os summe. In pō accipit' remissio pctōr. in scdo muniꝰ uirtutū. In tcio cognitio secretor. Vel ita. Osculum doctrine. nature. grē. Duo s ubera spōse: cōgratulatio ⁊ cōpassio. Gemina lactis species. exhortatio ⁊ cōsolatio. Tria unguēta. cōpunctōis. deuotōis. pietatis. Cōpunctio de recordatōe pctōr. deuotio de recordatōe bn̄ficior dei. Pietas ex cōsidatōe miseror. Duo s pedes dn̄i. mīa ⁊ iudiciū. his circuit ⁊ pambulat iugiter spūales mētes: exultans ut gigas ad currendā uiam. Si tn̄ tales sint de q̄b' mīto dicat. hitabo ī illis. ⁊ deambulabo ī eis.

hos ḡ pedes pmo ungit aīa peccatrix illo pmo unguēto q̄d dr̄ cōpunctōis. Deinde maria q̄ peccatrix erat unxit pedes ihu. Nec mediocre sane unguētū hoc uocat'. de quo scptū ē. q̄ domꝰ īpleta ē ex odore unguēti. Nec mirū ē cum ⁊ ī celestib' sentiat' huiꝰmodi unguēti fragrātia. ūitate attestāte q̄ ait. Gaudiū ē angelis dei. s. r. u. p. pe. a. Verū q̄ntūlibet unguētū hoc pciosū uideat'. tn̄ cōparatū alti q̄d appellat' deuotōis ⁊ gficit' ex memoria diuinor bn̄ficior quo ⁊ ungit' capt dn̄i: uile ⁊ nulliꝰ pcij melius. Deinde de illo dr̄. Cor ḡritū ⁊ hu. ds̄. n̄. des. De isto ū sacrificiū laudis honificabit me. Caput dn̄i ex eo ungit': cū ex suis donis deo grās agis. Siq̄dē capt xpi deus. Deitas ḡ ī xpo ungit': q̄ties ad laudē ipiꝰ eiꝰ bn̄ficia memoram'. Sic nō tm̄ deitas q̄m huānitas necēe ē ut cogitet': cū nō eiꝰ dona s; ura pcta recordam'. Nam ī carnis assūptōe duos illos pedes adhuc accepisse cognoscit' .i. mīam ⁊ iudiciū. ut pctōr q̄ ad capt .i. ad deitatē accessū nō habebat: ad pedes .i. ad huanitatē accederet. Nisi. n. pes ille quē diximꝰ mīa ad hoīe assūptū ptinet: paulꝰ de illo nō diceret. Teptatū aūt p oīa p similitudīe absq; pctō. Et ut misericors fieret. Et ū iudiciū eque ad hoīe ptinet: ipe hō ds̄ de se ipo non dixisset. Et potatē dedit ei iudiciū facere. q2 filiꝰ hoīs ē. Itaq; ad hos pedes ūri doloris ⁊ scietis īfirmitatē pctōr accedē nō dubitās: fident' loq'. Nunc aūt cū fiducia accedim' ad thronū grē eiꝰ. Non. n. hūs potificē q̄ nō sciat cōpati īfirmitatib' uris. Peccatrix ḡ ad pedes. iusta ad ungēdū capt accedit. Tanto aūt unguētū capitis illo alio q̄d pedib' appōnit' pciosius ē estimadū: q̄nto spēs ex q̄b' hoc gficit' illis gstat ēē pciosiores. Has q̄ppe facile ⁊ absq; labore in ura regione repim'. pctōres siq̄dē oēs sum'. Porro illas difficile ac de longinq̄ ualde uelud de paradiso dei apportata suscipim'. Om̄e. n. datū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

optimum et omne datum perfectum desursum est descendens a patre luminum.
Quid denique huius unguento excellentius.
de cuius effusione et apostoli murmurasse dicun-
tur dicentes. Utquid perditio haec? Potuit enim ve-
nundari multo et dari pauperibus. Sed et nunc quam
forte videtur quispiam vacare deo: tantaeque devo-
tionis et gratiae ut vere credatur ungere caput Christi.
perstitetque jugiter in sancta quiete et gratiarum actione
al dilectae et divinae dulcedinis devotionis: non desunt
qui hoc perditionem dicant. et justo ut sibi videtur mu-
rmure conquerantur. quod his qui pluribus prodesse poterat
quiescat sibi. non quod sanctitati invideat. sed quod proinde
careant caritate. Ceterum ipsa caritas dicit huiusmodi
animae plerumque parcit: quam videt spiritalibus
studiis delectari: maximeque si talem eam
noverit que adhuc pusillanimitate et im-
becillitate ut mulier sit. et nondum in virum
perfectum profecerit. Quod utique melius ipse discer-
nit qui intuetur cor: quam homines qui in facie tantum
vident. et faciem judicant: cum videlicet minime
attendunt non esse eiusdem felicitatis devote
quiescere et fructuose occupari. humiliter
subesse et utiliter preesse. regi sine querela. re-
gere sine culpa. obedire sponte et temperare
discrete. bonum denique inter bonos et bonum
inter malos. immo et esse pacatum inter filios
pacis et his qui oderunt pacem exhiberi paci-
ficum. Sciens enim ille qui sunt quae non
sunt idonei implicari curis. parcit tali delica-
tae animae quam per sic adhuc teneritudine
tractandis negotiis minus sufficere sentit.
adiunctus aliud sentientes et ob hoc ei quietem tamquam
infructuosam bono quidem zelo sed non secundum
insimulantes scientiam ipso videt effectu.
Quid molesti estis huic mulieri? Nam et si
quod faciendum est melius est ad quod illam trahere
temptatis: bonum tamen est opus quod operata est in me.
Sinite eam bonum interim operari quod potest. Novi
enim ego quod adhuc mulier sit. Cum autem muta-
tio dexterae excelsi de muliere fecerit virum:
quod et me quando tamen erit latere non poterit:
quae me provocante promovebit me quoque servante
al tenebit tuebitur: tunc melior erit iniquitas viri
quam nunc benefaciens mulier. Verum et illud melius

spero. Nec reputo perditionem unguenti huius effu-
sionem. in quo et mulieris devotio designatur et
mea prefiguratur sepultura. Huc accedit quod tam
late sua fragrantia circumquaque diffunditur:
quare ubicumque predicatum fuerit hoc evangelium
dicatur et hoc quod haec fecit in eius commemoratione.
Jam ad tertium unguentum accedam. Sane in
duorum priorum alterutra collatione priore
secundum absque omni ambiguitate cognoscere est
melius. longeque excellentius. Illud autem mirum videtur
si tertium aliquod inveniri queat: quod ambobus ju-
re debeat anteponi. juxta quod optimum unguen-
tum sponsa sua redolere ubera glorietur. Alio-
quin optima non sunt: si non vincunt et meliora.
sicut et meliora vicerant non dicuntur nisi quae superant
bona. Porro tante excellentiae unguentum illud
secundum quo caput ungitur inventum est: ut vix
quaelibet ei divitiae non dico praeferri sed
nec saltem conferri posse videantur. Ego tamen non
crediderim sponsam esse mentitam: quippe quae habet
sponsum ipsam veritatem: cuius et haec verba loquitur.
qui utique sicut fallere non vult: ita nec fal-
li potest. Alioquin frustra desiderat et suspirat
veritatis amplexibus jungi. mentiens videlicet.
Quae enim mendacio societas cum veritate? Quin
potius veritas perdit omnes qui loquuntur mendacium.
Fortassis et in evangelio si quaerimus invenire pot-
erimus et huius figuram. Maria inquit Magdalene et Ma-
ria Jacobi et Salome emerunt aromata ut venientes ungerent Jesum.
Videsne in presenti sponte proposita capitulo quam esti-
mandum sit et hoc materiale unguentum. quibus aro-
matibus comparandis non una vel due sufficere
potuerunt. Una primum: una et secundum attulit
unguentum: ad hoc autem comparandum et praeparandum
tres pariter convenerunt. ut simul videlicet emerent.
quod per se singule non poterant: et sic venientes
ungerent Jesum. non solum pedes aut solum caput.
sed ut venientes inquit ungerent Jesum. id est totum
corpus. Sed attende quod tam preciosi huius unguenti
Christus pati noluerit perditionem fieri: et ideo non
functo corpore reportaverit illud. et etiam jussisse
exhibere vivo quod praeparaverant mortuo. Quod
fecerunt: cum primum nunciato gaudio resurrec-
tionis discipulorum quae procul dubio membra Christi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et membra in qua erant· tristia corda delinire curarunt. Que utique membra non plus illo crucifixo corpore christus diligeret· propter hoc illud crucifigendum minime non tradidisset. Liquet itaque quod duo illa unguenta tantum hoc ultimum precellit unguentum· quanto christo hoc suum corpus id est ecclesia cum exhibetur· illud quod ex eo ungi noluit· quod et ipse huius redemptione tradi voluit· constat esse amabilius.

Reverte revertere sunamitis· reverte reverte ut intueamur te. Revertere primo ab inepta leticia. revertere secundo ab iuvenili stulticia. revertere tercio ab inani gloria· quarto revertere a latenti superbia. Inanis gloria est que ab ore hominum venit extrinsecus. Superbia latens oritur intrinsecus. Cum hec omnia vicia relinquerit anima· intuebitur eam sponsus eius. Ob hoc autem debet ab illis abstinere· ut digna fiat eius amplexibus. Unde et ad eam dicitur· revertere revertere ut intueamur te.

Emissiones tue paradisus. Vox celestis illius ierusalem congaudentis huic que peregrinatur in terris. Sunt autem tres emissiones. prima coniugatorum penitentium in mundo. Secunda conversorum continentium in claustro. Tercia prelatorum predicantium et orantium pro dei populo. De prima emissione id est penitentia dicunt angeli. quibus est gaudium super uno peccatore penitentiam agente. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi. ascendit autem dicitur hec anima penitentis per desertum· tunc scilicet cum inanem et inaquosam peccatorum suorum recordando. ascendit super eandem peccata humiliter confitendo. Que confessio recte fieri sicut virgula fumi dicitur· quia per plures peccatorum species tamquam fumus de thuribulo per plurima dirivatur foramina. Sed non quod fumus numquam habet splendorem. habet nonnumquam tamen habere possit odorem. Quod hic fumus confessionis odorem quendam pietatis habet· innuitur ex his que subiunguntur. ex aromatibus mirre et thuris et universi pulveris pigmentarii. Confessionem debet semper comitari mirra et thus id est mortificatio carnis et oratio cordis. alterum enim sine altero aut parum aut nichil prodest. Nam si quis carnem mortificet· orare dissimulet· superbus est· et dicitur ei. Numquid manducabo carnes taurorum aut sanguinem hircorum potabo? Item si oraverit· et carnem suam mortificare neglexerit· audiet. quid vocatis me domine domine. et non facitis que dico. Et illud. Qui avertit aurem suam ne audiat legem· oratio eius erit execrabilis. utrumque alteri suffragatur· dum constat quod alterum sine altero reprobatur. Sequitur et universi pulveris pigmentarii. Et post recordationem et confessionem peccatorum. post mortificationem et orationem· exhibendus est fructus helymosinarum. Que bene pulvis dicitur· quia de terrena substantia fiunt. pigmentarii vero· quia suavissimum odorem emittunt. hinc est quod cornelio bene agenti dictum est. Orationes tue et helemosine tue ascenderunt coram me. Vel universi pulveris pigmentarii ideo dicitur· quia non solum magna sed et minima queque peccata conterenda sunt et diluenda per compunctionem et per confessionem. Hec de prima emissione dicta sufficiant.

Secunda emissio est vita continentium in claustro vel in heremo. In hac emissione nulla fit deserti mentio aut fumi seu penitentie· sed lucis· splendoris· atque virtutis. Denique in hac laude angelica voce cantatur. Que est ista que ascendit sicut aurora consurgens pulchra ut luna. electa ut sol. terribilis ut castrorum acies ordinata. In quibus verbis triplex eius virtus ostenditur. humilitas· castitas· caritas. aurora quippe finis est noctis· et initium lucis. Nox autem vicia vita peccatoris· et lux significat vitam iusti. aurora ergo que fugat tenebras. lucem inchoat· humilitatem significat. quia sicut illa diem et noctem· ita ipsa dividit iustum et peccatorem. Nam hinc id est ab humilitate iustus quisque incipit· et inde proficit. Unde et aurora ipsa consurgens dicitur. ut videlicet virtutum structura surgens ab humilitate tamquam proprio fundamento erigatur. Ergo ad ostendendam eius humilitatem dictum est sicut aurora consurgens. Illud vero quod sequitur. pulchra ut luna· castitatem demonstrat. Porro luna dicitur splendorem suum non a se habere· sed a sole trahere· quantoque solis conspectui cernenda opponitur· tanto maiore sui parte ab eodem solis lumine illustratur. Sic et congregatio seu queque fidelis anima

(c) 2006 Ministerio de Cultura

si ueri solis obtutibus offerunt intuenda:
sine dubio ex uisione illius admittit pro
tinus in se decus quoddam pulchritudinis. et
uenustatem castitatis. Vnde fit ut ex eius
lumine crescens et proficiens: et ad perfectio
nem perducatur. ut recte dicatur de illa quod sequitur.
electa ut sol. Quare ut sol. dicit idem quia
fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum.
Sed ibi unde sicut sol fulgebunt. nisi de splendo
re uestis nuptialis. Ipsa est enim qua utique
in terris adhuc positi uestiendi erant illi quibus
dictum est. Vos autem sedete in ciuitate donec in
duamini uirtute ex alto. hac uirtute cari
tatis quam uestis illa nuptialis significauit.
quicumque induti fuerint eamque in se recte ordina
uerint. erunt procul dubio terribiles hostibus suis
ut castrorum acies ordinata. Nam de ceteris quidem uirtutibus
quantascumque sine caritate habuerint. nec cu
rant demones. Cum uero caritatem et ipsam ordina
tam in acie uiderint. illico perpetes aguntur
in fugam. Potest in eo quod dicitur electa ut sol. pre
uenientia intelligi. quia tum electorum est. In eo autem
quod sequitur. terribilis ut castrorum acies ordinata. discretio mani
festatur. per quam terrentur et fugantur demones.
acquiruntur et conseruantur uirtutes. Possunt et alia
multa in hac secunda emissione et dici. congrue
intelligi et dici. sed hec pauca de multis dixisse
sufficiat. Tertia emissio conuenit sanctis predi
catoribus. de quorum uita et doctrina etiam uox illa
sub admiratione profertur. Que est ista que ascen
dit de deserto deliciis affluens. innixa super
dilectum suum. In prima emissione dictum fuerat
que est ista que ascendit per desertum. In hac autem
dicitur que ascendit de deserto. quia nimirum ibi pe
netrantes compungitur spine per quas incedunt.
hic uero doctores quasi de sentibus subrepte potius
sublimi mente calcauerunt. Ideo dictum est de
deserto deliciis affluens. Sed querendum est que sint ille
delicie quibus affluere dicuntur. et quis ille dilectus
aut cur super eum innixa dicatur. Neque enim par
ue estimande sunt que a supernis ciuibus deli
cie nominantur. Siquidem huiusmodi delicie mentis
sunt non uentris. anime non corporis. spiritus non carnis.
rationis non sensualitatis. interioris non
exterioris hominis.

quas ut breuiter aliquid inde describam: ipse sunt
abundans gratie infusio spiritualis. beata illa anima
cui talis infunditur gratia. que et beneditionibus
dulcedinis preuenitur. ut templum dei et ora
culum spiritus sancti efficiatur. Tali quippe anime deesse
non possunt diuitie salutis. sapientia et scientia.
et eiusdem salutis optimus thesaurus timor
domini. Quibus deliciis cum abundanter et re
pleta fuerit: exaltet iam in ecclesiis deum et
in cathedra seniorum laudet eum. Quod in aure
audiuit in cubiculis: predicet iam super tecta.
et sic affluet deliciis. Affluere enim dictum
est. ubi doctrine insistere. exemplo uite lucere.
opus spiritale instanter exercere. Sed necesse est
ut in his omnibus non sua sed auctoris sui
querat gloria. Ipse est enim dilectus eius. de quo scriptum
est. Ego dilecto meo: et dilectus meus michi.
et de quo pater. hic est filius meus dilectus. ipsum au
dite. Super quem innitendum est. ut uidelicet illius
gratie auxilio ascribatur opus eius. a quo omnia. et per
quem omnia. et ad quem omnia referuntur. Cur autem
super ipsum eum inniti debeat: ipse dilectus
qui docet hominem scientiam plenius doceat nos.
dicit ille discipulis suis quos huiusmodi deli
ciis implebat. Ego sum uitis. uos palmites.
Sicut palmes non potest facere fructum. nisi manse
rit in uite: sic et uos nisi in me manseritis.
Et iterum. Sine me nichil potestis facere. Desi
ape dicet: Si deliciis uultis affluere:
innitimini super me. Sed iam uideamus quo
modo illi affluat et innitantur. Veniat in medium
unus pro omnibus. ille predicator egregius. Tu uero beatis
sime paule affluxisti deliciis tuis. Certe
cum euangelium in ierusalem et per circuitum usque
ad illiricum predicasses: cum sine sumptu ipsum
euangelium posuisses: cum celestes thesauros
fideique sacramentum grecis ac barbaris
sapientibus et insipientibus ut prudens ac
fidelis dispensator erogasses: cum morti
ficationem ihesu in tuo mortali corpore circum
tulisses: inter multas ac innumeras uirtutes
tuas quas tu potuisti facere nos autem uix
possimus enarrare: et illud cum omni auctoritate
sine omni arrogantia cum ceteris apostolorum tuo iu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tuo iudicio inmittimus. tamen audeo dicere: gratia dei
in me uacua non fuit. sed abundantius omnibus illis
laboraui. Magne et ut ita dicam delicio
se delicie. Sed ne illas amittas: intertere
frater dilectum tuum. Intertere. Non autem ego inquit:
sed gratia dei mecum. Rursum afflue. quoniam ut
uerum fatear. delectant ualde tales deli
cie. Omnia possum inquit. Item intertere. In eo
inquit qui me confortat. Item dicat apostolus idem.
Qui gloriatur in domino glorietur. hoc est. Qui deliciis
affluit frater dilectum suum intertat. Hec de
tribus emissionibus in figura trium generum
hominum quos in hac uita sancta continet ecclesia:
quos et apud ezechielem designant noe dani
el et iob: adiuuante domino diximus. quamuis
in singulis quibusque perfectis possint non incon
uenienter assignari. Vel in his quoque prima est
emissio est penitentia. secunda iusticia. tertia doctri
na. Primo enim illi penitendo conuertuntur. secundo
bene uiuendo iusticiam exercent. tertio si bene pro
fecerint: ipsam iusticiam quam uita tenent
uerbo docent. Sed quoniam uirtutibus insidiantur ui
cia. et ita iuxta sunt posita. ut que ab illis
declinauerint istorum laqueos incurrant: oportet
ut sit penitentia sine pudore. ne scilicet erubes
cat confiteri commissa peccata. caueat iusti
cia simulationem. eliminet predicatio elatio
nem. Vbi enim magnitudo gratiarum est: ibi etiam
magnitudo discriminis est.

Veni in ortum meum soror mea sponsa. alibi
dicitur: Introduxit me in cellarium suum. alibi
in cubiculum suum. hec triplex introductio
fit anime rationali a sponso suo. uerbo scilicet dei.
secundum triplicem sensum scripturarum. hystoricum.
moralem. mysticum. In orto id est in hystoria
continetur triplex trinitatis operatio. creatio celi
et terre. renouatio celi et terre. confirmatio celi
et terre. Pater creauit. filius reconciliauit. spiritus con
firmauit [bit]. et aliud tempus est creationis. aliud confir
mationis. et aliud reconciliationis. sicut in orto aliud
est tempus plantationis. aliud fructus colligendi. aliud
uescendi. Creatio et reconciliatio sunt presentis.
confirmatio futuri seculi. In principio temporis cre
auit pater. In plenitudine temporis reconcilia
uit filius.

post omne presens tempus confirmabit spiritus sanctus.
De patre dixit filius. pater meus usque modo operatur.
et de se subiunxit. et ego operor. Sic et spiritus
sanctus in confirmatione sancti uel potest dicere. pater
et filius usque modo operantur. et ex hoc iam operor ego.
cum scilicet iam fecerit opera non spiritualia. corpusque ad
heserit spiritui. ac spiritus deo. hoc ipsum corpus
eodem spiritu sancto sic confirmante: ut iam deinceps
ab ullo temporis interuenientis momento fiat
quod scriptum est. Qui adheret deo: unus spiritus est cum eo.
De creatione instruit nos uetus testamentum. et pro
mittit reconciliationem. quam exhibet nouum testamentum.
et spondet confirmationem. Secunda introductio
est in cellarium. hoc cellarium continet moralem
scientiam. et habet tres distinctas mansiones. Pri
ma que dicitur aromatica. secunda fructuaria. ter
cia cella uinaria. In prima sunt qui bene se habent
cum prelatis. In secunda qui cum coequalibus. In tertia qui
cum subditis. Est ergo prima cella discipline.
secunda nature. tertia gratie. Qui scilicet enim perfecte
conuersationis intendunt cumulum attingere: fit pri
mum discipulus. et ingreditur cellam discipline. in
qua mores eius uariis a magistro uirtutibus ue
lut a pigmentariis aromata diuersis speciebus
componuntur. Vnde et ista cella dicitur aromatica. quia
tales quique dum ultro amplectuntur discipline
laborem: obtimum aliis ex se suo effundunt imita
tionis odorem. Inde consequenter ingrediuntur in secundam
cellam nature. quoniam illi quidem ceteris condiscipulis
concordare facile possunt: qui sub magistro propriam
uoluntatem frangere didicerunt. et hec cella
ubi conuiuunt cum ceteris uiuunt: congrue nature
cella dicitur: quia omnes homines equales quidem natura ge
nuit. sed alios aliis meritorum causa uel preposuit
uel supposuit. Dicitur et fructuaria: quia mag
ne utilitatis est si quisque gratiam quam accipit
in alterutrum administrat. Vnde scriptum est. fra
ter fratrem adiuuans: exaltabitur sicut ciuitas
munita. et item dicit propheta. Ecce quam bonum et
quam iocundum habitare fratres in unum. deinde cum confirmati fue
rint in hac cella nature: tandem ingredi pos
sunt tertiam cellam gratie: ut et ceteris instruen
dis presint: qui cum ceteris iuste et sine que
la uixerint. Vel hec quoque cella dicitur uinaria.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut .s. ferueant caritate. q̄ ceteris presunt
in regimine. dr̄ & cella uinaria. qd nomen .s. ali
is duab; possit ēē cōueniēs. nā & disciplinar(is)
socialis uita domū gr̄e ē. ista tn̄ sibi id
uendicat specialit(er). q̄m quidē mitiū facile
ē subici uel sociari. rarū uero & difficile ad
alior(um) regimen utilit(er) quemquā posse trans
ferri. his trib; cellis cōuenit & formant omniū
hominū mores. Omēs .n. homines uel sunt plati
uel eq̄les uel subditi. Quadragita eligunt
de ceteris queq; potiora. & in cellariis repo
nunt. ubi & districta hnt loca in q̄b; seruent(ur).
ita & de hystoria sumunt & q̄si recondunt in
cellario moralis sensus. unde oīs humana ui
ta instruatur. Legunt ēnim plati quales se
exhibere subditis debeant. cū eis dr̄. Non
dn̄antes in clero. s; forma facti gregis. et
illud. Non q̄r dominamur fidei uestre. s; q̄r adiu
tores sumus gaudii uestri. Et dn̄s in euangelio.
bonus pastor aīam suā dat p ouib;. s. Inue
niunt & in eadē scriptura equales: qualit(er) se
debeant hr̄e inuicē. cū legunt. Alt(er) alteri(us) ho
nera portate. & .s. adim. le. xpi. Et illud. honore
inuicē preuenientes. & mlta in huc modum.
Hnt ibi & subditi: qd eor(um) mores cōponat.
q̄m .s. subditos subesse maiorib; oporteat.
q̄b; dr̄. Obedite ppositis uestris. & subiacete
eis. Ipi .n. peruigilant q̄si rōnem reddi
turi p aīab; uestris.

Dentes tui sicut grex tonsarum q̄ ascēderunt de
lauacro. oēs gemellis fetib;. & sterilis nō
ē in eis. Sps scs de cui(us) secretiori fonte
canticor(um) flumen emanat. in his ut sen
tio dentib; mysteria nob nō parua cōme
dat. Non .s. hi dentes de q̄b; dr̄. ds̄ cōteret
dentes eor(um) .i. o. i. vel de q̄b; ad iratū sem
uox diuina pclamat. Per gyrū dentiū ei(us)
formido. Dentes isti lacte candidiores q̄p
pe sponse s̄. cui(us) speciē concupiuit altissi
m(us). que nō hr̄ maculā neq; rugā. Cū
.n. tota candida sit: candidior pbat(ur) in
dentib;. Noua tn̄ & inaudita cōparatiōe in
illi(us) laudes porat dicēs. Dentes .t. s. g. ton.
Quid in hac similitudine rogo dignū ē. ut
eam de celestib; archanis descēdisse credam(us).
Magnū ꝓfecto & magno aīo magnifice sen
tiendū. Sps .n. ē qui loq(ui)t(ur). q̄ cū loq(ui)t(ur): n(on) unu(m)
potest iota uacuū pterire. aliq(ui)d ꝓfecto est
in his dentib; inuolutū. qd sacratioris intelli
gentie ꝓsignet archanū. Dentes enī candi
di s̄ & fortes. & carnē nō hnt. carēt corio.
inuicem inter se pati possunt. nō est dolor sic(ut)
dolor eor(um). clausi s̄ labiis ne uideant(ur). Inde
cens ē cū uident(ur). n(isi) ridendo. toto corpori
masticant cibū. nullū inde saporē hnt.
nō facile cōsumunt(ur). p ordinē positi sunt.
superiores alii alii inferiores. & cū inferi
ores moueant(ur) superiores nūq(uam). Huiusmodi
dentes ego arbitror homines monastice pfes
sionis. q̄ uiā cōpendiosiorē & securiorē
uite eligentes. de toto corpore ecclesie qd can
didū ē candidiores ēē uident(ur). Quid .n. illis
candidi(us). q̄ totis inmundiciarum spurcicie uni
uersas cogitationū sic actionū pctm deplorant.
Quid forti(us) illis. q̄b; tribulatio p solatio. cō
tumelia p gl̄ia. inopia p abundantia ducit(ur).
Isti carnē nō hnt. q̄r in carne carnis obli
ti: audiunt ab aplo. Vos aūt in carne nō estis:
s; in spu. Corio carent. q̄r nitorē mundanar(um)
sollicitudinum nō hntes: in pace in id ipm
dormiunt & requiescunt. Inuicē morari intra
se patiunt(ur). q̄r nec modicū q(ui)dē offendiculū
tolerabile reputant. aut int(er) se aut in cōsci
entiis singulor(um). hic ē illa nra oportuna
oportunitas. qua tn̄ sepe fatigatis nob
si mltotiens etiā cū necce sit. nō sit mltū
in his dici: nō est dolor sicut
dolor eor(um). q̄r inuicē tā horrendū & horribile
ē sicut murmur & dissensio in cōgregatiōe. Clau
si s̄ labiis ne uideant(ur). sicut & nos mate
rialib; uallis circūcingimur. ne secularium oculis
& accessui pateamus. Indecens ē si appareant
n(isi) incitū forte ad risū. q̄r inuicē turpi q̄m
monach(us) p urbes & castella discurrens.
n(isi) cū illa cogit que operit mltitudinē
pctor(um). Caritas .n. risus ē. q̄r hylaris ē.
leta quidē nō tn̄ dissoluta. Toto corpori
masticant cibū dentes. q̄r ipi p toto ecclesie

De cōparatiōib; dentiū.

Cur cōparātes dentiū cōueniāt hoīb; monastice ꝓfessionis.

expendes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

corpe tā p uisus q̄m p ui̅tutis orare s̄ cōsti
tuti. Illud ū inde sapore h̄re debet. nullā
sibi glām assignare. s; dicē cū ppha. Nō nob
dn̄e. n. n. s; nōi. t. da. g. Nō facile cōsumū
t̄. q̄ q̄nto anxiores tāto feruentiores.
Et eo tepidi currūt q̄ uicius ꝑpinqūt ad
palmā. P ordinē positi s̄. Ubi. n. ē. ad ordīa
tū ē. si hoc nō est ordiatū ubi cib' et pot'.
uigilare et dormire. laborare et q̄escere. et
cetā oīa ī nūo et mēsura et pondē cōstitu
unt'. Supiores et īferiores s̄. q̄ int nos
plati et subditi s̄. et sic supiores īferiorib'
cōiūgūt'. ut īferiores a supiorib' nō dis
cordēt. Cū at inferiores moueāt' supio
res nūq̄m moueri debēt. q̄ et si subditi
cōsueq̄ turbāt'. platoꝝ ē ī mēte cōposita
pdurare. Sic gitte tōsaꝝ inq̄t. Ouā bn̄
monachi tonsis ouib' cōpant'. q̄ tēuā
tonsi s̄. q̄b' nec corda nec corpa ī ād
mūdanū ī ꝑꝑetare relictū ē. Que ascen
derīt de lauacro. Lauacrū baptismū ē.
de q̄ ascendit. q̄ ad celsitudinē uite pfe
ctioris tendit. Descēdit at. q̄ se uite
mācipat inhoneste. Oēs gemellis fetib'.
q̄ et libo parit' et ex. et sterilis nō est
ī eis. q̄ nulls ē infecundū.

Timuit helyas iezabel. et fugiēs abiit q̄
cūq; tulit eū uolūtas. uenitq; ī bersabee
iuda. et dimisit ibi puerū suū. et ꝑrexit
ī desertū. Cūq; uenisset subter umbrā
iuniperi. et sederet. ꝑiecit se et dormi
uit. et angls dn̄i tetigit eū. et dix̄ illi.
Surge et comede. et respexit. et ecce ad
capt suū subcinerieis panis. et uas aq̄.
Comedit ḡ et bibit. et ambulauit ī for
titudine cibi illi' .xl. dieb' et .xl. noctib'.
usq; ad mōtē dei oreb. P helyam q̄ int
ꝑtat' dn̄s. ul dn̄s fortis. intellr cōsuber
iust'. q̄ psecutionē patit' ꝑpt iusticiam.
Deu. i. bti q̄ pse. pa. ꝑpt. i. Qui metuēs
iezabel. i. maliciā h' sc̄li ul tyrānide
dia. fugit de tēptatiōe pcamīnū. et abit
q̄cūq; eū tulit uolūtas a dn̄o s̄ collata.
Venitq; ī bersabee iuda. in sc̄am eccliā.

q̄ dr bersabee. i. puteꝰ uis. ꝑpt abūdātē
septiformis sps grām. que oīb' fidelib'
diuidit'. uel puteꝰ satietatis ꝑpt myste
rioꝝ dei pfūditatē. et scīam septiūe refe
ctōne. De hac pfūditate h'nē ī pso. Te
nebrosa aq̄ ī nubib' aeris. Et rurꝰ. Iu
dicia dei abyssus multa. ad eiđē cōsidem
tōne apls expauescens. et pauescendo
deficiēs. clamare cōpellit'. O altitudo
diuitiaꝝ sapie et sciē dei. et c̄. De hac sa
tietate leg' ī pso. Sup aq̄ refec. edu. me.
et it̄. Inebriabūt' ab uber. do. t. Huiꝰ in
ebrietas nō induciat fastidiū. s; indefi
cientē puocat q̄bdā desidiis appetitum.
In hoc sacre lectōis pelago agn' ambu
lat. et elephas natat. In catholice doctrine
mēsa iux̄ modulū itelligētie sufficiē
tes singulis epule apponūt'. hic ē para
dis' deliciaꝝ. hic ē oīū ort' pomoꝝ. Venitq̄
itaq; ī bersabee. i. sc̄am eccliā ut dictū ē.
currit ad cōfessionē. que p iudam notat'.
et dimittit ibi puerū suū. i. puerilem
sensū. ul pristinoꝝ actuū debilitatē. et
pgit ī desertū. i. in h' mūdi cōtēptū. quo
postq̄m uenit sedet. i. a sclari tumultu
cōsecit. cūtaq; cū ppha. hec reqes mea i. s. s.
ꝑicit se. i. uilem se reputat. sius abre
nūciās desideriis. iux̄ illd euāglicū. Qui uult
uenire ad me. abne. se. ip. Obdormit ī um
bra iuniperi. q̄ ī atriis domꝰ dei sedm
sensum corpis uacat deo ab oīb' pꝛauita
tib'. dicēs cū psalista. In pace ī id ip. dor. et re.
Tūc angelica uisio tāgit eū. excitans ad
bonū opandū. et ad altiora cōsurgendū.
Et respicit ad capt suū. i. xp̄m. q̄ capt
ē ecce. et ecce subcinerieis panis. i. past'
diuini dogmatis. forinsecꝰ q̄dē rudis.
s; medullit̄ ineffabilit̄ cōfortatiuꝰ et dul
cis. et uas aque. hic ē fons lacrimaꝝ cū
cordis cōpūctione. Comedit et bibit. i. ad
implet que audit. et pgit ī fortitudīe
ad mōtē dei. ad celsitudinē uidelz btitudinis.

Erat fames in tra. et filii pphaꝝ
habitabāt corā helyseo. q̄b; fecit appon

(c) 2006 Ministerio de Cultura

pulmentum. Cumque gustassent decoctionem:
exclamaverunt. Mors in olla vir dei. et
non potuerunt (potterant) comedere. At ille inquit:
afferte farinam. et misit in ollam et ait. In
funde turbe. et comedit. et non fuit amplius
quicquam amaritudinis in olla. Fames
in terra. penuria verbi dei in mente humana.
Filii prophetarum. filii predicatorum. Propheta interpretatur
videns. et sancti predicatores non abs re prophete
appellantur. qui et archana misteriorum dei contem
plantur. et pure videt mores hominum adhi
bet modos curationum. Heliseus salus domini
interpretatur. quo nomine quivis prelatus et doctor ecclesie
decenter censetur. cuius salubri persuasione
domini salus populis annuntiatur. et annuntiando im
pertitur. Hic talis ex debito sui officii. appo
nit subiectis ollam grandem. herbas agrestes
congerit. id est admonitionem de gravibus diffe
rentem acerbitate refertam. sed tamen igne
spiritus sancti succensam. Subditi vero perhorresce
tes sermonum austeritatem. clamant. Mors
in olla. et non possunt gustare. Sapiens vero
dispensator non aufert. immo afferri iubet
farinam. quia non prohibet. sed hortatur habere cari
tatem. cuius condimento redduntur dulcia que prius
videbantur amara. Potest namque predicator mo
nita salutis auribus circumstantium insonare.
sed nemo nisi solus deus valet saporem carita
tis palato cordis infundere. Unde Gregorius. Nisi
sit intus spiritus qui doceat. doctoris lingua
exterius in vanum laborat. Aliud est sapor celi.
aliud est sapor terre. haud nobis pla
cere potest sapor celi. dum saporem querimus
cochi vel coqui id est coquinarii nostri.
In deserto dantur coturnices et manna. id est in
loco discipline maiora et minora man
data. Cum vidissent filii israel manna: dixe
runt ad invicem. manhu. quod est hoc. Igno
rabant enim. quid esset. Quibus ait Moyses.
Iste est panis quem dedit vobis dominus ad ves
cendum. Huius facti misterium in euangelio
Iohannis invenitur aperte. ubi dominus ait. Amen
amen dico vobis. nisi manducaveritis carnem filii
hominis et cetera. Multi vero ex discipulis audientes:

dixerunt. durus est hic sermo. et quis potest eum audire.
Ex hoc multi abierunt retro. Ad hunc itaque modum
cum aliqui simplices ad conversionem veniunt: severi
tatem regule expavescunt. si fiat eis sermo de
mundi contemptu. de vitandorum viciorumque conflictu.
si anxietas vigilandi. assiduitas orandi
parsimonia orandi ab ipsis requiritur. conque
rendo tecum se dicunt. quod est hoc. quis tot et tanta
implere sufficiat. Nesciunt enim quanta sit vir
tus assumpti ordinis. Sed pastor eis consolatorie
habet providere. et de afferenda eos sollicita
re farina.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus salvato
ris. Paradiso quem perdidimus: restitutus est
nobis christus salvator. Sicut vero de uno fonte
paradisi dirivantur quatuor flumina ad irrigan
dum paradisum: ita de pectoris eius archano pro
cedunt quatuor fontes. ex quibus hauriuntur quatuor
aquarum genera. unde tota per universum mundum
rigatur ecclesia. Sunt autem quatuor fontes. veritas.
sapientia. virtus. et caritas. Ex his fontibus hau
riuntur aque. ex singulis scilicet singule. Nam
de fonte veritatis sumuntur aque iudiciorum.
de fonte sapientie aque consiliorum. de fonte virtutis
aque presidiorum. de fonte caritatis aque desidiorum.
In aquis iudiciorum cognoscimus quod liceat quod
non liceat. In aquis consiliorum discernimus quod
expediat vel quod non expediat. Sed quia electis
viris recte per hec gradientibus non desunt temp
tationes. temptantur autem de duobus aut de ter
roribus ut concutiantur aut de blandimentis
ut seducantur. ideo armandi sunt contra terrores
presidiis divine virtutis. contra blandimenta
desideriis superne caritatis. Desideriis enim me
liorum ut ait quidam sanctus superantur desideria
deteriorum. Vel sic possumus procedere. Quid prodest
nosse quod liceat quod expediat. quod utique do
cent iudicia atque consilia. si posse perfici im
minere contingat. Ideo cum aquis iudiciorum et consili
orum querende sunt aque presidiorum. Rursum posse
quid valeat. si bonorum omnium non sit finis caritas.
Recte itaque post iudicia. post consilia. post presi
dia hauriuntur de fonte caritatis desidia:
ut videlicet quicquid sapimus aut loquimur. quicquid

(c) 2006 Ministerio de Cultura

operam aut patimur. et ne uite finis gelu/dat. Sed ut hec que dicta sunt de fontibus in ampli/
clarius eluceant: scripturarum testimoniis ea esse com/probanda. auriculasque similitudines quas fecimus. uer/miculandas argento. De primo quod dictum est. iiii. illos fontes de pectore ihesu manare: nullum arbitror ambigere. Quomodo autem ex eisdem fontibus hauriantur predicte aque: id elaborandum est. Veniat ergo david et dicat: quod ex fonte ueritatis procedant iudicia: hoc certe uir consensisse cum diceret. De uultu tuo iudicium meum prodeat. Neque enim uir sanctus iudicium suum diceret quod de uultu dei. id est de ueritate non prodiret. Nouerat enim electos dei ueritatis iudiciis tamquam uirga ferrea regi. et quia sub eorum regimine se esse sentiebat: exultans psallebat. Iudicia dei uera. iustificata in semetipsa. desiderabilia super aurum et lapidem preciosum multum. et dulciora super mel et fauum. A quibus ne forte per incuriam deuiarent: audiant uocem patris per eundem prophetam comminantis. Si inquit in iudiciis meis non ambulauerint et mandata mea non custodierint: uisitabo in uirga iniquitates eorum et in uerberibus peccata eorum. Hec mysteria diuini iudicii reserabat celestis regni clauicularius: cum diceret. Tempus est ut incipiat iudicium a domo dei. Si autem primum a nobis. quis finis eorum qui non credunt dei euangelio? Et hoc de electis dictum est. Ceterum est aliud de reprobis iudicium. quod nichilominus ab ipsa ueritate procedit. Vnde et per paulum dicitur. Scimus enim quoniam iudicium est secundum ueritatem in eos qui talia agunt. Et utrumque quidem iudicium complectitur ipsa ueritas dicens. In iudicium ego ueni in hunc mundum. ut qui non uident uideant: et qui uident ceci fiant. Vtrumque autem discernit: cum per se dicit. Et hi ibunt in supplicium eternum: iusti autem in uitam eternam. Si uidimus quomodo de fonte ueritatis hauriantur iudicia: uideamus quomodo de fonte sapientie promantur consilia. Quis dubitet apostolum paulum esse sapientem. cum et petrus eius coapostolus sapientiam ei datam esse astruat. et eiusdem apostoli tota librorum series nil aliud quam sapientiam redoleat. Proferat ergo consilia. et per ipsa nos doceat quid peregrinantibus et ad celestem patriam festinantibus expediat. De uirginibus inquit preceptum domini non habeo. consilium autem do tamquam misericordiam consecutus a deo. ut sim fidelis. Existimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem. quoniam bonum est homini sic esse. hoc est in uirginitate manere. Si de uirginibus preceptum haberet: nil aliud quam quod precipere liceret. Nunc ergo cum utrumque liceat uel nubere uel non nubere: quod compendiosius dici potuit. quoniam bonum est homini sic esse. proferri tamen cum et necessitatis instantia tamen obrepere soleat frequenter. et contra mori ipsa temporis breuitas urgeat. totusque mundi figura preteriat. Item cum de uidua loqueretur: beatior inquit erit si sic id est innupta permanserit. secundum consilium meum. ac ne de proprio corde. et non potius de fonte sapientie uideretur hoc ipsum consilium deprompsisse: subiecit dicens. Puto autem quod et ego spiritum dei habeam. Sed cur ego paucis immoror exemplis. cum in eius libris omnis sexus. omnis etas. omnis conditio consilium inueniat si diligenter querat salutis. Quod siquis curiosius uelit perspicere. utrum uerum sit quod dictum est de sapientia consilia manare: legat libros qui inscribuntur sapientie. ubi tot orationis genere tot consilia pariter uidentur. Si uero consulta et utilius studet uiam eligere: audiat ipsam salubriter suggerentem sapientiam. Si uis inquit ad uitam uenire: serua mandata. queris cuius? deum inquit time. et mandata eius obserua. Audiat et ipsam materno affectu inclamantem. Da mihi cor tuum. O quantum uellem et ego cor meum in eius uerbum suspendere. de cuius ore mirifico tam dulcia uite consilia audio personare. (vel iiii) Vtinam autem et lingue mee calamum in eius fonte possem intingere. quo ydoneus essem ea que restant de duobus fontibus id est uirtutis et caritatis utiliter exarare. Et quoniam iiii. ista fontes ita sibi iuncte saporem transfundunt. ut qui de uno bibit quadam ineffabili delectationis dulcedine inuitetur ad alium (al' dilectionis): licet iam de sapientia ad uirtutem transire. et quomodo illinc hauriantur aque presidiorum quoniam tamen ab ipsa uirtute adiutorio ostendere. Sicut autem superius diximus geminum esse ueritatis iudicia: quia scilicet determinant quod liceat uel quod non liceat. itidemque sapientie duo. hoc est quod expediat uel quod non expediat: ita et hic agnoscamus de fonte uirtutis hauriendas duplices presidiorum aquas. que uel abluant electos a culpis: uel refrigerent in tormentis. De utrisque sumamus exempla. Refert lucas euangelista. quod quedam mulier que fluxum sanguinis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

patiebatur. erogata in medicos tota substantia cum
minime curari potuisset. accessit retro
et tetigit fimbriam domini vestimenti. et confestim
stetit fluxus sanguinis. ihesu dixisset. quis me
tetigit. cumque discipuli responderent. turbe te com
primunt et affligunt. et dicis quis me tetigit. rur
sum repetisse. tetigit me aliquis. nam et ego novi
virtutem de me exisse. Ecce quas aquas profluvii hau
serit mulier. de fonte virtutis. quibus abluta
est a profluvio sanguinis. que nulla medicorum ar
te poterat sanari. Quod siquis obiciat. prolatum
testimonium nichil ad rem presentis operis pertinere.
eo quod illa mulier nequaquam abluta esse videatur
a culpis. sed tamen ab egritudine carnis. noverit
moris esse divine virtutis. prius cordi mederi
quam corpori. Unde et alibi cum quidam paraliticus ei of
ferretur curandus. tamquam bonus et pius medicus vo
lens sanare prius quod erat potius. id est mentem quam
carnem. ait eidem paralitico. confide fili. remit
tuntur tibi peccata tua. Itaque sanata conscientia consequitur
sanatur corpus cum dicitur. surge tolle lectum tuum et va
de in domum tuam. Sic ergo et huius cor mulieris prius abluit
intus per donum fidei. sic scriptum est fide mundans
corda eorum [illorum]. per quam meruit exterius impetrare
salutem corporis. hoc ipsum innuit idem dominus cum
dicit. filia fides tua te salvam fecit. vade in
pace. Quod autem de hoc ipso fonte virtutis hauri
antur aque profluvii in tormentis. ostenditur et illi
tres pueri in fornacis estuantis incendio po
siti. quibus ipsa flamma refriguit. et perpetue
inclitus certaminis victor vincentius. qui cum gravius torqueretur.
non solum tolerasse. sed etiam torquentem suum con
stanter provocasse fertur his verbis. Insurge
inquit. et toto malignitatis spiritu debachare.
videbis me dei virtute plus posse dum torqueor.
quam possis ipse qui torques. Possent plura de hoc
fonte virtutis copiosius dici. sed cum sufficiente pre
textu. cupio de fonte virtutis [caritatis] bibere potius quam scribere
desidero. Ad hunc fontem invitamur redempto
ris nostri voce dicentis. Siquis sitit. veniat et bi
bat. et de ventre eius fluent aque vive. et secutus evangelista
exposuit ad quem fontem nos invitaret. di
cens. hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant
credentes in eum. Ecce tibi spiritum caritatis quem
mundus non potest accipere. sed soli accipiunt qui vere
credunt in eum. Ex hoc ergo fonte hauriamus nobis
aquas desideriorum. ipsasque partiamur in geminos
rivulos. ut sic eidem caritatis duo sunt precepta.
ita sint et desideria gemina. quibus impleantur
ipsa precepta. Aliud ipsum est desiderium quo deus ipse per
se ipsum. aliud quo proximus diligitur in deo vel propter
deum. In illo nullus modus. sed ex toto corde tuo. et ex tota anima.
et ex totis viribus diligitur deus. In hoc autem pre
scribitur quidam modus cum dicitur. diliges proximum tuum sicut te ipsum.
Illo flagrabat propheta cum diceret. Sicut cervus desi
derat ad fontes aquarum. ita desiderat anima mea ad te deus. et propterea. Con
cupiscit et deficit anima mea in atria domini. hoc exhibe
bat apostolus romanis quibus scribebat. desidero
enim videre vos. ut aliquid gratie spiritualis impertiar
vobis. Ex hoc dominus in euangelio discipulis suis. desiderio
desideravi hoc pascha. manducare vobiscum antequam patiar. Et nota.
quod ad illud excitatur mens humana spiritualiter
tribus affectionibus ac provehitur. Unde et deum dili
gere toto corde. et tota anima. et tota virtute iubetur.
Prima quidem dulcis. secunda prudens. tertia fortis est.
Primam habuit petrus. cum domino mori dissuaderet.
Ex corde enim dulciter diligebat. cuius passionem
expavescebat. Sed cum audiret. vade retro sa
thanas. non sapis que dei sunt. sed que hominis. his ver
bis eruditus intelligens quod bonum haberet mors
christi. tota anima cepit diligere prudenter. quem
prius tantum diligebat dulciter diligebat toto
corde. necdum vero diligebat tota virtute. quod
si faceret. nec propter mortis discrimen eum
negaret. At vero post resurrectionem et ascensio
nem dato desuper spiritu. tunc demum tota virtute
dilexit. pro quo etiam horrendum crucis supplicium
per omnia subire non expavit. Erga caritatem
ergo proximi exercemur tripliciter. vel ut edificetur
ipsa caritas ubi non est. vel certe ne pereat
vel minuatur ubi est. Quisquis autem hanc puro
affectu erga proximum operatur. illam procul dubio
que dei est uberius promeretur.

De septemplici gratia spiritus sancti. vel de .vii. donis spiritus sancti. et primo de timore.

Prima gratia est timor domini. Qui hanc habet gratiam.
omnem odit iniquitatem. iuxta illud psalmiste in psalmo.
Iniquitatem odio habui et abhominatus sum. et alio loco.
Omnem viam iniquam odio habui. Scriptum namque est.
timor domini odit malum. Et iterum. time deum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et recede a malo. Et de Iob dicitur. vir timens deum
et recedens a malo. Sine hac gratia prima
gratia que totius religionis exordium est: nullum
bonum pullulare vel manere potest. Sicut enim
securitas vel desidia causa et mater est omnium delic-
torum: sic timor domini radix et custos omnium
bonorum. Unde scriptum est. Si non in timore domini te-
nueris te instanter: cito subvertetur domus
tua. Omne namque virtutum edificium illico ver-
gitur in precipitium: si hec gratia amiserit presidium.
Unde Salomon ait. In timore domini esto cotidie.
quia habebis spem in novissimo. et prestolatio
tua non auferetur. Hinc et apostolus ait. Cum me-
tu et tremore vestram salutem operamini. et
quod plura. Connexa sunt timor et religio: nec
manere potest alterum sine altero. Unde Cornelius
vir religiosus ac timens deum. Et Symeon iu-
stus et timoratus. Unde Salomon. Deum time. et man-
data eius observa. Hunc et nos sic habere debemus. quem asserit
se habuisse Iob beatissimus. Semper quasi tumentes
super me fluctus deum timui. Per hunc timorem
dei universa deserimus. mundo abrenuncia-
mus. nosque ipsos sicut dominus ait abnegamus
tibi. Siquis vult post me venire. abneget semetipsum.
Iste gratie divinus timor quia eum quem perfecte im-
buit paupertati subicit et a malo divi-
dit: ita est primus in ordine gratiarum. sicut paupertas
in serie beatitudinum. De qua dominus in certamine fun-
damento virtutum eam ponens ait. Beati pauperes
spiritu. quia ipsorum est regnum celorum. Secundum karisma est spiritus
pietatis. illi sede que in euangelio ponitur beatitu-
dini simile. De qua dominus sic ait. Beati mites.
quia ipsi possidebunt terram. De talibus dominus in Ysaia dicit.
Spiritus domini super me. ad annunciandum mansue-
tis misit me. Moyses quoque mitissimus
erat super omnes homines qui morabantur in terra.
De talibus dicit Iob. Dominus ponit humiles in
sublime. et merentes erigit sospitate.
Unde illud de domino dicitur. humiles spiritu salvabit.
Contra de superbis dicitur. Deus superbis resistit.
ante ruinam exaltatur cor. Superbia de sum-
mis ad ima precipitat. humilitas de imis ad
superna elevat. Angelus enim in celo superbiens

de spiritu pietatis. c.

de mansuetudine et humilitate. c. et de superbia. c.

ad tartara corruit. Homo in terra se humili-
ans ad celos ascendit. Tanto ergo debet esse
quisque humilior: quanto est sublimior. Unde scrip-
tum est. Quanto magnus es: humilia te in omnibus. et
coram deo invenies gratiam. Hinc ipse dominus ad dis-
discipulos ait. Qui voluerit inter vos primus esse.
vester erit servus. Item. Cum feceritis omnia que precep-
ta sunt vobis: dicite servi inutiles sumus. Item
ipse dicit. Discite a me: quia mitis sum et humilis corde.
Sine hac humilitatis virtute. relique virtutes
nequeunt prodesse. Unde beatus Gregorius ait. Qui virtutes
sine humilitate congregat: quasi qui in ventum pul-
verem portat. Sicut enim pulvis venti vali-
di flatu dispergitur: sic omne bonum sine humili-
tate inanis glorie vento rapitur. Multo enim
melius est peccatorem esse humilem: quam iustum ar-
rogantem. Quod a domino evidenter ostenditur: ubi
publicanus et phariseus in exemplum adducuntur. Sicut
quidam sapiens ait. Melior est in malis factis
humilis confessio: quam in bonis superba gloriatio.
Tercium donum est spiritus scientie. de quo Salomon ait.
Qui addit scientiam: addit et dolorem. Vera namque
scientia est: scire nos mortales et caducos et fra-
giles. et in hoc exilio. in hoc ergastulo. in hac
peregrinatione. in hac valle lacrimarum dolendum et
lugendum esse. Unde dicitur in tertia beatitudine huic
tertio dono congruenti. Beati qui lugent. quoniam ipsi consola[buntur].
Item. Ve vobis qui nunc ridetis. quia flebitis. Hinc Sa-
lomon ait. Risus dolore miscebitur. et extrema
gaudii luctus occupat. Quarta gratia est spiritus for-
titudinis. que recte in euangelio beatitudini similis de
qua dicitur. Beati qui esuriunt et siciunt iusticiam. quoniam ipsi saturabuntur. Qui enim
iusticiam esurit et sitit: quelibet adversa
fortis et insuperabilis et imperterritus existit.
Unde Salomon ait. Iustus ut leo confidens: absque
terrore erit. Item. Non contristabitur iustus quicquid
ei acciderit. Hoc spiritu esse fuerunt predicti: de quibus
apostolus loquitur. Alii ludibria et verbera experti. insu-
per et vincula et carceres. lapidati sunt. secti sunt. temptati sunt. in occisione gladii
mortui sunt. Circuierunt in melotis. et in pellibus caprinis.
egentes. angustiati. afflicti. quibus dignus non erat mundus. In solitudi-
nibus errantes. in montibus et in speluncis et in cavernis terre. Hoc
sunt predicti et apostolus ipse qui ait. Quis nos separabit

de spiritu scientie. c.

de spiritu fortitudinis. c.

a caritate

35-8

(c) 2006 Ministerio de Cultura

a caritate xpi. tribulatio. 7 c. Iste sps
oma aliena malicia sustinet. 7 adu sus
hostiles insidias instruit 7 munit. Vn
sponsus i sponse laudis cantico premio. ait. Pulcra
es amica mea. suauis 7 decora sic ihrlm.
terribilis. ut castror acies ordinata. Quartu donu
e sps consilii. qui alijs facit conpati 7 mise
reri. illi conpetere quarte btitudini. de q dr.
bti misericordes. q. i. miciam conse. hic 7 salomo
ait. Qui pns e ad miciam. bndicet. hanc pn
cipaliter tripharia exercem. ul qui ser ei que
i euglio legunt opa implem. ul qui delin
quentes corrige 7 ad bonu reduce studem.
ut qui iniurias nob illatas facile indulge
m. Iste sce clemencie modus eundem siue consilij sps
deu fecit semet ipm exinanire. forma
serui accipe. s. ut sic posset oma errante
corrige 7 ad xpm ouile reduce. Vn apls.
ait. Semet ipm dedit p peccis nris. ut
nos eripet de psenti sclo nequam. huic co
sulendi m sic oportet insistere. ut iniunge
ab aplo monetur. Insta oportune importu
ne. Est 7 alius consulendi modus discretionis
uirtus. qua uerus a palliatis 7 simulatis
uirtutib discernim. qr 7 ipm sathan ypo
crisis auctore cognoscim. Ipe. n. sathanas
ut ait aplc. transfigurat se i angelm lucis.
Et iuxta bti cipriani dictu. ministros iusticie
subornat. nocte afferentes p die. interitu p
interitu p salute. Ista qde cetarum uirtutu
magistra 7 dna. os alias tepat ac prudencie supne
gratificat. gubernatur 7 ne ult ul citra e
euagentur. licent. impialr. ac discrete co
seruat. Vn boeci. Virtutes mediu tenet.
si ut ultra ul infra qm oportet fiat. a i
uirtute discedit. Sexta gra e sps intelli
gencie. illi sexte btitudini congruens. de q dr.
bti mundo corde. q. i. dm uidebunt. Nisi. n.
mentis intuitus diligent purificatur sufficit
mystica ac diuina liqde intellige nequit.
Nam scriptu e. Sps sce discipline effugi
et fictu. 7 auferet se a cogitacionib que
sunt sine intellectu. Vn salomo. abhominatio
dei. cogitationes male. Puse cogitationes separant
a deo. Qui g uult sincerum ac liqdum intellectu
hre. prauarum cogitationu fantasias ac ne
bulas studeat effugare. 7 oi diligencia et
cautela cor seruare. Vn salomo. Omni custo
dia serua cor tuu. qm ex ipo uita procedit.
Septimu donu e sps sapie. qda interius
sapor ac suauissimus gustus. Vn psalista. Gu
state 7 uidete. qm suauis e dns. 7 item.
Vacate 7 uidete. 7 item. Accedite ad eu et
illuminamini. Hoc diuine sapie interno
gustu. supna pbamus. uidelz pbantes qm
amenu sit angelicis cetib interesse. ubi nil
potest qd displiceat ee. nil qd placeat abesse.
Ista septima gra illi btitudini congruit. de q
dns ait. bti pacifici. q. filii dei uo. Qui. n.
mente pacifica 7 serena hnt. de supnis
dulcius sapiunt 7 subtilius uident. Nam q qsq
pacientior. eo pbatur ee sapientior. Vn salomo.
doctrina uiri p pacientia cognoscitur. De talib
alibi legr. Pax multa diligentib le. t. 7 n. e
illis scam. He septem gre s. septem mulieres uiru
unu apphendentes. septe sps sup flore req
escentes. septe i candelabro lucerne fulgen
tes. septe i lapide oculi. septe sps ante thro
Factus e in pace locus ei. | num dei.
Est pax ficta ut i iuda. Est moderata. ut
i adam 7 eua. harum neutra e locus dei. Sola
pax xpiana qm dns relinqt 7 dat xpianis.
discipulis suis. ipa e in q dns requiescit. hec
offertur p scos pdicatores generi humano. s;
ea qda receperunt. aliqui repellunt. Nos uo
excutientes puluerem pedu nror sr odientes
pace. ad dilectionem simonem eide pacis nos conse
ruam. Alij eorum dnr recipientes pace. alij re
tinentes pace. alij facientes pace. possunt et
alijs noib uocari. s. pacati. pacientes. paci
fici. 7 hec noia sortiunt scdm diuersos sta
tus pacis in qb pficiunt. Nam pacati p hanc
pace possident terra corporis sui. qr mites s.
Pacientes possident aiam sua. qb dr. In pa
ciencia ura poss. a. u. Pacifici possident non
solu suas s; alior etia in qb faciunt pace.

de spu consilii .v. — de micia. — code — prude — de spu intelligencie .v. — de spu sapie .v. — tetro — f — dilectione

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Vnde ipsi filii dei uocantur. Pacati gradum dicitur qui pacem recipiunt. de quibus scriptum est. Si ibi fuerit filius pacis. requiescet super eum pax uestra. Sed quia pusilli sunt. scandalis exagitati cito pacem quam receperunt perdunt. Pacientes autem sunt. qui receptam retinent. nec quorumlibet iniuria exasperati eam amittunt. Istis tamquam robustioribus precepit. Pacem diligite et sanctimoniam. sine qua nemo uidebit deum. Pacifici uero qui non solum in se. sed et in aliis eam faciunt. sed et nolentes diligunt. sic scriptum est. Cum his qui oderunt pacem eram pacificus. Ecce isti sunt in quibus requiescit et mansionem facit deus. Ecce isti sunt quos sicut filios deus diligit. et de quibus tamquam de uiuis lapidibus templum sibi sapientia construit. de quo edificio ne ullo impulsu possint labefactari. ipso domino inhabitante parietes et operante. ad similitudinem lapidis quadrantur. iiii. modis. inferius. superius. a dextris et a sinistris. Superius. cum diuine uoluntati. suam humiliter et prudenter subiciunt. Inferius. cum carnem subditam temperanter regunt. a dextris. iuste bonos amplectendo. a sinistris. malos fortiter tolerando.

Ante omnia. ut sine murmuratione sit fratres. Forte aliquis leue peccatum estimat murmurare. sed non hic qui ante omnia monet esse cauendum. Puto autem ne illud quidem leue reputasse. quod murmurantibus aiebat. Non contra nos est murmur uestrum. sed contra deum. Nos enim quid sumus. Sed ne illud quidem quod dixit. Neque murmuraueritis. sicut quidam murmurauerunt et perierunt ab exterminatore. illo nimirum exterminatore. qui positus est in hoc ipsum ut a finibus illius beate ciuitatis arceat murmurantes. et longe faciat a finibus eius. cui dicitur. Lauda ierusalem dominum. lauda deum tuum syon. Qui posuit fines tuos pacem. Nichil enim conuenit murmuri et pax. quomodo actio et detractio. zelus amaritudinis et uox laudis. Itaque in ore tristi et talium testium stet hoc uerbum. ut pestem istam murmurationis siue in opere uel nouitium esse cauendam.

Tres sunt quibus reconciliari debemus. hominibus. angelis. deo. hominibus per aperta opera. angelis per occulta signa. deo per puritatem cordis. Nam de operibus que coram hominibus facienda sunt. scriptum est. Luceat lux uestra coram hominibus ut uideant opera uestra bona et glorificent patrem uestrum qui in celis est. De angelis dicit dauid. In conspectu angelorum psallam tibi. Occulta autem sunt signa. gemitus. suspiria. uisus alienus et cetera penitentie insignia. que angelis placent. Vnde est illud. Gaudium est angelis dei super uno peccatore penitentiam agente. Vt autem deo reconciliemur. nec operibus nec signis sed puritate et simplicitate cordis indigemus. Scriptum est enim. Beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. Et illud. Si oculus tuus fuerit simplex. et cetera.

Quatuor sunt genera hominum regna celorum possidentium. alii uiolenter rapiunt. alii mercantur. alii furantur. alii ad illud compelluntur. Rapiunt qui relinquunt omnia. reliquerunt et sequuntur christum. de quibus dicitur. Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Sunt autem alii inferioris gradus. a quibus mercantur carnalia. dum eis spiritualia seminant. et his loquitur in euangelio dominus. Facite uobis amicos de mammona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant uos in eterna tabernacula. Tales dicuntur mercatores. quia dant in presenti pauperibus temporalia que possident. ut in futuro recipiant ab eis eterna. que non nisi per eos habere merentur. Necesse est enim omnes qui in futuro iudicio examinandi sunt. ut esse iudicis amicos. ut apud iudicem amicos habere intercessores. Hunc sibi primum beatitudinis locum qui intercedunt. hunc hi per quos intercedunt secundum. Sunt alii qui nonnulla bona occulte faciunt per que merentur regnum celorum. sed tamen furari illud dicuntur. quia laudem humanam uitantes solo diuino testimonio contenti sunt. Horum figuram tenuit mulier illa in euangelio. que fluxum sanguinis patiens. cogitauit intra se dicens. Si tetigero fimbriam uestimenti eius. salua ero. Quo dicto accessit occulte et tetigit. et salua facta est. Alii sunt qui compelluntur. uerbi gratia ut pauperes necessarii quasi sic hic ignis paupertatis deo dispensante purgat. ne in futuro ignis iudicii dampnabiliter puniat. de quibus scriptum est. Compelle intrare. ut impleatur domus mea. Compelluntur multi uariis necessitatibus et oppressionibus afflicti. quia iuxta dei prudentiam dum temporalem penam si non libenter tamen patienter sustinent. uitam consequuntur eternam.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quantum distat inter gregem et pastorem: tantum debet distare inter episcopum et plebem. Stat ille sublimis et rectus: curvat iste caput solo depressius. Unde poeta. Pronaque cum spectent animalia cetera terram: os homini sublime dedit. Ille regit: iste regitur. Ille pascit: iste pascitur. Et ex ipsa forma et habitu uterque discernitur. Habet ille in manu virgam qua feriat ut potius ducat et reducat oves. Episcopus est autem habere in manu virgam. id est in opere disciplinam. ut subiectos suos exemplo magis instruat quam verbo. Erubescunt enim superbi esse discipuli: si eos in humilitate precesserint magistri. Unde et de domino scriptum est. Que cepit ihesus facere et docere. Habet etiam baculum quo feriat lupum. virga oves. baculo lupum. Hoc est mites et obedientes debet levius corripere. duros vero corde et improbos acriter arguere. cumque necesse fuerit et anathemate ferire. Tenet canem in fune: zelum scilicet cum discretione. ne sit de illis de quibus scriptum est. Habent zelum dei: sed non secundum scientiam. Habet et pastor bonus panem in pera. hoc est verbum dei in memoria.

Duo sunt amores carnalis et spiritualis: ex quibus colliguntur quattuor modi diligendi. scilicet diligere carnem carnaliter: spiritum carnaliter: carnem spiritualiter: spiritum spiritualiter. In his fit quidam profectus et ascensus ab inferioribus ad superiora. Nam ut homines qui eum noverant diligere carne carnaliter: ad hoc proficerent ut deum quoque diligerent spiritualiter: deus caro factus est. et loquendo conversando cum hominibus: primum ab eis carnaliter dilectus est. Cum autem pro amicis suis animam ponere vellet: iam spiritum diligebant sed adhuc carnaliter. Unde et petrus domino loquenti de passione sua: Reddit: absit hoc a te. propicius esto tibi. Sed cum per eandem passionem fieri mysterium redemptionis agnoscerent: in ipsa passione iam carnem spiritualiter diligebant. Resurgentem autem eo et ascendentem: spiritum spiritualiter amant. Lectioque decantat. Et si cognovimus secundum carnem christum: sed nunc iam non novimus. Nos quoque carnem nostram carnaliter diligimus: cum eius desideria diligimus et perficimus. Spiritum carnaliter: quando eum flendo suspirando gemendo conterimus. Carnem spiritualiter: cum eam spiritui subiectam in bonis spiritualibus exercentes cum discretione servamus. Spiritum spiritualiter: cum et ipsa spiritualia studia nostra fraterne utilitati ex caritate postponimus.

Est ad deum quidam redeundi modus primi hominis casui oppositus. Adam quippe in paradiso positus: primo perdidit circumspectionem dei. testante beato augustino. quod nequaquam temptator hominem de paradiso eiecisset: nisi aliqua elatio in anima hominis precessisset. cum verissime scriptum sit. Ante ruinam exaltatur cor. Secundo perdidit iusticiam. cum uxoris voci plus quam divine obedivit. Iusticia enim virtus que sua cuique reddit. Tercio amisit iudicium. cum post peccatum correptus: oblique per mulierem retorsit peccatum culpam in auctorem dicens. Mulier quam dedisti mihi sociam: dedit mihi de ligno et comedi. Hisdem quoque virtutum gradibus redeundum est homini in exilio posito. quibus primus expelli meruit de paradiso. Primum itaque faciendum est iudicium. deinde exercenda iusticia. tandem circumspectio adhibenda. Et iudicium quidem nobis ut nos ipsos iudicemus et accusemus: iusticiam proximo. circumspectionem deo debemus. Hanc redeundi viam ostendit nobis micheas propheta dicens. Indicabo tibi o homo quid sit bonum. et quid dominus requirat a te. utique facere iudicium. et diligere misericordiam. et ambulare sollicite cum deo tuo. Hanc salutis viam testatur apostolus christum docuisse dicens. Apparuit gratia dei salvatoris nostri. et est sobrie scilicet quantum ad nos. iuste ad proximum. pie ad deum. Quod etiam manifestius intulit circumspectionem dei dicens. Expectantes beatam spem et adventum glorie magni dei et salvatoris nostri ihesu christi. Et in multis aliis sepe sacre locis: si hic ordo vite et institutio vite queratur. potest inveniri. ut illud. Beatus vir qui in sapientia morabitur. et qui in iusticia meditabitur. et in sensu cogitabit circumspectionem dei. Moratur siquidem in sapientia et sapiens est. qui semetipsum hic diiudicat. ut eternum dei iudicium evadat. Si enim ait apostolus. Nos met ipsos iudicaremus: non utique iudicaremur. Sapiens est non secundum sapientiam huius seculi. sed secundum illam que trahitur de occultis. per qua

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nivo dei opere agitur. ut electi quoque tonsionibus
et pressuris hic attriti in edificio veri salo
monis sine sonitu mallei postmodum collo
centur.

Quatuor gradibus distinguitur
omnis electorum perfectio. Primo namque fit quisque amicus
sue anime. secundo fit amicus justicie. tercio sapientie.
quarto fit sapiens. In primo profectu vitat omnia que
animam suam possunt offendere. et diligit ea que
eam possunt mulcere. horret ergo infernum. et
celum concupiscit. Ita potest implere illud divi
num preceptum quod in prima sua conditione acce
pit. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Nam dum secundum
carnem ambulat. nullo modo potest. Cum autem dei
spiritu agitur. facile potest. Quid enim habet emolu
menti homo si proximus eius ardeat in inferno.
aut quid perdiderit si secum fuerit in paradiso.
Neque enim talis est illa paradisi hereditas. ut
possidentium numero minuatur. Diligit ergo
proximum quem non vult malum pati sicut nec
se ipsum. et quem sicut se ipsum vult possidere
celum. Hoc autem suo id est hominis spiritu quomodo posset.
ut scilicet expavesceret gehennam et celestia de
sideraret. Sed potest hec illius spiritu cui dictum est.
Si ascendero in celum tu illic es et cetera. Spiritus quippe
sapientie ubique presens novit quid in celo et
quid agatur in inferno. Cumque mentem humanam
repleverit. et de penis inferni incutit ti
morem. et celestium amorem infundit. sicque
facit hominem amare se ipsum. et dicit ei. Mi
serere anime tue placens deo. Primum ergo est dili
gere se. deinde proximum. Non enim dictum
est. diliges te sicut proximum. sed diliges proximum
sicut te. Hoc modo fit amator anime sue per spiritum
sanctum quem ex fide accepit. Accepto autem hoc
munere non debet eo solo contentus esse sed ad maio
ra procedere. et in melius proficere. Vivit autem iam
per spiritum. Sed si per spiritum vivimus. ait apostolus spiritu
et ambulemus. Et alibi dicit. Nos vero omnes
revelata facie gloriam dei speculantes. in
eandem ymaginem transformamur a clarita
te in claritatem. tamquam a domini spiritu. Hoc ipsum
psalmista de sanctis sensisse videtur. Benedictionem
inquit dabit legislator id est dominus. ibunt de virtute in virtutem. videbitur deus deorum
in syon. Ambulet et iste quem in manibus ha
bemus.

eat et proficiat usque ad quartum gradum perve
niat. Ibi sine dubio factus sapiens videbit
deum deorum in syon. Porro eo ipso quod dixi qui bene
diligit animam suam. debet et diligere justiciam.
alioquin si diligit iniquitatem. odit plane et
non diligit animam suam. Diligendo autem justiciam.
transit ad secundum gradum. et audit illud sapientie
preceptum. Diligite justiciam qui judicatis terram.
Quam si perfecte dilexerit. debet pro ea ferre
patienter omnem penam et quamcumque illatam contu
meliam. Duo quippe prescribit ei justicia. unum
ut faciat quod debet. alterum ut patiatur quod
debet. scilicet ut si bonum non fecit quod debuit.
malum quod meruit patiatur. Sic nullo modo
nec deserendo quidem justiciam ab ipsa deseri
tur. dum per ipsam quislibet reatus prevaricationis
punitur. Neque enim est qui se abscondat a calore eius.
Hanc autem penam non solum vir justus non horret.
verum et libenter suscipit. dum preterita per eam
vite peccata purgari fideliter credit. Hic enim
scriptum est. Non contristabit justum quicquid ei acciderit.
Opponit ergo variis voluptatibus quibus corruit.
contraria medicamenta. per que resurgat. Verbi
gratia. Cecidit per inobedientiam. per obedientie laborem
redit ad vitam. Lubricus exstitit ac dissolutus.
per continentie studium. rigoremque discipline re
paratur. Patitur ab ipsis elementis mundi penam.
que usum dudum inflexat ad voluptatem.
Quibus cruciatibus cum diu tamquam aurum in for
nace probatus fuerit. quartum scilicet dignum judica
bitur eo qui in pane lacrimarum nos cibat. et
potum dat nobis in lacrimis in mensura. incipit
iam consolari. audit et illam ysaie vocem dicentis.
Consolamini consolamini populus meus dicit dominus vester. Loquimini
ad cor ierusalem et advocate eam. quoniam completa est ma
licia eius id est afflictio. dimissa est iniquitas eius.
Suscepit de manu domini duplicia pro omnibus peccatis suis.
Postquam vero consolationem recepit. sollicitus est
et querit quomodo placeat ei cui se probavit. Fa
cit quicquid boni facit. ut soli placeat condi
tori suo. transit ad tertium gradum fit perfec
tus. ut scilicet amicus sapientie. que materno af
fectu loquitur cum dicit. Prebe fili cor tuum mihi.
Cum vero ad hunc gradum pervenit. nichil aliud

(c) 2006 Ministerio de Cultura

restat / ii ut q̄rtu ascēdat. ubi dr̄ ēē sa
piēs. hoc at̄ fit. qn̄ ia opat̄ / nō ut ipse
placeat deo / qd̄ utiq; ī tcio gradu fecerat.
s; qr placeat ei ds̄. uel qr placeat deo qd̄
opat̄. Quisq̄s talis ē. pot̄ cū tota fidu
cia ac secūitate gscie / illd̄ sapie cāticu
decātare. In oib' reqem q̄siui. 7 ē. hic. ii.
reqescit ī oib': cui p oīa placet ds̄. qui
nō dei uolūtatē ad suā curuare: s;
suā didicit ad dei uolūtatē erigē. mo
rabit̄ ī hedi . . tate dni. sic ei eidem
dni pmittit̄ . . uoce cū dr̄. Terciū ī
q̄ dormis / ē dabo. hoc ē qete ista ad q̄
puenisti labore tuo: 7 munē meo: sta
bilem ē faciā atq; ppetuā. Qd̄ at̄ sub
iūgit 7 semini tuo: sic possum' itelli
gere. ut nō solū spiritui dedit tranqlli
tas ista / 7 hic 7 ī futō: s; ē semini tuo
i. opib' tuis dabit̄ corpis tui glificatō.
Tria sūt loca. celū. tra. infern'. 7 hñt
singl'a hītatores suos. celū solos bonos.
tra mixtos. īfern' solos malos.

Quatuor s̄ que īpediūt gfessionē. pudor.
timor. spes. desꝑatio. Quosdā. ii. īpedit
pudor. q. s. p sola gfusione dicē erubes
cūt / pctā q̄ comiserit. de quo p salomo
nē dr̄. Est gfusio adducēs gl'o pccm. et
ē gfusio adducens gl'iā. quos ē comen
dat pphā dicēs. Confessionē 7 decor. em
īduisti. 7 alibi. Cōfessio 7 magnificētia
op' ei'. Alios impedit timor. Timet. ii.
si gfiteant̄: ne grauis pena īiungat̄
eis. 7 hos arguit iob dicēs. Q' timet
pruinā: irruet sr' eū nix. Sūt at̄ nō
nulli / q̄ ī hoc mūdo aliqd̄ gcupiscūt.
nec putāt se adepturos que desiderāt.
si hoib' quales s̄ / innotescant. hor gfes
sionē impedit spes. i. cupiditas potiendi
desiderii. Talib' cōminat̄ dns̄ ī euāglio.
Ve pregnātib' 7 nutrientib' ī illis dieb'.
Sūt itē alii q̄ nil hor uerent̄. s; solū
hoc timēt / qr p'. pccor gfessionē / ab
eis abstinē minime posset. his obest
desꝑatio. qb' nō īcongrue illd̄ p aptari.

Pccor cū uenit ī pfūdū malor: gtēpnit.
Fit ū nōnūqm: ut hec oīa simt̄ gfessionē
īpediāt. Sed q. iiii. his malis premit̄. re
cte iam ī monumēto iacet. 7 uelut ille
euāgliē q̄triduan' fetet. Sepultū ē. ii. a mor
tuo uelut qui nō sit / ꝑit gfessio. Qd̄ si
is mortu' ē q̄ nō gfitet̄: utiq; reuiuiscet
q̄ gfitebit̄. Ueniat g' ihc 7 dicat. Ueni fo
ras. 7 ad uocē ei' ilico suscitabit̄ mortu'.
Excipiat mortu' ītr exhortatōne. 7 diffe
rat gfessionē. Dicat̄ g' illi quē pudor
afficit. Cur te pudet pccm tuū dicē. qd̄
nō puduit facē: Aut cur erubescis deo
gfiteri. cui' oculis nō pot̄ abscōdi. Qd̄ si for
te pudor ē t. uni hoi pccori pccm tuū
exponē: qd̄ factur' es in die iudicii. ubi
oib' exposita tua patebit gsciā: hec itaq;
tria opponēda s̄ ēē pudorē. s. gsideratio
loīs. reuerētia intuentis dei. cōpatio
maioris gfusionis. Silr̄ ēē timore oppo
nēda s̄ tria. Cōsiderandū em̄ ē / q̄m sit lōga
pena īferni. q̄m grauis. q̄m īfructuosa.
Cōtrario ū / p̄sentis tp̄is pena / breuis ē.
7 leuis. 7 fructuosa. Cont̄ spem / eisdem
tria opponunt̄. bona. s. futuri scli / p̄sentis uite
bonis / maiora. certiora. durabiliora. ad
quor cōpatōne / q̄cq̄d in hoc mūdo deside
ri pot̄: modicū ē 7 incertū / 7 ut ita di
cam momētaneū. Itē ēē desꝑatōne ui
cēdi pccm: tria s̄ remedia. Primū ē ui
gor ipse ꝑposita boni / quē ex gfessione as
sumit. Scdm ē gra dei q̄m meret̄ ex hu
militate. Terciū ē auxiliū: qd̄ ex ei' hr̄ cui
gfitet̄ / compassione. i

Duo s̄ in quib' gsistit nr̄a sal'. iustificatō
7 gl'ificatio. altā initiū: altā pfectio est.
In illa labor: in hac at̄ fruct' laboris ē.
7 nūc q̄dē iustificatio fit p fidē. nam
glificatio erit p speciē. Quāta at̄ sit ī
futura uita glificatio scōr: humani īgenii
nō pot̄ attingē intellc'. De illa. ii. scri
ptū ē. qd̄ ocls nō uidit. n. au. audi. 7 ē.
hac g' intēri omissa / q̄m uires nr̄as
excedit: de iustificatōe que nūc agit̄ /

ād ad edificatōnē fint ū nr̄oꝝ. qđ necc̄ıū
uısū ē loqui. Ipa ē .s. uia ꝑ q̄m fit tn̄
fit ad glīficatōnē dicēte aplo. Quos p̄desti
nauit. hos ⁊ uocauit. ⁊ q̄s uo. hos ⁊ iusti
ficauit. q̄s aūt iustificauit. hos ⁊ magni
ficauit. Neq̄ .s. potuit obtineri magnifi
catio. n̄ iustificatio p̄cessisset. cū ista uıā
illa p̄miū sit. hoc ī eūglio docuit dn̄s.
q̄ cū discipłis euāglizaret regnū dei. p̄mū
eis iusticiā p̄posuit dicens. Nisi abūdauit
iusticia uı̄a plusq̄. scr̄. ⁊ phar. n̄. intr. ī. r. ce.
Nō. aūt. qđ sic in illo beatitudinis regno p̄
sentē se electis suis exhibebit dn̄s ad gli
ficatōnē. ita ⁊ se eisdē ip̄is exhibet in
uia peregrinatōis ad iustificatōnē. ut a q̄ .s.
glīficandi s̄ p speciē. ab ipo p̄ iustificent̄
p fidē. Vt q̄dē tria s̄ a q̄b; abstinē debeat
q̄cūq; iustificari desiderat. p̄mo uidel; ab
opib; prauis. scđo a carnalib; desideriis.
tercio a curis scłi. Itē tria s̄ q̄b; debent
insistere. que ⁊ continet sermo dei ī mōte.
helemosina. ieiuniū. orō. Sic .s. adimple
t̄ iustificatio. dū ab iudictis uiciis absti
net. ⁊ bona q̄ p̄cepta s̄ fideliť exequıt.
Opponat̄ ḡ prauis opib; opa mīe. cōt car
nalia desidia adhibeant̄ ieiunia. ⁊ pro
curis scłi succedat amor dei. ⁊ frequentia ⁋ orōnis.

Pastoris ē uigilare sup gregē.
ppt̄ tria necc̄ia. uidel; ad disciplinā. ad custo
diā. ad preces. Ad disciplinā. ppt̄ morū
correctōnē. ne grex cōmissus ꝑpa mole
stia deficiat. Ad custodiā. ppt̄ diabolicam
suggestionē. ne hostili seducat̄ callidita
te. Ad preces. ppt̄ tēptatōnū instantiam.
ne uincat̄ a pusillanimitate. In disciplīa
rigor iusticie. In custodia sp̄s uigili. In p̄ce
affect̄ cōpassionis.

conditor

Duas ad intelligendum se condidit uniu̇sita
tis creatuꝛ. hoīē ⁊ anglm̄. hoīem iustifi
cant fides ⁊ memoria. anglm̄ b̄tificant
intellect̄ ⁊ p̄sentia. Vt ḡ hoīes q̄ui p̄ducen
di s̄ ad equalitatē anglorꝫ. necc̄e ē ut
interī iustificent̄ p fidē. ⁊ p̄ficiat ad intel
lectū. Nam fide mūdat̄ corꝫ. ut intellect̄
uideat deū. Silr̄ et memoria dei uiat est
ad p̄sentiā dei. Quo .s. hic h̄t mādatoꝝ eī
ut ea faciat memoriā. inebriat̄ cōinq; ut
eī q̄q; uideat p̄sentiā. Hanc ḡ intellectū
⁊ p̄sentiā dei angeli ī celo ē habeant
⁊ nos eiusdē fidē ⁊ memoriā ī mūdo.

Tres s̄ stat̄ aīe. ī corpe. posito corpe.
⁊ recepto corpe. P̄mi dat̄ ē ad agendā peni
tentiā. reliqui duo ad hn̄dā requiem ul pe
nā. s. p̄ut gessit ī corpe siue bonū siue
malū. Ad agendā uo penitā. tria s̄
necc̄ia. tps. corpꝰ. et locꝰ. Qđ tps sit
necc̄iū. dicit aplc. Ecce nc̄ tps acceptabile.
ec. nc̄ dies .sa. Silr̄ ⁊ de corpe idē scribit.
Oēs nos opteť astare āte tribunal xp̄i.
ut referat unusq̄sq; p̄pia corpis p̄ut ges
sit. Sed et de loco loquit̄ scriptura dicens.
Si ascendit sr̄ te sp̄s potentē hn̄tis. lo
cū tuū ne deseras. Porro tps in tria diui
dit̄. ī p̄teritū. ī presens. ī futurum.
Hoꝝ nullū p̄dit. quicūq; recte penitam
agit. Nam p̄teritū q̄dē qđ p̄diderat re
staurat. dū ī amaritudie aīe sue oēs
annos suos recogitat. Presens aūt tenet
iā p exercitiū opis. futurū ū p constantiā
boni p̄positi. De p̄terito loq̄ aplc cū dicit.
Redimētes tps. q̄m dies mali s̄. Ad pre
sentis ū opatōnē hortat̄ nos cum dicit.
Dū ū tps h̄mus opem̄ bonū ad oēs. ma. ā. ad
do. fidei. Futuri nos admonet dn̄s cum
ait. Qui p̄seuauit usq; ī fi. h̄. salu' erit.
Corpꝰ ḡ necc̄iū ē ad agendā penitā. In
corpe q̄ppe possimꝰ mala pati. bona opa
ri. pati .s. p cōmissis delictis. opari pro
adipiscendis eťne uite p̄miis. Qui ḡ
corpe caret. dignos penite fructꝰ q̄m
facē ualet. Vt no. qđ penita que p corpꝰ
gerit̄. breuis ē ⁊ leuis. breuis. q̄ cor
poris morte t̄minat̄. leuis. q̄ p societatē
corpis fert̄ facilꝰ. Grauis siq̄dē eet.
si eam solus aīus portaret. Cū ū ⁊ ip̄i
corpi eī parue pondꝰ. q̄nto magis inde
corpꝰ honerat̄. tanto magis amplꝰ aīus
exhoneratur. Locus ē uidet̄ necc̄e ēē et

(c) 2006 Ministerio de Cultura

utilis. ecclesia s. uite presentis. in qua quisquis
dum in corpore uiuit, penitentiam recte agere negli
git. nullum in futuro salutis remedium obtinere
Triplici in laborat genus humanum. ¶ potest.
principio. medio. fine. i. natiuitate. uita. et
morte. Natiuitas immunda. uita peruersa. mors
periculosa. Venit xpistus. et contra triplicem hunc mor
bum attulit triplex remedium. Natus est. et ui
xit. mortuus est. atque eius natiuitas purgauit
nostram. mors illius destruxit nostram. et uita
eius instruxit nostram...

Sicut eger ad medicum. sic esse debet peccator ad
creatorem suum. Quia enim peccator est. debet orare
deum. sic eger medicum. Duobus autem modis impe
ditur oratio peccatoris. ut nulla. ut nimia luce.
Nulla luce illustratur. qui peccata sua nec ui
det. nec confitetur. E contrario nimia luce obruitur.
qui ea tanta uidet. ut de indulgentia desperet.
Horum neuter orat. Oratio ergo temperanda est. *al' temperata*
dux. ut peccata sua uideat peccator et confiteatur.
ac pro ipsis oret ut remittatur. Primo ergo eius
oratio debet fieri uerecundo affectu. hoc
autem fit. cum necdum peccator audet per se ipsum
ascendere ad deum. sed querit aliquem sanctum uirum.
aliquem sanctum pauperem spiritu. qui sit in hora ue
stimenti domini tanquam fimbria. per quem habet
accessum. Huius orationis tenuit typum illa euan
gelica mulier que fluxum sanguinis patiebatur.
et cupiensque sanari accessit retro. Intra se co
gitauit dicens. si tetigero fimbriam uesti
menti eius salua ero. Secunda oratio debet fieri
puro affectu. et hoc fit. cum sine peccatore per se
ipsum accedit. et ore proprio confitetur. Talis ora
tionis reliquit exemplum illa peccatrix. que lacrimis ri
gauit pedes domini. et capillis capitis sui ter
sit. de qua dictum est a domino. Remittuntur ei
peccata multa quia dilexit multum. Tertia oratio effunditur am
plo affectu. et hoc fit. cum is qui pro se ora
uit. orat iam pro aliis. Sic orauerunt apostoli
pro muliere chananea. pro filia sua rogante.
Dimitte inquiunt illam quia clamat post nos.
Quarta oratio emittitur deuoto affectu. que
de cordis puritate sine ulla hesitatione
cum gratiarum actione depromitur. Talem orationem
fecit ipse dominus. qui quatriduanum de monu
mento lazarum resuscitauit. et ait. Pater gratias
ago tibi quia audisti me. Tales orationes docu
it nos apostolus facere, frequenter dicens. Sine inter
missione orate. in omnibus gratias agite. Has quattuor
dictas orationum species. iiij. i. uerecundam
puram. amplam. deuotam. innuit apostolus aliis
nominibus. et ad illas hortatur dicens. Obsecro primo
omnium fieri obsecrationes. orationes. postulationes.
gratiarum actiones. Nam obsecrationes uerecundo.
orationes puro. postulationes amplo. gratiarum
actiones fiunt affectu deuoto. Diximus de
generibus affectuum et orationum. diximus etiam quia
puritate sit orandum. Ex quo de tria uidere
est in hic esse necessaria. quibus oratoris intentio
firmiter est astringenda. Considerare namque
quis debet is qui orat. et quid petit. et ipsum
quem petit. et se ipsum qui petit. In eo autem
quod petit. duo debet attendere. ut secundum
deum sit quod postulat. et ut hoc ipsum in
summo affectus desiderio habeat. Verbi gratia. si
mortem inimici si lesionem seu deiectionem
proximi orando petierit. non est secundum deum
talis oratio. cum ipse precipiat et dicat. diligi
te inimicos uestros. benefacite hiis qui oderunt uos. orate
pro persequentibus et calumpniantibus uos. Si uero peccatorum remissio
nem. si spiritus sancti gratiam. si uirtutem atque sapientiam.
si fidem. caritatem. iustitiam. humilitatem. patien
tiam. mansuetudinem. et cetera spiritualia karis
mata quesierit. et ea cogitando uehementi
affectu petierit. hec secundum deum est oratio. et hec me
retur audiri. De hiis ut orantibus loquitur per ysaiam
dominus sic. Antequam clamet ego exaudiam. illius lo
quentis ego audiam. Sunt et alia que cum desunt
a deo danda. et possunt esse uel non esse secundum deum. *uel a deo postulanda sunt*
quantum dumtaxat pertinet finis ad quem referun
tur. ut est corporis sanitas. pecunia. ceterarumque
rerum affluentia. que si a deo sit; tamen non sunt
magnipendenda. nec ex desiderio possidenda.
Sunt et in ipso quem petit; duo debet conside
rare. bonitatem et maiestatem. bonitatem qua
gratis uelit. et maiestatem qua plene pos
sit dare quicquid petit. Sed et in se ipso qui
petit. debet nichilominus duo attendere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

non pro suis meritis nichil acceptarum se putat: sed de dei misericordia quicquid rogavit impetraturum se sperat. Tunc ergo dicitur purum: cum tria hec que dicta sunt et eo in quo dicta sunt cogitat. Si quis sic hac puritate et intentione cordis oraverit: exaudiri se sciat: quia sic testatur petrus apostolus: non est personarum acceptor deus: sed in omni gente qui timet deum et operatur iusticiam acceptus est illi.

anime oblivio. de quo suscitatur hoc in. per memoriam sentit. per obedientiam audit. per intelligentiam videt. per circumspectionem olfacit. per dilectionem gustat.

Quatuor sunt genera voluntatis humane. Sicca in reprobis et tenuis. quia corda nullo rore gratie perfundit. Recta in incohantibus. qui vite perverse tortitudinem relinquentes: ad boni operis rectitudinem mutatione voluntatis assurgunt. Devota in proficientibus. qui usu orationis assidue in amore boni agendi assurgunt. celitus eriguntur. Beata in consummatis. qui pene nichil aliud nisi deum cogitantes: in ipso totius desiderii sui finem reponunt. Inter siccam et rectam voluntatem: chaos quoddam firmatum est. ut qui volunt inde huc transire non possint. scilicet perversa. scilicet intentio. Inter rectam et devotam est insolita mali consuetudo. Inter devotam et beatam corporalis affectio. Hec tria quasi quidam lapides sunt in via nostra se opponunt: ne de virtute in virtutem ascendamus impediunt.

Rationalis creatura ad hoc se debet dirigere: ut beata sit. et deum per quem solum beatificari possit. Cuius inimicus et emulus ad hoc elaborat: ut eam in utraque sui qualitate corrumpat. corpoream ergo qualitatem appetitu gule et fluxu luxurie depravat penitus et corrumpit. Iumentumque carnis his duobus aculeis agitatum in precipicium mortis impellit. Invisibilem vero humane substantie portionem spiritualibus aggrediens armis. eamque gemina peste inficiens: tumore superbie et avaricie labe commaculat: sicque totam massam fermenti huius colluvione corrumpens: homini principe beatitudinem omnem amisit.

Quatuor sunt quibus in hac vita obsequiis deservimus. caro. mundus. diabolus. deus. Carni militamus. gule illecebris serviendo. luxurie stimulis obsequendo. Mundo militamus: avaricie estibus anhelando. honoris altitudinem affectando. Diabolo militamus. bonorum profectibus invidendo. et deum spiritu superbie intumescendo. Deo militamus: pietatis operibus huiusmodi insistendo. potestates aerias virtute ipsius oppugnando. Isti et singuli principes sui donativa prestant. Caro suis tyronibus elargitur momentaneam voluptatem. mundus transitoriam sublimitatem. diabolus perpetuam captivitatem. deus interminabilem felicitatem. hec sola spondemus.

Evangelica sanctione preceptum est. ut in via mortalitatis huius terrenis affectibus inherentes neminem salutemus. Si quos autem ab hac vita sursum pensos viderimus: illis secure salutationis gaudium offeramus. Unde in evangelio tria salutationum genera invenimus. Angelus siquidem salutavit mariam. virgo maria salutavit helysabeth. Dominus autem ihesus post resurrectionem salutavit discipulos. Cum ergo videmus qui in sterilitate vite huius seminant fervore fervore penitentie: quasi filium quendam corde concipere: illis vicem salutationis illis in utero domum remissionis et venie largitate debemus offerre. Quos vero in castitate et scimonia servire domino conspicimus: invitando ad meliora benedictionis et gratie fecunditate eis nectio proinutamus. Quos sane in celum remotioris vite positos ad imitationis vite apostolice tendere videbimus fastigium: illic quietis et pacis gemmam soliditate eius etiam in suo corpore quedam prelibia sentiunt vive vocis ministerio spondeamus.

Dominum ihesum christum subire crucis et mortis ignominiam: tria quedam precipua coactione voluntaria compulerunt. filialis et pura obedientia. qua potius inobedientie piaculum solveret. compassibilis et civilis miseria. que illum iusticiam inflexibilem virgam ferream hortabatur. Erat miseria illa et ponderosa et gravis que

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ceruices hominum communis peccati et mortis conditione
premebat. publica et generalis que iustos
et iniustos similis dampnationis sententia pariter
obligabat. contumelia et penitus. que nisi
per christum redemptoris gratia fieret: irremedia
bilis captiuitatis nexu omne genus adam
dampnationis uoragine absorberet. porro
ob quod spontanee traxit diuinum in morte:
celeberrima fuit et sollempnis uictoria.
cuius successu ineuitabilis di et
mortis sententiam in momento gloriose et
efficaciter erat infirmanda. Tribus mo
dis exaltat dominus caput nostrum. mentem. scilicet a terre
nis affectibus suspendendo: ut spe celestium
transitoria contempnamus. diuina sciam conferen
do: ut eorum temporalium que hic uidentur:
sciam contempnamus uel teneamus. ad amorem
celestium subleuando: ut in carne positi ip
sam carnem diuine dilectionis altitudine
transcendamus. Omnis huic conforme statum
uiuendi. non delinquere. quod agit utcumque ti
mor seruilis. nolle delinquere. quod exhibet
filialis. non posse delinquere. quod sola con
fert beatitudo perennis. Quatuor esse
dicuntur que nostre gratiam deuotionis adaugent. me
moria peccatorum que hominem reddit humilem apud
se. recordatio penarum que illum sollicitat ad
bonum agendum. consideratio peregrinationis que illum
hortatur inuisibilia debere contemplari. deside
rium uite perennis que hominem incitans ad
perfectum: cogit eum a terrenis affectibus uolun
tatis imitatione suspendi. Nostre insci
entie tarditatem erudit dominus tribus modis.
indulti beneficii largitate: que nostre duriciam
mentis emollit. et excitat ad amorem. frequen
ti uerberum seueritate: que pertinacis rebellem audi
tum incutit timorem. contemptu et publice
utilitate: qua implens facies nostras
ignominia parit nobis uerecundiam et ru
Motus et titillatio carnis nostre borem.
tribus ex causis contingit. ex precedenti cogitatione.
cum formas et imagines illicitas intus tra
hentes: in earum retractatione turpiter com
mouemur. Ex inmoderata comestione. quia cum

uenter ciborum cumulositate distenditur:
caro lasciuiens ad motum luxurie concitatur.
Ex maligni spiritus inpugnatione. quia quasi iustus
superare se minime posse confidat: eo per
carnis titillationem grauius eos inpugnat.
Auctoritate scripturarum male cogitare et
maledicere. et malefacere prohibemur. In male
cogitare uel inmundicia est: cum res sordide et
impure in memoria reuoluuntur. uel super
bia. cum animus qui superbior super proximos suos
erigitur et inflatur. Vel auaricia. cum diabolo
instigante contra preceptum domini res proximi concupis
citur. In maledicere uero sermo est uel superua
cuus ratione et utilitate carens. uel detracto
rius fratrum bona inuida corrosione dimi
nuens. uel adulatorius caput alienum falsa olei
delinitione demulcens. In malefacere quoque
opus est uel simulatorium cum aliud intendimus
quam in opere demonstramus. uel iniquum cum proximos
nostros ledimus. uel impudicum cum nos aliquo
flagitio contaminamus. De ualle plora
tionis ascensuri semper ad altiora tendere et anhe
lare debemus. Est enim quoddam desertum uita
ista mortalis. de qua dicitur. Terra deserta. in
uia et inaquosa. Sed triformis est species de
sertorum. Est quippe desertum momentaneum.
id est uanitas. quam despicere uite moderatione
debemus. de quo deserto ascendere nos oportet. sic
dicitur. Que est ista que ascendit de deserto deli
ciis affluens innixa super dilectum. Deliciis
affluimus: cum uirtutibus abundamus. super dile
ctum innitimur: cum deo ascribimus quicquid boni
operamur. Est aliud desertum christiane simplici
tatis humilitas. uocata desertum: quia fere
nullus est imitator christi: qui studeat istud
bonum operari. Per hoc desertum necesse est ascen
damus. unde dicitur. Que est ista que ascen. per. deser.
sicut u. fu. ex aro. Sicut uirgula fumi ex aro
matibus ascendimus: cum uirtutum studio
exercitati et disciplina proximos nostros ad
bonum agendi similitudine incitamus. Est aliud
desertum innocentie purioris simplicitas
uel integritas. Ad hoc debemus ascendere.
quia ad ueram mundiciam ut simus sancti corpore

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et spiritu debemus anhelare. Ascendamus ergo de de-
serto momentanee voluptatis. per desertum
humillime simplicitatis. ad desertum integer-
rime puritatis. Dominus noster habet proprias sagit-
tas quibus hostes suos vulnerat et in brachio
virtutis expugnat. Sunt autem tres sagitte quibus
hostes sauciantur. Primo stimulus amisse pecunie.
quam valde congesserunt. quia instrumenta iniquitatis
et satellites voluptatis divitias amisisse
reminiscuntur. Sequitur pestis corporalis mole-
stie. que ut eis iras ex omni parte sapiat
eum que ad peccatum festinare considerat. etiam
corporis contritione flagellat. Sequitur malleus in-
fernalis memorie. quia cum se homo undique cir-
cumseptum pondere penarum corporalium pensat.
et ad illam que fine caret angustiam oculos
porrigens horribilem gehenne fornacem
secum timida consideratione retractat. Sunt et
alie tres sagitte quibus dominus et eos sauciat
quos ad degustandam dulcedinem sue dilectionis
invitat. quarum prima est timor castus. qui ideo sic
vocatur. quia et timeri dominum a servo iubet.
et servum ab illicitis continere respectu
domini admonitione continua persuadet. Secunda
est amor devotus. qui dum mentem occupaverit.
totam igne suavissime dilectionis accendit.
Tercia est desiderii ignis. que dum latitudinem
conscientie velut aura levis afflaverit. ea
que retro sunt mens oblita ad solam faciem con-
ditoris anhelans. quia sui voti finem mi-
nime consequitur contabescit. Oblatio nostre
laudis quam in deo inmolamus triformis esse de-
bet. affectuosa ut mens concordet voci. et
fructuosa ut edificationem pariat audien-
tibus vel intuentibus. graciosa ut placeat condi-
tori.

LII.

Decretis et adhortationibus sanctorum patrum
bonum cogitare et benedicere et bonum facere iugiter
admonemur. quia in bono cogitare cogitatio est
vel honesta nichil impuritatis contrahens. vel
humilis nichil superbum sapiens. vel pia nichil
crudele inoliens. In bono dicere vero sermo est
vel auditorum utile commodum afferens. vel humilis
nec inanis eloquentie lepore turgescens. vel
verus et nichil simulationis fuco obtectum
in sua contextione pretendens. In bono facere quod
factum est vel purum quod mundiciam exhibet.
vel pium quod innocentiam redolet. vel pudicum
quod oculos intuentium non offendat aut violet.

Visitatum est satis et tritum. secundum istud
misterio cecitatis et ignorantie sue egipti vo-
cabulo nuncupari. Cum nimirum conantes [vel muta] ex ista
terre voluptatis egredimur. tria nobis occurrunt.
Primo stimulus cupiditatum. qui velut mare rubrum
sensum totius nostre terminis et procellosis undis
cogitationum involvit. et nisi virga discreti iu-
dicii aque superiores ab inferioribus secernantur
subruit fundit et dimergit. Sequitur cumulus [al' tumultus]
temptationum. qui alter iordanis alveum sui me-
tas excedens. et terram corporis nostri solito ple-
nius occupans. nisi archa testamenti id est fides veri-
tatis introducatur impetus illius refrenetur et ipsum
penitus arefaciat et exsiccet. Sequitur aculeus
molestiarum. qui cum ingruerit quasi iterum iorda-
nis heliseo occurrenti sumendum helye
pallium et mediis fluctibus opponendum. ut quicquid
quod nos temporaliter vel corporaliter cruciat re-
spectu dominice passionis sapore mutato
non sua suavitate nova dulcescat.

Vie que ducunt ad mortem ratione temporaria
dividuntur. alia est erumpnosa. alia laboriosa.
alia deliciosa. Erumpnosa in pauperibus. qui in
paupertate sua regio spiritu et divite animo in-
tumescentes. ab inopia temporali ad eternam
miseriam transferuntur. Laboriosa est in ava-
ris et cupidis. qui dum diversarum anxietate
curarum miserabiliter distenduntur. obliviscuntur
cuncta exquirere que dei sunt. et avaricie estibus
anhelantes usque ad vite terminum. ab in-
quietudine temporali ad eterni laboris angustiam
transferuntur. Deliciosa est in divitibus delica-
tis. qui in deliciis et voluptatibus enutrien-
tes cor[illegible] pore et corda sua. post dulcedi-
nes momentaneas et horrias suavitates
ad sempiternas amaritudines deferuntur.

Via est que ducit ad vitam. simili ratione
distinguitur. est enim alia sanguinea. alia pur-
purea. alia lactea. Sanguinea in martiribus.
qui in sanguine agni corporum suorum indumen-
ta laverunt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et per iter martyrii triumphalis altitudinem solii attigerunt. Purpurea est in confessoribus, qui in carne sua vestigia dominice passionis per abstinentiam expresserunt, et in suis corporibus vulnera Christi stigmata portaverunt. Lactea est in virginibus, que in se ipsis puritatis angelice candidatum et virtute sermonis confectaverunt, et per utramque munditiam ad amplexus et thalamos veri sponsi iterum perennis felicitatis evolaverunt.

Lignum vite est iustus, qui plantatur in medio ecclesie temporalis. Fructus debent fructus vite qui maneat. Videat autem quilibet ut eligat sibi locum irriguum, in quo fructificans proferat in tempore suo vite fructum. Sunt autem varie aquarum decursus: incitamenta scripturarum, que per minas et promissa honesta in homine suscitant voluntatem. Karismata gratiarum, que hominem spiritualem ex animali efficiunt ad sui provisionem, et curando, informando, docendo omnimode virtute ministrant operum fecunditatem. Stillicidia lacrimarum, que dum venas cordis contritionis atque compositi suo rore irrigant et infundunt, ne lignum moriatur, perseverantia languitur. Quasi iuxta hec fluenta radicatum fuerit, per menses singulos faciet fructus, et folia ligni illius ad sanitatem gentium.

Non uno eodemque vino omnes qui ebrii fuerint debriantur. Aliud est vinum fellis malicie, quod effluit ex uva fellis, et a diabolo primitum huic, qui amaritudinem peccati et mortis humano generi propinavit, quo debriantur iniqui conformes facti ei. Aliud est vinum molestie, quod emanat de labrusca conditionis humane, que domino suo acetum iniquitatis apposuit. Hoc vino quisquis aliquis inebriatur non iniuste, sed merito peccati sui a deo hoc pati comprobatur. Aliud est vinum gratie, quod ex botro cypri, id est conditoris largitate decurrit. Et hoc est mustum quo sponsi filii debriantur, quod mittitur in utres novos.

Reges et sacerdotes omnes electi, et eos oportet oleo sanctionis iungi. Est autem oleum triforme. Aliud liquide est oleum effusionis, videlicet verbum dei, quo inunguntur veterem hominem exuentes, ut quasi adolescentule in amorem sponsi surgant. Aliud oleum est puritatis, quo lagene operum vel corporum nostrorum impleri debent, quod in lampade divini fervoris igne debet incessanter nutriri. Aliud vero oleum est exultationis, caritas videlicet principalis, que mentem cum repleverit dilatat, ut gustans quam suavis est dominus, in vertice iustitie sedens in solo deo glorietur et gaudeat.

Christianus a Christo nomen accepit, et oportunum est ut sicut coheredes nominis ita sint imitatores sanctitatis. Tria ergo sunt que in Christo nobis expressa plenius operibus exsequi debemus, videlicet [illegible] vivaciter seculi vanitatem, quare et Ihesus cum rex constitueretur a turbis aufugit. Exercere [illegible] patientiam, quare et Ihesus sicut agnus occisus est. [illegible] exhibere caritatem, quare Ihesus pro inimicis oravit.

Septem gradus descensionis habet humilitas: abdicationem rerum, ut apostolorum; abiectionem vestium, sicut Helyas et Iohannes; corporis exercitium, ut Paulus; deiectionem in persona instar dei pauperis regis; patientiam in adversis, sicut Iob et Tobias; proprium abhorrere consilium, et proprie voluntatis affectum.

Arma virtutis quibus arma nequitie expugnantur sunt hec: plena peccati cognitio, que expellit tenebras voluptatis; penitentialis afflictio contra dulcedinem carnalitatis; humilis et vera confessio contra venenum iniquitatis; sufficiens et digna correctio in mutatione pristine voluntatis; perseverantie plena successio, ut perfecta subrogetur custodia sanitatis.

Necessaria sunt penitentie hec tria: abstinentia, per quam carnis superbia edomatur; lectio, cuius fructu reformandus in rigore animus saginatur; oratio, cuius munimine et tutela virtutum exercitia peraguntur.

Humilitatis autem habet tria hec: superiori subdi, ut ad eius voluntatem nulla ambitione vel invidia rapiatur; equali non preferri, ne illicito appetitu superior velle fieri videatur; minori subdi potius quam preponi, ut ex hoc veritatis humilitas comprobetur.

Non omnes uniformiter gradiuntur ad deum. Quidam passibus, sicut illi qui terrenis curis implicati vix aliquando respirant ut dei recordentur. Quidam incessu modesto, sicut hi qui divino servitio mancipati et deo quodammodo serviunt.

al' [illegible]

al' [illegible]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et tamen erga se ipsos indulgentiores existunt. Alii rapido cursu. sicut hi qui super carnem suam se tenentes et transitoria contempnentes. celeriter proficiscuntur ad deum. hoc solum cupientes in pace requiescere in id ipsum.

¶ Electos tria in futuro manent. interna satietas. eterna iocunditas. iocunda voluptas. de hiis dicitur. Exultent iusti.

¶ Triforme est desiderium electorum. unum inhabitare in domo. unde est. Unam petii a domino. Victoriam obtinere de mundo. unde. Quis me liberabit de corpore mortis huius. Presentialiter frui deo. unde est illud. Cupio dissolvi et esse cum Christo.

¶ Trifarie est prelatorum timor. ne audientium animos exquisitior apparatus commoveat. ne intuentium iudicis oculos immoderatior usus offendat. ne iusticie tribulatio in presenti eis fiat.

¶ Triformis est sanctorum dolor. quia ceciderunt de paradiso. quia tenentur in exilio. quia differuntur a regno.

¶ In monte Moria Christo fuerunt hec duo. coagulum passionis. et pinguedo sanctitatis.

¶ Vituli quos domino immolare debemus. tres sunt. nove conversionis affectus. qui vitulus novellus cornua producens et ungulas. Sacre religionis profectus. qui est vitulus tenerrimus de armento. consummate virtutis affectus. qui est vitulus saginatus.

¶ Quadriformis est pressura nostra. corruptibilis carnis angustie. que sunt dolores mortis. temporalium pressurarum molestie. que sunt torrentes iniquitatis torrentes. Occulti hostis latentes insidie. que sunt dolores inferi. Deceptorie facies mundane glorie. que sunt laquei mortis.

¶ Fumus est ab ira dei. quia in consideratione ire dei electi compunguntur. Ignis a facie eius. quia per cognitionem et presentiam eius ad amorem accenduntur. Caligo sub pedibus eius. quia per districtum illius examen reprobi desperationis nebulis obscurantur.

¶ Ambulat dominus super pennas ventorum. cum electi eius dulcedinem vel tenuiter attingunt. Volat. cum de mentium septa eius subitanee proripiunt. unde est. Fuge dilecte mi.

¶ Posuit dominus tenebras profunditatis et altitudinis. latibulum divinitatis sue. In luce puritatis et sanctimonie. tabernaculum mansionis sue.

¶ Portas suas habet mundus. quibus ingredimur ad eum. que sunt corrupta sensualitas. et incesta cupiditas. unde. Appropinquaverunt usque ad portas mortis. Porte inferi sunt. ceca desperatio et dura obstinatio. unde. Porte inferi non prevalebunt. Porte celi. humilis patientia que est porta ferrea ducens ad civitatem. et amoris concordia que est porta orientalis.

¶ Eterna retributionum sunt .iiii. duo in hoc seculo. et duo in futuro. Retributio prosperitatis et abundantie impiorum. unde est. Receperunt mercedem suam. Dampnationis et ignominie eorum. Divine consolationis et glorie iustorum. et item beatitudinis et glorie eorum. Duo autem sunt que remunerentur. iusticia operis. et puritas cordis.

¶ Tres sunt lucerne. regula discipline in Christo. que accenditur ut dragma perdita inveniatur. forma veritatis in evangelio. que ponitur super candelabrum. Conscientie puritas in corde bono. que illuminatur a domino.

¶ Alii sunt filii alieni qui mentiuntur. alii filii belial qui non cognoscunt deum. alii filii israel qui cognoscunt.

¶ Triforme est semen. Veritatis et iusticie. quod in terra bona iactum. facit fructum centuplum. Iniquitatis et malicie. quod est germen impiorum. Erroris et ignorantie. quod est chanaan et non iuda.

¶ Sapientia dei quasi perdix fovet filios quos non peperit. quasi gallina congregat pullos sub alis. quasi aquila provocat ad volandum.

¶ Trifaria est vestis nostra. Penalis anxietas. que est vestis viduitatis. Religiosa maturitas. que est vestis iocunditatis. Sincera integritas. que est vestis virginum.

¶ Vestis esau. honestas vite. et maturitas discipline. Pellicule edorum. abiectio nove vetustatis. Cibi. hylaris abstinentia. et humilis obedientia. Pater tangit filium apposita probationis manu. Osculatur secrete inspirationis instinctu. benedicit religionis profectu.

¶ Tria sunt necessaria puritati. integritas actionis. simplicitas intentionis. tranquillitas devotionis. Puritas tria confert. spem libertatis. gaudium securitatis. firmitatem caritatis.

¶ Reprobi aliqui sunt sicut fumus. quia in sua altitudine tumescunt et evanescunt. aliqui sicut pulvis. quia nullum caritatis humorem preferunt. aliqui sicut cera. quia ad calorem id est impulsum temptationis facile liquescunt.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

¶ Porte syon: ecclesie sunt sacramenta. sine quibus ecclesiam non intramus. Porte iusticie: sunt virtutes medie. quas transsalire excedimus. Porte eternales sunt perpetue virtutes. quas et in futuro habituri sumus. ¶ Tria sunt quibus obnoxii sumus deo. signaculum nature. quod ad similitudinem dei facti sumus. Talentum fidei. quod pro bonis operibus deo integrum reservare debemus. Titulus professionis. quo ad serviendum deo sponsionis vinculis alligamur. ¶ Tribus modis nos interrogat deus. promulgatione precepti. ut nostra nobis obedientia nota fiat. Invectione flagelli. ut patientia nostra proximis innotescat. Revelatione secreti. ut se nobis virtus humilitatis aperiat. ¶ Tribulatio tria confert. Exercitium: ne virtutis amor ocii tempore frigescat. Probationem: ut nostre constantie fortitudo ad exemplum hominis innotescat. Premium: ut iuxta tribulationis modum immensum glorie pondus accedat. ¶ Adversitati tria sunt opponenda. electorum agones et angustie. quas patiuntur qui pie vivunt. Redemptoris afflictiones et molestie. quas ei sevissimi principes intulerunt. dispositio moderatricis iusticie. cuius altitudinem cum virge ioseph vel moysi summitatem non discutere sed adorare debemus. Hec sunt tria illa. hostia. vectes. et terminus quibus concludat dominus mare seculi. ¶ Triforme est exercitium electorum. austeritas ieiuniorum. qua excolitur terra carnis ut fructum ferat. Assiduitas lectionum. qua reficitur animus ut homo interior pinguescat. Instantia orationum. qua mens ad appetitum celestium pinguescat assurgat. ¶ Auctor mirabilium deus. tria quedam mirabilia operatus est in maria. Integritatem munditie mirabiliter suscitavit. ut archa testamenti auro purissimo tegeretur. Puritatem virgineam potentialiter fecundavit. ut rubus ardens non combureretur. Ima supernis mirabiliter copulavit. ut scala iacob mediante terrena celestibus iungerentur. ¶ Tria nobis contulit marie fecunditas. dissolvit iugum captivitatis antique. Removit iram indignationis indignationis divine. Delevit noxia iniquitatis humane. ¶ Electi tria prestolantur in futuro. quod in eis mortale est a vita penitus absorberi. Perennis glorie commutatione ditari. deum qui sic est insatiabiliter contemplari. ¶ Reprobi tria sperare dicuntur. voluptatem corpoream sibi ad sufficientiam cumulari. Momentaneam gloriam ad beatitudinem sufficere. Mores suos et opera nullo posse iudicio reprobari.

(margin: sed falluntur quia talia credunt ut dicitur. ¶)

¶ Imitator christi tria debet agere. simplicis innocentie sensum tenere. ut cum christo puer efficiatur. Abiectum et humilem habitum amare. ut infantie christi pannis vilibus induatur. In disciplina simpliciter ambulare. ut cum christo in presepi positus inveniatur. ¶ Spiritus sunt administratorii: qui curam habent salutis nostre. sunt operatorii: qui auctores existunt sospitatis humane. sunt contemplatorii: qui assistunt vultui maiestatis divine. Beati spiritus visione satiantur. dulcedine sopiuntur. caritate sociantur. ¶ Homines deum expectantes [illegible]: debent esse suspensi quando veniat. dubii quid eis deferat. hylares et devoti. diligenter adornati. tria sperantes in eo. nuptialem presentiam. familiarem gratiam. liberalem munificentiam. ¶ Tres sunt species nuptiarum. Prima reconciliationis per fidem. in qua sunt tria fercula. peccatorum ablutio. gratie consecutio. nature reformatio. Secunda adoptionis per speciem. in qua sunt et divini eloquii consolatio. elemosyne celestis communio. dulcedinis interne prelibatio. Tercia est glorificationis perfecte per caritatem. cuius fercula sunt eterna incorruptio. vera glorificatio. perennis dei visio. ¶ Tres sunt equorum species. mundialis superbia. cuius ascensor cadit retro. Spiritualis scientia. cuius collo circumdatur hinnitus. Integralis munditia. quem omnes celorum exercitus sequuntur in vestimentis albis. ¶ Verba consolationis dei sunt ablutio culpe. restitutio gratie. evasio exilii. consecutio regni. a consortium divinitatis. adeptio eternitatis. ¶ Arma fidelium tria sunt. sapientie plenitudo. que est funda david. de qua silicum lapides emittuntur. Patientie fortitudo. que est baculus quo luporum rabies propellatur. Caritatis amplitudo. que est pera david de qua omnes proferuntur. ¶ Tria sunt prelatis necessaria. Veritas fidei et doctrine sinceritas. ut inhabitent in eadem regione. Studiosa boni operandi sedulitas. ut vigilias celebrent. De salute subditorum diligens curiositas. ut custodiat gregem suum.

(margin: vel quo)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Bubulc' duo hr̄e debet. vocis suauitatē que laborē operātiū mulceat. aculei punctionē q̄ torporē excutiat pigritātiū. Tres sunt species penite. simulatoria. et infructuosa. cuius exem̄. ē in esau. et in saul. q̄ ē crudelis et desperata. sic in chayn. et in iuda. utilis et cōsummata. sic in magdalena et in zacheo. cuius partes s. c. cōtritio in corde. cōfessio in ore. maceratio in carne. correptio in ope. pseuerantia in uirtute. Tria inueniunt' in petro. fidei unitas. penite ueritas. amoris soliditas. Tria s. genera mutationis. sublimitas in humilitatē. qn̄ uerbū carnē assumpsit. corruptibilitas in maiestatē. qn̄ se hō deus corā discipulis transformauit. mutabilitas in eternitatē. qn̄ resurgens, in celū regnaturus ascendit. Ea que agim'. uel in lumine uult' hoīm̄ faciun' ut hoīb' placeam'. ul' in lumine uult' n̄ri. ut bn̄ faciē q̄d malū ē. nos credam'. ul' in lumine uult' dei. ut ipi soli q̄cq̄d in nob bonū est. humilit' ascribam'. Tria s. que patientiā subruunt. anxietas nimia doloris. cū iusta innocentis indignitas inferentis. Qui a societate recedit. amittit cōnatorū solatia. psequi di socios subit fastidia. aberrans facile sequit' deuia. incurrit sepi' uite naufragia. Magistri pharaonis opum tres s. fer d' ardor estuantis luxurie. anxi' furor seuientis auaricie. noxi' appetit' īanis glorie. Tres s. in nob principes. q̄s necesse ē mori ut xp̄o uiuam'. Prudentia sectarū que ē ioseph. eloquentia spūaliū que ē moyses. copia temporaliū que ē iosue. Triforme ē impiorū refugiū. deceptricis documentū fallacie. que ē phyton. sectatris minime tū potentie. que ianes ē. simulatricis figura iusticie. que ē ciuitas solis. has iubet pharao edificari. Tres s. calices quos dn̄s nob ppinat. penite. et doloris. qui est plen' mixto. patientie et doloris. quē bibit ihc. beniuolentie et amoris. qui ē iebu ans et pelat'. Quinq; s. torrentes. crudelitatis et malicie. qui ē cyson. apd quē occidit' iabin.

ī iuda.

ul' timoris e.

philosophialis eloquentie. hic ē cedron. ultra quē ihc egredit'. passionis et angustie. hic ē de q̄ ihc dr̄ bibisse. Celestis sapie apud quē helyas pascit'. Iocunditatis et leticie. quo potant' electi. Trib' modis renouam' carne. p bapti misteriū ab originali pc̄o. ope. p penite remediū ab actuali pc̄o. carne et spū. p resurrectionis donū. Species terre p̄dicte triformis ē. Florens uiriditas temporaliū bonorū. q̄ irrigat' sic paradis'. utilis uita et cōsilio electorū. de qua orit' panis. amenitas celestiū mansionū. q̄ fluit lacte et melle. Sterilitas gehenaliū locorū. que terra miserie et tenebrarū. Quadrifariū ē genus deserti. Iniquia mundani exilii solitudo. de quo dr̄. In terra deserta. inuia. et inaq̄sa. Discipline xp̄iane difficilis altitudo. in q̄ pugnat' filii isrl'. Celestis theo delectabilis amplitudo. in q̄ relinquunt oues .xcix. Gehenalis miserie terribilis hitudo. que ē desertū solitudinis. Quatuor sunt species curruū. Elationis et dominii. in q̄ mergit' pharao. humilitatis et studii. in q̄ sedet eunuch'. deuotionis et obsequii. in q̄ sedens ioseph occurrit patri. amoris et desiderii. in q̄ rapit' helias. Triformis ē ascensus dn̄i. victorios' q̄ ascendit sr̄ occasū. Speciosus q̄ ascēdit sr̄ celos celorū. Glorios' q̄ ascēdit sr̄ pennas uentorū. Quatuor s. q̄ uerā cōferunt humilitatē. assiduitas subiectionis. uilitas opis. cōparatio melioris. iudiciū cōditoris. Preciosam mortē aliquī facit uita. ut in cōfessorib'. aliquī cā. ut in martirib'. aliquī uita et cā. ut in plerisq;. Tria s. spurcicia q̄ pcidunt. carnis spurcitiū in iudeo. cordis spurciū in xp̄iano. lingue spurcitiū in pfecto. Quatuor s. tempora. pfigurationis. pnūciationis. uisitationis. redemptionis. Quatuor modis uisitat nos d̄s. exhibitione precepti. preceptū uo aliud carnale. aliud spūale. asperitate flagelli. cuius modi s. quinq;. s. ut ab iniquitate corrigat. ne q̄s de collata uirtute supbiat. ut uirt' hoīb' innotescat. ut alios eius exē. cōpescat. ut corona cumulet' et crescat. Nouitate

al' sollicitudo.

INSTITUTO PROVINCIAL DE 2ª ENSEÑANZA SORIA

(c) 2006 Ministerio de Cultura

miracli. quod visibile est aut invisibile. Inspi
ratione subtilis. Servater luctatur est iacob. in utero
cum esau. in adolescentia cum eodem. in mesopotamia
cum laban. in bethel cum angelo. Sihe dicitur tercio
flesse. in introitu generis humani. processu temporis la
zarum. ad ultimum ihrlm futurum casum.
In fronte aliqui lepram. aliqui thau. aliqui lami
nam auream gerimus. Dominus sedet aliquando in valle io
saphat. aliquando in monte. aliquando in solio excelso.
Duo sunt calcaria quibus propheta urget asinam suam.
pudor ne temporaliter polluatur. timor ne eternaliter
puniatur. Tria sunt que nos restringunt et cohibent.
et que cinctoria dici possunt. Corporee mortis
memoria. que est zona pellicea. qua cingebantur
helyas et iohannes. Decor pudicicie. qua cingitur aaron
accedens ad deum. Amor religionis et iusticie. que
est zona aurea. et ea precingitur ihesus ad mamillas.
Quatuor sunt que virgines nobis sic in coniugium sociare
debemus. Eloquentia phylosophialis. que est zelpha
ancilla iacob. Scientia iudicialis. que per balam
designatur. Innocentia actualis. que lya potest dici.
Contemplatio spiritualis. que rachel intelligitur. Duo
sunt oculi sponse. Rex labentium considerato. que est ve
lut flamma ignis. et celestis patrie digna esti
matio. in qua vulneratur cor sponsi. Vestimenta
contra ministris dei tria sunt. Celestis sapientia que
est ephoth. et caput operis. Perseverans iusticia que
poderis est. et totum corpus induit. Carnalis cog
nitio que lumbos cingit. Candelabrum in sepcies
reperiuntur tria. Legalis observantia que habet
duas olivas in cacumine suo. et evangelica ve
ritas: que habet in medio sui similem filio hominis.
Munitiones quibus in anima vallantur. tres sunt. Sedula cir
cumspectio que est sepes. Sanctorum intercessio que est
vallum firmissimum. Divina protectio que est mu
rus protegens ab incursu hostium. Spem nostram
dominus triplex discutit et roborat. humilitas colla
te sapientie. quod est ovum in aqua coquere. Firmitas
constantis patientie. quod est ovum igni assare. Verita
tis spiritualis ocultatio. quod est ovum in sagmine fri
gere. Tria sunt quibus deus vindictam exercet in ho
stes. Lavacri salutaris remedium. quod velut
mare rubrum occidit egiptios. Pene condigne
exercitium. quod velut sulphur peccatores interi
mit.

distinctionis extreme iudicium. quod velut ignis
ad vocem helye impios involvit. Lectus anime
que pausat triplex est. Primus est. Gravitas debili
tatis corporee. quem languidus sanatus tollit. Tran
quillitas quiete conscientie. in qua fugiente david statua
ponitur. hec est cui due culcitre supponuntur. de
preterito securitatis et fiducie amplitudo. de futuro
remuneratoris et premii certitudo. Cervical quod
supponitur capiti. divine familiaritatis et glorie
largitudo. Lectus tercius hylaritas glorie superioris.
que est lectus floridus quem. lx. fortes ambiunt.
Vitree per quas solis radii infunduntur tres sunt. Ca
ritatis integritas. per quam peccati remissio se in
fundit. humilitatis puritas. per quam marie gratia
celestis illapsa est. Intellectus subtilitas. per quam
radii sapientie cor illustrat. Septem lampades thro
num electe mentis illuminant. Karismata scilicet sancti
spiritus. que plenius propheta prosequitur. que dum oleum glorie
mundialis celesti igne consumunt. lumen veri
tatis incessabiliter administrant. Quod nobis ap
ponitur ad edendum: triphariam est. carnis edu
lium. Edulis de capris in fructu penitentie. quem
iacob obtulit ysaac ut benediceret. Vitulus
de armento in actu iusticie. quem abraham ex
pendit in cibos angelorum. Vitulus saginatus in
cumulo glorie. quem pater recepto filio legitur
mactasse. Triplex est ortus in quo electe anime
spaciantur. Molestia corruptibilis vite. que est
ortus in quo susanna lavatur. Amenı
tas iocunditatis superne que est ortus deliciarum. in
quo ponitur adam ut operetur et custodiat. Dulcedo
et suavitas visionis que est ortus conclusus. in
quo ioseph sibi statuit monumentum excisum
in petra. Munda conscientia per sui diiudicatione.
hos in se suscipit ortos. Esuriei nostre me
se tres apponuntur. Legis et evangelii sacramentum.
in quo sumuntur sapientie dapes. Catholice insti
tutionis mysterium. ubi accipitur caro piscis
assi et favus mellis. Eterne saturitatis archa
num. quod intra velum est. et panes continet proposi
tionis et vite. Thesauri quos thesaurizare
debemus tres sunt. Desiderium pietatis in corde.
quod absconditur in agro ut ematur. Doctrina
veritatis in ore. que est thesaurus n

al' hilaritas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

operis
assiduitas perseuerantie in hoie. que hť frumen
tum ⁊ ordeum ⁊ mel. hi s̄ thesauri magorum. q̄
aurum thus ⁊ myrram nato dn̄o obtulerunt.
Quatuor differentie panis in scripturis reperiunt.
quibus diuerse generis humani deplorant miserie.
panis coctus in stercore humano. bouino. ci
nere. ⁊ clibano. quibus diuersi affectus mentis
humane exprimuntur. Altaria quibus uota suppo
nere debemus. tria s̄. diuinarum sanctionum ex
pletio. quod fit de lignis sethim in deserto.
beatorum spirituum multiplex aduocatio. quod fit
de terra.
Puelle que euertunt sensum nostrum: tres sunt.
Teneritudo carnis nostre. que est dalida que
samson eruit oculos. amenitas mundi
alis glorie. que est iezabel. que naboth occidit.
diffidentia future uite. que est filia herodi
adis. ⁊ abstulit caput prophete. Due s̄ tribus.
s. leui ⁊ iude. ex quibus sacerdotes assumuntur.
aaron ⁊ xp̄c ⁊ eorum successio. Quatuor hec
queniat: ex nominum interpretatione potest con
iectari. Aquile diuino corpori assidentes:
tres sunt. Magnitudo potentie laicalis.
grandis ⁊ magnarum alarum. assumptio propositi
clericalis. que ponit nidum suum in celo.
humilium subtilitas spiritualis. que prouocat
ad uolandum pullos suos. Quadriforme
est officium sacerdotale. uiuam carnis hostiam
immolare. quod leuiticum est. uirtutum karis
mata deo offerre. quod est aromata incendere.
⁊ filiorum aaron est. Cum feruore martirii
celum intrare. quod est intrare cum sanguine in
sancta sanctorum. Gratie ⁊ precum celo uota trans
fundere. quod est panem ⁊ uinum deo offerre.
Fontes quibus anime lauantur sunt. anxietas
contritionis. que irrigat superficiem terre.
humilitas confessionis. que posita est extra
urbem. deuotio compunctionis. super quam ihesus
moratur ⁊ sedet. Panes quibus alimur in
hac uita: tres s̄. Purgatorii cum amaritu
dine. quem mulier sareptena ministrat
in fame. Consolationis cum dulcedine. quem
angelus apponit quiescenti in umbra. Solidus
cum fortitudine. qui perducit ad montem dei
oreb. hi in tribus portionibus corporis diuina
continentur. Lucerne que nocte uite huius
illustrant: tres s̄. Intelligentie uigor in
animo. que accenditur ut dragma reperiatur.
Sapientie splendor in uerbo. que in alto ponitur
ut lumen eius uideatur. Iustitie forma
in proximo. que uenienti ad nuptias ante
fertur. Tres riui salutis fluxerunt a corpore
ihesu. uerbum doloris in quo confessio. Sanguis
afflictionis in quo afflictio. aqua emunda
tionis in qua compunctio. Piscine tres in scrip
tura reperiuntur. uetustas erroris. que est
inter duos muros. Sensualitas carnis. in
qua discumbebat languidi. Perspicacitas
rationis. que est in uia agri fullonis. In his
adaquantur oues. ⁊ holocausta lauantur.
Fomenta ignis tria uitabis. Stipulam
cogitationis immunde. fenum praue locutionis.
lignum operationis illicite. hec ignem adusti
onis nutriunt: nisi superioribus fontibus extin
guantur. Contemplationum fenestre s̄. origi
naria que est uersus orientem. Gubernatricia que
uergit ad austrum. Consummatricia que respi
cit ad occidentem. Quatuor fontes irri
gant ortum dei. Reatus proprii deploratio. que
circuit terram ethiopie. Excessionis fraterne
compassio. que uadit contra assyrios. Indulgen
tie consideratio. que medium intersecat ba
bylonis. desideriosa caritatis affectio.
que circuit omnem terram euilath. hi fontes
habent irriguum superius atque inferius. habentes
aquas maris. fluminis. fontis. ⁊ riuis.
In scutella dei tria fercula continentur. clari
tas perspicacitatis. que fulgebit ut sol.
Integritas puritatis. que erit ut an
geli. ⁊ firmitas eternitatis. que erit ut deus.
hostia per que itur ad uitam: tria sunt.
fidei ueritas. retro quam sarra ridet.
spei firmitas. que est in latere arche. ⁊
caritatis soliditas. quam obseruat che
rubim cum flammeo gladio. Triforme
uinum est in sciypho dei. Rubicundum

in longanimitate

in longanimitate sanctorum. quod letificat visa
ac in egritudine. album in remuneratione iu
storum. quo inebriatus est noe. nigrum et acidum
in dampnatione pravorum. quod ihesus gustavit sed
non vult bibere. ¶ Vestis qua sacerdos in
dui debet triplex est. exterioris operis grossitudo.
qua induitur aaron coram populo. spiritualis ali
monie altitudo. quam apud se rebecca abs
condit. ea utitur aaron in tabernaculo. Contem
plative dulcedinis pulcritudo. que inconsu
tilis est. et ea utitur ihesus. ¶ Tunice quibus vesti
mur tres sunt. castigativa corporis edomatio.
que pellicea est. et eam induit adam. Con
stantis perseverantie longitudo. qua dilectus
amicitur ioseph. Remuneratricis glorie lar
gitudo. qua vestitur ihesus. ¶ Seraphin sex
ale sunt. due pedales. pudor de preteritis
et metus de futuris. laterales quibus volatur.
timor deprimens et spes sustollens. Capi
tanee. humilitas percipiens et caritas
perficiens. ¶ Solia duo habet deus. angeli
cam substantiam que est excelsum solium. et humanam
naturam que est solium elevatum. ¶ Quatuor
animalibus iiii penne sunt. timor et penitentia que
corpus velant. timor et spes. que sunt iunguntur
et volant. ¶ Animalibus nove legis sex ale sunt.
naturalis suggestio. legalis institutio.
prophetalis assertio. evangelica sanctio. apostoli
ca iussio. ecclesiastica consuetudo. ¶ Cubile ihesu
triplex est. virginitas testamentorum. que est quasi uterus
virginalis. ecclesia electorum. que est quasi presepium.
¶ Tria sunt que nobis in scriptura apponuntur ad eden
dum. exterior corporis habitudo. quam tria sata con
stituunt. in vultu gravitas. in habitu vilitas.
in incessu maturitas. hic est panis quo quinque
milia saciantur. et est ordeaceus. Sequitur interi
or spiritus altitudo. quam tria quoque sata constituunt.
in prosperis humilitas. in adversis soliditas. in
cunctis mediocritas. hic est panis siligi
neus. quo iiii milia saciantur. Sequitur superior
in deo sitis pulcritudo. huius sata consti
tuit in deo et homine caritatis triformi
tas. que amicum et inimicum complectitur.

et diligit super deum. hic est panis triticeus qui
spiritus sancti vapore decoquitur. et panis angelorum
vocatur. ¶ Due sunt domus dei. exterior rerum mini
stra curiositas. que est tabernaculum super quod
apparet gloria domini et recedit. deo vacans
et serviens devota simplicitas. que templum
est et de loco non movetur. ¶ Due sunt arche in
veteri lege. textus historie litteralis. que habet
in se homines et iumenta. et sensus conscientie
spiritualis. que habet manna et virgam aaron.
¶ In scriptura inveniuntur tres currus. elatio po
tentie temporalis. cuius auriga est timor presump
tionis et audacie. huius equi robur proprie
confidentie. Rote eius preceps mobilitas vanita [vel vite]
tatis et felix successio prosperitatis. hic est
currus pharaonis. in quo moritur recab. Sequitur
altitudo conversationis et vite. auriga eius
sermo commotionis divine. huius equi novi [divine]
perseverantie. Rote eius horrenda tribuli
tas tormentorum. et iniusta delectabilitas pre [vel iniusta]
miorum. hic est currus in quo legit cum philippo
eunuchus. Sequitur celsitudo contemplationis et gratie.
auriga amor celestis patrie. huius equi desi
derium beatitudinis et vite. Rote improbatio
glorie mundialis. et divine reverentia ma
iestatis. hic est currus igneus in quo rapitur he
lyas in celum. ¶ Tria sunt operimenta altaris.
de peccatis penitentialis afflictio. que est cilicium.
de venia laudis et leticie magnitudo. que
est velut es sonans. de gratia intellectualis iu
bilatio. que rutilat velut aurum. ¶ Claves
que nobis occulta reserant tres sunt. anxietatis
temporalis austeritas. que aperit puteum abyssi.
presumptione spei subtilitas. que reserat reg
na celorum. vere dilectionis conspicuitas que
est clavis david. ¶ Fluvii quibus peccatores se lavant [ut irrigatur]
duo sunt. fluxus corruptionis et lascivie. pestis
adulationis et fallacie. qui sunt albana et
pharphar fluvii damasci. ¶ Fluvii quibus
iusti se balneant duo sunt. Invectio corru
ptionis et contumelie. suavitas consolationis et
gratie. qui sunt ior et dan fluvii iudee.
¶ Cantica fidelium iiii sunt. victorie. quod sub
mersio

(c) 2006 Ministerio de Cultura

canit phatone. adhortatoris. quod etiam promissi-
onis consequitur remunerari. largitatis. quod de sus-
ceptione filii cantat anna. et fortitudinis.
quod david cantat de manu saulis ereptus.
¶ Quatuor species herbarum sunt in orto dei. Puritas
corporalis munditie. que est quasi lilium. Gratia spiritualis
innocentie. que est quasi ysopus. Veritas liberalis elo-
quentie. que est quasi uiola. Iusticia operationis conti-
nue. que est quasi rosa. ¶ Martyrium sine sanguine
triplex est. parcitas in ubertate. quam habuit
david et iob. Largitas in paupertate. quam exer-
cuit thobias et uidua. castitas in iuuentu-
te. qua usus est ioseph in egipto. ¶ Duo sunt
pedes quibus ire debemus. natura et consuetudo.
¶ Equi quibus ad celum uehimur tres sunt. dolor ex
penitudine. cuius ungulas coluber mordet.
huius sella est de uenie perceptione presumptio.
Frenum et chamus solacia scripturarum et exempla-
ria ueterum. Calcaria quibus urgetur de reatus
enormitate confusio. de pene consideratione
formido. Fouea desperatio. Secundus feruor ex
religione gratie. cui sedet mardocheus in ue-
ste regia. huius sella est temperans discretionis
grauitas. Frenum et chamus suspecta conditio
carnis sue. et utilis emensio perseuerantie.
Calcaria excendende honestatis cupiditas
et superne cupiditatis auiditas. Fouea in-
temperantia. Tertius desiderium ex amore. cui
datur fortitudo et circumdatur hinnitu:
Calcaria fluxa labilitas presentium et sta-
bilis eternitas futurorum. Ductor affectuositas
uidendi deum. Fouea indiscretio. ¶ Spelunce
in libris inueniuntur tres. Diuisa imperitas uo-
luntatis. que est latronum. in qua saul purgat
uentrem. Solida sit unitas equanimitatis.
que fit in altari. et est unius cubiti. Exerci-
tium gemine pietatis. hec est spelunca du-
plex in qua patriarche sepeliuntur. ¶ Quatu-
or sunt arma quibus principaliter communimur.
prudentie et humilis intelligentia. que est
quasi galea. et caput operit. moderationis et parca
temperantia. que est lorica et pectus tegit. perse-
uerans et patiens constantia. que est quasi scutum
et sinistram munit. Retributive equitatis

al' dexteram.

iusticia. que est gladius utrobique incidens
in diuisione anime ac spiritus. ¶ Tria sunt sacrificia.
pia contritio. hinc butyrum humilitatis et ab-
sinthium indignationis. Digna operatio. hinc
oleum discretionis et acetum confusionis. Gratiarum
actio. hinc balsamum dilectionis et uenenum
ingratitudinis. ¶ Quatuor sunt quibus anima capti-
uatur. mundialis negocia. inutilis tristicia. in-
anis gloria. latens superbia. ¶ Celi ad quos rapi-
untur tres sunt. dignitas ecclesiastice potestatis. ad quem
rapitur helyas in corpore. Veritas angelice sub-
tilitatis. ad quem rapitur iezechiel in spiritu.
Summe incircumspectio deitatis. ad quem ra-
piuntur anime electorum. ¶ Sex sunt refugii ciui-
tates. inchoate preuaricationis cautio. secun-
de obeditionis perceptionis obeditio. propri-
ande dignitatis ambitio. hec sunt in terra
chanaan. Mundane fabrice consideratio. Cele-
stis patrie recordatio. et supereminentis uerbi
dei cognitio. he sunt trans iordanem et sunt
de sorte leuitica. ¶ Paradisorum .iii. sunt genera.
uoluptuosa dulcedo uisibilium. que irrigatur
ut ortus deliciarum. Syncera puritas spiritualium.
que in se conseruat helyam. Deliciosa ueritas
supercelestium. ubi paulus audit archana uerba.
¶ Montium genera sunt .iiii. Montes gelboe. ubi abi-
citur clypeus saul. Montes samarie. qui nimis
eriguntur. Montes armenie. ubi archa requie-
uit. Montes israel. qui expandunt ramos suos.
¶ Que nos reuocant a proposito nostro duo sunt. Ru-
bor incepti operis. et desperatio exequende uirtu-
tis. hi sunt recha et ac   qui occiderunt
hysboseth in stratu suo. ¶ Pallia quibus nostra
nuditas operitur .iiii. sunt. Vetustas erroris
et nequicie. que est quasi perizoma uerendorum.
Nouitas conuersionis et uite. quo rebecca de-
scendens de camelo operuit uultum. et inte-
gritas celestis ceremonie. quem helyas re-
liquit heliseo. et diuisit iordanem. Clari-
tas inmortalitatis eterne. quod est pallium sa-
phyrinum. quo in die festo uestitur mardo-
cheus. ¶ Bonus est deus. temporale beneficium lar-
giter impendendo. Patiens est ultionem peccatorum
misericorditer differendo. Longanimis est eos ad
penitentiam benigne inuitando.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Hostes quibus tradimur tres sunt. inmundorum desideriorum impuritas. que sunt quasi mures rodentes posteriora. Corporalium passionum obscenitas. que sunt quasi locuste more scorpii percutientes. Rerum et sensus obstinata perversitas. que sunt serpentes igniti. Latrones qui nobis obtima queque furantur. iiii. sunt. hebetati intellectus socordia. tollens nobis scientiam veritatis. hic latro apud psalmistam dicitur negotium perambulans in tenebris. Indomite carnis lascivia. rapiens vinculum integritatis. et dicitur demonium meridianum. Favorabilis aure iactantia. tollens plenitudinem sanctitatis. et dicitur sagitta in die volans. Vite huius amor et appetentia. rapiens firmitatem eternitatis. et dicitur timor nocturnus. hi sunt latrones Syrie. Consilia tria sunt. Reconciliatorium. quo duo pedes domini misericordia et veritas coniunguntur. contemplatorium. quod sumitur ad os. et verbum dei atque hominem in ineffabili unitate connectit. Possunt et dici natale. quo spontanea voluntate ducimur ad bonum. doctrinale. quo admonitione alterius invitamur ad deum (vel bonum). Extatiosum. quo iocunda inspiratione ad deum (vel a deo) trahimur ad bonum agendum. Convocationes tres sunt. divina sicut in paulo. humana in quibusque multis conversis a domino apostolorum. Necessaria in primo heremita paulo. Contemplatio dicitur cibus in hac vita. ubi in sudore vescimur pane nostro. potus in futura. ubi libere et sine dolore (vel labore) sumitur. Ebrietas in ultimo. cum anima recepto corpore congaudebit. unde dicitur. Comedite amici et bibite. et inebriamini karissimi. Contemplativi alii ascendunt et corruunt. sicut bestia que tangit montem. alii rapiuntur et descendunt. sicut petrus post excessum descendit de cenaculo. Virge tres sunt. virga moysi que divisit mare rubrum. virga aaron. que confert sacerdotium. virga david pastoralis. expulsans adversarium. Triplex fuit forma in ihesu. communis et despecta. sole clarior et tota splendida. Spiritualis et divina sed humanis visibus temperata. Cibi israel tres sunt. azima sancte sectans in exitu de egipto. manna intelligentie spiritualis in deserto. palma in victorie triumphalis in promissionis regno.

Divinorum consiliorum secretorum tres sunt. agnitione fidei firmissimi executores. Ingenuitate viciorum strenui supplantatores. Propter gratie humilis confessores. Hi sunt petrus. iacobus. et iohannes. Tres ex omni populo liberati. noe. daniel. et iob. Tres in sacerdotium assumpti. moyses. aaron et samuel. Minuendi sanguinis duplex est causa. Interdum qualitas minuendum quantitas obest. Nec minus periculosa inmoderata abundantia quam corruptio. Liberius est iste. sanguis anime mee voluntas. Nature siquidem cognatus pre ceteris humoribus sanguis dicitur. et anime vita in voluntate est. Minuatur ergo prava voluntas. que morbi causa est spiritualis. Minuatur inquam. dum penitus exhauriri efficaciter non potest. Scindatur et aperiatur vena ferro compunctionis. ut peccati et si non omnis sensus certe causa et sensus effluat et abiciatur. Amplius dubitas invenire et in anima sanguinis non inutilis abundantia: audi sapientem medicum: qui et ipsum docet iustitie sanguinem minuendum. Noli inquit nimis esse iustus. Simile est illud apostoli. Non plus sapere. quam oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Cui putas venie parcendum est. si iustitia et sapientia egent minutione? Quis ignitus sanguis vitiorum? Illud tamen memento. nec nimis iustum iustum: nec ebriam ut ita loquar sapientiam oportere sapientiam nominari. Sic nimirum et in sanguine corporis invenire est. ubi excreverit nimis non iam nutrimentum afferre corpori. sed detrimentum. Quamobrem si peccare delectat adhuc sanguis viciosus est. et minuere festinato. Si vis agere penitentiam: castigare te oportet membra corporis affligere. iudicare temet ipsum. ut non incidas in manus dei viventis. Iustum id quidem. sed nequid nimis. alioquin reprimendus fervor inmoderatus. ne noceat unitati. serviat indiscretioni.

Pars tua sum domine. quem tulisti de manu amorrei in gladio et archu tuo. Gladius tuus sermo vivus et efficax. archus tuus incarnatio tua. Ibi enim velut curvato sapientie ligno et pio quodam modo flexa divinitate: nervus carnis vehementer extenditur. et humanitas ineffabiliter aucta cognoscitur. Pars ergo tua sum. et populus adquisitionis tue. que adquisisti verbo predicationis. et misterio incarnationis.

.C. — libenus est iste. — vel fundatur — al' inutile — al' uti

(c) 2006 Ministerio de Cultura

In circumcisione nec nervum rupit nec os comminuit, ut robustiora queque et firmiora serventur illesa. Accipitur autem cutis, amputatur caro, sanguis effunditur, ut illecebrosa mollicies castigetur. In carne quidem peccatum quod in ea manet intellige. Porro in cute operimentum eius. In sanguine vero incentivum. Hec igitur vera est circumcisio spiritu non littera: si velamen excusationis et dissimulationis per compunctionem cordis et oris confessionem amoveas; si peccati consuetudinem correctionis cautionisque abscidas; si denique ut necessarium est occasiones quoque peccati et fomitem fugias concupiscentiam.

de vera circumcisione

Obtulerunt ei munera, aurum, thus et myrrham. Hec fortassis pro loco et tempore necessaria videbantur: aurum propter paupertatem, myrre unguentum ob infantilis, ut assolet, corporis teneritudinem, thuris odoramentum ob sordidam stabuli mansionem. Nos vero qui illa iam omnia transierunt, offeramus ei acceptabiliora munera: myrre unctionem in conversatione socialis vite, thuris speciem in suaveolentia bone fame, auri splendorem in conscientie puritate. Quo videlicet nec de officiosa conversatione familiarem gratiam, nec de laudabili opinione inanem gloriam, sed honorem dei et fratrum utilitatem querere.

al' infantilis

Caveamus fratres ne vasorum nostrorum studeamus vacuo splendore decepti sero conqueri habeamus quod lampades nostre extinguuntur. Ego quidem reor minime fuisse accensas que tunc videntur extingui. Sic nempe habes: Simile est regnum celorum decem virginibus que accipientes lampades suas. Accipientes dixit, non accendentes. Quomodo quidem accenderent que non sumpserunt oleum secum? Aut ubi ignis materia defuit, quomodo ignis fuit? Lucet castitas et ex se ipsa. Sed quanto lucidior lampas ardens quam sine igne, tanto pulchrior casta generatio cum caritate. Sic a carnis voluptatibus temperantia et parcitas in adversitatibus, honestas in conversatione et circumscriptio in sermone, helemosina quoque et huiusmodi opera pietatis naturali quadam placere gratia et velut ingenito decore et

apud fatuas virgines renitere videmus. At quoniam … magis quam ignea claritate fulgebat, eo ipso lampades suas arbitrabuntur extingui. Quo nimirum inanem hunc splendorem ab eterna luce conspexerint reprobari.

Quanta est miseria nostra et indigentia nostra quam multiplex: etiam verbis opus habemus, et cum utrisque sit miserum, non iam mirum quod inter nos; mirum magis quod etiam ad nos ipsos. Nemo scit que sunt in homine nisi spiritus hominis qui est in ipso. Chaos magnum inter nos firmatum est, nisi interveniente quasi instrumento verborum fiat ad invicem transitus quidam cordium in communicatione cogitationum. Hac necessitate inventa sunt verba. Quis nesciat? Veruntamen et nos ipsos verbis iam alloqui necesse est. Nonne deo subiecta erit anima mea, ait propheta: ab ipso enim salutare meum. At cui non frequenter necesse est animam revocare suam, advocare rationem suam, suos convocare affectus? Cui non opus est crebro se ipsum convenire, verbis increpare, corrigere, sollicitare monitis, urgere actionibus? Quem et … mihi suadere expedit quale est: ab ipso enim salutare meum; et consolari aliquando iuxta illud: Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me? et interdum velut excitare et dicere: Lauda anima mea dominum; et nonnunquam in his diligentius commonere de quibus oportet, ut est: Benedic anima mea domino et noli oblivisci omnes retributiones eius. Nempe cor meum dereliquit me, et necesse habeo ad me ipsum, immo ad me alterum loqui, atque ad … tanto amplius quanto minus adhuc reversus sum ad cor. Revertemur in me, invicem denique in ipsis. Nam ne invicem quidem erit iam verbis uti: sed in unum utique virum perfectum occurremus omnes. Oportune igitur lingue cessabunt nec medius requiretur interpres, ubi usque adeo medium omne caritate construxerit ille unus mediator, ut et nos unum facti simus in ipsis qui vere sempiternaque unum sunt deo patre et ipso domino ihesu christo.

uer

ubi

sunt

Mel et lac sub lingua eius. Id quidem necesse est. Nam quod in lingua est clarum … sonat. Verba sapientis quasi stimuli et sic clarum in altum defixa.

clarum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

alius est cuius molliti sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula. Sed oleum peccatoris non impinguet caput (meum / s. mei) suasoris. Corripiat me magis iustus et increpet. Iam hoc in uicia est quam illud quam impinguet oleum in quo est dolus. Pulcre autem non molles sed molliti dicuntur sermones adulatoris uel suasoris iniqui quod sit in eis non tam uera et solida quam supducta et simulata suauitas. Si quidem ipsi sunt iacula. Denique sub lingua eius quid? Audi prophetam. labor et dolor. Porro sub lingua eius mel et lac. quam iniuste eundem prophetam laborem fingit in precepto. Mirari fingere ueritatem. Nam mirari licet: dubitari non licet. Si in alium teste quaeris: lege in euangelio quod finxit se longius ire. Quid in figmento figmentum exhibeat. Si quidem ipse nouit figmentum nostrum. utique laboris (uel dolore.) impatiens. dilatione non sustinens. fingile ad utrumque. Pie ergo pudit ut haberet pietas permissione uite eius que nunc est et future. nec laborem uerum imponeret. sed magis fingeret in precepto. Audi quam laborem fingit ipse se prodat. Tollite inquit iugum meum super uos. et inue. r. a. u. Iugum enim meum suaue est et honus meum leue. Ecce non fictus labor. ubi non labor sed requies inuenitur. Ita ergo labor in lingua. Vel sub lingua. Quod super linguam. Ineffabilia que non licet homini loqui. Miseri qui solum quod in lingua sonuit attendentes. nec quod sub reconditum est sub lingua nec quod supra linguam repositum fuit capere potuerunt. Durus est hic sermo inquiunt. Durus eidem. sed tamen idem est uerbum uite. Qui non baiulat crucem suam et sequitur me. non est me dignus. Si quis uenit ad me et non odit patrem et matrem adhuc autem et animam suam. non est me dignus. Quid durius poterat dici. Non erunte. Lapis uidetur: panis est. Durus in cortice: sed suauissimus in medulla. Temptat te dominus deus tuus. fidei exercitatio et probatio dilectionis est. Sic tu ista laboris. Esto tamen lapis sit. Non tu tu credis quod et demones crediderunt: si filius dei est es: dic ut lapides isti panes fiant. Omnes nouimus quis hoc dixit. Non dubitat ille posse solo dictu quod quo quidem facilius mech est ex lapide panem facere. nisi quem filium dei esse non credit. Fas est et ab hoste posse doceri. Dicamus et nos filio dei. Dic ut lapides isti panes fiant. Nam et ille qui hominum utique non demonum uenerat in salutem. Sic confutauit aduersarios ut paruulos erudiret. Non enim dicens quod ille uoluit: sed quod oportuit nos audire. ut uidelicet non hic lapis panis fieret non illis. Non in solo pane inquit uiuit homo: sed in omni uerbo quod procedit de ore dei. Quid tu ad hec ueritatis iniurie submurmuras. Quod quidem ipse fateris et negare omnino non potes: potens est dei filius ut lapides panes fiant. Ubi ergo ille de uerbis dicit ait. et generat ait. sic uiuit. et in talibus uita spiritus mei. Quid tu tu in subsibilas. ad quosdam eorum dicens durus est hic sermo. et dei filius dixit. et facta sunt alimenta uite. tu ne saxa dixeris: qui filius dei non es. Non sum ego qui te arbitrer quod temeraria presumptione rapina arbitratus es ipse esse te equalem deo. nec dicere te panes in lapidem reuertuntur. Qui filius dei non es. sine causa dicis ut lapides panes isti lapides fiant. nec minus frustra. tamen non apponas pro pane lapidem. scorpionem pro ouo. pro pisce serpentem. Ve enim his qui panem lapidem lapidem panem dicunt. ponentes lucem tenebras et tenebras lucem. Iugum christi asperum et esse sub sentibus delicias reputantes. Has delicias ego nolim. opto magis gustare et uidere quam suauis est dominus. Hic enim non frustra is ipse qui monet studuerat experiri. Denique ait. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua. Et rursum. Quam magna inquit multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. Ubi putas abscondit? Nempe sub lingua sua. nempe sub capite eius qui dicit. Leua eius sub capite meo. et dextera illius amplexabitur me. Licet enim in permissione uite eius que nunc est dulcedo est et multitudo dulcedinis. et magna quidem est: quam magna sit multitudo. perfectio tamen non nisi in permissione future. Perfecisti his qui sperant in te in conspectu filiorum hominum. Quid perfecit? Non est hic sermo in lingua. sed super linguam. Ideo enim auris non audiuit quia nec lingua protulit quod preparauit deus his qui diligunt eum. (al' quam. uel que.)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nec sane in abscondito consummatio illa: sed in conspectu
filiorum hominum erit. Congrue vero non adhuc perfec-
turum, sed iam perfecisse in eum sperantibus ait.
Spe enim salvi facti sumus.

Conversus est hodie paulus. immo saulus conversus
est vere in paulum. Siquidem factus est tamquam evange-
licus ille parvulus, de quo dominus ait: Nisi conversi
fueritis et efficiamini sicut parvulus iste, non intrabitis in regnum celorum.
Forte enim se ipsum dicebat. Nimirum ipse ma-
gnus dominus et laudabilis nimis: ipse parvulus
qui datus est nobis. nec tamen magnus inveniri sed par-
vulus exhiberi, ut se ipsum faciat gratum
et efficax necessarie parvitatis exemplum. Ad parvulum
ergo conversio tua: ut discas parvulus esse. tu quo-
dam converteris paulus fias. Denique audi quem
eundem, ipsum est in quo constituerit formam
conversionis parvulum manifestat, significan-
ter que scilicet parvuli in se ipso imitanda propo-
nens. Discite inquit a me quia mitis sum et hu-
milis corde. Gemina parvitas: humilitas et man-
suetudo. Illa interior: ista exterior parvi-
tas. utraque tamen non parva est virtus. Nempe
quarum parvulus ille tam magnus, unicum magi-
sterium perficitur. Hodie ergo conversus est paulus. hodie
desiit esse saulus. hodie factus est mitis et hu-
milis corde. Probat omnis confessio cordis humili-
atione. dum clamat: Domine quid me vis facere.
Magis autem probat ipsa collate gratie magnitu-
do. que nimirum tam multa, nisi mitem hu-
milem data non fuisset. Ceterum mansuetudo
que est exterior quedam ut dixi parvitas:
et ideo manifestior est: tripliciter nobis in conversio-
ne hac commendatur. triplici siquidem velut arie-
te mansuetudo nostra pulsatur. a verborum iniuri-
is. dampnis rerum. corporis lesione. In his tribus
omnis exhibitio patientie. omnis exercitatio mansue-
tudinis. Probata est illa virtus, quam nichil horum
videtur concutere potuisse. Considerate hoc quadam
paulus super his omnibus in ipsa statim sua conversio-
ne temptatur. iam vere paulus fuerit sit in
hac parte vere mitis et patiens. Saule saule
quid me persequeris. durum est tibi contra stimulum calcitra-
re. Durum eodem verbum. verbum increpatorium, ple-
num comminatione. Sane quod ad corpus pertinuit

concussus est. et prostratus in terram. dampno vero quo et dampno
quoque probatus est: et valide. Siquidem ipsum ei lumen
ademptum est oculorum. et apertis, ut scriptum est
oculis nichil videbat. Experta est in his tribus
et exercitata patientia iob. quem in hac vir-
tute opinatissimum deus exemplar dedit.
sed utrum hoc industrie relinquimus investigandum.
Sufficiat vos monere formam vere conversionis.
magnam ex parte in hac consuetudine constitutam.
ut pudeat eos qui conversi esse debuerant, vel
in corporum lesione. vel in dampno rerum. vel quod
magis indignum est in verborum iniuriis inveni-
ri perversos pariter et adversos.

Domestica nobis celebritas: dedicatio domus nostre.
Magis autem domestica nostra ipsorum dedicatio est.
Nostra siquidem illa aspersio. nostra illa benedictio.
nostra consecratio fuit. que per manus sanctorum cele-
brata pontificum, etiam hodie anniversario redi-
tu votivis laudibus ad memoriam revocatur.
Nunquid de lapidibus cura est deo? Non parietes
domini sed homines. Ipsi enim cura est de nobis. Unde ho-
mo erat iacob. et dormiens, vidit descendentes
angelos et ascendentes. Parum est hoc. Etiam dominum
angelorum adesse testatus est. dicens. Vere dominus est
in loco isto: et ego nesciebam. Miratur gloriam: et
dignationis magnitudinem expavescit.
Quam terribilior est iste locus. quem eiusdem
certiusque est dominus in loco isto: ubi nimirum
non tantum duo vel tres, sed et multi in ipsius con-
gregati nomine perseverant. Nemo iam nesciat.
nemo nostrum ignoret. Siquidem non accepimus
spiritum huius mundi. sed spiritum qui ex deo est. ut sciamus
que a deo donata sunt nobis. Terribilis plane locus et dig-
nus omni reverentia: quem fideles viri inhabitant:
quem angeli sancti frequentant. quem sua quoque pre-
sentia dominus ipse dignatur illustrare. Quo-
modo enim tantus patriarcha nescire potuerit
quod non esset locus ubi non esset deus? Sed forte
aliud esse est in mirando. ubi ait. vere dominus est in
loco isto. Ibi vere est et dominus. est et vere
ubi in eius nomine angeli simul et homines congre-
gantur. Licet enim in omni sit loco qui nullo con-
cluditur loco: signanter tamen dicimus. pater noster
qui es in celis. quod aliter illic et proprio quodam modo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

presentem se exhibeat: non quidem ipse divisus est,
sed diversa distinguens. Est quidem in omni loco omnia
universaliter continens, omniaque disponens: sed longe
tamen aliter atque aliter. Apud malos homines est pre-
stans et dissimulans. Apud electos homines
operans et servans. Apud superos pascens et
cubans. Apud inferos arguens et dampnans.
Facit solem suum oriri et super malos. Sed
ubi malorum interim dissimulatio est, quidam
modo veritas non est. Itaque si dicere liceat: apud
impios est in dissimulatione. Apud iustos in
veritate. Apud angelos in felicitate: apud infe-
ros in feritate sua. Durum vobis sonat quod
de feritate dixi. Ego non in timore veritatis
et furore. Domine ne in furore tuo arguas me et cetera. Inde
metuit dominus est in loco isto. Ubi enim plures sunt
iustos et iniustos: par est et pares iniciari.
Expectans homines ad penitentiam. Ubi dampnat ob-
stinatos: iudex est et horrendum incidere in
manus dei viventis. Ubi cubat: sponsus est et
beata anima quam introduxerit in cubiculum suum.
Ceterum in loco isto vere dominus est. Si tamen ser-
viamus ei in spiritu et veritate. Non videlicet vere dominus
erat apud eos quibus dicebat: Quid vocatis me
domine domine, et non facitis que dico? Testante
scriptura homine in paradiso olim posito primum ad hoc
ut operaretur et custodiret. Sic secundus Adam
in ecclesia sanctorum in congregatione iustorum suorum
in orto deliciarum. Siquidem delicie sue esse
cum filiis hominum. Itaque in quantum et ipse dominus est
in loco isto: ut operetur atque custodiat. Alioquin
nisi sic dominus edificaverit domum in vanum laboraverunt qui edificant
eam. Sic nisi dominus custodierit domum frustra
vigilat qui custodit eam. Porro angelos ascendentes et de-
scendentes esse in loco isto: patriarchalis ipsa
visio manifestat. Ascendentes ut videant
faciem patris: descendentes ut provideant
nobis. Quid nos igitur? Quomodo hic esse debemus?
In quanta reverentia stare in loco isto, ubi
deus est operans et servans, angeli ascendentes
et descendentes? Nimirum penitentes et ex-
pectantes nos esse convenit. Hoc est videlicet obli-
visci que retro sunt. Ignorantie reparare. Reco-
gitare annos illos in amaritudine anime mee.
ac deinceps cogitatione simul et aviditate
extendere nos in anteriora. Ad hoc venimus, in
hoc positi sumus. Hec sunt que exigunt a nobis
preteritorum penitudo peccatorum: et futurorum ex-
pectatio premiorum.

Commendat nobis sacra scriptura Christum deum et ex
patre, et in patre, et cum patre, et in patre, et
a patre, et post patrem, et est sub patre. Quod dicitur
ex patre: ineffabilis est nativitas. Quod in
patre: consubstantialis unitas. Quod cum patre:
equalitas maiestatis. Sane videlicet tamen hec ab
eterno. Ceterum si ex patre nascens, quod in patre
aut cum patre. Non incongrue forsitan in patre
cubans, cum patre sedens dicatur. Et audite conses-
sus hunc et hunc accubitus rationem. Sic videlicet sessio
maiestatem: sic consessio equalitatem exprimit
maiestatis. Presertim cum sit ei sedes a dextris
patris, non sane sub pedibus, vel qui a tergo, et
sedere siquidem iam quiescere est, sed iacere magis.
Quid autem delectabilius et quodammodo dulcius esse videtur
bitur filio, quod in patre est, aut quod cum patre omnibus
preest? In qua putas horum illa summa pax dei
que superat omnem sensum, et singularis requies dignitatis
competentius assignetur? Et si digne satis ore
id exprimi negatur: corde tamen forsitan percipitur.
ut salva quidem in omnibus illius indivisibili sim-
plicitate essentie: inter glorie equalitatem et subie
unitatem. Velut filio ei quedam ei que inter
consessum et accubitum est cogitari posse distinctio
videatur. Denique parum videtur sponse videre
sedentem: cubantem sibi flagitat iudicari.
Indica mihi ait quem diligit anima mea, ubi cu-
bas in meridie. Sed et anime omni que sanum
sapit: dulcius sapit per omnem modum quod apostolus
ait, qui adheret deo unus spiritus est: quam quod apostolus
dicit: Cum sederit rex in sede maiestatis sue. Sedere et vos iudi-
cabitis, mirum utique quidnam iocundior sessio-
ne cubatio. Ego in patre ait filius: et pater in
me est. Non potuit expressius subie unitas
commendari. Ubi videlicet uterque in altero: nichil quod
exterius liceat et nichil interius cogitari. Sim-
plicissimam magis credi necesse est in ambobus
subie unitatem. Verumtamen aliquantulum huic
simile est quod dicitur. Qui manet in caritate, in deo
manet et deus in eo. Nisi quod hoc quidem spiritualis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

spiritualis quedam unio. secundum quod superius memora
vimus. qui adheret deo non quidem unum non una
substantia. sed unus spiritus est. illic vero naturalis potius et
substantialis unitas designatur. unde et hic in ev.
Ego et pater unum sumus. Illud proinde iure pre
fatam similitudinem tamquam cubiculum unigeni
ti. et quasi summa quedam requies dei est. Nos quoque
per hanc voluntatum unionem et adhesionem spiritus
quam nimirum caritas facit. pro nostro quidem mo
dulo in hoc suum cubiculum et in sua regem
f   et primogenitus introducit. Iam vero
quod dicitur a patre ambulantem significat. et ad eum
quem proxime ipso prestante celebraturi sumus
spectat incarnationis eius adventum. hinc nimi
rum et ipse ait. Ego a deo processi et veni. In
terris denique visus et cum hominibus conversatus. medi
us vestrum stetit quem nesciebamus. verum quidem he
manuel nobiscum deus. Nobiscum stans. sed a
patre. Ad. et nobiscum stetit adiutorium. quod a
patre stetit zelum designat. Patriam nempe
querebat in omnibus gloriam. cuius et venerat facere volun
tatem. Ceterum si pendentem consideres. si Christum et
hunc crucifixum attendas. ibi maxime eundem
vilissimeque cum sub patre repies. hoc et quippe
ac specialiter ad humane pertinuit nature
humilitatem. secundum quam ipse ipse ait. Pater ma
ior me est. Diceremne audebimus quod aliquando
fuerit et sine patre. Nemo id presumeret. si
non prius ipse dixisset. Deus meus deus meus ut quid
dereliquisti me. Quasi quedam ibi derelictio fu
isse. ubi nulla fuit in tanta necessitate vir
tutis exhibitio. nulla ostensio maiesta
tis. Habes itaque Christum tamen ex patre nascen
tem. in patre cubantem. cum patre sedentem. a patre am
bulantem. per patrem stantem. sub patre pendentem.
sine patre quodammodo morientem. Quoniam ergo in
ex his visdisse crederem ysaiam cum diceret.
vidi dominum sedentem super solium excelsum et elevatum. longe
enim per omnem modum dissimilis ea visio fu
it. de qua alibi idem propheta. vidimus eum inquit.
et non erat ei species neque decor. et estimavi
mus eum tamquam percussum a deo. tamquam leprosum
et percussum a deo et humiliatum. Idem utrobique
vidit eundem. sed non vidit eodem modo. ac per

hoc quodam modo non eundem. Ibi enim vidit lividum
plagis. saturatum obprobriis. suppliciis affectum.
lacessitum iniuriis. vidit denique contemptibi
lem. vidit pendentem. vidit propter nos morientem.
et ait. Attritus est propter scelera nostra. cuius livore
sanati sumus. Ibi tamquam novissimus virorum ap
paruit et despectus. hic autem plena erat omnis
terra maiestate eius. Ibi vir dolorum et sciens
infirmitatem. hic dominus sedens. Et illa quidem
communis visio. unde pluralis numerus designatur.
hec autem tam singularis est quam sublimis. Ibi ergo
tamquam unus de multitudine. vidimus ait. hic vero
tamquam solus et solitarius levans se supra se.
vidi inquit dominum sedentem. et cetera. Sane competenter
dominus noster qui sedere conspicitur. Sedere enim presi
dentis est. sedere dominantis est et regnantis. maxi
me vero sedere super solium. dominationem notat.
Notat tamen sedere simpliciter aliquando humiliatio
nem. Ceterum ut superius diximus qui in patre cubat
delicians. cum patre imperans sedet. ibi spon
sus amabilis. hic dominus admirabilis. Denique
gloriosus deus in sanctis suis. mirabilis in maiesta
te sua. Vidi inquit dominum se. su. so. ex. et ele. et
ple. e. o. t. ma. e. et ea que sub ipso erant re. t.
Que enim sub ipso erant. Nunquid ipsum quod di
xerat solium quamlibet excelsum et elevatum.
sub ipso tamen nichilominus erat. Si enim ipse
super solium sedens. solium plane sub ipso.
et quomodo illud replebat templum. Deinde quomodo
et ipsa terra omnis plena erat maiestate eius.
templum quomodo adhuc vel unde replebatur. Enimvero
disce ex his que audis. solium non machi
nam ymaginari corpoream. sed angelicam in
telligere creaturam. Si enim sedes est sapientie
anima iusti. quanto dignior sedes angeli sancti.
Hoc plane solium eius glorie. excelsum per naturam.
sed multo magis per gratiam elevatum. Excelsos
enim fecit eos natura conditionis. elevatos gratia
confirmationis. de qua dicitur. Verbo domini celi
firmati sunt. Ea ergo agmina angelorum in
quibus sedet deus. et que sub ipso fuit templum
replent. licet iam terra omnis ipsius sit plena
maiestate. Ubique enim regnat. ubique imperat.
ubique maiestas eius. Sed gratia forte non ita.

fec et primogenitus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Non minus ubique sic potestas: sic et voluntas eius bona et bene placens et perfecta. Alioquin quid est quod dicimus: fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Sit itaque voluntas eius de omnibus super omnes. Non in omnibus tamen. In electis spiritibus sit voluntas dei: quin eis efficit cum ipso una voluntas. Hec sane adhesio spiritalis unum spiritum faciens: sic multitudinis credentium erat cor unum et anima una legitur extitisse. Et ea que sub ipso erant repleta. Replebat omnia benedictione spiritali. Replebat consolatione divina. Replebat denique fructu sanctificationis. Siquidem domum tuam domine decet sanctitudo. Replebat diversis karismatum donis. Spiritu sapientie et intellectus, consilii et fortitudinis, scientie et pietatis. Et replebat illud spiritu timoris domini. Seraphim stabant super illud. Non est ordinis summi atque supremi: ut in situ stare super ceteros describantur. Et ipsi tamen quibuslibet ceteris prestent: astant nichilominus domino presidenti devotum utique ministerium et plenum reverentie obsequium exhibentes. Aliter enim deus, aliter angeli, aliter homines intelligi conveniunt stationem. Stat christus pro patre zelans patris gloriam querens. Et tamquam fidelis unigenitus immo et primogenitus patris zelo patris adiuvans adoptivos: adiuvat nos. Sane angelica statio ministra est dicente propheta. Milia milium ministrabant ei: et decies centena milia assistebant ei. Nam homines quidem stare: persistere est cum vigore animi et observatione propositi. Sic moyses stetit in confractione in conspectu domini: ut averteret iram eius. Sic stetit phinees et placuit. Seraphim stabant super illud. Quid sibi vult quod non unum non plurimos stantes vidisse se perhibet propheta, sed duos? Duos siquidem ei apparuisse constat ex eo quod sequitur adiunxit: Sex ale uni et sex ale alteri. Et bene duo stabant. Ve uni, ve soli, qui si ceciderit non habet sublevantem. Ve tibi superbe spiritus solitudinis et solitarie presumptionis amator: non stetisti in veritate. Expulsus est pes superbie. Stare non potuisti. Solus sedere volens: tamquam fulgur cecidisti de celo. Non habitus aliquem sublevantem.

Sex ale uni et sex ale alteri. Ad quid multiplicitas ista pennarum? Duabus inquit velabant caput eius et duabus pedes et duabus volabant. Grande mysterium est et profundum utique sacramentum. Arrectas in nobis hec verba desiderant aures; sed multo magis diserta in nobis linguam exigerent, maximeque cum spiritalem. Dico tamen utcumque quod sentio: nec sane affirmans dico, sed coniectans quodammodo et opinans. Quid itaque estimare vetat deiecto lucifero ad pervigiles excubias seraphim constitutos. Sic eiecto homine teste scriptura cherubim pro ad custodiam posuit deus. Nec mirum forsitan cherubim flammeus gladius tribuitur: ut a ligno vite incisio pariter et incensio quibus nichil carni terribilius manum prohibeat corporalem. Porro seraphim tamen alas accipiunt, quarum velamine arceatur oculus spiritalis. Denique duabus inquit velabant caput eius et duabus pedes: ut nec alta dei nec profunda eius iniquus ille valeat contemplari. Erit cum revelabitur gloria domini, sed non erit ubi factum fuerit ante quod scriptum est: Tollatur impius ne videat gloriam dei. Interim sane velatur caput, velantur pedes: ut medium quiddam quod eidem impio videndum sed ad invidendum utique relinquatur. Et velant alis que nimirum sic illum arceant: ut iustos sustineant et sustollant. Quibus alis querendum tamen prius volare dicantur, quia duabus inquit volabant. Nec incongrue forsitan duas istas nature et gratie dicimus. Presertim cum prius quoque in his ipsis sola celsitudo et elevatio a nobis fuerit assignata. Vivaci siquidem per naturam intellectu et fervente nichilominus affectu per gratiam: in eum qui super ipsos est extenta iugiter. Ecce stare quidem ut diximus per ministerium, sed et volare per studium perhibentur. Licet itaque velent caput domini, velent et pedes, sed sibi ista non velant: magis autem sedule volant, et volitant inter ista, et alta potentie eius et profunda sapientie eius investigantes. Nec sane scrutatores sunt maiestatis: ut proinde opprimantur a gloria: cum non minus diligant quam intelligant. Utpote quos ille regit et agit

ut in uob.

aliquid quod quod

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sps q̄ scrutat̄ & alta dei. Sup̄b' ille luci
fer. lucem preferens nō igne habens.
alteri tm̄ inȳ ale casum face potuit
nō uolatu. Exultauit .n. lucid' ēē. non
feruid' nō ardens. qd̄ seraphim sonat.
Non ḡ stetit. q2 ꝯtēpsit. s3 nec uolare po
tuit. qd̄ ꝑsūpsit. Sustulit eū natē uiua
citas. s3 in sua plane p̄iciem casus
que defect' ḡr̄e mox deiecit. Nec
dissimilis sane illoꝝ casus. q̄ cū cognouis
sent deū nō glificauert aut grās egert.
quo tandē merito traditi s̄ in reprobum
sensū. & obscuratū ē insipiēs cor eoꝝ.
Deniq3 & ipi eoꝝ p̄ncipi inpositū ē ue
lamen. qd̄ nulla iā natē uiuacitate p̄
tērseat. ut ipi q̄ sup soliū sedet caput
aut pedes ualeat intueri. Siqdē seraphi
stātes & astātes. duab' alis capt uelant.
duab' pedes. Non ē corpalis diuina subia.
nec in forma hoīu membris distīcta cor
poreis. Sps ē ds̄. & quē de eo dñr spualr
inuestiganda. Aliogn q̄s nb̄ reuelabit hoc
capt & pedes istos. q̄s geminis alis sera
phim uelant. n̄ sps̄ ipe q̄ nouit oīa que
ī eo sūt. & scrutat̄ & alta dei. Ego .n.
opinor ipa ēē. que hoc loco capitis noīe
designāt. Itaq3 sedm̄ hūc sensū. capt
ei' ēst maiestas ei'. potestas ei'. sepīterna ei'
uirt' atq3 diuinitas. Capt ei' iuxe illud
ꝓpheticū. Iusticia tua sic mōtes dei. Ne
pe qd̄ seq̄. iudicia tua abyssus multa. nō
īcōgrue uidebit forte pedū posse ap
pellatiōe signari. Sūt .n. uelut q̄dam
pedes ei' inuestigabiles uie ei'. īscruta
bilia iudicia ei'. ꝓfundū sapie ei'. & irre
ꝑhēsibilis quedam s3 īcōprehēsibilis dis
positio ei'. Ad hos pedes tpm q̄ īcarna
tōis misteriū diuīce specialit noscit
ꝑtinē. & oīs pariē opatio nr̄e salutis.
Cernere est. q̄m sit iusticia illa subli
mis. quā mōtes dei ꝓpha ēē intuitur.
Nrā .n. siq̄ ē iusticia humilis ē iusticia.
recta s3 nō pura. nisi forte meliores
nos ēē credim' q̄m patres nr̄os. qui nō

al' q̄d q̄

al' ub

ul' quidē s.

mīn' ueraci q̄m humilr aiebāt. Omīs
iusticie nr̄e tāq̄ pān mestruate uniu's.
Q̄m iusticia pura. ubi adhuc nō
pōt culpa deesse. Recta ꝑinde interim
pōt uideri iusticia hoīu. si tn̄ pc̄o non
ꝯsentiāt ut nō regnet ī eoꝝ mortali cor
pore. Nam p̄mi hoīs in initio qd̄e nō in
recta sed et pura fuit. q̄n iudiu ei datū ē
nec sentire pc̄m. Ceterū et hec ipa q̄m
firma nō fuit. et puritatē facile pdidit.
& ne ipam q̄ retinuit rectitudinē suam.
Sane apd̄ angelos iusticia recta pura et
firma ē. sublimis quidē. s3 adhuc longe
īferior q̄m diuina. Non enī innata ē eis
s3 collata a deo. ut natā ipa qd̄ ex se est
nō in iusticie s3 etiā iniusticie capax inue
niat. Aliqd̄ nō ista ē prauitas quedam.
q̄m ī angelis suis uera iusticia illa legit
inuenisse. Non .n. iustificabit' in ꝯsp. t.
o. u. ait is qui dei iusticiā minime igno
rabat. nec ait oīs ho. s3 oīs uiuens. forte
ut ne ipos angelicos noueris sps̄ excepisse.
Viuūt enī et ipi tanto ueri. q̄nto ipi astāt
ei. apd̄ quē ē fons uite. Nichilomin' etiā
iusti s̄. s3 ex do nō cotā eo. munere eius.
nō in ei' ꝯpatōne. Ipē .n. sibi iusticia est.
cui' uolūtas nō tam equa. q̄m ipa equitas.
& utraq3 nō aliud q̄m ipa subia ē. Illa ḡ
iusticia uerissime sic mons ē. que rec
ta ē. pura ē. firma ē. & ut ita dixerim
substantiua ē. Quāta in hoc capite alti
tudo latet. q̄nta glia ē. q̄nta sublimitas.
in hoc tā umbroso & cōdenso mōte repo
sita. Quib' tn̄ putam alis hoc capt se
raphī uelant. ut nulla sue sublimita
te natē nulla tōis ꝑspicacitate neq̄m
oculus in illi queat irrumpe claritatē
ueri luminis claritatē. Duab' ni fallor
alis sue uidelicet ipoꝝ glie & felicita
tis. Ineffabilit siqdē delectant in admi
ratōe ꝯtemplatōis illi'. nec min' glīant
in ipi' ueneratōe. Iniq' ille admiratō
nē quidē s3 nō ueneratōnē huīs. q2
subdi noluit ꝑ ueneratōnē. Sigi non

Liber iste est sancte marie horte

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sc̄s b'nard. Dic dn̄s. filia mea alti nō dabo. Quid ḡ dabis nb̄.

Nō q̄re d̄s puniat aliqu.
Et puniet. ut puniat. ut puniat. ut mereat.

ualuit per admirationem. denique admirationem
ipsam in emulationem conuertit. nec uenerari digna
tur sed conatur et imitari. Quam melius seraphim
sua admiratione felices: ueneratione et uenerabi
les fiunt. uerum in ipso habitus gloria cuius serui
re regnare est, et apud quem omnis qui se humiliat
exaltatur. Sed nunc audi quemadmodum his duabus alis
ipsum quod diximus caput dei ne malignus ille in
spiciat: uelare seraphim uideantur. Quotiens
enim sursum dirigit aciem in angelica statu fe
licitatem et gloriam malignus offendit. obtun
ditur et confundit oculum pessimus humor liuoris (offendit)
proprii: ut penetrare ultra non possit. Sicut
enim cum gemino quodam uelamine in sub
limiora prospiciat inuidus impeditur. Ad illorum
quos superiores habere dolet: in felicitate nimirum
gloria nimirum utraque simul retiberant anime
contabescens. Quis enim tam grauis praeter
odium quam inuidia est: Nec enim aliis suorum in
uidus quam aliena gloria et felicitate torquetur.
Miseria enim sola ut aiunt inuidia caret.
Sed et pedes domini quibus nimirum impenetra
bile iudiciorum eius abyssum et dispositionis eius
uias diximus quae inuestigabiles designari:
eque duabus aliis seraphim uelant. Ego autem dico
prudentia et fidelitate. Cum enim et fideles pa
tris ministri sunt et prudentes sic diuina ne
gocia gerunt et salutem procurant electorum: ut
malignus ille deprehendere nullo omnino non possit.
Ex hoc pedum uelamento uelatum rectorum ut ne
sciens dominum glorie fecerit crucifigi. ex hoc
cotidie fieri: ut salutis nostre negociis ig
norans seruiat et inuitus. sero postmodum
plangens quod dum obesse uoluit inuentus
sit profuisse. Sic nimirum per administratorios
spiritus illuditur eius astucie: quod et fideles sint
qui detegere nolunt, et prudentes qui norint
tegere. diuine erga nos prouidentie et dispo
sitionis archana. Ceterum sicut ex supremis duabus
alis ille nequissimus ut diximus admirationem
habet sed non uenerationem: sic et mediis quod spi
ritalem ei intellectum quidem natura sed non et gratia
affectum dedit: sic nichilominus ex infimis
istis satis animaduertere est quam inuentus sit

fidelitatis expertem. Non autem sibi caruisse pru
dentiam. Nisi tu forte alium aliquem putes esse qui
dictus est callidior cunctis animantibus serpens. Forte
et uos [illegible] diuinis. quam eo ipso tam irreuoca
bilis casus eius irreparabilisque collisio fuit.
Quod ex his quas diximus alis: sicut in parte dextra
affuerit nulla. sic in leua nulla defuerit.
Non ita sane duo illi quos prophetica nobis uisio
commendauit, stantes et astantes domino maie
statis. cuius et duabus ut dictum est alis caput ue
lant: ipsa eadem admiratione in qua delectantur
feliciter. in qua sublimiter glorantur et uenerantur.
duabus et pedes fidelitate uidelicet atque pruden
tia. Porro duabus uolant. narrare ut diximus perspi
caciam et efficaciam gratie. Sane media quidem quan (vel media etc.)
dam longitudinem nudam inuisibilemque re
linquunt: longanimitatem et benignitatem
dei ad penitentiam homines inuitantis. Omnibus enim cer
nere est: quemadmodum solem suum super bonos et ma
los oriri faciat. et pluat super iustos pariter
et iniustos. Hac nimirum caritate uerus ille
salomon quidem quaedam media sua constrauit propter
filias ierusalem. ut quibus altiora se et profunda
uestigare non licet: in his saltem mediis
ualeant exerceri. et ad sublimium subtiliumque
exinde rerum contemplationem promoueri aliquando
mereantur. Ceterum nequissimus ille ex hac uisione
et in presenti torquetur acrius: et grauius cruciabitur
in futuro. Primum quidem quod ipsam nobis longanimita
tem benignitatis inuideat: deinde quod nequaquam
quam sibi hac saltem occasione prouideat ut
ad penitentiam adducatur.

Expliciunt tractatus quidam et sermones
sancti bernardi abbatis clareuallensis.
Deo gratias.

Qui in hoc libello legerit seu inspexerit:
pro misero scriptore dicat saltem. Domine mi
serere super peccatore. Deus misereatur nostri et b.
n. il. u. s. super nos. et misereatur nostri. amen.

The moriat ho ponis dei
... pmit morem

(c) 20.. Ministerio de Cultura

97-6

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

am

dominiças

tius ethni.

pe

F. Hernan

15
H

(c) 2006 Ministerio de Cultura